

ইটো বিতোপন, ধৰ্ম সনাতন।

আকসে কীৰ্তন, কৰে সাধুজন।।

(গুণমালা - ৪৭ নং পদ)

মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়,

- ১। অসমীয়া সমাজ আৰু আধ্যাত্মিক জীৱনৰ অক্ষয় বন্তিস্বৰূপ পৱিত্ৰ গুণমালাত মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱে সনাতনী সভ্যতা-সংস্কৃতিৰ বিষয়ে আগবঢ়াই থৈ যোৱা এই অমৃতময় বাণী উপস্থাপনেৰে মই আজি এই পৱিত্ৰ সদনত থিয় হৈছো আৰু মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱৰ প্ৰতি মোৰ ভক্তিভৰা প্ৰণিপাত জনাইছো। ব্যক্তি হিচাপে শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱ হৈছে তেনে এগৰাকী মহাত্মা যি অসমীয়া জাতিৰ প্ৰাণ প্ৰতিষ্ঠাপক আৰু অসমীয়া সমাজখনক একতাৰ ডোলেৰে বন্ধা এগৰাকী প্ৰাতঃস্মৰণীয় মহাপুৰুষ। তেৰাৰ প্ৰতি মূৰ দোৱাই এই পৱিত্ৰ সদনত থিয় হৈ আজি মই ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাৰ্ষিক আয় আৰু ব্যয়ৰ প্ৰস্তাৱেৰে মোৰ চতুৰ্থখন বাজেট উপস্থাপন কৰিবলৈ আগবাঢ়িছো।
- ২। এই সদনৰ মজিয়াত, মাননীয় সদস্যবৃন্দ আৰু মোৰ ৰাজ্যৰ জনসাধাৰণৰ সন্মুখত থিয় হৈ মই সৰ্বশক্তিমান ঈশ্বৰৰ বন্দনা কৰি আশীৰ্বাদ বিচাৰিছো, যি ঈশ্বৰ হৈছে বিশ্ব ব্ৰহ্মাণ্ডৰ চিৰন্তন সত্য আৰু প্ৰাচীন কালৰে পৰা আমাৰ ভাৰতীয় পৰম্পৰাৰ কেন্দ্ৰীয় বিষয়। মই ধৰ্মৰ সেই দাৰ্শনিক তত্ত্বৰ প্ৰতি মোৰ আনুগত্য পোষণ কৰিছো যি দৰ্শনে মানৱতাৰ জয়গান গাইছে আৰু মানৱতাক পাৰ্থিৱ আৰু আধ্যাত্মিক জগতৰ সুউচ্চ স্তৰলৈ উত্তৰণ কৰাৰ হকে পথৰ নিৰ্দেশনা দিছে। সেই ভাৰতীয় দৰ্শনৰ সমস্ত নিৰ্যাস সংৰক্ষিত কৰি ৰখা উপনিষদতো লিপিবদ্ধ হৈছে আন এক আমোঘ মন্ত্ৰ —

ওম, সৰ্ৱে ভৱন্ত সুখীনঃ।

সৰ্ৱে সন্ত নিৰাময়াঃ।

সৰ্ৱে ভদ্ৰাণি পশ্যন্ত্ৰ্ণ।।

মা কশ্চিত দুখ ভাগভৱেত।।

ওম শান্তি শান্তি শান্তি।।

(সকলো কুশলে থাকক আৰু সুখী হওক, সকলো অসুস্থতাৰ পৰা মুক্ত হওক, আধ্যাত্মিক চেতনাৰে সকলো উজ্জীৱিত হওক, কোনেও দুৰ্ভোগ নোভোগক।)

- ৩। মই উপস্থাপন কৰা এই বাজেটখনৰ দফাই দফাই এই সু-প্ৰাচীন ভাৰতীয় সভ্যতাৰ উপৰিউক্ত নীতিসমূহৰ প্ৰতিফলন যাতে দেখিবলৈ পোৱা যায় তাৰ বাবে মই প্ৰয়াস কৰিছো আৰু এই বাজেটখন অসমৰ তিনি কোটি ত্ৰিশ লক্ষ লোকৰ সুখ-শান্তি, সুস্থতা, মঙ্গলয়ময়তা আৰু কল্যাণৰ বাবে উৎসৰ্গা কৰিছো। সৰ্ব্বো ভৱন্ত সুখীনঃ — এই মন্ত্ৰৰ অনুৰণন শুনা গৈছে বাজেটখনৰ প্ৰতিটো দফা আৰু প্ৰতিটো প্ৰস্তাৱতেই আৰু ইয়াৰ প্ৰতিটো শব্দ উৎসৰ্গিত হৈছে আমাৰ মহান প্ৰদেশখনৰ প্ৰতিজন লোকৰ মঙ্গলৰ বাবে।
- ৪। ১৯৪৮ চনৰ ১১ মাৰ্চ তাৰিখে শ্ৰীবিষ্ণুৰাম মেধিয়ে এই সদনৰ মজিয়াত স্বৰাজ্যোত্তৰ অসমৰ প্ৰথমখন বাজেট দাখিল কৰিবলৈ থিয় হৈছিল আৰু এখন স্পন্দনশীল ৰাজ্যৰ ভৱিষ্যদৰ্শনৰ ৰূপৰেখা দাঙি ধৰিছিল। অত্যন্ত বিনয়েৰে এই মহান নেতাগৰাকীৰ পদ চিহ্ন অনুকৰণ কৰিবলৈ লৈ আজি মই অত্যন্ত গৌৰৱান্বিত। আমাৰ চৰকাৰৰ এজন প্ৰতিনিধি হিচাপে চৰকাৰৰ হৈ মই এই ঘোষণা কৰিব খোজো যে আমাৰ পূৰ্বপুৰুষসকলে আমাৰ ৰাজ্যখনক লৈ ৰচনা কৰা স্বপ্নৰ আধাৰত অসম নিৰ্মাণ কৰাৰ বাবে আমি দৃঢ় সংকল্প গ্ৰহণ কৰিছো।
- ৫। ২০১৬ চনৰ মে' মাহত যেতিয়া কৰ্মদক্ষ মুখ্যমন্ত্ৰী শ্ৰীসৰ্বানন্দ সোণোৱালদেৱৰ নেতৃত্বত আমি চৰকাৰ গঠন কৰিছিলো, আমাৰ দৃষ্টি আছিল স্পষ্ট — আমি এখন নতুন অসম গঢ়িব বিচাৰিছিলো, যিখন অসম আত্মবিশ্বাসী আৰু তেজস্বী আৰু য'ত প্ৰতিগৰাকী নাগৰিকৰেই সুৰক্ষা, আত্মসন্মান আৰু বিকাশ সম্ভৱপৰ হয়। মাননীয় মুখ্যমন্ত্ৰীয়ে তেখেতৰ কামৰ দ্বাৰা আমাৰ সন্মুখত এক আৰ্হি স্থাপন কৰিছে। সকলো দিশতেই ৰাজ্যখনৰ বিকাশ সম্পৰ্কে তেখেতৰ যি ভৱিষ্যদৰ্শন সেয়া আমাৰ বাবে পাথেয়। তেখেতে অন্তঃকৰণেৰে বিশ্বাস কৰে যে আমাৰ ৰাজ্যখন অযুত সম্ভাৱনাৰে ভৰা আৰু এই সম্ভাৱনাসমূহৰ সুবিধা গ্ৰহণ কৰিব পাৰিলে ৰাজ্যখনৰ উন্নয়ন নিশ্চিত। এই খিনিতে ৰূপকোঁৱৰ জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাৰ এটি কবিতা আমি স্মৰণ কৰো আহক —

এই পৃথিৱীলৈ আনিব লাগিব

মহত্বৰ মহাজয়,

কৰিব লাগিব গোটেই জগত

অমৃত আনন্দময়।

মানুহ ফুলিব লাগিব বিকশি

কৰিব লাগিব বিশ্বখনকে

চৰগী সুৰভিময়।

- ৬। অধ্যক্ষ মহোদয়, আজিৰ অসম এখন উচ্চাকাঙ্ক্ষাৰ, উচ্চাভিলাষাৰ অসম। আমাৰ সপোনৰ পৰিধি অতি বিশাল। সেইবাবে অতীতৰ তুলনাত আজি অধিক প্ৰয়োজনীয় কথাটো হৈছে এই

যে আমাৰ বৈচিত্ৰময় সমাজখনৰ প্ৰতিটো জনগোষ্ঠীয়ে যাতে খোজত খোজ মিলাই সামগ্ৰিকভাৱে সমাজখনক আগুৱাই লৈ যায় আৰু ভাৰতবৰ্ষ আৰু বিশ্বত আমাৰ ন্যায্য স্থান আমি পাবোঁ।

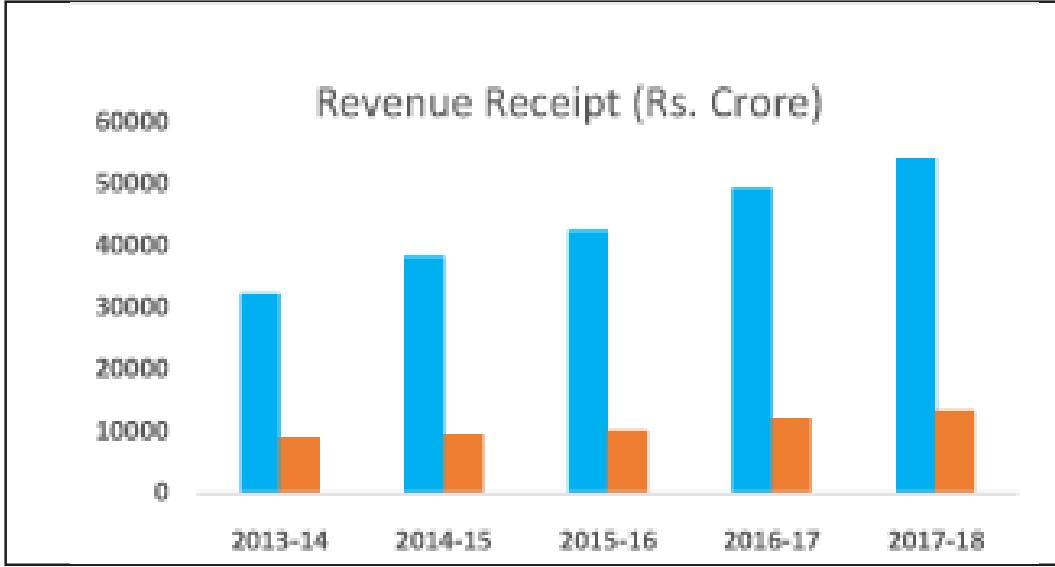
- ৭। আজি আমি এক গুৰুত্বপূৰ্ণ যাত্ৰাৰ গৌৰৱময় ক্ষণত উপনীত হৈছোঁ। যোৱা তিনিটা বছৰত আমি এনে এটা শক্তিশালী ভেটি নিৰ্মাণ কৰিবলৈ সক্ষম হ'লো য'ৰ পৰা এতিয়া আমি অধিক উত্তৰণৰ দিশে আগবঢ়াৰ সময়। এয়া দ্বিধাগ্ৰস্ততাৰ সময় নহয় — কিস্বা নহয় এয়া সময় পশ্চাদমুখী ওভতা যাত্ৰাৰ। ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষৰ এই বাজেট উত্তৰণৰ বাজেট, গতানুগতিকতাৰ পৰা উৰ্বলৈ উঠাৰ আৰু আমাৰ জীৱনৰ প্ৰতিটো ক্ষেত্ৰে বিকাশ আৰু প্ৰগতিৰ নতুন প্ৰভাৱৰ আহ্বান কৰা এয়া এক আশাৰ বাজেট।
- ৮। ২০১৬ চনৰ মে' মাহত অসমৰ জনতাই আমাক এক সৰ্বাত্মক আৰু আত্মবিশ্বাসী ৰায় দিছিল আৰু পৰিৱৰ্তনৰ সপক্ষে কৰ্তৃত্ব প্ৰদান কৰিছিল। মোৰ প্ৰথমখন বাজেট পণ্ডিত দীনদয়াল উপাধ্যায়ৰ একাত্ম মানৱতাবাদৰ দৰ্শনৰ আধাৰত প্ৰস্তুত কৰা হৈছিল। এই দৰ্শনৰ চাৰিটা স্তম্ভ হৈছে (১) ব্যক্তি জীৱনৰ সততা, (২) ৰাজনৈতিক অন্তৰ্ভুক্তিকৰণ, (৩) প্ৰশাসনিক ন্যায্যতা আৰু (৪) জন অংশীদাৰিত্ব। অৰ্থনৈতিক আৰু সামাজিক বিকাশৰ লক্ষ্যৰ বাটত আমি ধাৰমান হওঁতে কোনো এজন নাগৰিকো যাতে উপেক্ষিত নহয় আমি তাৰো ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিছোঁ প্ৰধানমন্ত্ৰী শ্ৰীনৰেন্দ্ৰ মোদীদেৱৰ তুৰ্যনিবাদ — **সৰকা সাথ সৰকা বিকাশ** এই ধৰ্মৰ অনুপ্ৰেৰণাত। আমাৰ ৰাজ্যৰ নাগৰিকসকলৰ জীৱনৰ ৰূপান্তৰণৰ যাত্ৰাত আমাৰ চৰকাৰে অজস্ৰ পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিছে মাননীয় মুখ্যমন্ত্ৰী শ্ৰীসৰ্বানন্দ সোণোৱালদেৱৰ নেতৃত্বত। ২০১৬-১৭ বৰ্ষৰ বাজেট সেইবাবে আছিল আমাৰ সামাজিক আৰু আৰ্থিক ভেটি নিৰ্মাণৰ বাজেট। আমাৰ চৰকাৰৰ বাবে অসমৰ জনতাই হৈছে প্ৰকৃত জনাৰ্দন — যাৰ সেৱাৰ বাবে আমি আজি এই স্থানত উপনীত হৈছোঁ আৰু যাৰ সেৱাত আমি ব্ৰতী হৈ ৰম শেষ নিশ্বাস এৰালৈকে।
- ৯। পিছৰ বছৰ ২০১৭ চনৰ ৭ ফেব্ৰুৱাৰীত আমাৰ চৰকাৰৰ দ্বিতীয়খন বাজেট উপস্থাপন কৰিবলৈ মই পুনৰ এই সদনত উপস্থিত হৈছিলোঁ। আমি সকলো দিশতে সু-শাসনৰ দৰ্শন সঞ্চাৰ কৰিছিলোঁ। আমাক আমাৰ যাত্ৰাপথৰ মন্ত্ৰ দিছিল মাননীয় মুখ্যমন্ত্ৰীয়ে — **বিদেশী মুক্ত, দুৰ্নীতি মুক্ত আৰু সন্ত্ৰাসমুক্ত** অসম। সেইখন বাজেটত মই আমাৰ ১৮খন ধ্বংসাবাহী আঁচনি — অষ্টাদশ মুকুতাৰ উন্নয়নী মালাৰ ধাৰণাটো উত্থাপন কৰিছিলোঁ। ধ্বংসাবাহী আঁচনিবোৰ সাধাৰণতে ভাৰত চৰকাৰেহে ৰূপায়ণ কৰে। তৎসত্ত্বেও আমি এক মহৎ স্বপ্ন দেখাৰ প্ৰয়াস কৰিছিলোঁ আৰু সম্পূৰ্ণৰূপে ৰাজ্য চৰকাৰৰ পুঁজিৰে ৰূপায়িত হ'বলগীয়া এলানি ধ্বংসাবাহী আঁচনিৰ কাম আৰম্ভ কৰিছিলোঁ।

- ১০। যোৱা বছৰ উত্থাপন কৰা মোৰ তৃতীয়খন বাজেটত আছিল তিনিটা বৃহৎ খোজ — একত্ৰীকৰণ — বিগত দুবছৰৰ নীতি আৰু কাৰ্যক্ৰমৰ একত্ৰীকৰণ, সম্প্ৰসাৰণ — আমাৰ দৰ্শন আৰু উচ্চাভিলাষাৰ শ্ৰীবৃদ্ধি আৰু উত্তৰণ — আমাৰ চৰকাৰৰ কৰ্ম-সংস্কৃতিৰ উৎকৰ্ষ সাধনৰ জৰিয়তে আমাৰ আকাংক্ষাসমূহৰ সঞ্জীৱিতকৰণ।
- ১১। আমাৰ চৰকাৰে আমাক এখন সুপ্তশক্তি, সম্ভাৱনা আৰু সমৃদ্ধিৰ (Potentiality, Possibility and Prosperity) ৰাজ্য হিচাপে অংকণ কৰিছে আৰু আপোনালোক আটাইকে আমি আমাৰ সেই দৰ্শনৰ অংশীদাৰৰূপে গণ্য কৰি আহিছোঁ। এক কাৰ্য ৰূপায়ণ প্ৰতিবেদনৰ সৈতে আমি আমাৰ একত্ৰীকৰণৰ কাৰ্যক্ৰম আগঢ়াইছিলো, য'ত আমি দেখিবলৈ পাইছিলো কেনেদৰে পূৰ্বৰ বাজেটসমূহৰ প্ৰস্তাৱসমূহ ৰূপায়িত কৰা হৈছিল। আমাৰ উদ্দেশ্য আছিল আমাৰ প্ৰশাসনিক ব্যৱস্থাটোলৈ স্বচ্ছতা আৰু জবাবদিহিতা অনা। আমাৰ প্ৰশাসনিক ব্যৱস্থাৰ সম্প্ৰসাৰণ কাৰ্যসূচীৰ কেন্দ্ৰীয় দৰ্শনটো হৈছে সম্পদ আহৰণ অথবা সম্পদৰ ব্যৱস্থাপনা। চৰকাৰী ব্যয় ব্যৱস্থাটোৰ সংশোধনৰ জৰিয়তে এক সক্ৰিয় আৰু জবাবদিহি প্ৰশাসনৰ ধাৰণা এটা আমি গ্ৰহণ কৰিছিলো। আৰু উচ্চাকাংক্ষা আৰু উচ্চাভিলাষাৰ পথৰ অবিৰত যাত্ৰাৰ বাবে আমি এই সদনত উত্থাপন কৰিছিলো উত্তৰণ — অষ্টাদশ মুকুতৰ উন্নয়নী মালা। ক্ষুণ্ণক পিছতে মই এই উন্নয়নী মালাধাৰিৰ সাফল্যৰ ওপৰত আলোকপাত কৰিম আৰু লগতে অৱগত কৰিম আমি কেনেকৈ সময়ৰ লগে লগে সেই মালাধাৰিক অধিক প্ৰদীপ্ত কৰি তুলিব পাৰোঁ। ৰাজ্যৰ বিত্তীয় অৱস্থা আৰু বিকাশৰ বিষয়ত এক দৃঢ় খোপনি লোৱাৰ পিছত এই আমি সংহতকৰণ প্ৰক্ৰিয়াৰ আৰম্ভ কৰিছিলো।
- ১২। এই সকলোৰে মাজত, উজ্জ্বলতম ৰূপত প্ৰতিধ্বনিত হৈ আছে আমাৰ চৰকাৰৰ সেই বজ্জকঠোৰ ধ্বনি — জাতি, মাটি আৰু ভেটি ৰক্ষাৰ অক্ষয় সংকল্প। এই তিনিটা শব্দ আমাৰ চৰকাৰৰ বাবে কেৱল নিজীৱ শব্দ মাত্ৰ নহয় — এই সম্পৰ্কে উৎপন্ন হোৱা সকলোধৰণৰ ভ্ৰম আমি তৎক্ষণাত পৰিহাৰ কৰোঁ আহক। এখন সমৃদ্ধ, একত্ৰিত আৰু শক্তিশালী প্ৰদেশ হিচাপে অসম ৰাজ্যৰ ধাৰণাটোত আমাৰ চৰকাৰ অটল হৈ আছে আৰু থাকিব। অৱশ্যে আমাৰ জাতি-মাটি-ভেটিৰ ধাৰণাটোত কোনো অসমীয়া জ্যাতিয়াভিমানৰ আহ্বান নাই। এয়া হৈছে ভাৰতৰ ৰাষ্ট্ৰীয়তাবাদৰ মহৎ ধাৰণাটোৰ উদ্‌যাপন, ভাৰত মাতৃৰ প্ৰতি আমাৰ সমৰ্পণ আৰু বৈশিষ্ট্যপূৰ্ণ অসমীয়া সংস্কৃতি আৰু পৰম্পৰা সংৰক্ষণ। অসমক দেশৰ সমৃদ্ধিশালী পাঁচখন ৰাজ্যৰ এখনৰূপে গঢ়ি তোলাৰ বাবে একত্ৰিত হ'বলৈ ৰাইজলৈ এয়া এক আহ্বান।
- ১৩। অধ্যক্ষ মহোদয়, এইখিনিতে বিকাশিত ৰাজ্যসমূহৰ মাজলৈ অসমৰ উত্তৰণৰ যাত্ৰা কিদৰে অপ্ৰতিৰোধ্য সেই সম্পৰ্কে আৰু অনাগত কেইটামান বছৰত আমি গ্ৰহণ কৰিবলগীয়া বিকাশৰ কাৰ্যসূচী সম্পৰ্কে এই বাজেটত কিছু ব্যাখ্যা আগবঢ়াব বিচাৰিছোঁ।

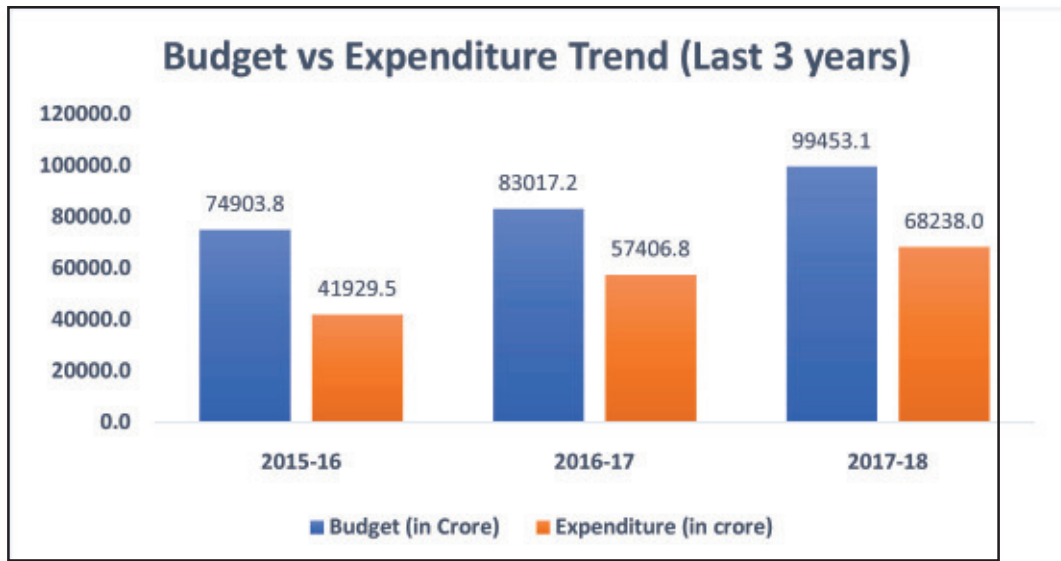
১৪। অধ্যক্ষ মহোদয়, ৰাজ্যৰ যিকোনো ধৰণৰ ৰূপান্তৰণৰ বাবে সবাতেকৈ প্ৰয়োজনীয় দুটা উপকৰণ হৈছে ৰাজনৈতিক ইচ্ছাশক্তি আৰু বিত্তীয় সম্পদ। ৰাজনৈতিক ইচ্ছাশক্তিৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত আমাৰ অংগীকাৰবদ্ধতাৰ কথা ঘোষণা কৰিবলৈ ইতিহাস আছে — কেনেকৈ সমগ্ৰ চৰকাৰখনে ত্বৰাণ্বিত বিকাশৰ বাবে তথা আমাৰ মৰমৰ ৰাজ্যখনক ৰাজ্যসমূহৰ শিখৰত স্থান দিবলৈ উঠি পৰি লাগিছে। আনটো গুৰুত্বপূৰ্ণ উপকৰণ, বিত্তীয় সম্পদৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত আমি অধিক আগুৱাই যোৱাৰ প্ৰয়োজনীয়তা আছে।

১৫। মহোদয়, ২০১৬ চনত আমি উত্তৰাধিকাৰসূত্ৰে লাভ কৰা বিত্তীয় অৱস্থাৰ কথা এই পৰিত্ৰ সদনত পুনৰ এবাৰ সোঁৱৰণ কৰিব খুজিছো। মহোদয়, আজিৰ পৰা তিনি বছৰৰ কিছু কম দিনৰ পূৰ্বে আমাৰ চৰকাৰে উত্তৰাধিকাৰসূত্ৰে লাভ কৰা অসমৰ বিত্তীয় অৱস্থাৰ কথা এখন শ্বেতপত্ৰৰ জৰিয়তে আমি আপোনালোকৰ দৃষ্টিগোচৰ কৰিছিলো, য'ত এই কথা প্ৰমাণিত হৈছিল যে পূৰ্বৱৰ্তী চৰকাৰৰ তৰফৰ পৰা বৰ্দ্ধিত ৰূপত বাজেট আৱণ্টন দেখুওৱা হৈছিল যদিও বিত্তীয় যোগানৰ বিষয়টো সম্পূৰ্ণৰূপে উপেক্ষা কৰা হৈছিল। চৰকাৰৰ কাম-কাজ এনেকৈ চলিছিল যে চৰকাৰৰ প্ৰতিশ্ৰুতিবদ্ধ দায় (Committed Liability) বৃদ্ধি পাইছিল অথচ পৰ্যাপ্ত আভ্যন্তৰীণ আয় (Internal Resources) বৃদ্ধিৰ বাবে চৰকাৰ অসমৰ্থ হৈছিল। ২০১৫-১৬ বৰ্ষত আমাৰ আভ্যন্তৰীণ ৰাজহ আহৰণৰ অৱস্থা ইমানেই সংগীন আছিল যে ৰাজ্যৰ কৰ ৰাজহ বৃদ্ধিৰ হাৰ আছিল মাত্ৰ দুই শতাংশ। নিজকে বৰ্তাই ৰখাৰ বাবে অসম দ্ৰুতগতিৰে কেৱল ঋণ আৰু কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ ধনৰ ওপৰত সম্পূৰ্ণৰূপে নিৰ্ভৰশীল ৰাজ্যত পৰিণত হোৱাৰ পথত আগবাঢ়িছিল।

১৬। কিন্তু আমি তৎক্ষণাত নিজকে খাপ খুৱাই ল'লো। আমাৰ সন্মুখত বিত্তীয় জোৰা মৰাৰ বাবে অত্যন্ত সীমিত সুযোগ থকা স্বত্তেও অসমৰ অৰ্থনৈতিক আৰু বিত্তীয় পুনৰোত্থানত আমি সফল হলো। বিকাশৰ ন-ধ্বজ্জাবাহীৰ (New Engine of Growth) ৰূপত অসমে নিজকে ৰূপান্তৰ কৰি আনিছে আৰু ভাৰতীয় অৰ্থনীতিৰ যি নতুন জোৱাৰ, অসমে তাৰ সুযোগ পূৰ্ণোদ্যমে ল'ব পাৰিব বুলি আশা কৰা হৈছে। সম্পদ বৃদ্ধিৰ অৰ্থে সৰ্বাস্তকৰণেৰে আমি চলোৱা প্ৰচেষ্টাই যোগাত্মক ফল দিছে। ২০১৬ চনৰ পৰা আৰম্ভ কৰা ৰাজহ আহৰণৰ প্ৰচেষ্টা অত্যন্ত সন্তোষজনক আৰু বিকাশৰ হাৰ পূৰ্বৰ তুলনাত অধিক। এই চৰকাৰৰ প্ৰথম বছৰতে ২০১৬-১৭ বৰ্ষত অভিলেখ হাৰৰ ১৫.৫ শতাংশ ৰাজহ বৃদ্ধি হৈছিল, য'ত কৰ ৰাজহ বৃদ্ধিৰ হাৰ আছিল প্ৰায় ২০ শতাংশ। দ্বিতীয় বছৰ ২০১৭-১৮ বিত্তীয় বৰ্ষৰ জুলাই মাহৰ পৰা সামগ্ৰী আৰু সেৱাকৰ প্ৰৱৰ্তিত হৈছিল যাৰ ফলত ৰাজহৰ ক্ষেত্ৰত বছৰি ১৪ শতাংশ বৃদ্ধিৰ নিশ্চয়তা আমি লাভ কৰিছিলো। অনাকৰ ৰাজহ আৰু অন্যান্য শিতানৰ ৰাজহ, যেনে — আবকাৰী, পৰিবহণ, বনজ সম্পদ আদিৰ পৰা অহা ৰাজহেও ক্ৰমাৎ উন্নতৰ দিশে গতি কৰিছে আৰু সেই ধাৰা বৰ্তি থাকিব বুলি আশা কৰা হৈছে।

১৭। আনহাতে, ব্যয়ৰ ক্ষেত্ৰত আমাৰ চৰকাৰৰ কাৰ্যকালত প্ৰতি বছৰে একোটা নতুন নতুন নিদৰ্শন স্থাপিত হ'বলৈ ধৰিছে। ২০১৬-১৭ বিত্তীয় বৰ্ষত, ব্যয়ৰ হাৰে প্ৰথমবাৰৰ বাবে ৫০ হাজাৰ কোটি টকাৰ মাত্ৰা অতিক্ৰম কৰে। ২০১৭-১৮ বৰ্ষত এই ব্যয়ৰ মাত্ৰা ৬০ হাজাৰ কোটি টকাৰ অধিক হৈ ৭০ হাজাৰ কোটি টকাৰ মাত্ৰাৰ কিছু তলত বয়গৈ। ২০১৫-১৬ বৰ্ষৰ তুলনাত আমাৰ চৰকাৰৰ বিগত দুটা বছৰত ৰাজ্যৰ ব্যয় বৃদ্ধিৰ হাৰ ৬০ শতাংশৰো অধিক হৈছে। ব্যয়ৰ এই ধাৰা অক্ষুণ্ণ ৰাখি ইতিহাসত প্ৰথমবাৰৰ বাবে আমি ৭০ হাজাৰ কোটি টকা বাৰ্ষিক ব্যয়ৰ মাত্ৰা পাৰ কৰিব পাৰিম।

- ১৮। ২০১৫-১৬ আৰু ২০১৭-১৮ বৰ্ষৰ মাজত বাজেট বৃদ্ধিৰ হাৰ ৩০ শতাংশ হোৱাৰ বিপৰীতে ব্যয় বৃদ্ধিৰ হাৰ ৬০ শতাংশৰো অধিক হৈছে। এই কথাই ইয়াকেই সূচাইছে যে আমাৰ চৰকাৰে কৃত্ৰিমভাৱে এখন সফীট বাজেট প্ৰস্তুত কৰাৰ পৰিৱৰ্তে কাৰ্যক্ষত্ৰত ধন বিনিয়োগৰ ওপৰতহে গুৰুত্ব দিছে।
- ১৯। অধ্যক্ষ মহোদয়, মোৰ বক্তৃতাৰ আৰম্ভণি কৰিছিলো উত্তৰণৰ কথাৰে। শক্তিশালী বিত্তীয় স্থিতি সম্পৰ্কে মই এইমাত্ৰ আগবঢ়োৱা ব্যাখ্যাৰ পৰাই আমাৰ উত্তৰণৰ প্ৰমেয় (Thesis)টো সিদ্ধ হোৱা বুলি ক'ব পাৰি। আমাৰ দেশৰ সামগ্ৰিক অৰ্থনৈতিক দৃশ্যপটৰ পৰা পোৱা আভাস অনুসৰিও এই কথাৰ সত্যতা প্ৰতিপন্ন হয়, মই চমুকৈ এই বিষয়টোও চুই যাব খোজো। গোলকীয় অৰ্থনীতি আৰু দেশীয় অৰ্থনীতি সম্পৰ্কে যৎকিঞ্চিৎ আভাস এই চেগতে দি থ'ব খুজিছো।

গোলকীয় অৰ্থনীতিৰ পূৰ্বাভাস :

- ২০। বিশ্ববেংক আৰু আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় মুদ্ৰা কোষে (IMF) অলপতে প্ৰকাশ কৰা প্ৰতিবেদনত গোলকীয় অৰ্থনীতিৰ নিকট ভৱিষ্যতৰ এখন হতাশাজনক চিত্ৰ আমাৰ সন্মুখত তুলি ধৰিছে। গোলকীয় অৰ্থনীতিৰ সম্ভাৱনা বিশ্লেষণ কৰি বিশ্ববেংকে Darkening Skies উপ শিৰোনামাৰে প্ৰকাশ কৰা এখন প্ৰতিবেদনত আগন্তুক সময়ছোৱাক কঠিন প্ৰহৰ (Difficult Times) বুলি অভিহিত কৰিছে। গোলকীয় অৰ্থনীতিৰ পূৰ্বাভাস সম্পৰ্কীয় এক অনুৰূপ প্ৰতিবেদনত আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় মুদ্ৰা কোষেও একেধৰণৰ মতামত পোষণ কৰিছে, য'ত শিৰোনামা দিয়া হৈছে — Challenged to Steady Growth. বিশ্বৰ অৰ্থনৈতিক বিকাশৰ হাৰ ২০১৮ চনৰ ৩ শতাংশৰ পৰা ২০১৯ চনত ২.৯ শতাংশলৈ নিম্নগামী হোৱাৰ আশংকা কৰা হৈছে আৰু ২০২০-২১ চনলৈ এই হাৰ ২.৮ লৈ নিম্নগামী হ'বগৈ বুলি ঠাৱৰ কৰা হৈছে। উন্নত অৰ্থনীতিৰ দেশসমূহৰ ক্ষেত্ৰত বৃদ্ধিৰ হাৰ নিম্নগামী হৈ ২০১৮ চনত ২.৪ শতাংশ, ২০১৯ চনত ২.১ শতাংশ আৰু ২০২০ চনত ১.৭ শতাংশ হোৱাৰ অনুমান কৰা হৈছে।

ভাৰতীয় অৰ্থনীতিৰ পূৰ্বাভাস

- ২১। এই হতাশাজনক চিত্ৰৰ বিপৰীতে এক বিৰল ব্যতিক্ৰম হৈ ভাৰতীয় অৰ্থনীতিয়ে আশাৰ কিৰণ সঞ্চাৰ কৰিছে। বিশ্ববেংকৰ প্ৰতিবেদন অনুসৰি ভাৰতীয় অৰ্থনীতিৰ বিকাশে দেশত সংঘটিত হোৱা কেতবোৰ মূলগত সংস্কাৰ যেনে — সামগ্ৰী আৰু সেৱাকৰৰ প্ৰৱৰ্তন, বেংক পুনৰ মূলধনীকৰণ (Bank Recapitalisation) আদিৰ ফলত ঘৰুৱা চাহিদা বৃদ্ধি হোৱাৰ কথাই সূচাইছে। উল্লিখিত প্ৰতিবেদন অনুসৰি ২০১৭-১৮ বৰ্ষত ভাৰতৰ বিকাশৰ হাৰ ৭.৩ শতাংশ হোৱাৰ আশা কৰাৰ লগে অনাগত তিনিবছৰত ভাৰতীয় অৰ্থনীতিৰ বিকাশৰ হাৰ

৭.৫ শতাংশ হ'বগৈ বুলি অনুমান কৰা হৈছে। এই অনুসৰি নিৰ্বিবাদে ভাৰতেই হৈছে বিশ্বৰ দ্ৰুততম বিকাশৰ অৰ্থনীতি।

কেন্দ্ৰীয় বাজেটৰ এটি চিত্ৰ

- ২২। ২০১৯ বৰ্ষৰ অন্তৰতীকালীন বাজেটত আমি দেখিবলৈ পোৱা মতে কেন্দ্ৰত বহুতো নতুন ৰোমাঞ্চকৰ পৰিৱৰ্তন সংযোজন ঘটিছে আৰু এই পৰিৱৰ্তনবোৰে অসমৰ বিকাশৰ এখন নতুন ক্ষেত্ৰ তৈয়াৰ কৰিছে। আমি অতি আনন্দিত যে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চলৰ বাজেট আৱণ্টন ২১ শতাংশ বৃদ্ধি কৰি ৫৮,১৬৬ কোটি টকা ধাৰ্য কৰিছে। বাৰ্ষিক ৫ লাখ টকা আয়লৈকে আয়কৰ বেহাই দিয়াৰ ফলত ৰাজ্যৰ বুজন সংখ্যক মধ্যবিত্তীয় পৰিয়ালৰ সাচতীয়া ধন বৃদ্ধি পাব আৰু কৃষকৰ বাবে নিৰ্ধাৰিত ৬ হাজাৰ কোটি টকাৰ সাহায্যই ৰাজ্যৰ কৃষিজীৱী লোকসকলৰ মনোবল দুগুনে বৃদ্ধি কৰিব। তদুপৰি প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগৰ বলি হোৱা কৃষকসকলৰ বাবে দুইৰ পৰা পাঁচ শতাংশ সুদ বেহাইৰ ঘোষণাও অসমৰ বানপীড়িত কৃষকৰ বাবে এক আশীৰ্বাদ। ঔদ্যোগিক আৰু নিৰ্মাণ খণ্ডত ঘোষণা কৰা সুবিধাসমূহে উদ্যোগী আৰু শ্ৰমিক দুয়োটা শ্ৰেণীকে উপকৃত কৰিব। প্ৰথমতে অসংগঠিত খণ্ডৰ শ্ৰমিকসকলৰ বাবে ঘোষিত মাহিলী ৩০০০ টকাৰ পেঞ্চনৰ নিশ্চিতি আৰু দ্বিতীয়তে, GSTN ত পঞ্জীয়নকৃত সূক্ষ্ম, ক্ষুদ্ৰ আৰু মজলীয়া (MSME) খণ্ডৰ বাবে ঘোষিত দুই শতাংশ সুদ বেহাই। এনেবোৰ ঘোষণাই উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চল আৰু বিশেষকৈ অসমত পুঞ্জীভূত হৈ থকা ৬১.৪৮ শতাংশ এনে উদ্যোগক বাৰুকৈয়ে সহায় কৰিব। সূক্ষ্ম, ক্ষুদ্ৰ আৰু মজলীয়া (MSME) খণ্ডটো অসমৰ অৰ্থনীতিৰ এক প্ৰধান বিকশিত খণ্ড। সেইবাবে অসমৰ উত্তৰণৰ যাত্ৰাত এই অন্তৰতীকালীন বাজেটখন অতি সহায়ক বিবেচিত হৈছে।
- ২৩। অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ ৰাজ্যৰ অৰ্থনৈতিক পূৰ্বাভাসৰ বিষয়ে আলোচনা কৰাৰ পূৰ্বে অসমৰ সাংস্কৃতিক জীৱনৰ অনিৰ্বাপিত প্ৰদীপ ড° ভূপেন হাজৰিকাদেৱলৈ এই বছৰ মৰণোত্তৰভাৱে ভাৰত ৰত্ন প্ৰদান কৰাৰ বাবে ভাৰতৰ মাননীয় প্ৰধানমন্ত্ৰীৰ প্ৰতি অন্তৰৰ গভীৰতম কোণৰ পৰা কৃতজ্ঞতা জনাইছো। মই ভাবো এয়া বৃহত্তৰ অসমীয়া সংস্কৃতিৰ প্ৰতি এক মহৎ সন্মানসূচক খিতাপ।
- ২৪। অধ্যক্ষ মহোদয়, এই বাজেটত ক্ষন্তেক পিছতে আলোকপাত কৰিবলগীয়া ধৰণে মই উল্লেখ কৰি যাওঁ যে অসমীয়া সংস্কৃতিৰ বিকাশ আৰু সংৰক্ষণৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰে কেইবাটাও পদক্ষেপ ল'ব আৰু সাংস্কৃতিক আৰু ক্ৰীড়া পৰিমাণুলৰ বহুকেইজন শিল্পী, কলা-কুশলী তথা খেলুৱৈলৈ সন্মান আৰু স্বীকৃতি জনাব।

২৫। মহোদয়, এতিয়া অসমৰ অৰ্থনৈতিক ক্ষেত্ৰখনৰ এক পূৰ্বাভাস দাঙি ধৰিবলৈ মই আপোনাৰ পৰা অনুমতি বিচাৰিছোঁ।

ৰাজ্যৰ অৰ্থনৈতিক পূৰ্বাভাস

২৬। মই ইতিমধ্যে উল্লেখ কৰা অনুসৰি ৰাজহ আহৰণ এই চৰকাৰৰ এক প্ৰধান সাফল্য। এতিয়া ৰাজ্যৰ বিত্তীয় অৱস্থাৰ বিষয়ে সদনক কিছু কথা অৱগত কৰিব বিচাৰিছোঁ। অসম চৰকাৰে অসম বিত্তীয় দায়ৱদ্ধতা আৰু বাজেট ব্যৱস্থাপনা আইন ২০০৫ (AFRBM) নামেৰে এখন আইন প্ৰণয়ন কৰিছিল। যদি অসমৰ পৰিশোধ কৰিবলগীয়া ঋণৰ বিষয়ে আমি মন কৰোঁ, মই অত্যন্ত গৌৰৱেৰে আপোনালোকক অৱগত কৰিব খোজোঁ যে এই ক্ষেত্ৰত অসমৰ স্থিতি সন্তোষজনক। ৰাজ্যৰ মুঠ ঘৰুৱা উৎপাদনৰ প্ৰায় ১৮ শতাংশ ঋণ আৰু ৰাজহ আয়ৰ ৬ শতাংশতকৈয়ো কম সুদেৰে আমাৰ ৰাজ্যৰ ঋণৰ বোজা যিকোনো বিবেচনাৰে নিম্ন আৰু বহনক্ষম।

২৭। আমাৰ ঋণ সীমিত হৈ থকাৰ বাবে উন্নয়নমূলক কাম-কাজৰ ক্ষেত্ৰত আমি স্বচ্ছন্দে আগবাঢ়িব পাৰিছোঁ। আমাৰ ঋণ এতিয়াও সন্তুলিত অৱস্থাত আছে আৰু আমি আশা কৰিছোঁ ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ ব্যয়ৰ মাত্ৰা ৭০ হাজাৰ কোটি টকাৰ অধিক হ'বগৈ।

২৮। অধ্যক্ষ মহোদয়, এখন বিকশিত ভাৰত, উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ উন্নয়নৰ বাবে আন্তৰিক মনোযোগ, ৰাজ্যৰ অৰ্থনৈতিক উন্নয়ন আৰু চৰকাৰৰ বৰ্দ্ধিত কৰ্মদক্ষতাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত আমি ভাবোঁ যে ৰাজ্যৰ উত্তৰণৰ দিশত মনোযোগ দিয়াৰ আৰু অসমক কৃতী ৰাজ্যত পৰিণত কৰাৰ এয়াই উৎকৃষ্ট সময়। ৰাজ্যৰ বাবে বৃহৎ, বহুমুখী আৰু বহনক্ষম প্ৰকল্প স্থাপন কৰা আৰু মহৎ স্বপ্ন দেখাৰ এয়াই উৎকৃষ্ট সময়। মই অনুভৱ কৰিছোঁ যে অসমৰ বাবে, আমাৰ জাতিৰ বাবে আৰু উত্তৰণৰ বাবে এয়াই উৎকৃষ্ট সময় — আমাৰ সময় সমাগত।

২৯। আমাৰ ৰাজ্যক এক অৰ্থনৈতিক শক্তিস্তম্ভত পৰিণত কৰাৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰ দৃঢ়প্ৰতিজ্ঞ। বহু বছৰৰ পূৰ্বে সাহিত্যৰথীয়ে কৈ গৈছিল —

আমি অসমীয়া নহওঁ দুখীয়

কিহৰ দুখীয়া হম

সকলো আছিল সকলো আছে

নুগুণো নলওঁ গম।

৩০। অধ্যক্ষ মহোদয়, বৰ্তমানৰ বিশ্বত সততে উচ্চাৰিত এটি শব্দ সমষ্টি হৈছে — জনতাত্ত্বিক

মুনাফা (Demographic Dividend) আমাৰ ৰাজ্যৰ মুঠ জনসংখ্যাৰ ৫০ শতাংশই হৈছে ২৫ বছৰৰ অনূৰ্ব। ইয়াৰ সৈতে যুক্ত হৈছে আমাৰ ৭৩ শতাংশ শিক্ষিতৰ হাৰ। এই দুই উপাদান হৈছে আমাৰ সৰ্বোত্তম জনতাত্ত্বিক মুনাফা যাৰ আধাৰত আমি অসমৰ নৱজাগৰণৰ স্বপ্ন পূৰণ কৰিব লাগিব।

- ৩১। এই চৰকাৰৰ নীতি আৰু কৰ্মসূচীসমূহে ইতিমধ্যে ফল দিবলৈ আৰম্ভ কৰিছে আৰু মোৰ দৃঢ় বিশ্বাস যে আমি এই বাজেটৰ জৰিয়তে আমাৰ বিকাশ আৰু উন্নয়নক মাথো গাঢ়তৰ কৰি তুলিম।
- ৩২। এইখিনিতে মই সদনৰ ক্ষুণ্ণক সময় লৈ গীতাৰ পৰা উদ্ধৃত এটি অমৰ শ্লোক পাঠ কৰি দিব খুজিছো যাৰ অন্তৰ্নিহিত ভাৱধাৰাই ৰাষ্ট্ৰীয় জীৱন দৰ্শনক শতিকাজুৰি অনুপ্রাণিত কৰি আহিছে—

কৰ্মন্যোৰাধিকাৰস্তে মা ফলেষু কদাচন।

মা কৰ্মফল হেতুৰ্ভূমা তে সংগোহস্বকৰ্মণি ॥

- ৩৩। এই শ্লোকটোতেই লুকাই আছে আমাৰ চৰকাৰৰ দৰ্শনৰ সমস্ত নিৰ্যাস — য'ত আমি আমাৰ কৰ্মৰ ন্যায্যতাৰ ওপৰত বিশ্বাস কৰো, আমাৰ সমাজ আৰু ৰাজ্যৰ সামগ্ৰিক কল্যাণৰ বাবে কাম কৰাৰ ওপৰত বিশ্বাস কৰো আৰু কদাপিও নিষ্ক্ৰিয়তাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ নকৰো।
- ৩৪। মই এতিয়া এই পৱিত্ৰ সদনৰ অনুমতি লৈ ১৮ খন ধ্বজ্জাবাহী আঁচনিৰ লক্ষ্য আৰু উদ্দেশ্যৰ বিষয়ে বিশদ খতিয়ান দাঙি ধৰিব বিচাৰিছো। এই ১৮ খন আঁচনিতেই হৈছে অষ্টাদশ উন্নয়নৰ মুকুতাৰ মালাধাৰিৰ পৰৱৰ্তী বৰ্ধিত সংস্কৰণ। আমি এই ১৮ খন আঁচনি আৰম্ভ কৰিছিলো ভাগৱত গীতাৰ ১৮ টা অধ্যায়ৰ অনুপ্ৰেৰণাত। এই আঁচনিমালাৰ ৰচনা শৈলী গতিশীল। প্ৰতি বিত্তীয় বৰ্ষৰ অন্তত একোখন আঁচনি ৰূপায়ণৰ খতিয়ান লোৱা হয় আৰু তাৰ মূল্যায়ন কৰি কোনোখন আঁচনি বাহাল ৰখা হ'ব অথবা কোনখন সংশোধিত ৰূপত ৰূপায়ণ কৰা হ'ব তাৰ সিদ্ধান্ত কৰা হয়। চলিত বৰ্ষৰ বাবে যথেষ্ট আলোচনা আৰু চিন্তা-চৰ্চাৰ অন্তত ১৮ খন আঁচনিৰ সংহতি এটা তৈয়াৰ কৰি উলিওৱা হৈছে। ইয়াৰে পাঁচখন আঁচনি বিগত বৰ্ষৰ পৰা লোৱা হৈছে আৰু আঠখন আঁচনি নতুনকৈ ৰচনা কৰা হৈছে। বাকী থকা পাঁচখন আঁচনি চলিত আঁচনিৰে বৰ্দ্ধিত ৰূপ। এই আঁচনিকেইখন মূলতঃ মূলধনী ব্যয় তথা সামাজিক সুৰক্ষা সম্পৰ্কীয় আৰু আঁচনিকেইখনে আমাৰ চৰকাৰৰ ৰাজনৈতিক আৰু অৰ্থনৈতিক অংগীকাৰৰ কথা পৰিষ্কাৰকৈ ফুটাই তুলিছে। এতিয়া মই এই মালাধাৰিৰ প্ৰতিটো মুকুতা এটা এটাকৈ এই সদনত উত্থাপন কৰিব খোজা, যিকেইটা মুকুতাৰে ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ অষ্টাদশ মুকুতাৰ উন্নয়নী মালাধাৰ গঠিত হৈছে।

অষ্টাদশ মুকুতাৰ উন্নয়নী মালা

I. সুলভ পুষ্টি আৰু খাদ্য প্ৰাপ্তি যোজনা— অন্ন

Affordable Nutrition Nourishment Assistance Yojona-ANNA

- ৩৫। মহোদয়, নাগৰিকৰ বাবে উচ্চ মানবিশিষ্ট স্বাস্থ্যসেৱা, শিক্ষা, আৱাস আৰু পুষ্টিৰ খাদ্য উপলব্ধ কৰোৱাটো একোখন চৰকাৰৰ প্ৰাথমিক দায়িত্ব আৰু আমাৰ চৰকাৰ নাগৰিকৰ এই প্ৰত্যাশা পূৰণৰ প্ৰতি দায়বদ্ধ।
- ৩৬। অধ্যক্ষ মহোদয়, কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে বৰ্তমান ৰাষ্ট্ৰীয় খাদ্য সুৰক্ষা আইন (NFSA)ৰ অধীনত তিনি টকা প্ৰতি কিলো দৰত অসমৰ ৫৭ লাখ পৰিয়াললৈ চাউল যোগান ধৰি আহিছে। ইয়াৰ দ্বাৰা অসমৰ প্ৰায় ২.৪৬ কোটি লোকক সামৰি লোৱা হৈছে। এই ৰাজসাহায্যযুক্ত চাউল যোগানৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় পৰিবহণ আৰু যাত্ৰীয় (Transportation and Commission) ব্যয়ৰ ৭৫ শতাংশ কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰ আৰু ২৫ শতাংশ ৰাজ্য চৰকাৰে বহন কৰে।
- ৩৭। খাদ্য সুৰক্ষাক অধিক সুদৃঢ় কৰিবৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰে সুলভ পুষ্টি আৰু প্ৰাপ্তি যোজনা নামেৰে এখন নতুন আঁচনি ঘোষণাৰ সিদ্ধান্ত লৈছে। এই আঁচনিৰ অধীনত আমি অসমৰ ৫৩ লাখ পৰিয়াললৈ বৰ্তমানৰ তিনি টকাৰ সলনি এক টকা প্ৰতি কিলো দৰত চাউল যোগানৰ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰিছোঁ।
- ৩৮। মহোদয়, সমগ্ৰ ৰাজ্যজুৰি ২০১৯ চনৰ মাৰ্চ মাহৰ পৰা আমি এই আঁচনিখনৰ এটা আৰ্হি ৰূপায়ণ (Pilot Implementation) কৰিব খুজিছোঁ যাতে আৰ্হি ৰূপায়ণৰ সময়ত আহি পৰা সৰুসুৰা সমস্যা সম্পৰ্কে অৱগত হৈ আমি ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত আঁচনিখনৰ প্ৰকৃত ৰূপায়ণৰ বাবে সম্পূৰ্ণ সাজু হৈ উঠিব পাৰোঁ। ২০১৯ চনৰ মাৰ্চ আৰু এপ্ৰিল মাহৰ পুঁজি যোগানৰ বাবে মুখ্যমন্ত্ৰী সমগ্ৰ গ্ৰাম্য উন্নয়ন যোজনা কৰ্তৃপক্ষই খাদ্য আৰু অসামৰিক যোগান বিভাগৰ সৈতে সহযোগিতা কৰিব আৰু ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষৰ পৰা খাদ্য আৰু অসামৰিক যোগান বিভাগে স্বতন্ত্ৰভাৱে আঁচনিখন ৰূপায়ণ কৰিব।
- ৩৯। এই আঁচনিসমূহ অসম চৰকাৰৰ একো একোটা সৱল পদক্ষেপ আৰু ইয়াৰ সফল ৰূপায়ণৰ বাবে আমি সকলোধৰণৰ পদক্ষেপ ল'বলৈ সাজু হৈ আছোঁ। ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত এই আঁচনিৰ বাবে ৩৭৭ কোটি টকা ধাৰ্য কৰা হৈছে।

II. অৰক্ষতী

স্বস্ত্যস্ত তে কুশলম অস্ত চিৰায়ুৰ অস্ত

উৎসাহ — শৌৰ্য — ধন — ধান্য সমগ্ৰম অস্ত।

সুস্বাস্থ্য আৰু দীৰ্ঘ জীৱনেৰে তোমাৰ মঙ্গল হওক। উৎসাহ, সাহস,
ধন আৰু সম্পদ এই আটাইৰে পৰিপূৰ্ণ হৈ তুমি সৌভাগ্যৱতী হোৱা।

- ৪০। সামাজিক অথবা আৰ্থিক প্ৰতিষ্ঠা নিৰ্বিশেষে প্ৰতিগৰাকী পিতৃ-মাতৃয়ে বিচাৰে তেওঁলোকৰ কন্যা সৌভাগ্যৱতী হওক। প্ৰতিগৰাকী পিতৃ-মাতৃয়ে তেওঁলোকৰ কন্যা সন্তানটিক উপযুক্ত বয়সত কইনাৰ ৰূপত দেখা পাবলৈ হাবিয়াস কৰে। বিবাহ পাত্ৰী হৈ যিদিনা এগৰাকী কন্যা সন্তানে আপোন ঘৰখন এৰি থৈ নিজাকৈ এখন ঘৰ কৰিবলৈ ওলাই যায়, সেইদিনা সেই পাত্ৰীৰ সৈতে কেইপদমান সোণৰ গহনা আশীৰ্বাদৰ চিনস্বৰূপে দিয়াটো অসমীয়া সমাজৰ এটি শতিকাজোৰা পৰম্পৰা। যিসময়ত দেশৰ অন্যান্য প্ৰান্তত যৌতুক প্ৰথাই এক বিতীৰ্ষিকাৰ ৰূপ লৈছে সেই সময়ত আমাৰ অসমীয়া সমাজত ই হৈছে এক স্বতঃপ্ৰণোদিত পৰম্পৰা মাত্ৰ, যাতে কন্যাগৰাকী য'তেই নাথাকক পিতৃ-মাতৃৰ আশীৰ্বাদৰ চিনস্বৰূপে কেইপদমান সামগ্ৰীয়ে তেওঁৰ জীৱনটো কিছু স্বাচ্ছন্দময় কৰি তোলে। তদুপৰি অসমীয়া প্ৰথাত যিহকে দিয়া হয় সেয়া কেৱল কন্যাগৰাকীৰ ব্যৱহাৰৰ বাবেহে স্ত্ৰীধন হিচাপে দিয়া হয়। কিন্তু পৱিত্ৰ আবেগসনা এনে এক মংগলময় পৰম্পৰাও কালৰ সোঁতত এক চহকী সংস্কৃতিলৈ ৰূপান্তৰিত হৈছে আৰু পৰম্পৰা ৰক্ষা কৰিবলৈ গৈ কন্যাদায়ী পিতৃ-মাতৃয়ে উচ্চ সুদৰ ঋণৰ গ্ৰাসত পৰিবলগীয়া হৈছে। এজনী কণমানি কন্যা সন্তানৰ পিতৃ হিচাপে মই আন এজন পিতৃৰ আবেগৰ সৈতে একাত্মবোধ কৰিব পাৰো।
- ৪১। অধ্যক্ষ মহোদয়, মই ভাবো যে সেইসকল পিতৃৰ সৈতে একেলগে থিয় দিয়াটো মোৰ পৱিত্ৰ দায়ৱদ্ধতা, যিসকলে নিজৰ প্ৰাণাধিক চেনেহৰ কন্যাগৰাকীৰ বাবে ঋণ লৈছে এপদ সোণৰ গহনা যোগাৰ কৰিবলগীয়াত পৰে আৰু এটা সময়ত ঋণৰ এটা দুষ্টচক্ৰত নিজকে সমৰ্পণ কৰে।
- ৪২। গতিকে এনে এক কৰ্তব্যবোধৰ দ্বাৰা উদ্ধুদ্ধ হৈ মই এই ঘোষণা কৰিব বিচাৰিছো যে ৰাজ্যৰ যিবোৰ সম্প্ৰদায়ৰ মাজত বিবাহ অনুষ্ঠানত সোণ প্ৰদানৰ পৰম্পৰা আছে, তেনে সম্প্ৰদায়ৰ পৰিয়ার বিবাহৰ সময়ত এক টোলাকৈ সোণ প্ৰদান কৰা হ'ব, যাৰ আজিৰ তাৰিখত বজাৰ মূল্য প্ৰায় ৩৮ হাজাৰ টকা।
- ৪৩। এই আঁচনিৰ সুবিধা গ্ৰহণ কৰিবলৈ বিশেষ বিবাহ (অসম) বিধি ১৯৫৪ ৰ অধীনত কন্যাগৰাকীৰ বিবাহৰ পঞ্জীয়ন কৰাৰ লাগিব আৰু তাৰ পৰৱৰ্তী পৰ্যায়ত সামাজিক বিবাহৰ সময়ত এই সুবিধা প্ৰদান কৰা হ'ব।
- ৪৪। আঁচনিখনক অধিক সংহত ৰূপত গঢ়িবৰ বাবে ইয়াক কেৱল অৰ্থনৈতিকভাৱে পিছপৰা লোকৰ ক্ষেত্ৰতহে সীমিত ৰাখিব খোজা হৈছে, যাৰ বাৰ্ষিক আয় ৫ লাখ টকাৰ তলত।

অসমৰ জনসংখ্যা নীতিৰ সৈতে সংগতি ৰাখি এটি পৰিয়ালৰ প্ৰথম দুটি জীৱন্ত সন্তানৰ ক্ষেত্ৰত আৰু দৰা-কইনাৰ আইনসংগত বয়স যথাক্ৰমে ২১ আৰু ১৮ বছৰ বয়সত হোৱা বিবাহৰ ক্ষেত্ৰতহে আঁচনিখনৰ সুফল লাভ কৰিব পৰা যাব। ইয়াক নিশ্চিত কৰিবৰ বাবে জন্মৰ প্ৰমাণপত্ৰ পৰীক্ষা কৰোৱা আৰু প্ৰয়োজনত স্বাস্থ্য পৰীক্ষা কৰোৱা আদিৰ ব্যৱস্থা কৰা হ'ব।

- ৪৫। অৰুন্ধতী আঁচনিৰ বাবে মই ৩০০ কোটি টকা ধাৰ্য কৰিছো আৰু আপোনালোক সুখী হ'ব যে অষ্টাদশ মুকুতাৰ উন্নয়নী মালাৰ এক অন্যতম মুকুতা হিচাপে এই আঁচনি পৰিগণিত হ'ব। মাননীয় সদস্যসকল আঁচনিখনৰ নামটোক লৈ নিশ্চয় কৌতূহলী হৈ উঠিছে। এই আঁচনিখন মহামুনি-ব্ৰহ্মাৰ্ষি বশিষ্ঠৰ পত্নী অৰুন্ধতীৰ নামত প্ৰণয়ন কৰা হৈছে। মুনি পত্নী অৰুন্ধতীক সতীত্ব, দাম্পত্য সুখ আৰু পতিব্ৰতা গুণৰ বাবে জনা যায়। এগৰাকী পিতৃয়ে যেতিয়া তেওঁৰ কন্যাগৰাকীৰ গাত অৰুন্ধতীৰ গুণসমূহ দেখা পায় বা অৰুন্ধতীৰ দৰে সুখী হোৱা দেখা পায় তেতিয়া সেয়াই হৈ পৰে তেওঁৰ বাবে অপৰিসীম আনন্দৰ উৎস।

III. জ্ঞান দীপিকা

- ৪৬। শিক্ষাই সমাজৰ সুউচ্চ আকাংক্ষাৰ ভেটি নিৰ্মাণ কৰে। অধ্যক্ষ মহোদয়, যি সময়ত আমি অসমে ভাৰতৰ ভিতৰতে অন্যতম শক্তিশালী আৰু সমৃদ্ধিশালী ৰাজ্য হোৱাৰ সপোন দেখিব বিচাৰো, সেই একে সময়তে আমাৰ ৰাজ্যখনৰ বিদ্যালয়সমূহৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ আমূল উন্নতি সাধন কৰাটোও অন্যতম গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয় নহ'ব জানো?
- ৪৭। অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ চৰকাৰে ৰাজ্যখনৰ মাধ্যমিক আৰু উচ্চ শিক্ষাৰ সাৰ্বজনীনকৰণৰ ক্ষেত্ৰত গভীৰভাৱে আত্মনিয়োগ কৰি আহিছে, যাতে আমাৰ ৰাজ্যখনৰ লাখ লাখ শিক্ষাৰ্থীৰ উজ্বল আৰু সমৃদ্ধিশালী ভৱিষ্যত সুনিশ্চিত হয় আৰু অসমে খ্যাতিৰ জখলাত দোপত দোপে আগুৱাই জয়মালা পৰিধান কৰিব পাৰে।
- ৪৮। এই দিশত আগুৱাই যাবলৈ আমাৰ চৰকাৰখনে বছৰি ১ লাখ টকাৰ কম আয় সম্পন্ন অভিভাৱকৰ সন্তানৰ বাবে স্নাতক শ্ৰেণী পৰ্যন্ত বিনামূলীয়া মাচুলৰ ব্যৱস্থা কৰিছে। তদুপৰি দ্বাদশ শ্ৰেণী পৰ্যন্ত বিনামূলীয়া পাঠ্যপুথি আৰু অষ্টম শ্ৰেণী পৰ্যন্ত বিনামূলীয়া সমবেশ (Uniform)ৰ ব্যৱস্থা কৰিছে।
- ৪৯। ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ পৰা যিসকল অভিভাৱকৰ বাৰ্ষিক আয়ৰ পৰিমাণ ২ লাখ টকা তেওঁলোকৰ সন্তানক বিনামূলীয়া নামভৰ্তিৰ সুবিধা প্ৰদান কৰা হ'ব। পূৰ্বতে বাৰ্ষিক ১ লাখ টকাৰ আয় সম্পন্ন অভিভাৱকৰ সন্তানেহে বিনামূলীয়া নামভৰ্তিৰ সুবিধা লাভ কৰিছিল। মই জনাবলৈ পাই অত্যন্ত সুখী যে, বৰ্তমানৰ দ্বাদশ শ্ৰেণীৰ পৰিৱৰ্তে স্নাতক (কলা, বিজ্ঞান, বাণিজ্য) শ্ৰেণী পৰ্যন্ত আমাৰ চৰকাৰে বিনামূলীয়া পাঠ্যপুথি প্ৰদানৰো সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰিছে।
- ৫০। অধ্যক্ষ মহোদয়, চৰকাৰী খণ্ডৰ বিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে অষ্টম শ্ৰেণী পৰ্যন্ত বৰ্তমান দুয়োৰ সমবেশ (Uniform)ৰ বাবে বছৰি ৪০০ টকা লাভ কৰিছিল আৰু অলপতে এই ৰাশি ৬০০ টকালৈ বৃদ্ধি কৰা হৈছে। অধ্যক্ষ মহোদয়, এতিয়া এই সুবিধাৰ সম্প্ৰসাৰণ ঘটাই নৱম আৰু দশম শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীকো বিনামূলীয়া সমবেশ প্ৰদানৰ সিদ্ধান্ত লোৱা হৈছে। ৰাজ্যিক বাজেটৰ পৰা এতিয়াৰে পৰা নৱম আৰু দশম শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীকো বিনামূলীয়া সমবেশ (Uniform)ৰ বাবে প্ৰতি বছৰে ৭০০ টকাকৈ প্ৰদান কৰা হ'ব। শিক্ষা বিভাগৰ বাজেটত এই ব্যৱস্থা কৰা হৈছে।

- ৫১। অধ্যক্ষ মহোদয়, মই কটন কলেজত পঢ়া সময়তে হোষ্টেলৰ আৱাসী হোৱাৰ সৌভাগ্য অৰ্জন কৰিছিলো। সেই সময়তে হোষ্টেল আৱাসী বহু শিক্ষার্থীৰ অৰ্থনৈতিক সংগ্ৰামো মই দেখিছিলো। আনকি বহু পিতৃ-মাতৃ আৰু অভিভাৱকে সন্তানৰ হোষ্টেল মাচুল পৰিশোধ কৰিবলৈ যথেষ্ট সংগ্ৰাম কৰিব লগাও প্ৰত্যক্ষ কৰিছিলো। আৰু সেইবাবে প্ৰতিজন হোষ্টেল আৱাসীৰ বাবে প্ৰতিমাহে ৭০০ টকাকৈ বছৰি মুঠ ১০ মাহৰ বাবে এই বাজেটত মাচুল ৰেহাই ঘোষণা কৰিছো। অৰ্থনৈতিক অৱস্থা নিৰ্বিশেষে চৰকাৰী আৰু প্ৰাদেশীকৃত মহাবিদ্যালয়, বিশ্ববিদ্যালয়ৰ হোষ্টেলত বাস কৰা সকলো শ্ৰেণীৰ শিক্ষার্থীয়ে এই হোষ্টেল মাচুলৰ পৰা ৰেহাই সুবিধা লাভ কৰিব। মই আশা কৰোঁ এই পদক্ষেপে হোষ্টেল আৱাসীসকলৰ লগতে হোষ্টেলত থকা সন্তানৰ পিতৃ-মাতৃৰো দুঃশ্চিন্তা যথেষ্ট হ্ৰাস কৰিবলৈ সক্ষম হ'ব।
- ৫২। আমাৰ চৰকাৰ স্ত্ৰী-শিক্ষাৰ প্ৰসাৰৰ ক্ষেত্ৰত সম্পূৰ্ণ দায়বদ্ধ। স্ত্ৰী শিক্ষাৰ প্ৰসাৰৰ অন্যতম গুৰুত্বপূৰ্ণ উপায় হৈছে সু-যাতায়াত ব্যৱস্থা। তদুপৰি যাতায়াত ব্যৱস্থাই যাতে পাৰিপাৰ্শ্বিকতাৰ প্ৰতি ভাবুকি নানে তাৰ প্ৰতিও চৰকাৰ সজাগ। পৰিত্ৰ সদনক এই কথা জনাবলৈ পাই মই আনন্দিত যে, ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত উচ্চতৰ মাধ্যমিক শিক্ষান্ত পৰীক্ষাত প্ৰথম বিভাগ অথবা তাতকৈ উৎকৃষ্ট পাৰদৰ্শিতা অৰ্জন কৰা ছাত্ৰীক উচ্চ শিক্ষা গ্ৰহণৰ বাবে চৰকাৰে বেটেৰী চালিত পৰিৱেশ অনুকূল ইলেকট্ৰনিক মটৰ চাইকেল প্ৰদানৰ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰিছে। ইয়াৰ ফলত ছাত্ৰীসকলৰ সময় ৰাহি হোৱাৰ লগতে শিক্ষানুষ্ঠানলৈ কৰা যাতায়াত যথেষ্ট সুগম হ'ব। কন্যা সন্তানৰ সৱলীকৰণতো এই ব্যৱস্থাই ইতিবাচক প্ৰভাৱ পেলাব। পৰিবহন বিভাগৰ শিতানত ইয়াৰ বাবে ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত ২৫ কোটি টকাৰ আৱণ্টন কৰা হৈছে।
- ৫৩। অধ্যক্ষ মহোদয়, সন্তানক উচ্চ শিক্ষা প্ৰদানৰ সপোন লৈ ৰাজ্যখনৰ বহু অভিভাৱকে বিভিন্ন বেংকৰ পৰা শৈক্ষিক ঋণ ল'বলগা হয়। ২০১৬-১৭ বৰ্ষৰ বাজেট বক্তৃতাত মই সেই উচ্চ শিক্ষা গ্ৰহণ কৰিব খোজা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বাবে বিদ্যালয়স্বী নামৰ এখন নতুন আঁচনি ঘোষণা কৰিছিলো। ৰাজ্য চৰকাৰৰ কৰ্মচাৰীৰ সন্তানসকলৰ উচ্চ শিক্ষাৰ বাবে এই আঁচনিৰ জৰিয়তে মাত্ৰ ৪% সূতৰ হাৰত শৈক্ষিক ঋণ আগবঢ়োৱা হয়। কেবা শতাধিক শিক্ষার্থীয়ে এই পৰ্যন্ত ৩০ কোটি টকাৰো অধিক ঋণ লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে।
- ৫৪। বিদ্যালয়স্বী আঁচনি ঘোষণাৰ লগে লগে বেচৰকাৰী খণ্ডত কাম কৰা বহু অভিভাৱকেও নিজ নিজ সন্তানৰ উচ্চ শিক্ষাৰ বাবে অনুৰূপ আঁচনি প্ৰবৰ্তনৰ বাবে মোক সময়ে সময়ে অনুৰোধ জনাই আহিছে। পিতৃ-মাতৃ চৰকাৰী চাকৰিয়াল নোহোৱাৰ বাবেই বহু উঠি অহা মেধাৰী ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে মাত্ৰ কেইলাখমান টকাৰ অভাৱত শিক্ষাৰ সপোনৰ পৰা বঞ্চিত হ'ব লগা হোৱাটো কোনো কাৰণতে সমীচিন হ'ব নোৱাৰে। ৰাজ্যিক পৰ্যায়ৰ বেংকৰ কমিটি (SLBC)ৰ তথ্য অনুসৰি ১৫,৭০০ শিক্ষার্থীয়ে অসমত উচ্চ শিক্ষাৰ ঋণ লাভ কৰিছে।
- ৫৫। ২০১৯-২০ বৰ্ষত আমি শৈক্ষিক ঋণ লাভ কৰা প্ৰতিজন শিক্ষার্থীৰ ঋণ একাউণ্টত এবাৰতে ৫০ হাজাৰ টকাৰ ৰাশি চৰকাৰৰ পুঁজিৰ পৰা জমা কৰিবলৈ সিদ্ধান্ত লৈছোঁ, যাতে শৈক্ষিক ঋণ লাভ কৰা শিক্ষার্থী আৰু পিতৃ-মাতৃয়ে কিছু সকাহ পাব পাৰে। ২০১৯-২০ বৰ্ষত শৈক্ষিক ঋণ মঞ্জুৰ কৰা প্ৰতিটো বেংক একাউণ্টত ৫০ হাজাৰ টকাৰ ৰাজ সাহায্য প্ৰদান কৰা হ'ব। ইয়াৰ বাবে ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বিত্তীয় বৰ্ষত ৭৫ কোটি টকা ধাৰ্য কৰা হৈছে।
- ৫৬। অধ্যক্ষ মহোদয়, এতিয়া শিক্ষার্থী, অভিভাৱক আৰু শৈক্ষিক আন্তঃগাঁথনিৰ পৰা আঁতৰি শিক্ষকসকলৰ

বিষয়লৈ আহিব বিচাৰিছোঁ। আমাৰ দেশ ভাৰতৰ লগতে বিশ্বৰ আগশাৰীৰ দেশত এতিয়া মূল্যবোধৰ শিক্ষাৰ সমাদৰ বৃদ্ধি পাইছে। কেৱল মূল্যবোধৰ শিক্ষাই আমাৰ ভৱিষ্যত প্ৰজন্মক সঠিক পথত আগবঢ়াই লৈ যাব পাৰিব। মূল্যবোধৰ শিক্ষাইহে আমাৰ দেশৰ ভৱিষ্যত স্বৰূপ শিক্ষাৰ্থীসকলৰ সততা, মনোবল আৰু নশ্ৰতাৰ দৰে মানৱীয় গুণৰ উৎকৰ্ষ সাধন কৰি তেওঁলোকৰ সামাজিক, নৈতিক আৰু আত্মিক মূল্যবোধৰ ভেটি সৰল কৰিব পাৰে। এই শিক্ষাক আগবঢ়াই নিবলৈ সেয়েহে মই আমাৰ শিক্ষকসকলৰ বাবে প্ৰথমে মূল্যবোধৰ শিক্ষাৰ বিশেষ পাঠ্যক্ৰম প্ৰস্তুত কৰাৰ পোষকতা কৰিছোঁ। টেট শিক্ষকসকলৰ জৰিয়তে এই মূল্যবোধৰ শিক্ষা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈ সম্প্ৰসাৰিত কৰিবলৈ আমি সিদ্ধান্ত কৰিছোঁ।

৫৭। মই নিশ্চিত যে, মাধ্যমিক আৰু উচ্চ শিক্ষাৰ শৈক্ষিক ক্ষেত্ৰখনৰ সংস্কাৰৰ বাবে গ্ৰহণ কৰা এই সমূহ ব্যৱস্থাই শিক্ষা ক্ষেত্ৰত যুগান্তকাৰী ইতিবাচক পৰিবৰ্তন আনিবলৈ সক্ষম হ'ব। এই সমূহ আঁচনিক জ্ঞান দীপিকা নামেৰে নামাংকিত কৰাৰ প্ৰয়াস কৰা হৈছে।

IV. সংহত সামাজিক সুৰক্ষা আঁচনি

(i) স্বহীদ কুশল কোঁৱৰ সাৰ্বজনীন বৃদ্ধ পেঞ্চন আঁচনি

উপাধ্যায়ান দশাচাৰ্য্য

আচাৰ্য্যানাং শতং পিতা।

সহস্ৰম্ তু পিতৃন্ মাতা

গৌৰবেনা তিৰচ্যতে।।

দহজন উপাধ্যায়তকৈ এজন আচাৰ্যৰ মহত্ব অধিক

তেনেকৈ এশজন আচাৰ্যতকৈ পিতা

আৰু এহাজাৰ পিতাতকৈও মাতৃৰ মহত্ব অধিক।।

৫৮। জীৱনৰ বিয়লি বেলা আমাৰ সমাজৰ জ্যেষ্ঠজনে যাতে অৱহেলা, অৱমাননা, বঞ্চনাৰ সন্মুখীন হ'বলগীয়া নহয়; তাৰ প্ৰতি চৰকাৰ সদায়ে দায়বদ্ধ। সমাজৰ জ্যেষ্ঠসকলৰ সন্মানক সুৰক্ষা দিয়াটো চৰকাৰৰ দায়িত্ব। আমাৰ চৰকাৰে এই দৃষ্টিভংগী আগত লৈয়ে কেইবাটাও পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিছে। যিখন সমাজৰ পিতৃ-মাতৃ আৰু গুৰুজনাৰ পৰিচৰ্যা কৰাত ত্ৰুটি-বিচ্যুতি হয়, সেইখন সমাজে ঈশ্বৰৰ আশীৰ্বাদৰ পৰাও বঞ্চিত হ'বলগীয়া হয় বুলি আমি বিশ্বাস কৰো। সেয়েহে আমি 'অসম কৰ্মচাৰী পিতৃ-মাতৃৰ দায়িত্ব আৰু দায়বদ্ধতা আৰু পৰ্যবেক্ষণ আইন ২০১৭' (Assam Employees Parents Responsibility and Norms for Accountability and Monitoring) চমুকৈ 'প্ৰণাম' আইন প্ৰণয়ন কৰি চৰকাৰী কৰ্মচাৰীৰ বৃদ্ধ পিতৃ-মাতৃৰ পৰিচৰ্যা সুনিশ্চিত কৰিবলৈ ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিছো।

৫৯। ৰাজ্য চৰকাৰৰ কৰ্মচাৰীৰ বৃদ্ধ পিতৃ-মাতৃৰ অভিযোগ, গোচৰসমূহ বিচাৰ কৰিবলৈ আমি ইতিমধ্যে প্ৰণাম আয়োগ গঠন কৰিছো। এজন মুখ্য আয়ুক্ত আৰু দুজন আয়ুক্তৰ অধীনত এই প্ৰণাম আয়োগে নিজ সন্তানৰ দ্বাৰা অৱহেলিত পিতৃ-মাতৃৰ গোচৰসমূহৰ অনুসন্ধান প্ৰক্ৰিয়া আৰম্ভ কৰিব। অহা ১৭ ফেব্ৰুৱাৰী, ২০১৯ ৰ পৰা প্ৰণাম আয়োগ সক্ৰিয় হ'ব।

- ৬০। যোৱা বছৰৰ বাজেট ভাষণতে মই উল্লেখ কৰিছিলো যে ৬০ বছৰৰ উৰ্ধ্বৰ প্ৰতিজন ব্যক্তিলৈ মাহিলি ২৫০ টকাকৈ পেঞ্চন আগবঢ়োৱা হ'ব। অৱশ্যে এই আঁচনিত চৰকাৰী পেঞ্চনপ্ৰাপ্ত ব্যক্তিসকলক সামৰি লোৱা হোৱা নাই।
- ৬১। সদনৰ সদস্যসকলৰ নিশ্চয় মনত আছে যে বৃদ্ধ পেঞ্চন আঁচনিত মাহিলী পেঞ্চনৰাশি ২৫০ টকা নিৰ্ধাৰণ কৰাত চৰকাৰখনক সমালোচনা কৰা হৈছিল। অৱশ্যে সন্মানীয় সদস্যসকলৰ এই কথাও মনত আছে যে জীৱনৰ বিয়লি বেলাত ভৰি দিয়াসকললৈ মাহিলী ২৫০ টকা পূৰ্বৰ চৰকাৰে আগবঢ়োৱা নাছিল। ২০১৮-১৯ বিত্তীয় বৰ্ষলৈকে এই পেঞ্চন আঁচনিত অন্তৰ্ভুক্ত হোৱা হিতাধিকাৰীৰ সংখ্যা আছিল মাত্ৰ ৭ লাখ। আঁচনিখনৰ ব্যয় প্ৰধানকৈ ভাৰত চৰকাৰৰ ধনেৰে বহন কৰা হৈছিল আৰু প্ৰতিগৰাকী হিতাধিকাৰীৰ বিপৰীতে অসম চৰকাৰৰ অংশ আছিল ৫০ টকা।
- ৬২। জনসাধাৰণৰ প্ৰতি দায়ৱদ্ধ আমাৰ চৰকাৰে এনে ভিত্তিহীন সমালোচনাক গুৰুত্ব নিদি ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ বাজেটত শ্বহীদ কুশল কোঁৱৰ সাৰ্বজনীন বৃদ্ধ পেঞ্চন আঁচনি গ্ৰহণ কৰে।
- ৬৩। আঁচনিখনৰ ৰূপায়ণৰ দায়িত্বত থকা পঞ্চায়ত আৰু গ্ৰামোন্নয়ন বিভাগে ৰাজ্যখনৰ সৰ্বস্বৰৰ জ্যেষ্ঠ নাগৰিকক আঁচনিখনত সামৰি লোৱাৰ উদ্দেশ্যে ব্যাপক প্ৰচাৰ আৰু সজাগতামূলক অভিযান আৰম্ভ কৰে। বিভাগৰ এই ফলপ্ৰসূ প্ৰচাৰ অভিযানমৰ্মে তালিকাত অতিৰিক্ত ৭ লাখ জ্যেষ্ঠ নাগৰিক যোগ হয়।
- ৬৪। মহোদয়, পেঞ্চন আঁচনিত হিতাধিকাৰীৰ সংখ্যা কেৱল পূৰ্বৰ ৭ লাখৰ পৰা ১৪ লাখলৈ বৃদ্ধি পোৱাই নহয়, আঁচনিত ৰাজ্য চৰকাৰৰ অনুদান পূৰ্বৰ ৫০ টকাৰ পৰা ৫ গুণ বৃদ্ধি কৰি ২৫০ টকা কৰা হৈছে। অৰ্থাৎ হিতাধিকাৰীৰ সংখ্যা আৰু আঁচনিৰ উপকাৰিতা উভয় দিশতে চমকপ্ৰদ প্ৰসাৰ হৈছে।
- ৬৫। পঞ্চায়ত আৰু গ্ৰামোন্নয়ন বিভাগে আঁচনিখনৰ পৰা এতিয়াও কোনো লোক বাদ পৰি আছে নেকি সেই অৱশিষ্ট হিতাধিকাৰীসকলক চিনাক্ত কৰি আঁচনিভুক্ত কৰিবলৈ প্ৰচেষ্টা অব্যাহত ৰাখিছে। এয়া এক ধাৰাবাহিক প্ৰক্ৰিয়াৰে প্ৰতি বছৰে নতুনকৈ চিনাক্ত হোৱা হিতাধিকাৰীসকলক আঁচনিৰ অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হ'ব। কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে ৭ লাখ লোকক বৃদ্ধ পেঞ্চন আঁচনিত সামৰি লোৱাৰ বিপৰীতে আজি পৱিত্ৰ সদনক জনাবলৈ পাই মই গৌৰৱ অনুভৱ কৰিছো যে অসম চৰকাৰে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ প্ৰায় সমসংখ্যক লোকক বৃদ্ধ পেঞ্চন আঁচনিত সামৰি ল'বলৈ সক্ষম হৈছে।
- ৬৬। সমাজৰ পৰম পূজনীয় জ্যেষ্ঠসকলৰ প্ৰতি আমাৰ নীৰৱচ্ছিন্ন আৰু অৰ্থপূৰ্ণ এই দায়ৱদ্ধতা সুৱৰি মই চলিত বাজেটত ২৫০ কোটি টকাৰ আৱণ্টন ঘোষণা কৰিলো। নতুন হিতাধিকাৰীৰ সংখ্যা অন্তৰ্ভুক্তিৰ লগে লগে এই আৱণ্টিত ৰাশিৰ পৰিমাণো প্ৰয়োজন সাপেক্ষে বৃদ্ধি কৰা হ'ব।

(ii) **বিধবা মহিলালৈ তৎকালীন পৰিয়াল সাহায্য আঁচনি :**

৬৭। অধ্যক্ষ মহোদয়, পৰিয়ালৰ মুৰব্বী অথবা মূল উপাৰ্জনকাৰী ব্যক্তিৰ হঠাৎ বিয়োগয়ে প্ৰতি বছৰে কেইবা হাজাৰ পৰিয়ালক হঠাৎ দৰিদ্ৰতাৰ কৰাল গ্ৰাসে আঙুৰি ধৰে। জীৱন বীমা নথকা এনে পৰিয়াললৈ হঠাৎ নামি অহা এনে অনতিক্ৰম্য সমস্যাই পৰিয়ালটোৰ দৈনন্দিন জীৱন ধাৰণ প্ৰণালীটোকে দুৰূহ কৰি তোলে। এনে অৱস্থাত বহু পৰিয়াল দুষ্টচক্ৰৰ কৰলত পৰি ধৰুৱা হোৱাকে ধৰি সীমাহীন দুখজনক পৰিস্থিতিৰ সন্মুখীন হ'ব লগা হয়। প্ৰিয়জনক হেৰুওৱা এনে পৰিয়ালৰ আপোনজনৰ শূন্যতা আমি দূৰ কৰিব নোৱাৰিলেও আমাৰ চৰকাৰে বিত্তীয় সকাহৰে দুৰ্ভগীয়া পৰিয়ালসমূহক সন্মান সহকাৰে জীয়াই থকাৰ তেওঁলোকৰ মৌলিক অধিকাৰক সুৰক্ষা দিয়াৰ মানৱীয় প্ৰয়াস আৰম্ভ কৰিব খুজিছে।

৬৮। সেই উদ্দেশ্য আগত ৰাখিয়েই আমি অনুকম্পামূলক নিযুক্তিৰ পৰিৱৰ্তে পৰিয়ালসমূহলৈ অনুকম্পামূলক পেঞ্চন আঁচনি আগবঢ়োৱাৰ সিদ্ধান্ত লোৱা হৈছে। অনুকম্পামূলক পেঞ্চন আঁচনিয়ে উপাৰ্জনকাৰী ব্যক্তিৰ মৃত্যুৰ পিছতো ভুক্তভোগী পৰিয়ালসমূহক ব্যক্তিজনৰ বাকী থকা চাকৰি জীৱনৰ সম্পূৰ্ণ দৰমহা নিশ্চিত কৰিছে। পৱিত্ৰ সদনৰ সন্মানীয় সদস্যসকলক মই জনাব খোজো যে ৰাজ্যখনৰ প্ৰায় ১১০০ পৰিয়ালক এতিয়ালৈকে অনুকম্পামূলক পেঞ্চন আঁচনিয়ে সামৰি লৈছে। দেশ নিৰ্মাণত প্ৰভূত অৰিহণা আগবঢ়োৱা সেইসকল চৰকাৰী কৰ্মচাৰীৰ অকাল বিয়োগৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত পৰিয়ালৰ অন্যান্য সদস্যসকলৰ প্ৰতি আমাৰ চৰকাৰৰ এয়া এক আন্তৰিক কৃতজ্ঞতাৰ এক চানেকি।

৬৯। আমাৰ চৰকাৰ এই বিষয়টো লৈ সদায় সচেতন যে চৰকাৰী চাকৰিয়ালসকলৰ পৰিয়ালৰ বাহিৰেও অন্যান্য পৰিয়ালৰ প্ৰতিও আৰ্থিক সুৰক্ষাৰ প্ৰসাৰ ঘটাব লাগিব। স্বামীৰ মৃত্যুত ৪৫ বছৰ অনুধৰৰ পত্নীৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰে এখন নতুন আঁচনি প্ৰৱৰ্তনৰ সিদ্ধান্ত লৈছে। স্বামীৰ বিয়োগৰ পিছত ৪৫ বছৰৰ অনুধৰৰ পত্নীক ২৫ হাজাৰ টকাৰ একত্ৰ অৰ্থৰাশি (Lump Sum) তৎকালীন পৰিয়াল সাহায্য আঁচনিৰ অধীনত আগবঢ়োৱা হ'ব। নিশ্চিতভাৱে এই পদক্ষেপে পৰিয়ালসমূহলৈ হঠাৎ নামি অহা আৰ্থিক সংকট কিছু পৰিমাণে হ'লেও মোচন কৰিবলৈ সক্ষম হ'ব।

(iii) **ইন্দিৰা মিৰি সাৰ্বজনীন বিধবা পেঞ্চন আঁচনি :**

৭০। বিধবা পত্নীলৈ তৎকালীনভাৱে ২৫ হাজাৰ টকা আগবঢ়োৱাৰ উপৰি ৬০ বছৰ বয়স পৰ্যন্ত স্বামীহাৰা এনে মহিলাই মাহেকত ২৫০ টকাৰ পেঞ্চন লাভ কৰিব। ৬০ বছৰ পাৰ হোৱাৰ লগে লগে তেওঁলোকক বৃদ্ধ পেঞ্চন আঁচনিত সামৰি লোৱা হ'ব।

৭১। চৰকাৰী কৰ্মচাৰীৰ ক্ষেত্ৰত আৰু যিসকলৰ জীৱন বীমা আঁচনি থাকিব তেনে আৰ্থিক সুৰক্ষা লাভ কৰা মহিলাক এই আঁচনিয়ে সামৰি নল'ব। অনুকম্পামূলক এই আঁচনিখন মই ৰাজ্যখনৰ

মহিলা সৱলীকৰণ কাৰণে আত্মোৎসৰ্গা কৰা মহান শিক্ষাবিদ শ্ৰীমতী ইন্দিৰা মিৰি নামত উৎসৰ্গা কৰিবলৈ পাই অত্যন্ত সুখী।

৭২। ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত 'তৎকালীন পৰিয়াল সাহায্য আঁচনি'ৰ অধীনত ৪০ হাজাৰ পৰিয়ালক সামৰি লোৱাৰ লক্ষ্যৰে ১৩৬ কোটি টকাৰ পুঁজি নিৰ্ধাৰণ কৰা হৈছে। এই ব্যৱস্থাই লগতে সাৰ্বজনীন (Universal) বিধৰা পেঞ্চন আঁচনিৰ অধীনত ২.৪ লাখ সদ্য স্বামীহাৰা মহিলাৰ আৰ্থিক সংকট মোচনত সহায়ক হ'ব। ইন্দিৰা মিৰি সাৰ্বজনীন বিধৰা পেঞ্চন আঁচনি নামেৰে এই আঁচনিখনক জনা যাব।

(iv) দীনদয়াল দিব্যাংগ সাহায্য আঁচনি

৭৩। অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ বাজেট ভাষণতে মই উল্লেখ কৰিছিলো যে দীন দয়াল দিব্যাংগ সাহায্য আঁচনিৰ অধীনত প্ৰতিজন দিব্যাংগই মহিলা ১০০০ টকাৰ জলপানি লাভ কৰিব।

৭৪। দীন দয়াল দিব্যাংগ সাহায্য যোজনাৰ অধীনত প্ৰতিমাহে ১০০০ টকাকৈ বছৰি ১২ হাজাৰ টকা অসমৰ দিব্যাংগসকললৈ আগবঢ়োৱা হৈছে। ১৮ বছৰৰ অনুৰ্ধ্বৰ দিব্যাংগসকলৰ বাবে পিতৃ-মাতৃৰ একাউণ্টৰ জৰিয়তে এই ধন আৰু ১৮ বছৰ অতিক্ৰম কৰা দিব্যাংগসকলৰ বাবে তেওঁলোকৰ নিজা বেংক একাউণ্টত এই আঁচনিৰ ধন উপলব্ধ কৰোৱা হৈছে। এই পৰ্যন্ত সমগ্ৰ দেশৰ ভিতৰতে দিব্যাংগসকলৰ বাবে অসমে গ্ৰহণ কৰা এই আঁচনি অন্যতম বৃহৎ আঁচনিৰূপে পৰিগণিত হৈছে।

৭৫। সদনক জনাবলৈ পাই মই সুখী হৈছো যে এই পৰ্যন্ত দীনদয়াল দিব্যাংগ পেঞ্চন আঁচনিৰ অধীনত ১.১৫ লাখ হিতাধিকাৰীক জলপানি প্ৰদান কৰা হৈছে। এই শিতানত ৰাজ্য চৰকাৰৰ ১৩৮ কোটি টকা ব্যয় হৈছে। সমাজৰ শেষৰজন দিব্যাংগ ভাতৃ-ভগ্নীক সামৰি নোলোৱা পৰ্যন্ত আমাৰ এই অভিযান স্তব্ধ নহ'ব।

৭৬। এইসমূহ আঁচনিৰ প্ৰাৰম্ভিক কাম-কাজৰ বাবে মই ২০০ কোটি টকাৰ ব্যয়ৰাশি এই বাজেটত ধাৰ্য কৰিছো।

৭৭। সন্মানীয় সদস্যসকলে জানি সুখী হ'ব যে, দিব্যাংগ সকলৰ বাবে কামৰূপ জিলাৰ বকোত এখন পৃথক দিব্যাংগ বিশ্ববিদ্যালয় স্থাপন কৰা হ'ব।

(v) সংখ্যালঘু সম্প্ৰদায়ৰ কন্যা সন্তানলৈ জলপানি প্ৰদান আঁচনি

৭৮। অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ বাজেটত সংখ্যালঘু সম্প্ৰদায়ৰ কন্যা সন্তানসকলক সামৰি আমি জলপানি প্ৰদান আঁচনি ঘোষণা কৰিছিলো। সংখ্যালঘু সম্প্ৰদায়ৰ সকলো কন্যা সন্তানকে সামৰি লোৱাটোৱেই আছিল আমাৰ আঁচনিৰ লক্ষ্য। সংখ্যালঘু কন্যা সন্তানসকলক উচ্চশিক্ষাৰ প্ৰতি আগ্ৰহী কৰোৱা আৰু উচ্চশিক্ষাত জলপানি প্ৰদানেৰে আনুষ্ঠানিক শিক্ষাৰ পৰা তেওঁলোক যাতে আঁতৰি নাযায় তাৰ প্ৰতি বিশেষ প্ৰচেষ্টা লোৱা হৈছে।

- ৭৯। এই আঁচনিৰ নিৰ্দেশিকা প্ৰস্তুত কৰা হৈছে আৰু ২০১৯-২০ বৰ্ষত আঁচনিৰ কাম আৰম্ভ কৰা হ'ব।
- ৮০। এই বাজেটত মই সংখ্যালঘু কন্যা সন্তানসকলৰ এই আঁচনিৰ বাবে ২০০ কোটি টকাৰ আৱণ্টন ঘোষণা কৰিলো। মই নিশ্চিত যে 'শিক্ষা সুৰক্ষা আঁচনি'ৰ অধীনত সংখ্যালঘু সম্প্ৰদায়ৰ সকলো কন্যা সন্তানৰ শিক্ষা, সামাজিক, অৰ্থনৈতিক অধিকাৰ সুনিশ্চিত কৰি তেওঁলোকৰ বিকাশৰ সম অধিকাৰ প্ৰদান কৰিব।
- ৮১। অধ্যক্ষ মহোদয়, বিকাশৰ সুস্থিৰ লক্ষ্য অটুট ৰাখি ৰাজ্যখনক অগ্ৰগামী কৰাত ওপৰৰ চাৰিখন আঁচনিক পৰিপূৰকভাৱে পৰস্পৰৰ অংগাংগী ৰূপত আগবঢ়াই নিব লাগিব। দিব্যাংগ ভাতৃ-ভগ্নীসকল, আমাৰ শিশুসকল, বৈধৰ্যৰ যাতনা মূৰ পাতি ল'বলগীয়া হোৱা মহিলাসকল আৰু জীৱনৰ সন্ধ্যাবেলা অকলশৰীয়া হৈ পৰা জ্যেষ্ঠসকলৰ স্পৰ্শকাতৰ সমস্যাসমূহ সমাধান কৰি এখন সুন্দৰ সমাজ গঢ়ি ব্যক্তি আৰু পৰিয়ালৰ বিকাশৰ পথত হেঙাৰ হৈ থিয় দিয়া প্ৰতিবন্ধকতাসমূহ দূৰ কৰিব পৰা যাব বুলি মই আশাবাদী।

V. বিস্তাৰিত কনকলতা মহিলা সবলীকৰণ যোজনা

- ৮২। বিগত ২০১৮ চনৰ ১ এপ্ৰিলত মহিলাৰ এক লাখ আত্মসহায়ক গোটক লক্ষ্য হিচাপে লৈ *কনকলতা মহিলা সবলীকৰণ যোজনা*ৰ শুভাৰম্ভ কৰা হয়। ইয়াৰ বাবে প্ৰাৰম্ভিক ব্যয় হিচাপে বাজেটত ২৫০ কোটি টকা ধাৰ্য কৰা হৈছিল।
- ৮৩। ২০১৮-১৯ বৰ্ষত আঁচনিখনৰ যোগেদি অতিৰিক্ত ২৬ হাজাৰ আত্মসহায়ক গোটক সামৰি ল'বলৈ নতুনকৈ ৬৫ কোটি টকা সংযোজন কৰি আঁচনিখনৰ সম্প্ৰসাৰণ কৰা হৈছিল আৰু এনেদৰে এই আঁচনিখনৰ বাবে মুঠ ব্যয়ৰ পৰিমাণ হ'লগৈ ৩১৫ কোটি টকা।
- ৮৪। অধ্যক্ষ মহোদয়, আজি পৰ্যন্ত মুঠতে ১.৩২ লাখ আত্মসহায়ক গোটলৈ ১৮৪.৮৯ কোটি টকাৰ সাহায্য প্ৰদান কৰা হৈছে। ইয়াৰ ভিতৰত ৰাজ্যৰ Non-intensive developmental blockৰ অন্তৰ্গত ৯৭,৩৬১টা আত্মসহায়ক গোট ১০ হাজাৰকৈ টকা আৰু Intensive developmental blockৰ অন্তৰ্গত ৩৫,০১১টা আত্মসহায়ক গোট ২৫ হাজাৰ টকাকৈ পুনৰাৱৰ্তনীয় পুঁজি (Revolving Fund) লাভ কৰিছে। অৱশিষ্ট পুঁজি মুকলি কৰি দিয়াৰ বিভিন্ন পৰ্যায়ত আছে আৰু পঞ্চায়ত আৰু গ্ৰামীণ বিকাশ বিভাগৰ দ্বাৰা এই আঁচনি ৰূপায়ণ কৰা হৈছে। আঁচনিখন ৰূপায়ণৰ ক্ষেত্ৰত বিভাগটোৱে আত্মসহায়ক গোটসমূহে 'পঞ্চসূত্ৰকাৰ্যক্ৰম'ৰ মূল নীতিসমূহৰ অনুকৰণ কৰা-নকৰাৰ ওপৰত নজৰ ৰাখিব।
- ৮৫। মহোদয়, এই আঁচনিখনৰ ফলপ্ৰসূতাৰ ওপৰত আলোকপাত কৰিবলৈ মই নাৰী সবলীকৰণৰ দিশত আঁচনিখনৰ এক সফলতাৰ কাহিনী উপস্থাপন কৰিবলৈ বিচাৰিছো। মই এই পৰিৱেশ সদনৰ সদস্যসকলৰ সন্মুখত জাপৰিপথাৰ বীণাপানি আত্মসহায়ক গোট (পূব কাজিৰঙা গ্ৰাম পঞ্চায়ত, পশ্চিম গোলাঘাট বি এম এম ইউ, বোকাখাট)ৰ উল্লেখৰে আঁচনিখনে গ্ৰাম্য

মহিলাসকলৰ মহিলাসকলৰ জীৱনৰ ওপৰত পেলোৱা সুদূৰপ্ৰসাৰী প্ৰভাৱৰ কথা উনুকিয়াব খুজিছো। এই আত্মসহায়ক গোটো মৌ-পালনত দীৰ্ঘদিনৰ পৰা জড়িত হৈ আহিছিল। কনলতা মহিলা সৱলীকৰণ আঁচনিৰ অধীনত গোটটোৰ সদস্যসকলে ২৫ হাজাৰ টকাৰ পুনৰাৱৰ্তনীয় পুঁজি (Revolving Fund) লাভ কৰে। এই ধনেৰে তেওঁলোকে নতুনকৈ ১০ টা মৌ প্ৰতিপালন কৰা বাকচ কিনিবলৈ সক্ষম হয়। আজি গোটটোৰ প্ৰতিগৰাকী সদস্যই মৌ-জোল বিক্ৰী কৰি মাহেকত দুহেজাৰকৈ টকা উপাৰ্জন কৰি আছে। জাপৰিপথাৰ বীণাপানি আত্মসহায়ক গোটৰ সদস্যসকলে এতিয়া তেওঁলোকৰ মৌ-পালনৰ আন্তঃগাঁথনিৰ উন্নয়ন সাধন কৰিবলৈ বিচাৰে আৰু তেওঁলোকে অধিক দক্ষতা বৃদ্ধিৰ প্ৰশিক্ষণ ল'বলৈ আবেদন কৰি আছে আৰু ব্যৱসায় বৃদ্ধি কৰিবলৈ বেংকৰ লগত যোগাযোগ অব্যাহত ৰাখিছে।

৮৬। মহোদয়, এয়া অসমৰ গাঁওসমূহৰ ১.৩২ লাখ সফলতাৰ কাহিনীৰ মাত্ৰ এটাহে উদাহৰণ। মই সঁচাকৈয়ে অসমৰ গ্ৰাম্য মহিলাসকলৰ কৰ্মোদ্যম দেখি উৎসাহিত হৈ পৰিছো। আৰু ইয়াৰ দ্বাৰা আঁচনিখন ভৱিষ্যতলৈ চলাই নিবলৈ উৎসাহ লাভ কৰিছো।

৮৭। ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত ৬৩ হাজাৰ আত্মসহায়ক গোটৰ প্ৰত্যেককে বেংক ঋণৰ ওপৰত ৫০ হাজাৰকৈ টকা ৰাজসাহায্য প্ৰদান কৰা হ'ব। ইয়াৰ বাবে অতিৰিক্ত ৩১৪ কোটি টকাৰ প্ৰয়োজন হ'ব। গোটবোৰে বেংকৰ সৈতে যোগাযোগ সম্পন্ন কৰি ঋণ পোৱাৰ লগে লগে এনে সাহায্য লাভ কৰিবলৈ তেওঁলোকে যোগ্যতা অৰ্জন কৰিব। ঋণ ল'বলৈ উৎসাহিত কৰিবৰ বাবে আমি তেওঁলোকক তিনি শতাংশলৈকে সুদৰ ৰেহাই মঞ্জুৰ কৰিছো।

৮৮। ভৱিষ্যতে নতুন ৬৩ হাজাৰখন মহিলা আত্মসহায়ক গোটক 'বিস্তৃত কনকলতা মহিলা সৱলীকৰণ যোজনা'ৰে সামৰি লোৱা হ'ব। এই যোজনাৰ অধীনত নতুনকৈ অন্তৰ্ভুক্ত আত্মসহায়ক গোটসমূহক প্ৰাৰম্ভিকভাৱে ২৫ হাজাৰ টকাৰ পুনৰাৱৰ্তনীয় পুঁজি (Revolving Fund) প্ৰদান কৰা হ'ব। এনেকৈ ২০১৯-২০ বৰ্ষলৈকে ১ লাখ ৯৫ হাজাৰ মহিলা আত্মসহায়ক গোটক সামৰি লোৱা হ'ব। এই কথাটোৱে আমাৰ ৰাজ্যৰ মহিলা সৱলীকৰণৰ উজ্বলতম দিশটোক প্ৰতিফলিত কৰিছে।

৮৯। উক্ত আঁচনিৰ বাবে মই ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষৰ বাজেটত ৩০০ কোটি টকা ধাৰ্য কৰিছো।

VI. বিস্তাৰিত অটল অমৃত অভিযান

৯০। অধ্যক্ষ মহোদয়, ৰাজ্যৰ জনগণক বিশিষ্ট মানৰ আৰু ব্যৱসায় চিকিৎসা সেৱা প্ৰদান কৰাটো আমাৰ চৰকাৰৰ অৱশ্য পালনীয় কৰ্তব্য।

৯১। জনসাধাৰণলৈ জটিল ৰোগৰ স্বাস্থ্যসেৱা উপলব্ধ কৰোৱাৰ ক্ষেত্ৰত ২০১৬-১৭ ৰ বাজেটত আমাৰ চৰকাৰে ৰাজহুৱা আৰু ব্যক্তিগত খণ্ডৰ অংশগ্ৰহণেৰে এক সামূহিক সামাজিক স্বাস্থ্যসেৱা নিশ্চিত আঁচনি ঘোষণা কৰিছিল। এই আঁচনিখন অটল অমৃত অভিযান নামেৰে আমাৰ দূৰদৰ্শী নেতা শ্ৰীঅটল বিহাৰী বাজপেয়ীদেৱৰ নামত গ্ৰহণ কৰা হৈছিল। বাৰ্ষিক পাঁচ

লাখ টকা বা তাতকৈ কম আয়ৰ পৰিয়ালৰ ক্ষেত্ৰত নগদ বিহীন চিকিৎসা সেৱা প্ৰদানৰ এই আঁচনিখনে ইতিমধ্যে কম সময়ৰ ভিতৰতে সফলকাম হৈ উঠিছে।

৯২। এই সদন নিশ্চয় অৱগত যে এই আঁচনিখনৰ অধীনত ৬টা জটিল ৰোগ — কৰ্কট, হৃদৰোগ, স্নায়ুৰোগ, নৱজাতকৰ সহজাত ৰোগ, বৃক্কৰোগ আৰু অগ্নিদগ্ধতাৰ চিকিৎসাৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰতিটো পৰিয়ালৰ প্ৰতিজন ব্যক্তিৰ বাবে বছৰি দুই লাখ টকালৈকে পৰিশোধ কৰাৰ ব্যৱস্থা আছে। ইতিমধ্যে প্ৰায় ২২ হাজাৰ লোকলৈ এই আঁচনিৰ সুবিধা প্ৰদান কৰা হৈছে।

৯৩। অধ্যক্ষ মহোদয়, অটল অমৃত অভিযানৰ উদ্বোধনৰ দিনৰ পৰাই জনতাৰ পৰা এনে অনুৰোধ আহিবলৈ লয় যে খৰচী অথচ জৰুৰী স্বাস্থ্যসেৱাসমূহ, বিশেষকৈ যিবোৰ ৰোগত অত্যধিক পৰিচৰ্যাৰ প্ৰয়োজন আছে, তেনেবোৰ সেৱাকো এই আঁচনিৰ অন্তৰ্ভুক্ত কৰিব লাগে। সেইবাবে নিম্নলিখিত সুবিধাসমূহো এই অটল অমৃত অভিযানৰ অধীনলৈ অনাৰ প্ৰস্তাৱ দিছো —

- আই চি ইউৰ সুবিধা (ICU Package)
- আঘাতৰ চিকিৎসা (Trauma Care)
- শিশুৰোগৰ চিকিৎসা আৰু অস্ত্ৰোপচাৰ
(Critical Care Paediatrics and Paediatric Surgery)
- হাঁড়ৰ মজ্জা সংৰোপণ (Bone Marrow Transplantation)

৯৪। যিহেতু দাৰিদ্ৰ সীমাৰেখাৰ তলৰ ৰোগীসকলক আয়ুস্মান ভাৰত আৰু PMJAY আঁচনিৰে ইতিমধ্যে সামৰি লৈছে, বিস্তাৰিত অটল অমৃত অভিযান আঁচনিখনে দৰিদ্ৰ আৰু মধ্যবিত্ত শ্ৰেণীৰ এক বৃদ্ধসংখ্যক লোকক সামৰি ল'ব। ইয়াৰ দ্বাৰা আমি এই কথা নিশ্চিত কৰিম যাতে আমাৰ সমাজৰ আটাইতকৈ দুৰ্বল অংশটোৰ জনসাধাৰণে তেওঁলোকৰ প্ৰিয়জনৰ বাবে মানবিশিষ্ট চিকিৎসা সেৱা বিচাৰি কাৰোবাৰ দুৰাৰে দুৰাৰে ঘূৰি ফুৰিব নালাগে।

৯৫। মই এই বছৰৰ বাজেটত বিস্তাৰিত অটল অমৃত অভিযান আঁচনিৰ বাবে ২০০ কোটি টকা ধাৰ্য্য কৰিছো।

VII. চাহ জনগোষ্ঠীৰ বাবে কল্যাণমুখী আঁচনি

৯৬। মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, আপুনি নিশ্চয় অৱগত যে ৰাজ্যৰ চাহ জনগোষ্ঠীৰ লোকসকলৰ কল্যাণৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰে প্ৰথম দিনটোৰ পৰাই কেতবোৰ দৃঢ় পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰি আহিছে। অসমৰ মুঠ জনসংখ্যাৰ প্ৰায় ১৭ শতাংশই হ'ল চাহ জনগোষ্ঠীৰ লোক। চাহ খেতিৰ বাবে যথেষ্ট পৰিমাণে মানৱ সম্পদৰ প্ৰয়োজন। কেৱল চাহ শ্ৰমিকসকলৰ কঠোৰ শ্ৰমৰ ফলতহে অসমৰ চাহে বিশ্বৰ দৰবাৰত একক আৰু অনন্য স্বাদ অৰ্জন কৰিবলৈ সক্ষম হৈ আহিছে।

৯৭। অধ্যক্ষ মহোদয়, অৰ্থনীতিৰ ডিজিটেলাইজেছনৰ প্ৰতি ৰাজ্য আৰু কেন্দ্ৰ এই দুয়োখন চৰকাৰেই অত্যন্ত আগ্ৰহী। এই প্ৰচেষ্টাৰ এখন উপযুক্ত মঞ্চ হ'ল চাহ বাগান এলেকা। চাহ শ্ৰমিকসকলৰ

মজুৰি, ভাট্টা, বোনাচ আদি বৰ্তমানে প্ৰত্যক্ষভাৱে তেওঁলোকৰ বেংক একাউণ্টত জমা হয়। বৰ্তমান ৭ লাখৰো অধিক শ্ৰমিক-কৰ্মচাৰীয়ে এই ব্যৱস্থাৰ আওতালৈ আহি বেংকত একাউণ্ট খুলিবলৈ সক্ষম হৈছে।

- ৯৮। ২০১৭ বৰ্ষত আমি চাহ জনজাতিৰ আৰ্থিক অন্তৰ্ভুক্তিকৰণৰ প্ৰয়াসক অধিক শক্তিশালী কৰিব বাবে চাহ বাগিচা ধন পুৰস্কাৰ মেলাৰ শুভাৰম্ভ কৰিছিলো। এই আঁচনিৰ জৰিয়তে ২০১৮ চনৰ জানুৱাৰী মাহত প্ৰথম পৰ্যায়ত অসমৰ ২৬ খন জিলাৰ ৭৫২ খন চাহ বাগিচাৰ সাত লাখতকৈও অধিক চাহ শ্ৰমিকৰ একাউণ্টত ২৫০০ কৈ টকা জমা দিয়া হয়।
- ৯৯। ২০১৯ চনৰ ১৫ ফেব্ৰুৱাৰী তাৰিখে দ্বিতীয়টো পৰ্যায়ত বাকী ৰৈ যোৱা হিতাধিকাৰীসকলৰ এখন বৰ্দ্ধিত তালিকা তৈয়াৰ কৰি প্ৰত্যেকৰে বেংক একাউণ্টত পুনৰ ২৫০০ কৈ টকা চৰকাৰৰ তৰফৰ পৰা জমা কৰা হ'ব আৰু ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ বাজেট বজ্জুতাত দিয়া প্ৰতিশ্ৰুতি পূৰণ কৰা হ'ব। এই ব্যৱস্থাই তেওঁলোকক বেংকৰ একাউণ্ট খোলাৰ প্ৰতি আৰু সঞ্চয়ৰ প্ৰতি আকৰ্ষিত কৰিব। তদুপৰি, এইধৰণৰ সক্ৰিয় বেংক একাউণ্টবোৰক 'প্ৰধানমন্ত্ৰী জীৱনজ্যোতি যোজনা' (PMJJY) আৰু 'প্ৰধানমন্ত্ৰী সুৰক্ষা বীমা যোজনা' (PMSBY)ৰ সৈতে সংযোজিত কৰাৰ প্ৰক্ৰিয়াও আৰম্ভ কৰা হৈছে।
- ১০০। মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, অসম চাহ নিগমৰ অধীনস্থ কৰ্মচাৰীসকলৰ ওজৰ-আপত্তি, দুখ-দুৰ্দশাৰ কথা লৈ বিগত সময়ছোৱাত কোনেও কাণ নিদিলে। অৱশ্যে মই ঘোষণা কৰিবলৈ পাই গৌৰৱান্বিত যে যোৱা ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ বাজেটত প্ৰদান কৰা প্ৰতিশ্ৰুতি অনুসৰি আমাৰ চৰকাৰে চাহ নিগমৰ ১৬,১৩৩ গৰাকী অৱসৰপ্ৰাপ্ত শ্ৰমিক, কৰ্মচাৰীৰ প্ৰ'ভিডেণ্ট ফাণ্ড, গ্ৰেচুইটী, বকেয়া, দৰমহা, বোনাচ আদিৰ বাবে ৯৯ কোটি টকা মুকলি কৰি দিছে।
- ১০১। অধ্যক্ষ মহোদয়, এতিয়া মই মোৰ হৃদয়ক চুই যোৱা কেতবোৰ কথা প্ৰকাশ কৰিবলৈ ওলাইছো। মই এই পৱিত্ৰ সদনক জনাবলৈ পাই অতিশয় আনন্দিত যে বিগত বৰ্ষত ঘোষণা কৰাৰ দৰে আমি ৫৪৯ খন বাগিচাৰ শ্ৰমিক-লাইনৰ পথত ব্লক বহুওৱাৰ ব্যৱস্থা কৰিছো যাতে শ্ৰমিক আৰু তেওঁলোকৰ পৰিয়ালৰ সদস্যসকলে সহজে যাতায়াত কৰিব পাৰে, স্বাস্থ্যকৰ আৰু নিৰাপদ পৰিৱেশত বাস কৰিব পাৰে। এই উদ্দেশ্যে আমি ইতিমধ্যে ৫৩১ কোটি টকাৰ আৱণ্টন দিছো। মহোদয়, স্বাধীনতাৰ পিছত চাহ বাগিচাৰ শ্ৰমিক লাইন পকী পথেৰে সংযোজিত কৰাটো যিকোনো চৰকাৰৰ বাবে প্ৰথম পদক্ষেপ। আমি এই কাৰ্যৰ দ্বাৰা প্ৰকৃত অৰ্থত চাহ জনজাতিসকলক সেৱা আগবঢ়ালৈ পাই নিজকে ধন্য মানিছো। আমি এই আঁচনিৰ অধীনত অধিক সংখ্যক বাগানৰ লেবাৰ লাইন পথ পকা কৰিম। আকৌ ইতিমধ্যে যিবোৰ বাগিচাৰ শ্ৰমিক লাইনত পথ পকীকৰণ সম্পূৰ্ণ হৈছে, সেইসমূহৰ ক্ষেত্ৰত এই পকীকৰণ প্ৰক্ৰিয়া শ্ৰমিক ডিভিজনলৈ সম্প্ৰসাৰণ কৰা হ'ব।
- ১০২। সদনৰ মাননীয় সদস্যসকলে নিশ্চয় জানে যে চাহ বাগিচাৰ কাম-কাজত মহিলাসকলে অগ্ৰণী ভূমিকা পালন কৰে। আমি এটা বিশেষ দিশত আলোকপাত কৰিব বিচাৰিছো। আমাৰ চৰকাৰে

গৰ্ভৱতী আৰু নৱজাতক শিশুৰ শ্ৰমিক মাতৃসকলক বিশেষভাৱে সহায় কৰি আহিছো আৰু এই সম্বন্ধীয় আঁচনি সফলতাৰে ৰূপায়ণ কৰি অহা হৈছে। আন এক ঐতিহাসিক পদক্ষেপ অনুসৰি আমি চাহ বাগিচা এলেকাসমূহত ৮৮ খন ভ্ৰাম্যমান হাস্পাতাল গোট কাৰ্যক্ষম কৰি তুলিছো। অধ্যক্ষ মহোদয়, মই নিশ্চিত যে শ্ৰমিক লাইনত নিৰ্মাণ কৰা পকীপথ আৰু উপৰিউক্ত ভ্ৰাম্যমান হাস্পাতাল গোটৰ প্ৰৱৰ্তনৰ জৰিয়তে চাহ বাগিচাসমূহত সামগ্ৰিক স্বাস্থ্য ব্যৱস্থাত এক যুগান্তকাৰী উন্নয়নৰ সূচনা হৈছে। ই শিশু আৰু মাতৃৰ মৃত্যুৰ হাৰ বাৰুকৈয়ে হ্ৰাস কৰিব।

- ১০৩। এই সাফল্যৰ পিছত ২০১৯-২০ বৰ্ষত আমি গ্ৰহণ কৰিব খোজা কেতবোৰ পদক্ষেপৰ বিষয়ে এতিয়া সদনত সদৰি কৰিব খোজো।
- ১০৪। আমি আগন্তুক বিত্তীয় বৰ্ষত ২০ লাখ হিতাধিকাৰীক সামৰি ৪ লাখ পৰিয়ালক বিনামূলীয়া চাউল যোগানৰ সিদ্ধান্ত লৈছো। বৰ্তমান এনে চাউল ৰাষ্ট্ৰীয় খাদ্য সুৰক্ষা আইন (NFSA)ৰ অধীনত ৩ টকা প্ৰতি কিলো দৰত প্ৰদান কৰা হয়। ইয়াৰ এক আৰ্হি ৰূপায়ণ (Pilot Implementation) ২০১৯ বৰ্ষৰ মাৰ্চ মাহৰ পৰা আৰম্ভ কৰা হ'ব।
- ১০৫। মহোদয়, নিমখ সাম্ৰাজ্যবাদী শাসন ব্যৱস্থাৰ শোষণ নিপীড়নৰ এক ৰূপক আছিল। যদিও ব্ৰিটিছসকল আমাৰ দেশ এৰি বহুদিনৰ আগতে গুচি গ'ল, সেই শোষণ আৰু নিপীড়ন বিশেষকৈ অসমৰ চাহ বাগিচাসমূহত এতিয়াও ৰৈ গ'ল। নিৰ্জলীকৰণ (Dehydration)ৰ পৰা ৰক্ষা পোৱাৰ উপায় হিচাপে বাগিচাবাসীক ৰঙা চাহৰ সৈতে নিমখ সেৱন কৰাৰ প্ৰথা ব্ৰিটিছসকলেই দেখুৱাই গৈছিল।
- ১০৬। মাত্ৰাধিক নিমখ খোৱাৰ ফলত চাহ জনজাতিৰ লোকসকল উচ্চ ৰক্তচাপ, হৃদযন্ত্ৰৰ ৰোগ আদি নানা ৰোগত আক্ৰান্ত হৈ মৃত্যু পৰ্যন্ত আকোৱালী ল'বলগীয়া হয়। এই ক্ষেত্ৰত অসমৰ স্বাস্থ্য আৰু পৰিকল্পনা বিভাগে সজাগতা সৃষ্টি কৰিবলৈ অলেখ যত্ন কৰি আহিছে যদিও চেনি এতিয়াও চাহ শ্ৰমিকৰ পৰিয়ালৰ বাবে দুষ্প্ৰাপ্য হৈয়ে ৰৈছে।
- ১০৭। নিয়তিৰ এয়া এক নিষ্ঠুৰ পৰিহাস যে যি চাহ জনগোষ্ঠীৰ লোকৰ হাতৰ পৰশে সমগ্ৰ বিশ্বৰ জনগণৰ ৰাতিটো মাধুৰ্যভৰা সজীৱতাৰে পুওৱাই দিয়ে, সেই চাহ শ্ৰমিকসকলৰ বহুতেই একাপ চাহৰ মধুৰতাখিনিও পান কৰিবলৈ পোৱা নাই।
- ১০৮। এতিয়া আমি সুনিশ্চিত কৰিবলৈ বিচাৰিছো যাতে চাহ শ্ৰমিকৰ পাকঘৰত অৱশেষত চেনীয়ে প্ৰৱেশ লাভ কৰে। আমি সকলো চাহ বাগিচাৰ প্ৰতিটো পৰিয়ালক মাহেকত ২ কিলোগ্ৰামকৈ বিনামূলীয়া চেনী যোগান ধৰাৰ পৰিকল্পনা কৰিছো।
- ১০৯। এই বছৰত আমি চাহ বাগিচা এলেকাৰ যুৱ চামৰ বাবে এক নতুন আঁচনি প্ৰৱৰ্তন কৰিম। আমি ১০ হাজাৰ যুৱক-যুৱতীক দক্ষতা বৃদ্ধিৰ প্ৰশিক্ষণৰ ব্যৱস্থা আগবঢ়াব যাতে তেওঁলোকে নিজাকৈ ক্ষুদ্ৰ ব্যৱসায় আৰম্ভ কৰি পাৰিবাৰিক উপাৰ্জন বৃদ্ধি কৰিব পাৰে। প্ৰশিক্ষণ লাভ

কৰাৰ দক্ষতাৰ ভিত্তিত আমি এই ১০ হাজাৰ প্ৰশিক্ষিত যুৱক-যুৱতীক ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত ২৫ হাজাৰকৈ টকা আগবঢ়াম যাতে তাৰে তেওঁলোকে নিজাকৈ ব্যৱসায় আৰম্ভ কৰিব পাৰে। মই এই আঁচনিৰ বাবে চাহ জনজাতি কল্যাণ বিভাগলৈ ৪০ কোটি টকাৰ আৱণ্টন দিছো।

- ১১০। ইয়াৰ উপৰি চাহ জনজাতিৰ ৫০০ গৰাকী যুৱতীক সহকাৰী নাৰ্ছ খাত্ৰীবিদ্যা (ANM) আৰু সাধাৰণ নাৰ্ছ খাত্ৰীবিদ্যা (GNM)ৰ প্ৰশিক্ষণ প্ৰদান কৰা হ'ব। প্ৰশিক্ষণ কালত তেওঁলোকৰ বাবে জলপানিৰ ব্যৱস্থা কৰা হ'ব।
- ১১১। অধ্যক্ষ মহোদয়, চাহ বাগিচাৰ চিকিৎসা কেন্দ্ৰলৈ ৰাজ সাহায্যযুক্ত ঔষধ-পাতি গৈ নাপায় বুলি সদায় এটা বদনাম চলি আহিছে। মই ইয়াত স্পষ্ট কৰিবলৈ বিচাৰিছো যে চাহ বাগিচাৰ ক্ষেত্ৰত চৰকাৰে কেৱল নিয়ামক (Regulatory) ভূমিকাহে পালন কৰে। আমি উপলব্ধি কৰিছো যে কেৱল শাস্তিমূলক ব্যৱস্থাই বিষয়টোৰ একমাত্ৰ সমাধান নহয়। ই বিষয়টোক মামলা-মোকদ্দমালৈ টানি নিয়ে আৰু চাহ বাগিচাৰ ৰোগীসকল সেৱাৰ পৰা বঞ্চিত হৈয়ে থাকে। আমি এটা স্থায়ী সমাধানসূত্ৰ উলিওৱাৰ প্ৰয়াস স্বৰূপে ৰাষ্ট্ৰীয় স্বাস্থ্য অভিযানৰ অধীনত তালিকাভুক্ত দৰৱসমূহ চাহ বাগিচাৰ ৩০০ খন হাস্পাতালত বিনামূলীয়াকৈ যোগান ধৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিছো।
- ১১২। স্বাস্থ্যখণ্ডত কৰা ঘোষণাবোৰৰ লগতে আমি সংযোজন কৰিবলৈ বিচাৰিছো যে চাহ বাগিচাৰ বিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈ মধ্যহ্ন ভোজনৰ ওপৰঞ্চি প্ৰাতঃভোজন, সন্ধিয়াৰ চাহ আৰু বিনামূলীয়া সমবেশ (Uniform) প্ৰদান কৰা হ'ব। ইয়াৰ দ্বাৰা উক্ত বিদ্যালয়সমূহত উপস্থিতিৰ হাৰ বৃদ্ধি পাব আৰু বাগিচাত শিক্ষাৰ প্ৰসাৰ ঘটিব। চাহ জনজাতি কল্যাণ বিভাগে প্ৰাথমিক শিক্ষা বিভাগৰ সৈতে যুটীয়াভাৱে এই আঁচনি ৰূপায়ণ কৰিব। ইয়াৰ বাবে মই বাজেটত যথেষ্ট ধন আছুতীয়াকৈ ৰাখিছো।
- ১১৩। চাহ বাগিচাৰ মেট্ৰিক পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈ ১০ হাজাৰ টকাকৈ বছৰি আগবঢ়োৱা হ'ব যাতে তেওঁলোকৰ উচ্চশিক্ষা গ্ৰহণত যতি নপৰে। মই এই উদ্দেশ্যে চাহ জনজাতি কল্যাণ বিভাগত যথেষ্ট ধন আৱণ্টন দিছো।
- ১১৪। অধ্যক্ষ মহোদয়, মাননীয় প্ৰধানমন্ত্ৰীৰ দ্বাৰা প্ৰৱৰ্তিত 'প্ৰধানমন্ত্ৰী আৱাস যোজনা' সমগ্ৰ দেশখনত সফলভাৱে ৰূপায়িত হৈ আহিছে। কিন্তু আমি আক্ষেপেৰে ক'ব লাগিব যে অসমৰ চাহ বাগিচাৰ ভাই-ভনীসকলৰ আৱাসস্থলীৰ মাটিডোখৰ তেওঁলোকৰ নিজা সম্পত্তি নহয় বাবে তেওঁলোকক প্ৰধানমন্ত্ৰী আৱাস যোজনাৰ আওতালৈ আনিব নোৱাৰি। আমি এই সমস্যাৰ এক মৌলিক সমাধান সূত্ৰ বিচাৰি উলিয়াইছো। বাগিচা কৰ্তৃপক্ষই চাহ শ্ৰমিকসকলে বসবাস কৰা ভূমি দীৰ্ঘদিনলৈ লীজত প্ৰদান কৰিলে ৰাজ্য চৰকাৰে তেওঁলোকক গৃহ নিৰ্মাণৰ বাবে প্ৰধানমন্ত্ৰী আৱাস যোজনাৰ সম পৰ্যায়ৰ সুবিধা প্ৰদান কৰিব। আৰম্ভণিতে আমি ১০ খন চাহ বাগিচাৰ প্ৰায় ৫০০০ পৰিয়ালৰ বাবে এই আঁচনি ৰূপায়ণ কৰি প্ৰয়োজনীয় সংশোধনীসহ

পৰৱৰ্তী পৰ্যায়ত ইয়াক সম্প্ৰসাৰণ কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিম। ইতিমধ্যে যাৰ পকীঘৰ আছে তেনে লোকে এই আঁচনিৰ অধীনত ১ লাখ টকা লাভ কৰিব যাতে তেওঁলোকৰ ঘৰটো মেৰামতি বা ঘৰটোৰ উন্নতি সাধন কৰিব পাৰে। মই এই উদ্দেশ্যে চাহ জনজাতি কল্যাণ বিভাগৰ বাবে ৫০ কোটি টকাৰ আৱণ্টন দিছো।

১১৫। এই আটাইবোৰ আঁচনি ৰূপায়ণ কৰিবৰ বাবে সংশ্লিষ্ট বিভাগসমূহত পৰ্যাপ্ত বাজেট আৱণ্টনৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। অৱশ্যে ইয়াৰ বেছি ভাগ আঁচনি চাহ জনজাতি কল্যাণ বিভাগৰ দ্বাৰা ৰূপায়িত হ'ব। এই বিভাগৰ বাজেট আৱণ্টন ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ ৮১ কোটিৰ পৰা ২০১৯-২০ বৰ্ষত ১৭৩ কোটিলৈ বৃদ্ধি কৰা হৈছে।

VIII. কৃষক কল্যাণ আঁচনি

১১৬। অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ বাজেট ভাষণত ১৮৯৪ চনৰ ২৮ জানুৱাৰীত পথৰুঘাটৰ কৃষক বিদ্রোহৰ প্ৰসংগৰ উদ্ধৃতিৰে মই উল্লেখ কৰিছিলো, কেনেদৰে বৃটিছৰ সৈৰাচাৰৰ বলি হৈ ভূমি কৰ বৃদ্ধিৰ প্ৰতিবাদ কৰিবলৈ গৈ ১৪০ গৰাকী সাহসী সেনানীয়ে পথৰুঘাটৰ ডাক বাংলোৰ সন্মুখত আত্মবলি দিব লগা ঘটনাই আমাক শিহৰিত কৰে। আজিও তেওঁলোকৰ ত্যাগ, সাহস আৰু অন্যায়াৰ বিৰুদ্ধে কৰা প্ৰতিবাদে আমাক উদ্বুদ্ধ কৰে আৰু আত্ম-বিশ্বাসী কৰি তোলে।

১১৭। এই মহান শহীদসকলৰ দেশৰ প্ৰতি কৰা আত্ম-বলিদানৰ শ্ৰদ্ধাঞ্জলী হিচাপে কৃষিখণ্ডত আমি কেইবাখনো গুৰুত্বপূৰ্ণ আঁচনিৰ কাম আৰম্ভ কৰিম বুলি ঘোষণা কৰিছিলো।

১১৮। সেই প্ৰতিশ্ৰুতি ৰক্ষা কৰি পথৰুঘাটৰ ঐতিহাসিক সেই ঘটনাৰ ১২৫ বছৰ উপলক্ষে আমি ২০১৯ চনৰ ২৮ জানুৱাৰীত ৰাজ্যৰ কৃষকসকলক বিত্তীয় সকাহ দিবৰ বাবে ৩ খন আঁচনিৰ শুভাৰম্ভ কৰিছিলো। সেই ৩ খন আঁচনি ক্ৰমে 'অসম কৃষক ঋণ সকাহ আঁচনি', 'অসম কৃষক ঋণ সাহায্য আঁচনি' আৰু 'অসম কৃষক উত্থান আঁচনি'। এই ৩ আঁচনিৰ জৰিয়তে কৃষকসকলে বেংক ঋণৰ ক্ষেত্ৰত ২৫% ৰাজ সাহায্য হিচাপে সৰ্বাধিক ২৫,০০০ টকালৈ ৰেহাই লাভ কৰিব। ৰাজ্যৰ কৃষকলৈ ২ লাখ টকা পৰ্যন্ত সূত ৰেহাই আৰু ঋণ পৰিশোধৰ বাবে ১০,০০০ টকাৰ এক কালিন নগদ উদগণি ধনৰাশি কিষণ ক্রেডিট কাৰ্ড যোগে প্ৰদান কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে।

১১৯। ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষৰ বাবে দুখনকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ কৃষক আঁচনি ২০১৯ চনৰ ২৮ জানুৱাৰীত শুভাৰম্ভ কৰা হৈছে। কিষণ ক্রেডিট কাৰ্ডৰ বিপৰীতে লোৱা কৃষি ঋণৰ ক্ষেত্ৰত ২৫% ৰাজ সাহায্য হিচাপে সৰ্বাধিক ২৫,০০০ টকালৈ কৃষকসকলে ৰেহাই লাভ কৰিব পাৰিব। দ্বিতীয় আঁচনি যোগে ২ লাখ টকাৰ হুস্কালিন শস্য ঋণৰ ক্ষেত্ৰত সম্পূৰ্ণ সূত মাফ কৰা হৈছে।

১২০। ইয়াৰোপৰি ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ বাজেটত দিয়া প্ৰতিশ্ৰুতি অনুসৰি বিত্ত বিভাগে কৃষি বিভাগৰ জৰিয়তে 'মুখ্যমন্ত্ৰী কৃষি চহ সঁজুলি যোজনা'ৰ অধীনত ২৫৭ কোটি টকা মুকলি কৰি দিছে। এই আঁচনিৰ জৰিয়তে ৫ লাখ কৃষকক ৫০০০ টকাকৈ প্ৰদান কৰি কৃষি কাৰ্যত অত্যাধুনিক বৈজ্ঞানিক সঁজুলিৰ ব্যৱহাৰেৰে উৎপাদন বৃদ্ধিত উদগণি দিয়াৰ প্ৰয়াস কৰা হৈছে। এই মাহৰ শেষৰ ফালেই এই ধনৰাশি কৃষকৰ বেংক একাউণ্টত জমা দিয়া হ'ব।

১২১। ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত ৬ লাখ কৃষকক ‘মুখ্যমন্ত্ৰী কৃষি চহ সঁজুলি যোজনা’ৰ অধীনত বৈজ্ঞানিক কৃষি আহিলা ব্যৱহাৰৰ বাবে সামৰি লোৱা হ’ব।

১২২। সন্মানীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, ওপৰত উল্লেখিত তিনিওখন অত্যন্ত গুৰুত্বপূৰ্ণ আঁচনিৰ বাবে ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত ৫৬০ কোটি টকাৰ আৱণ্টন দিয়া হৈছে।

IX. নিয়োগ সৃষ্টি আৰু উদ্যমিতাৰ বাবে উদগনি

(i) স্থানীয় যুৱক-যুৱতীৰ বাবে উদ্বীপনা আঁচনি

(Incentive Scheme for the Employment of Local Youth– I-SELY)

১২৩। মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, ৰাজ্যৰ যুৱক-যুৱতীসকলৰ বাবে ভাৰতৰ প্ৰধান প্ৰধান চহৰসমূহৰ সমপৰ্যায়ৰ নিয়োগৰ সুবিধা সৃষ্টিৰ লক্ষ্যৰে বৰ্ষকেইটাত আমাৰ চৰকাৰে অসমত ব্যক্তিগত খণ্ডৰ উদ্যোগত প্ৰতিষ্ঠানৰ হকে কেইবাটাও সাহসী পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিছে। তাৰে এডভাণ্টেজ আছামৰ দৰে কেতবোৰ পদক্ষেপে উদ্যোগ খণ্ডৰ মনোযোগ আকৰ্ষণ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে আৰু বিনিয়োগ খণ্ডই আমাৰ এই পদক্ষেপবোৰৰ যথোচিত মূল্যায়ণ কৰা দেখা হৈছে। আমাৰ ৰাজ্যৰ সামাজিক-ৰাজনৈতিক অস্থিৰতা সম্পৰ্কে থকা পূৰ্বৱৰ্তী ধাৰণা, ব্যক্তিগত উদ্যোগ খণ্ডই এতিয়া পৰিত্যাগ কৰিছে আৰু অসমক তেওঁলোকৰ বিনিয়োগৰ লক্ষ্যস্থানৰূপে গ্ৰহণ কৰিবলৈ তেওঁলোক আগবাঢ়িছে।

১২৪। অসমক বিনিয়োগৰ লক্ষ্যস্থানৰূপে গঢ়ি তোলাৰ বাবে উদ্যোগখণ্ডক ৰঙা দলিচা পৰি আদৰণি জনোৱাৰ সময়ত আমি এই কথাও নিশ্চিত কৰিব খোজো যে অসমৰ স্থানীয় যুৱক-যুৱতীসকলেই যাতে এনেদৰে সৃষ্টি হোৱা নিয়োগৰ সুবিধাসমূহৰ প্ৰথম অগ্ৰাধিকাৰ পায়। সম্ভাৱ্য বিনিয়োগকাৰীসকলৰ ওপৰত জটিল বিধি বিধান আৰোপ কৰি আমি তেওঁলোকক নিৰুৎসাহ কৰাৰ পৰিৱৰ্তে তেওঁলোকক আমাৰ উন্নয়নমুখী কৰ্মসূচীৰ সৈতে জড়িত কৰিব বিচাৰো। সেইবাবে প্ৰতিগৰাকী স্থানীয় যুৱক-যুৱতী নিয়োগ কৰাৰ বিপৰীতে আমি তেওঁলোকক ১০ হাজাৰ টকা এক উদগনিমূলক সাহায্য দিয়াৰ কথা ঘোষণা কৰিছো। সহজ ভাষাত স্থানীয় যুৱক-যুৱতী একোগৰাকী নিয়োজিত কৰক আৰু ১০ হাজাৰ টকাৰ চৰকাৰী সাহায্য গ্ৰহণ কৰক।

১২৫। যিসমূহ উদ্যোগে পূৰ্ণ কালীন নিয়োগৰ সৈতে স্থানীয় যুৱক-যুৱতীলৈ কৰ্মচাৰী বীমা (ESI) অথবা প্ৰভিডেণ্ট ফাণ্ড আগবঢ়ায় তেনেবোৰ উদ্যোগলৈ এনেদৰে নিযুক্ত প্ৰতিগৰাকী কৰ্মচাৰীৰ বিপৰীতে এই সাহায্য প্ৰদান কৰা হ’ব। ৰাজ্যৰ শ্ৰম বিভাগে উদ্যোগ আৰু বাণিজ্য বিভাগৰ সৈতে যুটীয়াভাৱে এই আঁচনিখনৰ ফলপ্ৰসূ ৰূপায়ণৰ বাবে নীতি-নিৰ্দেশনা প্ৰস্তুত কৰিব।

১২৬। এই আঁচনিখন ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ পৰাই আমি আৰম্ভ কৰিব বিচাৰো। এই আঁচনিতে যে অসমত কেৱল উদ্যোগ স্থাপনতহে উদগনি যোগাব এনে নহয়, অসমৰ প্ৰতিভাৱান যুৱক-যুৱতীসকলৰ বাবে নিয়োগ সৃষ্টিতো অৰিহণা যোগাব।

১২৭। এই I-SELY আঁচনিখনৰ বাবে ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষৰ বাবে মই ১০০ কোটি টকাৰ আৰণ্টন দিছো আৰু পৰৱৰ্তী পৰ্যায়ত আঁচনিখনৰ সাফল্যৰ মূল্যায়ণ কৰি ইয়াক অধিক শক্তিশালী কৰি তোলাৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় সালসলনিৰো ব্যৱস্থা কৰা হ'ব।

(ii) মুদ্ৰা যোজনা আৰু অন্যান্য সূক্ষ্ম, লঘু আৰু মজলীয়া উদ্যোগৰ বাবে উদগনিমূলক সাহায্য

১২৮। অধ্যক্ষ মহোদয়, যদিও যুৱক-যুৱতীসকলৰ নিয়োগ সৃষ্টিৰ অৰ্থে আমি সৱল খোজ দিছো, তথাপি আমি বিচাৰো যে আমাৰ যুৱক-যুৱতীসকল নিয়োগ প্ৰাৰ্থী হোৱাতকৈ নিয়োগকৰ্তা হওক। আমি জানো যে উদ্যোগ স্থাপন বাটত থকা বহুবোৰ হেঙাৰৰ ভিতৰত বিত্তীয় সমস্যা এক প্ৰধান হেঙাৰ।

১২৯। অধ্যক্ষ মহোদয়, প্ৰধানমন্ত্ৰী মুদ্ৰা যোজনাৰ অধীনত সূক্ষ্ম আৰু লঘু উদ্যোগসমূহে শিশু, কিশোৰ আৰু তৰুণ আদি বিকাশৰ ভিন ভিন পৰ্যায়ৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি ১০ লাখ টকালৈকে ঋণ গ্ৰহণ কৰিব পাৰে। পোনপটীয়াকৈ ক'বলৈ গ'লে শিশু পৰ্যায়ৰ উদ্যোগে ৫০ হাজাৰ টকালৈকে, কিশোৰ পৰ্যায়ত ৫০ হাজাৰৰ পৰা ৫ লাখ টকালৈকে আৰু তৰুণ পৰ্যায়ত ৫ লাখৰ পৰা ১০ লাখ টকালৈকে মুদ্ৰা যোজনাই ঋণ সুবিধা প্ৰদান কৰিছে। একেদৰে অন্যান্য আঁচনিৰ অধীনত বেংকসমূহেও লঘু আৰু মজলীয়া উদ্যোগসমূহলৈ ঋণ আগবঢ়াই আহিছে।

১৩০। মহোদয়, মই গৌৰৱেৰে ক'ব পাৰো যে স্ব-নিয়োজন সৃষ্টি কৰাৰ সূক্ষ্ম আৰু লঘু উদ্যোগক উৎসাহিত কৰিবৰ বাবে আমাৰ যি প্ৰচেষ্টা, তাৰ ফলস্বৰূপে এই আঁচনিবোৰৰ অধীনৰ হিতাধিকাৰীৰ সংখ্যা ২০১৬-১৭ বৰ্ষৰ ১২.৫৬ লাখৰ পৰা ২০১৭-১৮ বৰ্ষত ১৭.১৩ লাখলৈ বৃদ্ধি পাইছে। একেদৰে আঁচনিসমূহৰ অধীনত আগবঢ়োৱা ঋণৰ পৰিমাণো ২০১৬-১৭ বৰ্ষৰ ৪,৮২৪.৫৪ কোটি টকাৰ পৰা ২০১৭-১৮ বৰ্ষত ৬,৫৭০.৩২ কোটি টকালৈ বৃদ্ধি পাইছে।

১৩১। লঘু আৰু মজলীয়া খণ্ড (MSE)ক উৎসাহিত কৰিবৰ বাবে মই ২০১৯-২০ বৰ্ষত এনে এখন আঁচনিৰ পোষকতা কৰো য'ত প্ৰধানমন্ত্ৰী মুদ্ৰা যোজনাৰ অধীনত গ্ৰহণ কৰা আটাইবোৰ ঋণৰ মূলধনৰ ২০ শতাংশকৈ, সৰ্বাধিক ৫০ হাজাৰ টকা বেংকলৈ হস্তান্তৰ হ'ব। মই ভাবো এনে এখন আঁচনিৰে আমাৰ যুৱ উদ্যোগীসকললৈ অধিক ঋণ আগবঢ়োৱাৰ ক্ষেত্ৰত বেংকসমূহক উৎসাহিত কৰিব।

১৩২। ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত মই এই আঁচনিৰ বাবে ৭৫ কোটি টকা আৰণ্টন কৰিছো আৰু সফলতাৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি এই আৰণ্টন বৃদ্ধি কৰাৰো আশা কৰিছো।

X. আপোনাৰ আপোন ঘৰ

১৩৩। অধ্যক্ষ মহোদয়, এটা নিজা ঘৰৰ গৰাকী হ'ব পৰা কথাটো অতিশয় আনন্দদায়ক আৰু ই স্থায়িত্বৰ অনুভূতি প্ৰদান কৰে। প্ৰতিটো পৰিয়ালৰে এটা স্বপ্ন থাকে যে তেওঁলোকৰ এটা নিজা ঘৰ হওক। আমাৰ চৰকাৰে বিগত ২০১৬-১৭ বৰ্ষত ৰাজ্য চৰকাৰৰ অধীনস্থ কৰ্মচাৰীসকলৰ বাবে ৰাজসাহায্যযুক্ত ন্যূনতম সুদত আপোন ঘৰ নামেৰে গৃহ ঋণৰ আঁচনি

এখন প্ৰৱৰ্তন কৰে। এই আঁচনিখনৰ জৰিয়তে এগৰাকী কৰ্মচাৰীয়ে ৩.৫ শতাংশ ৰাজ সাহায্যযুক্ত সুদৰ সহায়ত অতি কম সুত ভৰি ১৫ লাখ টকা পৰ্যন্ত গৃহঋণ লোৱাৰ সুবিধা লাভ কৰে। এনেদৰে মহিলা কৰ্মচাৰীয়ে মাত্ৰ ৫ শতাংশ আৰু পুৰুষ কৰ্মচাৰীয়ে কেৱল ৫.০৫ শতাংশ সুত প্ৰদান কৰিয়েই গৃহঋণ লাভ কৰাৰ দুৱাৰ মুকলি হ'ল।

১৩৪। আজি এই পৰিত্ৰ সদনৰ মজিয়াত ঘোষণা কৰিবলৈ পাই মই অত্যন্ত সুখী হৈছো যে বিগত দুটা বিত্তীয় বৰ্ষত আলোচ্য আঁচনিখনৰ জৰিয়তে আমাৰ ১৯,২৬১ গৰাকী কৰ্মচাৰীয়ে সৰ্বমুঠ ২,২৮৮ কোটি টকাৰ গৃহঋণ লাভ কৰিবলৈ সমৰ্থ হয়। আমি অহা ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত এই ঋণৰ পৰিসীমা বৃদ্ধি কৰি সেইসকল কৰ্মচাৰীকো সামৰি ল'ব বিচাৰিছো যিসকলে আঁচনিখন প্ৰৱৰ্তন হোৱাৰ পূৰ্বেই গৃহঋণ লৈছিল। তেওঁলোকৰ ঋণসমূহ আমি এই নতুন ঋণ আঁচনিৰ সৈতে একীকৰণ কৰাৰ সিদ্ধান্ত লৈছো। আমি নিশ্চিত যে ৰাজ্যৰ হাজাৰ হাজাৰ কৰ্মচাৰীক ই যথেষ্ট আৰ্থিক সহায় প্ৰদান কৰিব।

১৩৫। মহোদয়, এই আঁচনিখন প্ৰৱৰ্তন কৰাৰ সময়ত আমি সমাজৰ বিভিন্ন বৃত্তিত জড়িত লোকৰ পৰা আঁচনিখন তেওঁলোকলৈও প্ৰসাৰিত কৰাৰ অনুৰোধ পাইছিলো। সকলো নাগৰিককে এটা স্ব-গৃহ লাভৰ সুবিধা প্ৰদান কৰিব পাৰিলে মই নিজকে অতি সৌভাগ্যৱান বুলি গণ্য কৰিব পাৰিলোহেঁতেন। কিন্তু বেংকৰ নিয়ম অনুসৰি কেৱল নিয়মিত উপাৰ্জন থকা ব্যক্তিয়েহে গৃহঋণ লাভ কৰিব পাৰে।

১৩৬। মহোদয়, এই বৰ্ষত অৱশেষত আমি এক সমিধান পাবলৈ সক্ষম হ'লো। মই ঘোষণা কৰিবলৈ পাই গৌৰৱান্বিত আৰু সন্তুষ্ট যে আপোনাৰ আপোন ঘৰ নামৰ আঁচনি এখন আমি অচিৰেই প্ৰৱৰ্তন কৰিম।

১৩৭। উক্ত আঁচনিৰ অধীনত ৪০ লাখ টকা পৰ্যন্ত গৃহঋণ ল'ব বিচৰা সকলো নাগৰিককে তেখেতসকলে ক্ৰয় কৰা প্ৰথমটো ঘৰৰ ক্ষেত্ৰত ২.৫ লাখ টকা ৰাজ সাহায্য দিয়া হ'ব। এই ধনৰাশি অসম চৰকাৰৰ তৰফৰ পৰা আগবঢ়োৱা হ'ব আৰু ঋণৰ যাৱতীয় কাৰ্য সম্পূৰ্ণ হ'লে এই ধনৰাশি প্ৰত্যক্ষভাৱে ঋণ আগবঢ়োৱা বেংকটোত থকা ঋণ গ্ৰহণকাৰী ব্যক্তিৰ একাউণ্টত জমা হ'ব। আঁচনিখনে তেনেবোৰ পৰিয়ালক সামৰি ল'ব যিবোৰ পৰিয়ালৰ যৌথ আয় ২০ লাখ পৰ্যন্ত। ২০১৯ চনৰ ১ এপ্ৰিলৰ দিনা আঁচনিখনৰ শুভাৰম্ভ কৰা হ'ব। এই ক্ষেত্ৰত প্ৰয়োজনীয় তথ্য, বেংকৰ সৈতে বুজাবুজিৰ চুক্তি, নিৰ্দেশাৱলী আদি যথা সময়ত ঘোষণা কৰা হ'ব।

১৩৮। এই আঁচনিখনৰ বাবে বাজেটত ৭৫ কোটি টকা ধাৰ্য কৰা হৈছে।

XI. অসম দৰ্শন

১৩৯। অধ্যক্ষ মহোদয়, ৰঙা নদী আৰু নীলা পাহাৰৰ এই ভূখণ্ডৰ নৈসৰ্গিক শোভা, পৰম্পৰা আৰু কৃষ্টিৰ বৈচিত্ৰ্য আৰু আভিজাত্য আৰু বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ হাঁহিয়ে সদায়ে কবি আৰু সাহিত্যিকক উদ্ভাসিত

কৰি আহিছে। ভূখণ্ডৰ সজীৱ সতেজ প্ৰাকৃতিক শোভা, বিশাল ব্ৰহ্মপুত্ৰ, ঐশ্বৰ্যময় সংস্কৃতি আৰু পৰম্পৰাৰ সম্পদেৰে অসমে বিশ্বখনক বহু কিবা-কিবি উপহাৰ দিবলৈ সক্ষম।

এইক্ষেত্ৰত প্ৰাকৃতিক শোভাৰে আশীৰ্বাদপুষ্ট স্থান প্ৰসিদ্ধ ধৰ্মস্থল আৰু ইতিহাস প্ৰসিদ্ধ বিভিন্ন স্থানৰ উন্নয়ন আৰু প্ৰচাৰ কৰিবলৈ আমাৰ চৰকাৰে কাৰ্যব্যৱস্থা হাতত লৈছে। পৰ্যটন উন্নয়নৰ এনে পদক্ষেপে ৰাজ্যখনৰ আৰ্থ-সামাজিক দিশত সুদূৰ প্ৰসাৰী সুপ্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰিব বুলি আমি ভাবিছোঁ। এই উদ্দেশ্যে প্ৰস্তুত কৰা “অসম দৰ্শন” নামৰ আঁচনিখনত নিম্নোক্ত ব্যৱস্থাবোৰ সামৰি লোৱা হৈছে :

- (ক) **দেৱালয়সমূহলৈ বাৰ্ষিক অনুদান :** ১৯৫৯ চনৰ Public Nature Act ৰ অধীনস্থ ধৰ্মীয় আৰু অনুদানযোগ্য অনুষ্ঠানৰ Assam State Acquisition of Lands দফাৰ ভিতৰত অসম চৰকাৰৰ হাতত বহুখিনি ভূমি আছে। ধৰ্মীয় গুণবিশিষ্ট বহুতো অনুষ্ঠানলৈ বাৰ্ষিক অনুদান আগবঢ়াই অহা হৈছে। অৱশ্যে বছৰজোৰা সীমাসংখ্যাহীন দৰ্শনাৰ্থীৰে ভৰি থকা অনুষ্ঠানসমূহলৈ আগবঢ়োৱা বাৰ্ষিক অনুদান যথেষ্ট নহয়। এনে বহুতো নিধি তীৰ্থযাত্ৰীসকললৈ আন্তঃগাঁথনিৰ সা-সুবিধা দিবলৈ অক্ষম। আমি ঘোষণা কৰিবলৈ পাই সুখী হৈছোঁ যে ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষৰ পৰা আমাৰ চৰকাৰে প্ৰত্যেক ধৰ্মানুষ্ঠানলৈ ২ লাখ টকাৰ অনুদান আগবঢ়াব। লগতে, ধৰ্মানুষ্ঠানত CCTV কেমেৰা সংযোজন কৰিবলৈ ১ লাখ টকাৰ এককালীন অনুদান আগবঢ়োৱা হ'ব, যাতে অনুষ্ঠানৰ লগতে যাত্ৰীসকলৰো নিৰাপত্তা সুনিশ্চিত কৰিব পাৰি।
- (খ) **প্ৰাকৃতিক শোভাৰে ভৰা আৰু বুৰঞ্জীপ্ৰসিদ্ধ স্থানৰ মূল আন্তঃগাঁথনিৰ উন্নয়ন :** অসমত এনে বহুতো প্ৰাকৃতিক শোভাৰে ভৰা আৰু ইতিহাসপ্ৰসিদ্ধ স্থান আছে যিবোৰ স্থান দৰ্শন কৰিবলৈ ভাৰত আৰু পৃথিৱীৰ বিভিন্ন দেশৰ পৰা লক্ষ লক্ষ পৰ্যটকৰ আগমন ঘটে। এনে স্থানসমূহ আমাৰ স্থানীয় মানুহখিনিৰ মাজত বনভোজ স্থলী হিচাপে আৰু প্ৰিয়জনৰ সৈতে ভাল লগা সময় অতিবাহিত কৰা ঠাই হিচাপে অতি জনপ্ৰিয়। কিন্তু যথোপযুক্ত পৰিৱেশৰ অভাৱৰ ফলত, বিশেষকৈ মহিলা আৰু বয়োজ্যেষ্ঠ লোকসকলে অসুবিধা অনুভৱ কৰে। আমাৰ চৰকাৰ এনে অসুবিধাসমূহ আঁতৰ কৰিবলৈ প্ৰতিজ্ঞাবদ্ধ আৰু এনে পৰ্যটনস্থলীৰ আন্তঃগাঁথনি আৰু পৰিৱেশৰ উন্নতি সাধন কৰিবলৈ আমি ৩০৫ টা স্থানৰ এক তালিকা প্ৰস্তুত কৰিছোঁ। আমাৰ অভিপ্ৰায় হ'ল এনে স্থানবোৰত মহিলা আৰু পুৰুষৰ বাবে পৃথক প্ৰসাধনাগাৰযুক্ত জিৰণী ঘৰ নিৰ্মাণ কৰা, পৰিষ্কাৰ খোৱাপানীৰ সুবিধা প্ৰদান কৰা, আৱৰ্জনা নিষ্কাশন ব্যৱস্থা স্থাপন কৰা ইত্যাদি। মই এই পৱিত্ৰ সদনক জনাবলৈ পাই সুখী হৈছোঁ যে আমাৰ চৰকাৰে উক্ত উদ্দেশ্যসমূহ পূৰণ কৰিবলৈ প্ৰতিটো নিৰ্বাচিত স্থানৰ বাবে ৫০ লাখকৈ টকা আৱণ্টন দিয়াৰ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰিছে। এই আঁচনি পৰ্যটন বিভাগৰ দ্বাৰা কাৰ্যকৰী কৰা হ'ব আৰু মই ইয়াৰ বাবে ১৫০ কোটি টকা ধাৰ্য কৰিছোঁ।
- (গ) **তীৰ্থস্থানৰ প্ৰাথমিক আন্তঃগাঁথনিৰ উন্নতি সাধন :** অসম হিন্দু, ইছলাম, বৌদ্ধ, জৈন, শিখ আদি প্ৰদান ধৰ্মসমূহৰ অলেখ তীৰ্থস্থানেৰে পৰিপূৰ্ণ। এনে পৱিত্ৰ স্থানসমূহলৈ গোটেই বছৰ জুৰি তীৰ্থযাত্ৰীৰ সোঁত বৈ থাকে। বিশেষকৈ ধৰ্মীয় উৎসৱ-পাৰ্বণৰ দিনত এনে সোঁতে অধিক প্ৰাবল্য লাভ কৰে।

অৱশ্যে এনে বহুতো স্থানত আন্তঃগাঁথনিৰ অভাৱে বৃহৎ প্ৰত্যাহ্বানৰ সৃষ্টি কৰে আৰু এনে সময়ত তীৰ্থযাত্ৰী আৰু পৰ্যটকসকল সম্পূৰ্ণ সুখ-আনন্দ লাভ কৰাৰ পৰা বঞ্চিত হয়। এনে পৰিস্থিতিৰ লগত মোকাবিলা কৰিবলৈ আমি এনে স্থানৰ আন্তঃগাঁথনিৰ সবলীকৰণ আৰু উন্নয়নৰ বাবে যাৰতীয় ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰি আমি এনে বিশেষভাৱে চিহ্নিত স্থানবোৰলৈ ১০ লাখকৈ অনুদান আগবঢ়াম আৰু সংশ্লিষ্ট জিলাৰ উপায়ুক্ত (অথবা প্ৰধান সচিব)ৰ জৰিয়তে আঁচনিখন কাৰ্যকৰী কৰা হ'ব আৰু ইয়াৰ বাবে মই ৰূপান্তৰণ আৰু উন্নয়ন বিভাগৰ বাজেটত প্ৰয়োজনীয় পুঁজি আছুতীয়াকৈ ৰাখিছোঁ।

(ঘ) **দৰ্শনাৰ্থীৰ বাবে যাতায়াতৰ উন্নীতকৰণ :** অধ্যক্ষ মহোদয়, “অসম দৰ্শন”ৰ চতুৰ্থ আৰু সম্ভৱতঃ আটাইতকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ দিশটো হ'ল আলোচ্য স্থানসমূহলৈ পথ যোগাযোগৰ উন্নতি সাধন। কেৱল এক শক্তিশালী পথ যোগাযোগ ব্যৱস্থাৰ দ্বাৰাহে দৰ্শনাৰ্থীসকল পৰ্যটন, ঐতিহাসিক, ধৰ্মীয় আৰু আধ্যাত্মিক স্থানসমূহলৈ গমন কৰিব পাৰিব। সেইবাবে আমাৰ চৰকাৰে প্ৰসিদ্ধ স্থানসমূহলৈ পথ যোগাযোগ ব্যৱস্থাৰ উন্নতি সাধন কৰাৰ উদ্দেশ্যে সকলো প্ৰচেষ্টা হাতত ল'বলৈ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰিছে। গড়কাপ্তানী বিভাগে সমগ্ৰ কাৰ্যপন্থা হাতত ল'ব আৰু আমি এই উদ্দেশ্যে ১৫০ কোটি টকা আগবঢ়াম।

১৪০। মই অসম দৰ্শন আঁচনি ৰূপায়নৰ বাবে প্ৰথম পৰ্যায়ত ৩০০ কোটি টকা ধাৰ্য কৰিছোঁ আৰু ১০০৮ খন প্ৰসিদ্ধ স্থান সামৰি ল'বলৈ প্ৰস্তাৱ কৰিছোঁ। অসম দৰ্শনৰ বাবে নিৰ্বাচিত দেৱালয়, পৰ্যটন স্থল আৰু তাৰ্থস্থানসমূহ মোৰ বাজেট ভাষণত সন্নিৱিষ্ট কৰা হৈছে। সদস্যসকলে মোৰ এই কথাৰ নিশ্চয় সমৰ্থন কৰিব যে অসমৰ দৰে বিশাল ভৌগোলিক এলেকাৰ সকলো গুৰুত্বপূৰ্ণ স্থানৰ সম্পূৰ্ণ তালিকা এখন এবাৰতে প্ৰস্তুত কৰাটো মোৰ বাবে সম্ভৱ নহয়। এয়া যিয়েই নহওক, সন্নিৱিষ্ট তালিকাখন আমাৰ জাতি-মাটি-ভেটিৰ হকে কাম কৰাৰ এক প্ৰতিফলন। নিশ্চয়কৈ পৰৱৰ্তী বৰ্ষবোৰত আমি এনে ঐতিহাসিক আৰু ধৰ্মীয় দৃষ্টিকোণেৰে গুৰুত্বপূৰ্ণ বুলি বিবেচিত অধিক স্থান তালিকাভুক্ত কৰিব পাৰিম।

XII. অসম মালা

১৪১। অধ্যক্ষ মহোদয়, উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চলৰ বাবে মাননীয় প্ৰধানমন্ত্ৰী নৰেন্দ্ৰ মোদী ডাঙৰীয়াই ঘোষণা কৰা ‘পৰিবহনৰ যোগেদি পৰিবৰ্তন’ মন্ত্ৰৰ প্ৰতিফলন ঘটাই বিগত দুবছৰত আমাৰ ৰাজ্যৰ পথ যোগাযোগ ব্যৱস্থাৰ প্ৰভূত উন্নয়ন হৈছে। গতানুগতিক চিন্তাৰ উৰ্ব্বলৈ গৈ, খণ্ড খণ্ডকৈ পথৰ নিৰ্মাণ-উন্নয়ন-মেৰামতি কৰাৰ পৰিবৰ্তে আমি বৃহৎ আকাৰত পথ নিৰ্মাণৰ কাম কৰিব খোজোঁ।

১৪২। সেই অনুসাৰে ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ বাজেটত ৰাজ্যিক ঘাইপথ আৰু প্ৰধান জিলা পথসমূহক ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথৰ দৰে উচ্চমান বিশিষ্ট কৰি নিৰ্মাণ কৰাৰ উপৰি দুয়োখন বৃহৎ নদীৰ ওপৰেৰে দলং নিৰ্মাণৰ বাবে অসম মালা নামৰ এখন ধ্বজ্জাবাহী আঁচনি আমি ঘোষণা কৰিছোঁ। এই আঁচনিৰ উদ্দেশ্য আঁছিল পথ যোগাযোগ উন্নত কৰা আৰু ভৌগোলিক দূৰত্ব হ্রাস কৰা।

- ১৪৩। অধ্যক্ষ মহোদয়, অসম মালাৰ অধীনত অনাগত তিনি বছৰৰ ভিতৰত ৫ হাজাৰ কোটি টকা ব্যয় সাপেক্ষে ১০০০ কিলোমিটাৰ অতি উচ্চ মানসম্পন্ন আৰু দীৰ্ঘস্থায়ী পথ নিৰ্মাণৰ আমি স্বপ্ন দেখিছো আৰু পৰৱৰ্তী তিনি বছৰত আমাৰ পৰিকল্পনা অনুসৰি ৫০০ কোটি টকা, ২০০০ কোটি টকা আৰু ২৫০০ কোটি টকা ব্যয় কৰা হ'ব। সেয়ে হ'লে অসমৰ মূলধনী সম্পদ সৃষ্টিৰ ক্ষেত্ৰত আমি এক বৃহৎ সফলতা লাভ কৰিব পাৰিম।
- ১৪৪। এই সম্পৰ্কীয় প্ৰাৰম্ভিক কাম-কাজ ইতিমধ্যে আৰম্ভ কৰা হৈছে আৰু বিজ্ঞানসন্মত অধ্যয়নৰ যোগেদি পথবোৰৰ তালিকা চূড়ান্ত কৰাৰ প্ৰক্ৰিয়া চলি আছে। সন্মানীয় সদস্যসকলক এই সম্পৰ্কীয় পৰামৰ্শ দিবলৈ মই অনুৰোধ জনাও। সদনক জনাবলৈ পাই সুখী হৈছো যে আমি ইতিমধ্যে ইয়াৰ ৰূপায়ণ আৰম্ভ কৰিছো।
- ১৪৫। আমি বিশ্বাস কৰো যে এই পদক্ষেপসমূহে ৰাজ্যখনৰ অৰ্থনৈতিক ভিত্তি অতি মজবুত কৰি তোলাৰ লগে লগে অৰ্থনৈতিক বিকাশৰ পথো প্ৰশস্ত কৰি তুলিব। ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাবে অসম মালা আঁচনিত সেয়ে মই ৫০০ কোটি টকা ধাৰ্য কৰিছো। এই প্ৰকল্পৰ ৰূপায়ণৰ অগ্ৰগতিক আমি অতি সূক্ষ্মভাৱে পৰ্যবেক্ষণ কৰিম আৰু কৰ্মক্ষেত্ৰত দেখিবলৈ পোৱা অগ্ৰগতিৰ সমান্তৰালকৈ আমি বাজেট আৱণ্টন বৃদ্ধি কৰিম।

XIII. লাচিত আৰু চিলাৰায় সঁতু নিৰ্মাণ অভিযান

- ১৪৬। অধ্যক্ষ মহোদয়, দুৰ্জেয় সাহসী দুজনকৈ অসম সন্তানক অসমৰ প্ৰতিজন শিশু-কিশোৰে বীৰপূজা কৰে আৰু নিজৰ আদৰ্শস্বৰূপে গ্ৰহণ কৰে। তেওঁলোক হৈছে বীৰ চিলাৰায় আৰু লাচিত বৰফুকন। এই দুই বীৰ সন্তান নিস্বার্থ দেশপ্ৰেম আৰু সমন্বয়ৰ অল্লান প্ৰতিভু।
- ১৪৭। এই দুয়োগৰাকী কালজয়ী বীৰৰ স্মৃতি যুগমীয়া কৰিবৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰে মহাবীৰ লাচিত আৰু চিলাৰায় সঁতু নিৰ্মাণ আঁচনি নামেৰে এক অভিলাষী প্ৰকল্প হাতত লৈছে। অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ ৰাজ্যখন প্ৰধানকৈ দুটা উপত্যকাৰে গঠিত — ব্ৰহ্মপুত্ৰ আৰু বৰাক। তদুপৰি সমগ্ৰ ৰাজ্যখন এই দুই নদ-নদীৰ অসংখ্য উপনৈয়ে জালৰ দৰে আৱৰি ৰাখিছে। সেইবাবে আমাৰ ৰাজ্যৰ যোগাযোগ ব্যৱস্থাত অসংখ্য দলঙৰ প্ৰয়োজন আছে। অৱশ্যে আজিৰ ২১ শতিকাতো এই নৈসমূহৰ ওপৰত থকা দলঙৰ বেছিভাগেই কাঠেৰে নিৰ্মিত হোৱা বাবে সেইসমূহৰ মেৰামতিৰ নামত এক বৃহৎ পৰিমাণৰ ধন ব্যয় হয়। বাৰিষা কালত আৰু বানপানীৰ সময়ত এনে বহু দলং ভাগি যোগাযোগ ব্যৱস্থা ব্যাহত হোৱাৰো উদাহৰণ আছে। অসম সমগ্ৰ উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চলৰ জীৱনৰেখাস্বৰূপ হোৱাৰ বাবে আৰু ভৌগোলিকভাৱে অসম এক স্পৰ্শকাতৰ অঞ্চলত অৱস্থিত হৈ থকাৰ বাবে ৰাষ্ট্ৰীয় সুৰক্ষাৰ দৃষ্টিকোণেৰেই হওক অথবা অৰ্থনৈতিক দৃষ্টিকোণেৰেই হওক অসমৰ বাবে পথ যোগাযোগ এক অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয়।
- ১৪৮। ৰাজ্যৰ জনতাৰ জীৱন ধাৰাৰ ওপৰত এই দলংসমূহৰ অপৰিসীম প্ৰভাৱৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত আমাৰ চৰকাৰে এই কাঠৰ দলংসমূহক পকী দলঙলৈ ৰূপান্তৰ কৰা কামটোক অগ্ৰাধিকাৰ

দিছে। সেইবাবেই যোৱা দুটা বৰ্ষৰ বাজেটত এই আঁচনিখন অষ্টাদশ মুকুতাৰ উন্নয়নী মালাৰ এক অমূল্য ৰত্নৰূপে পৰিগণিত হৈ আহিছে। ২০১৭-১৮ বৰ্ষৰ বাজেট বক্তৃতাত মই উল্লেখ কৰিছিলো যে ১০০০ খন কাঠৰ দলঙৰ পকীকৰণ কৰা হ'ব। এই ঘোষণা অনুযায়ী ২০১৭-১৮ বৰ্ষত গড়কাপ্টানি বিভাগে ২০৮ দলঙৰ নিৰ্মাণৰ আদেশ দিয়ে আৰু সেইবোৰ নিৰ্মাণৰ বিভিন্ন পৰ্যায়ত উপনীত হৈছে। পৰৱৰ্তী পৰ্যায়ত আমি বাকী থকা কাঠৰ দলংবোৰৰ এক বিজ্ঞানসন্মত অধ্যয়নৰ ব্যৱস্থা কৰো আৰু গড়কাপ্টানি পথত থকা ১১৩৪ খন কাঠৰ দলং চিনাক্ত কৰি উলিয়াও। এই দলঙসমূহৰ পকীকৰণৰ বাবে মহাবীৰ লাচিত আৰু চিলাৰায় সৈঁতু নিৰ্মাণ অভিযান (MLCSNA) নামেৰে এক আঁচনি ঘোষণা কৰা হয় আৰু এই আঁচনিৰ অধীনত ২০১৮-১৯ বৰ্ষত ১৩৬৫.৬৩ কোটি টকা ব্যয় সাপেক্ষে ৩৯৬ খন দলঙৰ কামৰ মঞ্জুৰী দিয়া হয়। (৯১৭.৭৬ কোটি টকা ব্যয় সাপেক্ষে ২৮৫ খন দলং নাবাৰ্ডৰ অধীনত আৰু ৪৪৭.৮৭ কোটি টকা ব্যয় সাপেক্ষে ১১১ খন দলং ৰাজ্যৰ নিজস্ব অগ্ৰাধিকাৰ উন্নয়ন আঁচনি SOPDৰ অধীনত মঞ্জুৰী দিয়া হৈছে।)

১৪৯। মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, বৰ্তমানলৈকে ২০১৭-১৮ আৰু ২০১৮-১৯ বিত্তীয় বৰ্ষত আমি ৬০০ খন কাঠৰ দলঙৰ পকীকৰণৰ কাম আৰম্ভ কৰিছো। ইয়াৰ পিছত পকীকৰণ কৰিবলগীয়া ৭৩৮ খন কাঠৰ দলং বাকী আছে আৰু অহা দুটা বিত্তীয় বৰ্ষৰ ভিতৰত এই কাম সম্পূৰ্ণ কৰাৰ আমি লক্ষ্য স্থিৰ কৰিছো। ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত ৪০০ খন এনে দলঙৰ কাম হাতত লোৱাৰ বাবে লক্ষ্য স্থিৰ কৰা হৈছে আৰু বাকী থকা ৩৩৮ খনৰ কাম ২০২০-২১ বিত্তীয় বৰ্ষত হাতত লোৱা হ'ব।

১৫০। মহোদয়, এনে এক বৃহৎ আন্তঃগাঁথনিমূলক প্ৰকল্পৰ কামত এনেদৰে কেন্দ্ৰীভূত প্ৰচেষ্টা লোৱাৰ উদাহৰণ অসমৰ ইতিহাসত বিচাৰি পোৱা নাযায় আৰু ৰাজ্যৰ প্ৰতিখন কাঠৰ দলঙৰ পকীকৰণ কৰিবৰ বাবে আমি প্ৰতিশ্ৰুতিবদ্ধ। গ্ৰামাঞ্চল আৰু দূৰণীবটীয়া অঞ্চলৰ পথ যোগাযোগ উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰত এই আঁচনিতে অৰিহণা যোগোৱাৰ উপৰি আমাৰ ৰাজ্যৰ অৰ্থনৈতিক প্ৰগতি আৰু বিকাশক ত্বৰান্বিত কৰাৰ ক্ষেত্ৰতো সহায় কৰিব।

১৫১। ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত এই আঁচনিৰ বাবে মই ৩০০ কোটি টকা আৱণ্টন দিছো।

XIV. কৰ্কটৰোগ পৰিচৰ্যা : এক মহাব্যাধিৰ বিৰুদ্ধে সংগ্ৰাম

১৫২। অধ্যক্ষ মহোদয়, ভাৰতীয় চিকিৎসা গৱেষণা পৰিষদৰ পৰিসংখ্যাই এই ভয়ংকৰ তথ্য স্পষ্ট কৰে যে অসম তথা উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলত কৰ্কট ৰোগীৰ সংখ্যা দেশৰ ভিতৰতে সৰ্বাধিক।

১৫৩। দুৰ্ভাগ্যবশতঃ পূৰ্বৰ চৰকাৰসমূহে অসমত কৰ্কটৰোগজনিত মৃত্যুৰ হাৰ কমাৰলৈ বিশেষ ব্যৱস্থা লোৱা নাছিল। অসমত কৰ্কট ৰোগৰ সঠিক চিকিৎসা ব্যৱস্থাৰ অভাৱৰ বাবে ৰোগীৰ পৰিয়ালে তেওঁলোকৰ গাঁঠিৰ ধন ভাঙি মুম্বাই, চেম্বাই আৰু দূৰ-দূৰণিৰ অন্যান্য মহানগৰীলৈ ৰোগীগৰাকীৰ চিকিৎসাৰ বাবে যাবলৈ বাধ্য হৈছিল।

অধ্যক্ষ মহোদয়, ৰাজ্যৰ কৰ্কট ৰোগীসকলৰ উত্তম চিকিৎসা ৰাজ্যখনৰ পৰিসীমাৰ ভিতৰতে সম্পন্ন কৰাৰ আমাৰ এক দুৰ্বাৰ আকাংক্ষা আছে। বিগত ২০১৬ বৰ্ষৰ পৰা আমাৰ চৰকাৰে কৰ্কট ৰোগাক্ৰান্ত লোকসকললৈ চিকিৎসা সেৱা আৰু সাহায্য আগবঢ়াবলৈ বহুতো পদক্ষেপ হাতত লৈ আহিছে। গুৱাহাটীস্থ ৰাজ্যিক কৰ্কট প্ৰতিষ্ঠান এতিয়া কৰ্কট ৰোগ চিকিৎসাৰ প্ৰাণকেন্দ্ৰলৈ পৰিণত হৈছে। অৱশ্যে এতিয়াও ৰাজ্যখনত কৰ্কট ৰোগীৰ সংখ্যা আৰু চিকিৎসা চাহিদাৰ লগত বিচনা আৰু সা-সুবিধাৰ মাজত ব্যাপক ব্যৱধান আছে।

- ১৫৪। আমাৰ বাবে ই অতি গৌৰৱৰ বিষয় যে ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ বাজেট ভাষণত ঘোষণা কৰাৰ দৰে অসম চৰকাৰে ২০১৭ চনৰ ৩১ মাৰ্চ তাৰিখে টাটা ট্ৰাষ্টৰ লগত এক বুজাবুজিৰ চুক্তি সম্পাদন কৰে। সেই চুক্তিৰ মূল সংকল্প বা উদ্দেশ্য হ'ল — ৰাজ্যজুৰি কৰ্কটৰ ফলপ্ৰসূ সজাগতা সৃষ্টিৰ বাবে আৰ্হি প্ৰস্তুত আৰু প্ৰয়োগ কৰা, কৰ্কট ৰোগ প্ৰতিৰোধৰ বাবে আগতীয়া ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰা, আগতীয়াকৈ ৰোগৰ লক্ষণ ধৰা পেলোৱা, চিকিৎসা সেৱাৰ উন্নয়ন ঘটোৱা আৰু মৃত্যুক জয় কৰি নৱজীৱন লাভৰ হাৰ বৃদ্ধি কৰা আৰু অসমৰ শদিয়াৰ পৰা ধুবুৰীলৈ থকা কৰ্কট ৰোগীসকললৈ তেখেতসকলৰ দুৱাৰদলিত উপযুক্ত চিকিৎসা সেৱা প্ৰদান কৰা।
- ১৫৫। অসম কৰ্কট ৰোগ নিৰাময় ন্যাসে (Assam Cancer Care Foundation-ACCF) এটা 'দফা ৮ কোম্পানী' (Section 8 Company) গঠন কৰিছে য'ত অসম চৰকাৰ আৰু টাটা নিধিৰ সমান সমান অংশীদাৰিত্ব থাকিব। এই পৰ্যন্ত আমি ৩৫০ কোটি টকাৰ প্ৰাক্-অংশীদাৰিত্ব আগবঢ়াইছো আৰু চলিত বিত্তীয় বৰ্ষত আমি পুনৰ ১৫০ কোটি টকা আগবঢ়াম। টাটা নিধিয়েও ACCFত প্ৰাক্-অংশীদাৰিত্ব জমা দিছে।
- ১৫৬। ইয়াৰ লগতে, ৰাজ্যিক কৰ্কট প্ৰতিষ্ঠান, গুৱাহাটীৰ উন্নয়নকল্পে এক তিনি তৰপীয়া আৰ্হি প্ৰস্তুত কৰিছে আৰু ডিব্ৰুগড়ত প্ৰথম পৰ্যায়ৰ আৰু চৰকাৰী চিকিৎসা মহাবিদ্যালয়সমূহত দ্বিতীয় পৰ্যায়ৰ, জিলা চিকিৎসালয়বোৰত তৃতীয় পৰ্যায়ৰ সহযোগী কেন্দ্ৰ স্থাপনৰ ব্যৱস্থা লোৱা হৈছে।
- ১৫৭। এই পৰিত্ৰ সদনৰ সন্মুখত মই ক'বলৈ পাই সুখী হৈছো যে ১৮ টা স্থানৰ ভূমি উক্ত কাৰ্যৰ বাবে সুবিধাজনক আৰু উপযুক্ত বুলি চিনাক্ত কৰা হৈছে আৰু হাস্পাতালৰ গৃহ নিৰ্মাণৰ কাম অচিৰেই আৰম্ভ কৰা হ'ব।
- ১৫৮। সুনিৰ্দিষ্ট পৰিকল্পনাৰে যথেষ্ট পৰিমাণৰ প্ৰশিক্ষণপ্ৰাপ্ত মানৱ সম্পদৰ উন্নয়ন, সজাগতা আৰু ৰোগ প্ৰতিৰোধৰ আগতীয়া ব্যৱস্থাৰ বাবে আন্তঃগাঁথনিৰ উন্নয়নৰ কাম চলি আছে। আমি ইতিমধ্যে ৰোগীৰ আত্মমৰ্যাদা সুৰক্ষিত কৰি তেওঁলোকৰ বিস্তৃত প্ৰয়োজনৰ বিষয়ে অৱগত হোৱা আৰু চিনাক্তকৰণ কৰিব পৰা উপযুক্ত প্ৰশিক্ষণপ্ৰাপ্ত ১৩০ গৰাকী নাৰ্ছক নিযুক্ত কৰিছে।
- ১৫৯। ইয়াৰ লগতে আমি কৰ্কট ৰোগৰ সৈতে জড়িত কাৰ্যাৱলী যেনে প্ৰাৰম্ভিক চিনাক্তকৰণ আগতীয়া প্ৰতিৰোধ ব্যৱস্থা, উপশামক ব্যৱস্থা আদি নিৰ্বাচিত কেন্দ্ৰত ইতিমধ্যে উপলব্ধ কৰাইছো। এনে সা-সুবিধা অন্যান্য স্থানলৈ সম্প্ৰসাৰিত কৰাৰ আগতে উক্ত কেন্দ্ৰসমূহৰ ফলাফলসমূহ চোৱা-চিতা কৰি থকা হৈছে।

১৬০। অধ্যক্ষ মহোদয়, চৰকাৰে প্ৰৱৰ্তন কৰা এনে জীৱন সলনি কৰা আঁচনিৰ উদাহৰণ, তাকো ৰাজকোষৰ ওপৰত বোজা নপৰাকৈ ইমান কম সময়ৰ ভিতৰত সম্পন্ন কৰাৰ নজিৰ পূৰ্বৰ ৭০ টা বছৰত পাবলৈ নাই। মই ডাঠি ক'ব পাৰো যে এনে পথ প্ৰদৰ্শক কাৰ্যক্ৰমে কেৱল যে ৰাজ্যৰ কৰ্কট ৰোগীসকলহে সকাহ দিব এনে নহয়, ই সমগ্ৰ উত্তৰ-পূব অঞ্চলটোৰ ৰোগীসকলকো নৱ জীৱন প্ৰদান কৰিব।

১৬১। এই কাৰ্যপন্থা আগবঢ়াই নিবলৈ মই ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষৰ বাজেটত ২৫০ কোটি টকাৰ আৱণ্টন দিছো।

XV. অসম ৰাজ্যিক পৰিবহন নিগমৰ উবেৰীকৰণ

১৬২. অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ চৰকাৰে ৰাজ্যখনৰ পথ যোগাযোগ আৰু আন্তঃগাঁথনিৰ উন্নয়নৰ বাবে গ্ৰহণ কৰা অতুলনীয় পদক্ষেপৰ এক ৰূপৰেখা দাঙি ধৰিলোঁ। অৱশ্যে আমি এই কথা উপেক্ষা নকৰো যে কেৱল পথ যোগাযোগ আৰু আন্তঃগাঁথনিৰ উন্নয়নেই সৰ্বসাধাৰণৰ পৰিবহনৰ সকলো প্ৰয়োজনীয়তা পূৰণ নকৰে। সুন্দৰ পথ যোগাযোগৰ লগতে বিশ্বাসযোগ্য, সুৰক্ষিত আৰু নিৰ্দ্ধাৰিত সময় সাপেক্ষ, কম ব্যয়ৰ ৰাজহুৱা পৰিবহন সুবিধাও সৰ্বসাধাৰণ লোকৰ বাবে সমানেই গুৰুত্বপূৰ্ণ।

১৬৩. সম্প্ৰতি অসম ৰাজ্যিক পৰিবহন নিগমৰ ৮০০ ৰো অধিক কাৰ্যক্ষম বাছ পৰিবহন ব্যৱস্থাই জনসাধাৰণৰ প্ৰয়োজন এটা পৰ্যায়লৈ পূৰণ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে যদিও জনতাৰ চাহিদা আৰু যোগানৰ মাজত সদায় নিৰন্তৰ ব্যৱধান বাঢ়ি যোৱা পৰিলক্ষিত হৈছে। সম্প্ৰতি প্ৰতি ১ লাখ ব্যক্তিৰ মাজত অসমত ৩ খনতকৈয়ো কম ৰাজহুৱা পৰিবহন ব্যৱস্থাৰ বাছ উপলব্ধ থকাৰ বিপৰীতে ৰাষ্ট্ৰীয় পৰিসংখ্যাত ১ লাখ ব্যক্তিৰ মাজত ৪০ খন বাছ উপলব্ধ হৈ আছে।

১৬৪. অসম ৰাজ্যিক পৰিবহন নিগমক অধিক সবল কৰাৰ বাবে আমি এক কৰ্ম প্ৰণালী উদ্ভাৱন কৰাৰ লগতে নিগমৰ কাৰ্যকৰী ব্যয় হ্রাস কৰিব লাগিব। দীৰ্ঘদিনীয়া এই মূল সমস্যাক সমাধান কৰিবলৈ আমি এক নতুন দিকদৰ্শক আঁচনি প্ৰস্তুত কৰিছো। এই নতুন আঁচনিয়ে ৰাজহুৱা পৰিবহন সেৱাৰ প্ৰসাৰ ঘটোৱাৰ লগতে স্থানীয় উদ্যমী যুৱক-যুৱতীকো পৰিবহন উদ্যোগলৈ আকৰ্ষিত কৰিব। এই প্ৰয়াসক আমি অসম ৰাজ্যিক পৰিবহন নিগমৰ উবেৰীকৰণ নামেৰে নামকৰণ কৰিবলৈ বিচাৰিছোঁ। আমি আশা কৰো যে এই পদক্ষেপে অসম ৰাজ্যিক পৰিবহন নিগমৰ 'উবেৰীকৰণ' কৰি ব্যৱস্থাটোৰ সূচলতা আৰু দক্ষতা বৃদ্ধি কৰিব। এই আঁচনিৰ জৰিয়তে নতুন উদ্যোগী, ক্ষুদ্ৰ ব্যৱসায়ী আৰু আত্ম-সহায়ক গোটসমূহক পৰিবহন উদ্যোগলৈ স্বাগতম জনাব বিচৰা হৈছে। প্ৰথমবাৰস্থাত পৰিবহন সেৱাত নতুন উদ্যোগীক আকৰ্ষিত কৰিবলৈ ২৫% পৰ্যন্ত বীজ ধন আগবঢ়োৱা হ'ব। ইয়াৰে ১০% বীজধন ৰাজসাহায্য ৰূপত আৰু বাকী থকা ১৫% ধন সূত বিহীন ঋণ হিচাপে যোগান ধৰা হ'ব। ৫ বছৰৰ ভিতৰত এই ধনৰাশি পৰিশোধ কৰিব লাগিব।

১৬৫. অধ্যক্ষ মহোদয়, এই আঁচনিৰ জৰিয়তে আগলুক ৩ বছৰৰ ভিতৰত ৰাজ্যৰ ৰাজপথত আমি ১০০০ নতুন বাছৰ চলাচল আৰম্ভ কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰিছোঁ। এই পৰিকল্পনা বাস্তৱায়িত হ'লে ৰাজহুৱা পৰিবহন ব্যৱস্থাত যাত্ৰীবাহী বাছৰ সংখ্যা বৰ্তমানৰ তুলনাত ৩ গুণলৈ বৃদ্ধি পাব।

১৬৬. অত্যধিক সম্পদ আহৰণৰ বোজা লাঘৱ কৰি এতিয়া ব্যক্তিগত খণ্ডৰ সম্পদৰে পৰিবহনৰ এখন সূচল মঞ্চ গঠন কৰাটোৱেই এই সময়ত অসম ৰাজ্যিক পৰিবহন নিগমৰ বাবে সময়ৰ দাবী আৰু কৰণীয়। মই আশাবাদী এই ব্যৱস্থাই পৰিবহন খণ্ডটোৰ সামগ্ৰিক দৃশ্যপটটোকেই সলনি কৰি দিব। ব্যক্তিগত খণ্ডক যাত্ৰীবাহী বাছ চলাবলৈ দিয়া হ'ব যদিও যাত্ৰীৰ ওপৰত অতিৰিক্ত ভাড়াৰ বোজা যাতে নপৰে তাৰ প্ৰতি নিগমে লক্ষ্য ৰাখিব। সমগ্ৰ অসমৰ ৰাস্তাত ৰাজ্যিক পৰিবহন নিগমৰ বাছৰ চলাচল উপলব্ধ কৰাবলৈ নিগমে কাৰ্যপ্ৰণালী যুগুত কৰিব। ব্যক্তিগত খণ্ডৰ সেৱা উপলব্ধকাৰীয়ে নিজ খুচীমতে বাছৰ যাত্ৰাপথ সলনি কৰিব নোৱাৰিব। অসম ৰাজ্যিক পৰিবহন নিগমে তাৰ বাবে সহায়ক আৰু নিয়ামকৰ ভূমিকা পালন কৰিব।
১৬৭. ৰাজহুৱা পৰিবহন সেৱাৰ মান উন্নত কৰিবলৈ বৰ্তমানে ৰাজ্যত থকা বাছ টাৰ্মিনাছসমূহৰ মান উন্নত কৰা হ'ব। বাছ টাৰ্মিনাছসমূহৰ সুবিধা প্ৰয়োজন সাপেক্ষে বৃদ্ধি কৰা হ'ব।
১৬৮. অধ্যক্ষ মহোদয়, এই গুৰুত্বপূৰ্ণ নতুন আঁচনিখনৰ শুভাৰম্ভ কৰিবলৈ মই চলিত বাজেটত ৭০ কোটি টকাৰ আৱণ্টন ঘোষণা কৰিছোঁ। এবাৰ এই আঁচনি শুভাৰম্ভ হোৱাৰ লগে লগে প্ৰয়োজন সাপেক্ষে পুঁজিৰ আৱণ্টন বৃদ্ধি কৰা হ'ব।

XVI. তেজস্বী নৱধিতমস্ত শিক্ষা-আন্তঃগাঁথনি পুঁজি

[Tejasvi Navadhitamastu Edu-Infra Fund (TNETF)] :

বৃত্তিমুখী মহাবিদ্যালয় আৰু বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উন্নয়ন

- ১৬৯। 'তেজস্বী নৱ-অধিতম্-অস্ত'— উপনিষদত উল্লিখিত এই আশু বাক্যফাৰ্কাৰ অৰ্থ হ'ল- "আমাৰ জ্ঞান প্ৰভাময় হৈ উঠক"। অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ চৰকাৰে সদায়ে বিশ্বাস কৰি আহিছে যে উচ্চ শিক্ষাত কৰা বিনিয়োগেই হ'ল মানৱ সম্পদ উন্নয়নৰ সঁচাৰ-কাঠি আৰু ইয়ে দীৰ্ঘ সময়ৰ শেষত গণতান্ত্ৰিক উদ্দেশ্যত পৰিপক্বতা আনে। এই দৰ্শনতে মন কেন্দ্ৰীভূত কৰি মই ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ বাজেটত 'তেজস্বী নৱধিতমস্ত শিক্ষা আন্তঃগাঁথনি পুঁজি' আঁচনি প্ৰৱৰ্তন কৰিছিলো।
- ১৭০। এই সদনৰ সন্মিলিত স্মৃতি সজীৱ কৰিবলৈ মই আকৌ উল্লেখ কৰিবলৈ বিচাৰিছোঁ যে আঁচনিখনৰ উদ্দেশ্য হ'ল ৰাজ্যখনৰ বৃত্তিমুখী মহাবিদ্যালয় আৰু বিশ্ববিদ্যালয়ৰ সামূহিক উন্নয়ন যাৰ দ্বাৰা সমাজখনে বিজ্ঞান, কলা আৰু অন্যান্য ক্ষেত্ৰত নেতৃত্ব ল'ব পৰা মানৱ সম্পদ লাভ কৰিব পাৰে। মই ২০১৭-১৮ বৰ্ষৰ বাজেটত ৩১ খন বৃত্তিমুখী মহাবিদ্যালয় আৰু বিশ্ববিদ্যালয়ক তেজস্বী নৱধিতমস্ত পুঁজিৰ যোগেদি ৬৬৭ কোটি টকাৰ বাজেট মঞ্জুৰী দিছিলোঁ যি ধনৰাশি ৩ৰ পৰা ৪ বছৰৰ ভিতৰত ব্যয় কৰিব লগা আছিল।
- ১৭১। আজি মই এই পৱিত্ৰ সদনক জনাবলৈ পাই সুখী হৈছোঁ যে এই বিনিয়োগে উক্ত শিক্ষানুষ্ঠানসমূহে চমকপ্ৰদ ফলাফল প্ৰদান কৰিছে আৰু পুনৰ জাগৰণৰ লহৰ ইতিমধ্যে উঠিছে।
- ১৭২। ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত অগ্ৰণী নিম্নোক্ত শিক্ষানুষ্ঠানসমূহৰ আন্তঃগাঁথনিৰ উন্নয়নৰ বাবে তৃতীয় পৰ্যায়ত ৩৬২ কোটি টকা আছুতিয়াকৈ ৰাখিছোঁ।

ক্রমিক নং	মহাবিদ্যালয় / বিশ্ববিদ্যালয়ৰ নাম	২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত ধাৰ্য ধনৰাশি ভাৰতীয় টকাৰ হিচাপত (কোটি)
১	বড়োলেণ্ড বিশ্ববিদ্যালয়	১০.০০
২	কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়	৪.০০
৩	কটন বিশ্ববিদ্যালয়	১০.০০
৪	কুমাৰ ভাস্কৰবৰ্মা সংস্কৃত বিশ্ববিদ্যালয়	৩.০০
৫	অসম অভিযান্ত্ৰিক মহাবিদ্যালয়	১০.০০
৬	যোৰহাট অভিযান্ত্ৰিক মহাবিদ্যালয়	১০.০০
৭	বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তি বিশ্ববিদ্যালয়, অসম	৪.০০
৮	ভাৰতীয় তথ্য প্ৰযুক্তি প্ৰতিষ্ঠান, গুৱাহাটী	৬.০০
৯	যোৰহাট বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তি প্ৰতিষ্ঠান	৫.০০
১০	বি. বি. ব্ৰহ্ম অভিযান্ত্ৰিক মহাবিদ্যালয়	৫.০০
১১	লুইতকোঁৱৰ ৰুদ্ৰ বৰুৱা ৰাজ্যিক সংগীত মহাবিদ্যালয়	১.০০
১২	চৰকাৰী কলা আৰু ভাস্কৰ্য মহাবিদ্যালয়	১.০০
১৩	গুৱাহাটী আয়ুৰ্বেদিক মহাবিদ্যালয়	১০.০০
১৪	হোমিঅ'পেথিক চিকিৎসা মহাবিদ্যালয়, যোৰহাট	২.০০
১৫	হোমিঅ'পেথিক চিকিৎসা মহাবিদ্যালয়, নগাঁও	২.০০
১৬	হোমিঅ'পেথিক চিকিৎসা মহাবিদ্যালয়, গুৱাহাটী	২.০০
১৭	গুৱাহাটী চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় আৰু হাস্পতাল, অসম চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় আৰু হাস্পতাল আৰু শিলচৰ চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় আৰু হাস্পতাল	১৬৩.০০
১৮	তেজপুৰ চিকিৎসা মহাবিদ্যালয়, বৰপেটা চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় আৰু যোৰহাট চিকিৎসা মহাবিদ্যালয়	৮৭.০০
১৯	অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট	১০.০০
২০	পশু চিকিৎসা মহাবিদ্যালয়, খানপাৰা	৫.০০

১৭৩। একে উদ্যমেৰে আমি এই আঁচনিখন আন ৪ খন মহাবিদ্যালয়লৈ সম্প্ৰসাৰিত কৰিব বিচাৰিছো। এই মহাবিদ্যালয়কেইখন হ'ল- কোকৰাঝাৰ চৰকাৰী মহাবিদ্যালয়, হামৰেন চৰকাৰী মহাবিদ্যালয়, ডিফু চৰকাৰী মহাবিদ্যালয় আৰু কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ চৰকাৰী সংস্কৃত মহাবিদ্যালয়।

নতুন ঘোষণা

ক্রমিক নং	মহাবিদ্যালয় / বিশ্ববিদ্যালয়ৰ নাম	মুঠ বাজেট আৱণ্টন ভাৰতীয় টকাৰ হিচাপত (কোটি)	২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত ধাৰ্য ধনবাশি ভাৰতীয় টকাৰ হিচাপত (কোটি)
১	কোকৰাঝাৰ চৰকাৰী মহাবিদ্যালয়	১০.০০	৩.০০
২	হামৰেন চৰকাৰী মহাবিদ্যালয়	১০.০০	৩.০০
৩	ডিফু চৰকাৰী মহাবিদ্যালয়	১০.০০	৩.০০
৪	কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ চৰকাৰী সংস্কৃত মহাবিদ্যালয়।	১০.০০	৩.০০

১৭৪। মই বিশ্বাস কৰোঁ যে, আগন্তুক কেইটামান বছৰৰ ভিতৰত আন্তঃগাঁথনিৰ অভাৱ ক্ৰমশঃ হ্রাস পাব আৰু উচ্চ শিক্ষাৰ এইসমূহ উজ্বল নক্ষত্ৰ সঁচা অৰ্থত আধুনিক আৰু সময়ৰ সৈতে খোজ দিয়া শক্তিৰ অধিকাৰী হৈ উঠিব। মই নিশ্চিত যে মাননীয় সদস্যসকলে উপলব্ধি কৰিব পাৰিব কিয় এই গুৰুত্বপূৰ্ণ আঁচনিখনে অষ্টাদশ ধৰজাবাহী আঁচনিৰ ভিতৰত প্ৰাধান্যযোগ্যতা লাভ কৰিছে।

XVII. অসম আদৰ্শ গ্ৰাম যোজনা

১৭৫। অধ্যক্ষ মহোদয়, জাতিৰ পিতা মহাত্মা গান্ধীয়ে কৈছিল, “ভাৰতবৰ্ষৰ আত্মা ইয়াৰ গাঁৱতেই আছে”। বিগত বাজেটত মাননীয় প্ৰধান মন্ত্ৰী শ্ৰীনেত্ৰ মোডীৰ দ্বাৰা প্ৰৱৰ্তিত ‘সংসদ আদৰ্শ গ্ৰাম যোজনা’ৰ দ্বাৰা অনুপ্ৰাণিত হৈ আমি ‘অসম আদৰ্শ গ্ৰাম যোজনা’ৰ ধাৰণা পোষণ কৰিছিলোঁ।

১৭৬। এই আঁচনিৰ অধীনত মই আলোকপাত কৰিছিলো যে ১২৬ টা বিধানসভা সমষ্টিৰ দুখনকৈ গাঁও সকলো দিশৰ পৰা উদ্ভাসিত কৰি আদৰ্শ গাঁও হিচাপে প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ প্ৰতিখন গাঁৱলৈ ৫ কোটি টকাৰ আৱণ্টন দিয়া হ’ব।

১৭৭। এই আঁচনিৰ অধীনত চলিত আঁচনি আৰু কাৰ্যক্ৰম চলাই ৰাখি, প্ৰাথমিক সেৱাৰ ক্ষেত্ৰত নতুন সম্ভাৱনাৰ সৃষ্টি কৰি, আৰ্থিক অসমতা হ্রাসৰ জৰিয়তে আন্তঃগাঁথনিৰ উন্নয়ন সাধন কৰি, মানৱ সম্পদ উন্নয়ন বিস্তাৰিত কৰি আৰু জীৱন ধাৰণৰ মান উন্নত কৰি আমি আঁচনিৰ অধীনস্থ গাঁওসমূহৰ তড়িৎ উন্নয়ন কৰিব বিচাৰিছোঁ।

১৭৮। অধ্যক্ষ মহোদয়, প্ৰযুক্তি বিদ্যাৰ উন্নত আহিলাৰে ক্ষেত্ৰভিত্তিক তথ্য সংগ্ৰহৰ দ্বাৰা প্ৰোজ্বল এই আঁচনিখন এক মৌলিক আঁচনিৰূপে পৰিগণিত হ’ব, এই তথ্যসমূহ তৃণমূল পৰ্যায়ৰ প্ৰাথমিক প্ৰয়োজনীয়তাৰ ওপৰত দৃষ্টি ৰাখি সংগ্ৰহ কৰা হ’ব। লগতে, অনুদান প্ৰদানৰ ক্ষেত্ৰত যথোপযুক্ত আৰু প্ৰকৃত নজৰ কেন্দ্ৰীভূত কৰিবলৈ যথাযোগ্য স্থানত বলিষ্ঠ ক্ষমতাসম্পন্ন কাৰ্যকাৰক থাকিব।

১৭৯। এই আঁচনিৰ প্ৰথম পৰ্যায়ত প্ৰৱেশ সম্বন্ধীয় সক্ৰিয়তাৰ ওপৰত দৃষ্টি নিৰদ্ধ থাকিব; সম্পদ আৰু ক্ষমতাৰ সঠিক ব্যৱহাৰ সুনিশ্চিত কৰিবলৈ প্ৰণালীবদ্ধ আৰু প্ৰত্যয়জনক পৰিকল্পনা হাতত লোৱা হ’ব। এক সময় নিৰূপিত পদ্ধতিত পৰিয়াল আৰু গাঁওভিত্তিত আৰ্থ-সামাজিক অৱস্থা, গাঁৱৰ নিজস্ব প্ৰয়োজনীয়তা, মানচিত্ৰ আৰু ভৌগোলিক অৱস্থিতি, গাঁওখনৰ সকলো প্ৰকাৰৰ আন্তঃগাঁথনি

আৰু সম্পদৰ ওপৰত এক বিস্তৃত জৰীপ চলোৱাৰ পৰিকল্পনা কৰা হৈছে যাতে ব্যৱধান নিৰূপন, পৰিকল্পনা, আঁচনি প্ৰস্তুত আৰু প্ৰয়োগৰ ক্ষেত্ৰত সহায়ক হয়।

- ১৮০। আমি আঁচনিখন নিৰৱচ্ছিন্নভাৱে চলাই নিবলৈ (UNDP)ৰ সৈতে কাম কৰি আছোঁ আৰু সংশ্লিষ্ট জিলাৰ জিলা পৰ্যায়ৰ বিষয়া, ক্ষেত্ৰ বিষয়া, বিভাগ, পঞ্চায়ত আদিৰ লগত একেলগে কাম কৰিবলৈ গাঁৱৰ লোককো নিযুক্ত কৰা হ'ব।
- ১৮১। আমি ২০১৮-১৯ বিত্তীয় বৰ্ষত ৰাজ্যৰ ২৬৯ খন গাঁও আদৰ্শ গাঁৱলৈ পৰ্যবসিত কৰাৰ ক্ষেত্ৰত নিৰ্বাচিত কৰি উলিয়াবলৈ সক্ষম হওঁ আৰু সদ্যহতে আমি এনে প্ৰতিখন গাঁৱলৈ ৫০ লাখ টকাৰ প্ৰাৰম্ভিক অনুদান দিবলৈ যো-জা চলাইছোঁ।
- ১৮২। ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত এনে প্ৰতিখন গাঁৱলৈ পুনৰ ৫০ লাখকৈ টকা মুকলি কৰি দিয়া হ'ব আৰু এনেদৰে মুঠ অনুদানৰ পৰিমাণ ১ কোৰ্টিলৈ বৃদ্ধি পাব যাতে উন্নয়নমূলক কাম-কাজে গতি লাভ কৰিব পাৰে। যেতিয়াই কাৰ্যকৰী ব্যৱস্থাটো সুস্থিৰ হৈ পৰিব, তেতিয়াই প্ৰতিখন আদৰ্শ গাঁৱলৈ অতিৰিক্ত ৪ কোটি টকা আগবঢ়োৱা হ'ব।
- ১৮৩। মই নিশ্চিত যে এই সৃষ্টিশীল আঁচনিখনে প্ৰত্যেক বিধানসভা সমষ্টিতে উৎকৃষ্ট গাঁৱৰ (Villages of excellence) সৃষ্টি কৰিব আৰু ইয়াৰ সুপ্ৰভাৱ দাঁতি-কাষৰীয়া গাঁৱলৈয়ো সম্প্ৰসাৰিত হ'ব।
- ১৮৪। মই প্ৰতিখন গাঁৱলৈ ৫০ লাখকৈ টকা, সৰ্বমুঠ ১৩৬ কোটি টকা উক্ত আঁচনিৰ প্ৰৱৰ্তনৰ বাবে ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষৰ বাজেটত আৱণ্টিত কৰিব বিচাৰিছোঁ। সন্মানীয় সদস্যসকলে এই মৌলিক আঁচনিত অন্তৰ্ভুক্ত হোৱা গাঁওসমূহৰ তালিকা এই বাজেটৰ পৰিশিষ্টত দেখিবলৈ পাব।

XVIII. উত্তৰণ : বিধানসভা সমষ্টি উন্নয়নৰ বাবে অসম চৰকাৰৰ ধ্বজ্জাবাহী আঁচনি

- ১৮৫। অধ্যক্ষ মহোদয়, এইখিনিতে মই আমেৰিকাৰ প্ৰাক্তন ৰাষ্ট্ৰপতি ফ্ৰেঙ্কলিন ডি ৰুজভেল্টৰ এষাৰ উক্তি স্মৰণ কৰিব বিচাৰিছোঁ।

‘আমি পাহৰিলে নহ’ব যে চৰকাৰ আমিয়েই গঠন কৰিছোঁ, চৰকাৰ মানে কোনো বহিঃজগতৰ প্ৰাণীয়ে আমাক শাসন কৰাটো নুবুজায়। গণতন্ত্ৰত শাসক মানে ৰাষ্ট্ৰপতি নহয়, চিনেটৰ নহয়, কংগ্ৰেছ সদস্য অথবা চৰকাৰী বিষয়াও নহয় বৰং গণতন্ত্ৰত প্ৰকৃত শাসক হ’ল এই দেশৰ ভোটদাতা ৰাইজ।’

- ১৮৬। এই সদন হৈছে গণতন্ত্ৰৰ মন্দিৰ। ৰাজ্যৰ জনতাই আমাক গণতন্ত্ৰৰ এই মন্দিৰলৈ নিৰ্বাচিত কৰি পঠিয়াইছে যাতে তেওঁলোকৰ স্বপ্ন আৰু আশা-আকাংক্ষাক আমি ডেউকা দিব পাৰোঁ। মোৰ সন্মানীয় সতীৰ্থসকলৰ পৰা পোৱা পৰামৰ্শৰ ভিত্তিত আমি যোৱা বৰ্ষৰ বাজেটত ৫০০ কোটি টকা ধাৰ্য কৰি বিধানসভা সমষ্টিৰ উন্নয়নৰ বাবে অসম চৰকাৰৰ এখন ধ্বজ্জাবাহী আঁচনি উত্তৰণ আৰম্ভ কৰিছিলোঁ।

- ১৮৭। সন্মানীয় সদস্যসকল নিশ্চয় এই কথাত একমত হ’ব যে এনেধৰণৰ এখন আঁচনি ৰূপায়ণৰ বাবে চৰকাৰৰ বাধ্যবাধকতা নাই, এইবাবেই যে উন্নয়নৰ নীতিবোৰ সাধাৰণতে শাসকীয়

দলে নিজৰ দলৰ সহায়ক হোৱাকৈ গ্ৰহণ কৰে। তৎসত্ত্বেও দল মত নিৰ্বিশেষে সকলো দলৰে বিধায়কৰ পৰামৰ্শ অনুসৰি প্ৰতি সমষ্টিত ১০ কোটি টকাৰ প্ৰকল্প স্থাপন কৰা এনে এখন আঁচনি ৰূপায়ণৰ যোগেদি আমি গণতান্ত্ৰিক প্ৰমূল্যৰ প্ৰতি আমাৰ আস্থাক পুনৰ প্ৰতীয়মান কৰিব খোজো।

১৮৮। এই সদনক এই কথা জনাবলৈ পাই মই অত্যন্ত গৌৰৱবোধ কৰিছে যে বৰ্তমানলৈকে আমি এনে ১০৩ টা প্ৰকল্পৰ প্ৰশাসনিক মঞ্জুৰী প্ৰদান কৰিছো আৰু তাৰ ভিতৰত ৪৭ টা প্ৰকল্পৰ ৰূপায়ণৰ দায়িত্বত আছে গড়কাপ্টানি (পথ) আৰু ৬৬ টা প্ৰকল্পৰ ৰূপায়ণৰ দায়িত্বত আছে গড়কাপ্টানি (গৃহ আৰু ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথ) বিভাগ। ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাবে প্ৰস্তাৱিত ১২৬ টা প্ৰকল্পৰ প্ৰতিটোৱেই যাতে মঞ্জুৰী লাভ কৰে তাৰ বাবে আমি যত্নপৰ হম। অৱশ্যে এই ক্ষেত্ৰত সেউজ ন্যায়াধীকৰণ আৰু পাৰিপাৰ্শ্বিক মন্ত্ৰালয়ৰ হস্তক্ষেপ অথবা ভূমি ব্যৱহাৰ সম্পৰ্কীয় বিষয়ৰ বাবে নিষ্পত্তি নোহোৱাকৈ থকা প্ৰকল্পৰ কথা সুকীয়া।

১৮৯। সমষ্টিসমূহত উত্তৰণ আঁচনিৰে প্ৰভূত জনপ্ৰিয়তা অৰ্জন কৰিছে আৰু সমষ্টিটোৰ বিধায়কগৰাকী এই আঁচনি ৰূপায়ণৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰত্যক্ষভাৱে জড়িত হোৱাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত আমি নিশ্চিত হৈছো যে উত্তৰণৰ অধীনত দলং, ক্ৰীড়াক্ষেত্ৰ, ৰাস্তা, পানী যোগান, নলা-নৰ্দমা আৰু পয়প্ৰণালী নিৰ্মাণ আদিৰ দৰে সুদূৰপ্ৰসাৰী প্ৰকল্প নিৰ্বাচন কৰা হ'ব। এনেধৰণৰ দৃষ্টান্তমূলক প্ৰকল্প স্থাপনৰ দ্বাৰা সমষ্টিৰ জনগণক উৎকৃষ্ট সেৱা প্ৰদান কৰিছে যে বিধায়ক এগৰাকী চিৰবৰণীয় হৈ থাকে তাক দোহৰাৰ প্ৰয়োজন নাই। ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত এই ধৰাজ্জাবাহী আঁচনিখন ৰূপায়ণ কৰাৰ বাবে অতিৰিক্ত ১৫০ কোটি টকা ধাৰ্য কৰা হৈছে।

প্ৰধান ঘোষণাসমূহ :

১৯০। মাননীয় সদস্যকলে নিশ্চয় লক্ষ্য কৰিছে যে যোৱা দুখন বাজেটত 'অষ্টাদশ মুকুতাৰ উন্নয়নী মালা'ৰ বিষয়ে বিৱৰি কোৱাৰ পিছত আমি কেইবাখনো গুৰুত্বপূৰ্ণ আঁচনি ঘোষণা কৰাৰ এক পদক্ষেপ হাতত লৈছিলো। এই আঁচনিসমূহ ১৮টা ধৰাজ্জাবাহক আঁচনিৰ অন্তৰ্গত নহ'লেও আছিল সমানেই তাৎপৰ্যপূৰ্ণ। এই আঁচনিসমূহে এক আত্মবিশ্বাসী আৰু নৱজাগৰণৰ চেতনাৰে সমৃদ্ধ অসমক গঢ়ি তোলাৰ আমাৰ সংকল্পক প্ৰতিনিধিত্ব কৰে। এতিয়া, মই ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাবে মূল ঘোষণাসমূহ সদৰী কৰিবলৈ আগবাঢ়িছো।

I. আমি অসমীয়া : এক পদক্ষেপ

১৯১। অধ্যক্ষ মহোদয়, প্ৰতি বছৰ বছ সংখ্যক অসমীয়াই, বিশেষকৈ যুৱ চামে দেশৰ বিভিন্ন মহানগৰ চহৰলৈ যায়। ইয়াৰ কিছুমান শিক্ষাৰ বাবে, কিছুসংখ্যক চিকিৎসাজনিত কাৰণত, আকৌ আন কেতবোৰ লোক চাকৰি সংক্ৰান্তত বাহিৰলৈ যাব লগাত পৰে।

- ১৯২। নিজৰ ঘৰ আৰু পৰিয়ালৰ পৰা আঁতৰি থাকিবলগীয়া ৰাজ্যখনৰ এই বহুসংখ্যক লোকে চাকৰি হেৰুওৱা, স্বাস্থ্যজনিত সমস্যা, আবেগজনিত পৰিস্থিতি ইত্যাদিৰ সন্মুখীন হ'বলগীয়া হয়। কিন্তু বৰ্তমান তেওঁলোকৰ সমস্যাসমূহ দাঙি ধৰিবলৈ বা সেইসমূহৰ পৰা সকাহ পোৱাৰ বাবে উক্ত অঞ্চলসমূহত কোনো সেৱা যোগানৰ ব্যৱস্থা নাই।
- ১৯৩। আমাৰ চৰকাৰ এই বিষয়টোক লৈ গভীৰভাৱে উদ্বেগ আৰু সেয়েহে বৃদ্ধসংখ্যক অসমীয়াই বাস কৰা Tier 1 আৰু Tier 2 চহৰসমূহত একোজনকৈ কল্যাণ বিষয়া নিযুক্তি দিয়াৰ প্ৰস্তাৱ গ্ৰহণ কৰিছে। এই বিষয়াসকলে চিকিৎসাজনিত আপাতকালীন পৰিস্থিতিৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত প্ৰয়োজনীয় সাহায্য, যিসকল ছাত্ৰ-ছাত্ৰী নতুন চহৰলৈ পঢ়িবলৈ গৈছে তেওঁলোকক সহযোগিতা আগবঢ়োৱাৰ লগতে তথা যিসকলে বিভিন্ন কাৰণত হঠাতে চাকৰি হেৰুৱাবলগীয়া হৈছে তেওঁলোকক সাময়িক বিত্তীয় সাহায্য প্ৰদান কৰিব।
- ১৯৪। কল্যাণ বিষয়াৰ নিযুক্তিৰ দৰে বিষয়তে সীমাবদ্ধ নাথাকি আমি আন কেতবোৰ পদক্ষেপৰ কথাও ভাবিছোঁ। সেইমৰ্মে আমি এই চহৰসমূহত আমাৰ উৎসৱসমূহ আড়ম্বৰপূৰ্ণভাৱে অনুষ্ঠিত কৰিব খুজিছোঁ। যাতে ইয়াৰ বাসিন্দাসকলৰ মাজত আমি এক আবেগিক সম্পৰ্ক গঢ়ি তুলিব পাৰোঁ। বৃদ্ধসংখ্যক অসমীয়াই বাস কৰা চহৰসমূহত আমি যথোপযুক্ত ভূমিৰ আবণ্টন পালে নামঘৰো স্থাপন কৰাৰ মানস কৰিছোঁ।
- ১৯৫। ৰাজ্যখনৰ বাহিৰত থকা কোনো অসমীয়াৰ মৃত্যু হ'লে তাৎক্ষণিকভাৱে অহা-যোৱা আৰু বিত্তীয় সাহায্য আগবঢ়োৱা হ'ব।
- ১৯৬। এই মহানগৰবোৰত অসম চৰকাৰৰ কল্যাণ বিষয়াৰ কাৰ্যালয় স্থাপন তথা যথোচিত পুঁজিৰ আৱণ্টনৰ পদক্ষেপৰ যোগেদি তেনেবোৰ চহৰতো অসমীয়া সত্ত্বাটোৰ উপস্থিতি সৰল হ'ব বুলি মই আশা কৰোঁ।

II. ভাষা গৌৰৱ আঁচনি

- ১৯৭। অধ্যক্ষ মহোদয়, এতিয়া অন্তৰৰ নিভৃত কোণৰ এক বিষয় লৈ এতিয়া মই আগবাঢ়িব খুজিছোঁ। এয়া আমাৰ ৰাজ্যখনৰ খিলঞ্জীয়া অধিকাৰ, ভাষা আৰু সংস্কৃতিৰ সংৰক্ষণ আৰু নিৰাপত্তাৰ সৈতে জড়িত।
- ১৯৮। আমাৰ চৰকাৰ মাতৃভাষাৰ লগতে অন্যান্য সকলো ভাষাৰ, দোৱানৰ সংৰক্ষণ আৰু বিকাশৰ বাবে গভীৰভাৱে দায়বদ্ধ। ইয়াৰ বাবে আমি প্ৰয়োজনীয় উৎসাহ তথা সৃষ্টিশীল প্ৰতিষ্ঠানসমূহক উদগনি জগোৱাৰ পৰিৱেশ সৃষ্টিৰ দৰে বলিষ্ঠ পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিম।
- ১৯৯। ৰাজ্যখনৰ জনগোষ্ঠীয় ভাষাসমূহৰ সংৰক্ষণ তথা বিকাশৰ বাবে ভাষা গৌৰৱ আঁচনি আৰম্ভ কৰিবলৈ লৈছোঁ। এই আঁচনিৰ অধীনত আমি প্ৰতিটো জনগোষ্ঠীয় ভাষাৰ গৱেষণাক লৈ

সহায় আগবঢ়াম। ইয়াৰ ভিতৰত ব্যাকৰণৰ প্ৰস্তুতি, গ্ৰন্থ প্ৰকাশ আৰু প্ৰতিটো জনগোষ্ঠীয় ভাষাৰ অভিধান আৰু বিশ্বকোষ প্ৰণয়নো থাকিব। ইয়াৰ বাহিৰেও ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ শিক্ষাগত প্ৰয়োজনীয়তা পূৰ কৰিবলৈ বিভিন্ন শিক্ষণ প্ৰতিষ্ঠান স্থাপন কৰা হ'ব। এয়া আমাৰ জনগোষ্ঠীয় ভাতৃ-ভগ্নীসকলক তেওঁলোকৰ ভাষাৰ নিৰাপত্তা আৰু বিকাশক লৈ আশ্বস্ত কৰাৰ এক বৃহৎ পদক্ষেপৰূপে পৰিগণিত হ'ব। ইয়াৰ বাবে ভৈয়াম জনজাতি আৰু পিছপৰা শ্ৰেণী কল্যাণ বিভাগ (Welfare of Plain Tribes and Backward Classes Department)ৰ সৈতে মুঠ ১০০ কোটি টকাৰ ভিতৰত ২০১৯-২০ বৰ্ষত ৫০ কোটি টকা আৱণ্টন কৰিছো।

III. মহানগৰ আন্তঃগাঁথনি উন্নয়ন পুঁজি

২০০। অধ্যক্ষ মহোদয় ২০১৭-১৮ বৰ্ষৰ বাজেটত মই মহানগৰ আন্তঃগাঁথনি উন্নয়ন পুঁজি ঘোষণা কৰিছিলো। এই আঁচনিৰ লক্ষ্য আছিল গুৱাহাটীক বাদ দি ৬ খন মহানগৰীত আন্তঃগাঁথনি উন্নয়ন। তাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত ২০১৮-১৯ বৰ্ষত মই এই আঁচনিখন মধ্যম স্তৰৰ চহৰবোৰলৈ, যাৰ জনসংখ্যা ৪০,০০০ ৰ অধিক তালৈ প্ৰসাৰিত কৰিছিলো। এতিয়ালৈকে ১৪৪.৮৭ কোটি টকাৰ বিনিয়োগেৰে ৩২ টা এনে প্ৰকল্প সম্পূৰ্ণ কৰা হৈছে।

২০১। এই বছৰত আমি এই CIDF আঁচনিক ষষ্ঠ অনুসূচীৰ অঞ্চলসমূহলৈ প্ৰসাৰিত কৰিব খুজিছো। এয়া চৰকাৰৰ অগ্ৰাধিকাৰ আৰু এইমৰ্মে দীৰ্ঘদিন ধৰি অনুভৱ কৰি অহা সা-সুবিধা তিনিখন সুন্দৰ চহৰ — কোকৰাঝাৰ, ডিফু আৰু হাফলঙলৈ আগবঢ়োৱা হৈছে। এই আঁচনিৰে আমি প্ৰতিখন চহৰলৈ ১০০ কোটিকৈ টকা আগবঢ়াবলৈ প্ৰতিশ্ৰুতিবদ্ধ হৈ ৰৈছো। তিনিখন স্বায়ত্ত্বশাসিত পৰিষদৰ সৈতে ঘনিষ্ঠ সহযোগিতাৰে নগৰ উন্নয়নৰ বিভাগে এই আঁচনি ৰূপায়ণ কৰিব।

২০২। স্বায়ত্ত্ব পৰিষদৰ অধীনত এই তিনিখন চহৰৰ পিছত CIDFক ২৩০০ কোটি টকালৈ বৃদ্ধি কৰা হ'ব। সেইমৰ্মে ২০১৯-২০ ৰ বাজেটত ৩০০ কোটি টকা মই আৱণ্টন কৰিছো।

IV. ভ্ৰাম্যমান থিয়েটাৰৰ কলা-কুশলী আৰু শিল্পীলৈ উদগনি

২০৩। মহোদয়, অসমেই হ'ল প্ৰাণৱন্ত আৰু অনন্য ভ্ৰাম্যমান থিয়েটাৰৰ উদ্যোগৰ জন্মস্থান। বৰ্ণময় তথা সদা বিকাশশীল ভ্ৰাম্যমান থিয়েটাৰে আধুনিক প্ৰযুক্তিৰ কৌশলক ব্যৱহাৰ কৰাৰ লগতে অগণন জনতাক মনোৰঞ্জন যোগাই আহিছে।

২০৪। এনে থিয়েটাৰত অন্ততঃ পাঁচ বছৰ কটোৱা প্ৰতিজন শিল্পী আৰু কলা-কুশলীলৈ তেওঁলোকৰ প্ৰচেষ্টা আৰু বহুমুখীয়া অৱদানৰ কথা লক্ষ্য ৰাখি ৫০,০০০ টকাকৈ আগবঢ়োৱাৰ ব্যৱস্থা কৰিছো। সাংস্কৃতিক বিভাগে এই আঁচনি কাৰ্যকৰণ কৰিব আৰু এই বাজেটত ৫ কোটি টকা ধন আৱণ্টন কৰিছো।

V. ২০০০ খেলুৱৈ আৰু সাংস্কৃতিক কৰ্মীলৈ এককালীন বিত্তীয় সাহায্য

- ২০৫। অধ্যক্ষ মহোদয়, হিমা দাস আৰু ৰীমা দাস অকল সমগ্ৰ দেশৰ ঘৰে ঘৰে পৰিচিত নাম হৈয়ে থকা নাই। তেওঁলোকে ক্ৰীড়া আৰু চিনেমাৰ জগতত নিজৰ অসাধাৰণ সাফল্যৰে অসমক এক নতুন মাত্ৰা প্ৰদান কৰিছে।
- ২০৬। বিশ্বৰ জগতত অসমক আত্মবিশ্বাসী আৰু প্ৰাণৰন্ত্ৰ ৰূপত প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ ক্ষেত্ৰত তেওঁলোকৰ অৱদান আৰু সফলতাক লৈ আমি সকলোৱে গৌৰৱ অনুভৱ কৰিছো।
- ২০৭। আমি তেওঁলোকক লৈ উৎসাহী হৈ পৰাৰ সময়তে এই কথাও অনুভৱ কৰিছো যে আমাৰ এই ভূমিতেই এনেকুৱা বহু অন্যান্য প্ৰতিভা আমাৰ অগোচৰত থাকি যাব পাৰে। এই সুযোগতে ক্ৰীড়া আৰু সাংস্কৃতিক ক্ষেত্ৰৰ তেনে কেতবোৰ প্ৰতিভা যিসকলে আমাৰ ৰাজ্যলৈ সুনাম কঢ়িয়াই আনিছে, সেইসকলক আন্তৰিক সম্বৰ্ধনা জনাবলৈ আগবাঢ়িছো।
- ২০৮। এই প্ৰসংগত আমাৰ স্বীকৃতিৰ চানেকিৰূপে এনেকুৱা মুঠ দুহাজাৰ গৰাকী ক্ৰীড়া আৰু শিল্পী তথা সাংস্কৃতিক কৰ্মীক তেওঁলোকৰ অৱদানৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত ৫০ হাজাৰ টকাকৈ এককালীন সাহায্য আগবঢ়াবলৈ সিদ্ধান্ত লৈছো। মই গভীৰভাৱে বিশ্বাস কৰো যে এইসকল লোকে আমাক ভৱিষ্যতেও গৌৰৱান্বিত কৰি যাব আৰু তেওঁলোকৰ সাফল্যই আমাক আনন্দিত কৰাৰ লগতে উৎসাহী কৰি তুলিব।

VI. গুৱাহাটীবাসীলৈ সম্পত্তি কৰ ৰেহাই

- ২০৯। অধ্যক্ষ মহোদয়, গুৱাহাটী মহানগৰীত যোৱা কেইটা দশকত দ্ৰুত নগৰায়ণ আৰু আৱাসিক তথা ব্যৱসায়িক ৰিয়েল এষ্টেট প্ৰকল্প কেউফালে গঢ়ি উঠা আমি লক্ষ্য কৰিছো।
- ২১০। কিন্তু এই কথা অপ্ৰিয় সত্য যে GMDA অট্টালিকা নিৰ্মাণৰ প্ৰয়োজনীয় নীতি-নিৰ্দেশনা পালন নকৰাকৈ বহু সংখ্যক আৱাসিক তথা ব্যৱসায়িক অট্টালিকাৰ নিৰ্মাণ কৰা হৈছিল। পৃথিৱীৰ ভিতৰতে এক উল্লেখনীয় ভূকম্প প্ৰৱণ অঞ্চলৰূপে চিহ্নিত গুৱাহাটীত এনে নিৰ্মাণে এই অট্টালিকাৰ আৱাসী তথা চৰকাৰৰ বাবেও নিৰাপত্তাজনিত ভাবুকি কঢ়িয়াই আনিছে। GMDA ৰ নীতি-নিৰ্দেশনা পালন নকৰা বাবেও এই আবাসগৃহ আৰু অট্টালিকাসমূহ ভাঙি দিয়াৰ আশংকা আছে। এই কথা এইখিনিতে স্পষ্ট কৰি দিয়াৰ দৰকাৰ যে সদৌ গুৱাহাটীবাসীৰ সুৰক্ষাৰ কাৰণে মাষ্টাৰপ্লেন আৰু গৃহ নিৰ্মাণৰ নীতি-নিৰ্দেশনা মানি চলাৰ এক পৰিৱেশ তৈয়াৰ কৰিবলৈ চৰকাৰ দৃঢ় নিশ্চিত। অকল ইয়াৰ জৰিয়তেহে আমি এখন চমকপ্ৰদ আৰু কাৰ্যক্ষম মহানগৰ গঢ়ি তুলিব পাৰিম।
- ২১১। কিন্তু যাতে এখন সহানুভূতিশীল চৰকাৰ হিচাপে, আমি জানো কিদৰে মহানগৰবাসীয়ে নিজৰ উপাৰ্জনৰ এটা এটা টকাৰে সঞ্চয়ৰে এই আবাসগৃহ বা ব্যৱসায়িক প্ৰতিষ্ঠান ক্ৰয় কৰিছে।

- ২১২। এই উদ্বেগজনক পৰিস্থিতিৰ অন্ত পেলাবলৈ চৰকাৰে গুৱাহাটীৰ স্থাবৰ সম্পত্তিৰ কৰদাতাসকললৈ এককালীন কৰ বেহাই ঘোষণা কৰিছে। নিৰ্মাণৰ ক্ষেত্ৰত বিসংগতি থকাসকলে স্বেচ্ছাই এই বিষয়ে সদৰী কৰিলে এককালীন কৰ দানৰ যোগেদি তাক নিয়মিতকৰণ কৰি ল'ব পাৰিব।
- ২১৩। যিবোৰ অট্টালিকা অগ্নি নিৰ্বাপন, পাৰ্কিং ব্যৱস্থা আৰু দুৰ্যোগ প্ৰশমনৰ নীতি অনুসৰি নিৰ্মাণ কৰা হৈছে, সেইবোৰৰ ক্ষেত্ৰতহে এই এককালীন নিষ্পত্তি প্ৰযোজ্য হ'ব। মই আৱাসিক আৰু ব্যৱসায়িক স্থাবৰ সম্পত্তিৰ স্বত্বাধিকাৰীসকলক এই নিষ্পত্তিৰ সুবিধা ল'বলৈ আহ্বান জনাইছো। নিৰ্ধাৰিত সময়ৰ ভিতৰত এই কৰ আদায় দিব নোৱাৰিলে এনেধৰণেৰে নীতি অনুসৰণ নকৰাকৈ নিৰ্মাণ কৰি উলিওৱা অট্টালিকা সমূহ ভাঙি পেলোৱাৰ বাহিৰে কৰ্তৃপক্ষৰ হাতত অন্য দায়িত্ব নাথাকিব।
- ২১৪। GMDA এ চৰকাৰৰ পৰা যাৱতীয় অনুমোদন লৈ এই বিষয়ত প্ৰয়োজনীয় নীতি-নিৰ্দেশনা প্ৰস্তুত কৰি উলিয়াব আৰু সোনকালেই তাক বাজত্ৰা কৰা হ'ব।

VII. বটদ্ৰৱা থানৰ পুনঃ সংৰক্ষণ

নমো হৰি নাৰায়ণ

ৰাম ৰাম ৰাম।

সৰ্ব ধৰ্ম শিৰোমণি

তুৱা গুণো নাম।

- ২১৫। সংস্কাৰধৰ্মী ভক্তি আন্দোলনৰ জৰিয়তে বিভিন্ন সম্প্ৰদায়, জনগোষ্ঠীক একত্ৰিত কৰি মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱ 'বৰ অসম জাতিক গঢ় দিয়ে। গুৰুজনাৰ মহা প্ৰয়াণৰ ৪৫০ বছৰৰ পিছতো বৰগীতৰ অনুপ্ৰেৰণা, অংকীয়া নাট ভাওনাৰ মূৰ্ছনা আৰু সত্ৰীয়াৰ তাল-লয়ে আমাৰ হৃদয়ত খলকনি তুলি আহিছে।
- ২১৬। ১৪৬৮ চনত বটদ্ৰৱাত অসমৰ প্ৰথমটো কীৰ্তনঘৰ স্থাপন কৰে। একশৰণ নামধৰ্মক লৈ আগুৱাই নিবলৈ আৰম্ভ কৰে এই প্ৰচেষ্টাত গুৰুজনাই জাতি-বৰ্ণ নিৰ্বিশেষে সকলোকে একত্ৰিত কৰিছিল। তেখেতৰ শিষ্যসকলৰ সুবিধাৰ্থে চাৰি-হাটি, কীৰ্তন ঘৰ বা নামঘৰক লৈ মণিকূট আদি নিৰ্মাণ কৰিছিল। এই নিৰ্মাণ কাৰ্য যাক 'শ্ৰীশ্ৰী বটদ্ৰৱা থান' বুলি জনা যায়, সেয়া ১৫০৯ চনত সম্পূৰ্ণ হৈ উঠে।
- ২১৭। যদিও এই পৱিত্ৰ পূণ্যভূমি গঢ়ি উঠা ৪২০ বছৰ পাৰ হৈ গ'ল, তথাপি এই পৱিত্ৰ পূণ্যভূমিয়ে শতিকাজুৰি সন্মুখীন হৈ অহা অৱহেলাৰ দৃশ্য এতিয়াও প্ৰকট। যথোপযুক্ত সংৰক্ষণৰ অভাৱত এই পূণ্যভূমি শ্ৰীশ্ৰী বাটদ্ৰৱা থান জহি-খহি গৈছে। আনকি সত্ৰৰ আৱণ্টিত ভূমিও বেদখলৰ

কৰলত পৰিছে, যিখিনি আমাৰ চৰকাৰে মুক্ত কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। নিঃসন্দেহে এই পৱিত্ৰ থানখনক যথোপযুক্তভাৱে সংৰক্ষণ কৰি ইয়াৰ অতীতৰ গৌৰৱক ঘূৰাই আনিব লাগিব।

২১৮। ভাৰতৰ পুণ্যধামসমূহৰ ভিতৰত শ্ৰীশ্ৰী বটদ্ৱা থানক অন্তৰ্ভুক্ত কৰিবলৈ আমি দৃঢ় সংকল্পবদ্ধ। সেইমৰ্মে অহা ৩ বছৰত ১৫৫ কোটি টকাৰ আৱণ্টন কৰিবৰ বাবে মই প্ৰস্তাৱ আগবঢ়াইছো।

VIII. গাঁওবুঢ়ালৈ মোবাইল ফোন

২১৯। সন্মানীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, অসমৰ গাঁওসমূহত শান্তি থকা আৰু ভাতৃবোধৰ ক্ষেত্ৰত গাঁওবুঢ়াসকলে মুখ্য ভূমিকা পালন কৰি আহিছে। তেওঁলোকৰ এই ভূমিকাৰ প্ৰতি সন্মান জনাই ৰাজ্যখনৰ ৮০০০ৰো অধিক গাঁওবুঢ়াক আমি একোটাকৈ স্মাৰ্টফোন আগবঢ়াবলৈ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়াইছো।

২২০। এই স্মাৰ্টফোনে প্ৰবীণ গাঁওবাসীক জিলা প্ৰশাসনৰ সৈতে সম্পৰ্ক ৰক্ষা কৰাত সহায় কৰিব আৰু লগতে দুৰ্যোগ তথা সংকটৰ মুহূৰ্তত কাৰ্য কৰা যোগাযোগ স্থাপনত সহায়ক হ'ব।

২২১। ইয়াৰ বাবে মই ৪ কোটি টকা এই বছৰ বাজেটত ৰাখিছো।

২২২। স্মাৰ্টফোন প্ৰদানৰ বাহিৰেও এখন বিশেষজ্ঞ কমিটী গঠন কৰা হ'ব যাতে গাঁওবুঢ়াসকলৰ ভূমিকা পুনৰ নিৰ্ধাৰন কৰিব পৰা যায় আৰু পৰিৱৰ্তিত সময়ৰ সৈতে সংগতি ৰাখি গাঁওবুঢ়াসকলৰ কাৰ্যাৱলীক প্ৰাতিষ্ঠানিক ৰূপ দিব পৰা যায়।

IX. চৰাইদেও মৈদাম

২২৩। অসমীয়া সংস্কৃতিৰ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ অংগ হ'ল চৰাইদেউ মৈদাম। একে সময়তে এয়া ৰাজ্যখনৰ প্ৰত্নতাত্ত্বিক সম্পদো। এই সম্পদক ইতিমধ্যে ইউনেস্ক'ৰ বিশ্ব ঐতিহ্য ক্ষেত্ৰৰ অন্তৰ্ভুক্ত কৰিবলৈ দাবী উঠি আহিছে। আমাৰ চৰকাৰে এই ক্ষেত্ৰখনৰ গুৰুত্ব অনুধাৰন কৰি আহিছে আৰু তাৰেই পৰিপ্ৰেক্ষিতত ইয়াৰ সংৰক্ষণৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় পদক্ষেপ গ্ৰহণ গঢ়ি তোলা হ'ব আৰু ইয়াক ইউনেস্ক'ৰ বিশ্ব ঐতিহ্য ক্ষেত্ৰত ৰূপে স্বীকৃতি প্ৰাপ্তিৰ বাবেও পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰা হ'ব।

২২৪। এই গুৰুত্বপূৰ্ণ ঐতিহাসিক ক্ষেত্ৰখনৰ উন্নয়নৰ কাৰণে এই বাজেটত ২৫ কোটি টকা আৱণ্টন কৰিছো। সংশ্লিষ্টসকলৰ সৈতে সমন্বয় ৰক্ষা কৰি সাংস্কৃতিক পৰিক্ৰমা বিভাগে এই আঁচনিক ৰূপায়ণ কৰিব।

X. মাজুলীৰ কাৰণে বিশেষ উন্নয়ন আঁচনি

২২৫। মহোদয়, এই পৱিত্ৰ সদনৰ সদস্যসকল নিশ্চয় অসমৰ ইতিহাস আৰু জৈৱ বৈচিত্ৰ্যৰ ক্ষেত্ৰত মাজুলীয়ে যে এক বিশেষ স্থান অধিকাৰ কৰি আহিছে সেই সম্পৰ্কে অৱগত। প্ৰকৃতাৰ্থত

মাজুলী অসমৰ সাংস্কৃতিক ঐতিহ্যৰ প্ৰাণকেন্দ্ৰ। কিন্তু মহাবাহু ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ প্ৰবল বানে দিনক দিনে এই দ্বীপটোক খহাই আনিছে। মাজুলীবাসীৰ বাবে ই আতংকৰ কাৰণ হৈ পৰিছে আৰু তেওঁলোকৰ মনত ই গভীৰ প্ৰভাৱ পেলাইছে।

২২৬। এই প্ৰত্যাহ্বানৰ সন্মুখীন হ'বৰ বাবে আমি মাজুলীৰ সামগ্ৰিক উন্নয়নৰ হকে স্বাস্থ্য খণ্ড, শিক্ষা, জীৱন নিৰ্বাহ আৰু আন্তঃগাঁথনি সম্পৰ্কীয় কেইবাটাও আঁচনি গ্ৰহণ কৰিছো। আমি মাজুলীৰ সাংস্কৃতিক পৰিচয় অক্ষুণ্ণ ৰখাৰ কথাটোক এই পদক্ষেপসমূহ গ্ৰহণ কৰোতে বিশেষভাৱে মনত ৰাখিছো। ইয়াৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় আঁচনিসমূহৰ কাৰ্য ব্যৱস্থাক শীঘ্ৰেই যুগুতাই উলিওৱা হ'ব আৰু মই এই পৱিত্ৰ সদনৰ সন্মানীয় সদস্যসকলৰ পৰা এই ক্ষেত্ৰত যাৱতীয় দিহা-পৰামৰ্শ বিচাৰিছো।

২২৭। সেই উদ্দেশ্যৰে মধ্যৱৰ্তীকালীন ১৫০ কোটি টকা ধাৰ্য কৰিছো। মহোদয়, মাজুলীৰ সামগ্ৰিক উন্নয়নৰ হকে এই বছৰৰ বাজেটত মই ৫০ কোটি টকা আৱণ্টন কৰিছো।

XI. ৰাজ্যিক পৰ্যায়ত বৃহৎ দক্ষতা উন্নয়ন আঁচনি

২২৮। সন্মানীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, যোৱা বছৰ বাজেটত উল্লেখ কৰিছিলো যে ৰাজ্যখনৰ যুৱক-যুৱতীসকলক বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত নিয়োজিত হ'ব পৰাকৈ প্ৰয়োজনীয় দক্ষতাৰ প্ৰশিক্ষণৰ আঁচনি চৰকাৰে লৈছে। সেইমৰ্মে ২০১৮-১৯ বিত্তীয় বৰ্ষত আমি ৰাজ্যখনৰ ৫০ হাজাৰ যুৱকক প্ৰশিক্ষণ প্ৰদান কৰিছো।

২২৯। এই সফলতাৰে উদ্ধুদ্ধ হৈ আমি ২০১৯-২০ৰ বিত্তীয় বৰ্ষত আৰু ৫০ হাজাৰ গৰাকী যুৱক-যুৱতীক এনে দক্ষতা বিকাশৰ প্ৰশিক্ষণ দিবলৈ লক্ষ্য স্থিৰ কৰিছো।

২৩০। যোৱাটো বছৰৰ দৰে এইবাৰো আমাৰ প্ৰচেষ্টা স্বামী বিবেকানন্দ যুৱ সৱলীকৰণ যোজনা (SVAYEM)ৰ সৈতে সংলগ্ন কৰা হ'ব যাতে প্ৰশিক্ষণৰ অন্তত নিয়োজনৰ সুবিধাৰ লগতে উদ্যমিতালৈ আকৰ্ষিত হৈ পৰে।

২৩১। মোৰ দৃঢ় বিশ্বাস ৰাজ্যখনত উন্নয়নৰ বাবে এক প্ৰতিভাশীল সম্পদৰ সৃষ্টিৰ ক্ষেত্ৰত এই প্ৰচেষ্টাসমূহ উল্লেখনীয় হ'ব। ইয়াৰ জৰিয়তে উদ্যোগসমূহে অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ পথত ৰাজ্যখনক আগুৱাই নিব। এই উদ্দেশ্যকে মই এই আঁচনিৰ বাবে ২০১৯-২০ বৰ্ষত ৭৭ কোটি টকা আৱণ্টন কৰিছো।

XII. ধৰ্মজ্যোতি আঁচনি

২৩২। অধ্যক্ষ মহোদয়, অসমীয়া সংস্কৃতি আৰু ঐতিহ্য জড়িত থকা পূণ্যধামলৈ ভ্ৰমণ কৰিব খোজাসকলক চৰকাৰে ৫০ শতাংশ সাহায্য আগবঢ়াই আহিছে। যোৱা কেইবাটাও বছৰ ধৰি আমি লক্ষ্য কৰিছো যে এনে পূণ্যধামৰ দৰ্শনাৰ্থে যোৱাসকলৰ ভিতৰত ৰাজ্যখনৰ বিভিন্ন গোষ্ঠী, সম্প্ৰদায়ৰ পৰা যোৱা লোকসকলৰ ভিতৰত গৰিষ্ঠসংখ্যকেই বয়স্ক।

২৩৩। এই মঠ-মন্দিৰসমূহ দৰ্শনৰ বাবে যোৱা লোকৰ সংখ্যা যাতে অধিক বৃদ্ধি পায়, তাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি ২০১৯-২০ বৰ্ষত এই সাহায্য পৰিমাণ ৭৫ শতাংশ লৈ বৃদ্ধি কৰাৰ সিদ্ধান্ত লোৱা হৈছে আৰু তাৰ বাবে পৰ্যাপ্ত ধনৰাশিও আৱণ্টন কৰা হৈছে।

XIII. কুমাৰ ভাস্কৰ বৰ্মন, চাওলুং চ্যুকাফা আৰু মহাৰাজ নৰনাৰায়ণৰ প্ৰতিমূৰ্তি

২৩৪। অধ্যক্ষ মহোদয়, হাজাৰ বছৰৰো অধিক সময় গৰকা ৰাজ্যখনে কেইবাগৰাকীও কিংবদন্তী শাসনকৰ্তাৰ অধীনত সময় পাৰ কৰিছে। ইয়াৰে ভিতৰত তিনিগৰাকী স্বনামধন্য শাসনকৰ্তা হ'ল কামৰূপৰ অধিপতি কুমাৰ ভাস্কৰ বৰ্মন, আহোম ৰাজ্যৰ প্ৰতিষ্ঠাতা স্বৰ্গদেউ চাওলুং চ্যুকাফা আৰু আনগৰাকী হ'ল অবিভক্ত কোচ ৰাজ্যৰ মহান নৃপতি মহাৰাজ নৰনাৰায়ণ।

২৩৫। জনগণৰ কল্যাণ আৰু সুশাসনৰ প্ৰতি আমি সদায়ে চেষ্টা কৰি অহাৰ লগতে এইসকল মহান শাসনকৰ্তাৰ স্মৃতিকো যুগমীয়া কৰি ৰখাৰ মানসেৰে আমি অসম সচিবালয়ৰ চৌহদত কামৰূপৰ মহান শাসনকৰ্তা কুমাৰ ভাস্কৰ বৰ্মন, আহোমসকলৰ প্ৰথম স্বৰ্গদেউ চাওলুং চ্যুকাফা আৰু কোচ নৃপতি মহাৰাজ নৰনাৰায়ণৰ বিশাল প্ৰতিমূৰ্তি স্থাপনৰ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰিছো। এয়া, মই বিশ্বাস কৰো, অকল এইসকল মহৎ লোকৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা তৰ্পনেই নহ'ব, ই আমাৰ লগতে সমূহ কৰ্মচাৰীসকলকো সুশাসনৰ পথ অনুসৰণ কৰাৰ প্ৰেৰণা যোগাই থাকিব।

XIV. সাংস্কৃতিক ঐতিহ্য সংৰক্ষণৰ প্ৰচেষ্টা

২৩৬। অধ্যক্ষ মহোদয়, পৰিৱৰ্তমুখী অৰ্থনৈতিক আৰু সামাজিক উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰত অসমে গ্ৰহণ কৰা শেহতীয়া বৃহৎ পদক্ষেপৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত আমাৰ চৰকাৰখনে এই কথা মনত ৰাখিছে যে শতিকাবে পৰা অসমখন বৈচিত্ৰ্যপূৰ্ণ সাংস্কৃতিক ঐতিহ্য আৰু ভিন ভিন জনগোষ্ঠীয় সংস্কৃতিৰ ভৰাল। আমি এই মহান ভূমিখণ্ডত জন্ম লাভ কৰিবলৈ পাই নিজকে আশীষধন্য বুলি বিবেচনা কৰিছো আৰু আমাৰ অমূল্য সাংস্কৃতিক ঐতিহ্যক আগুৱাই নিবলৈ দৃঢ় সংকল্পবদ্ধ হৈছো। আমাৰ উপলব্ধি আৰু এইসকল বৰেণ্য ব্যক্তিৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধাৰ চিনৰূপে এইখিনি পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিবলৈ আগবাঢ়িছো।

২৩৬.১ আহোম ৰাজবংশীয় ৪২ গৰাকী স্বৰ্গদেউৰ স্মৃতিত চৰাইদেউত স্বৰ্গদেউ চ্যুকাফা ক্ষেত্ৰ

২৩৬.২ আহোম ৰাজ্যৰ প্ৰতিষ্ঠাতা তথা প্ৰথমগৰাকী স্বৰ্গদেউ চ্যুকাফাৰ স্মৃতিত ডিব্ৰুগড় বিশ্ববিদ্যালয়ত চ্যুকাফা আসন

২৩৬.৩ ৰাজ্যখনৰ আন এগৰাকী উল্লেখনীয় শাসনকৰ্তা মটক ৰজা সৰ্বানন্দ সিংহৰ নামত যাদুঘৰ স্থাপন

২৩৬.৪ মাজুলীত সতী ৰাধিকাৰ নামত সমন্বয় ক্ষেত্ৰ, শদিয়াত সাধনী সমন্বয় ক্ষেত্ৰ আৰু বিহপুৰীয়াত ভীমবৰ দেউৰী সমন্বয় ক্ষেত্ৰ স্থাপন কৰা হ'ব।

২৩৬.৫ উত্তৰ গুৱাহাটীত তেনেদৰে স্থাপন হ'ব বিশ্ব মহাবীৰ চিলাৰায় সাংস্কৃতিক কলাক্ষেত্ৰ।

২৩৬.৬ চাওলুং চ্যুকাফাই স্থাপন কৰা আহোম ৰাজ্যৰ দ্বিতীয়খন ৰাজধানী হাবুঙক আন্তৰ্জাতিক গৱেষণা কেন্দ্ৰলৈ উন্নীত কৰা হ'ব।

XV. ধলা-শদিয়া আৰু বগীবিলৰ কমহীন নাৱৰীয়া, হোটেল ব্যৱসায়ীলৈ সকাহ

২৩৭। অধ্যক্ষ মহোদয়, ধলা-শদিয়া আৰু বগীবিল দলঙৰ উন্মোচন ৰাজ্যখনৰ ক্ষেত্ৰত এক ঐতিহাসিক পৰিঘটনা। এই একেটা ঘটনা আমাৰ গৰিষ্ঠ সংখ্যকৰ বাবে গৌৰৱ আৰু আশীৰ্বাদ স্বৰূপ হ'লেও কিন্তু সংশ্লিষ্ট নাৱৰীয়া, হোটেলৰ গৰাকী আৰু উপাৰ্জনৰ উৎস হেৰুওৱাসকলৰ বাবে এই দলং দুখনে দুৰ্ভাগ্য কঢ়িয়াই আনিছে।

২৩৮। আমাৰ চৰকাৰে এই দলং দুখনৰ ফলত ক্ষতিগ্ৰস্ত হোৱাসকলৰ দুখ-দুৰ্দশাক বুজি উঠিছে আৰু মৰ্মবেদনাৰ অংশীদাৰ হৈছে। এইসকল লোকে যাতে উপাৰ্জনৰ পৰা বঞ্চিত হ'ব নালাগে, তাৰ কথা মনত ৰাখি চৰকাৰে আভ্যন্তৰীণ জল, পৰিবহণ বিভাগৰ সহযোগত তেওঁলোকক বিকল্প উপাৰ্জনৰ উৎসৰে পুনঃসংস্থাপিত কৰিবলৈ সিদ্ধান্ত লৈছে। এইবাবে প্ৰাৰম্ভিকভাৱে এই আঁচনিৰ বাবে বাজেটত ৫ কোটি টকা আৱণ্টন কৰিছো।

XVI. অসমীয়া পৰম্পৰাগত খেল-ধেমালিলৈ উদগনি

২৩৯। মহোদয়, যোৱা দুটা বৰ্ষত, গুৱাহাটীকে 'দেশৰ ক্ৰীড়া ৰাজধানী'ৰূপে গঢ়ি তোলাৰ বীক্ষণেৰে আমাৰ চৰকাৰে ৰাজ্যখনত ক্ৰীড়া আন্তঃগাঁথনিৰ উন্নীতকৰণৰ ক্ষেত্ৰত গভীৰভাৱে মনোনিৱেশ কৰিছে।

২৪০। ক্ৰীড়াৰ উন্নয়নৰ কাৰণে পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰাৰ লগতে পৰম্পৰাগত জনপ্ৰিয় অসমীয়া খেল-ধেমালি যেনে — নাওখেল, কাঁড় খেল, কড়ি খেল, ঘিলা খেল, মাল যুঁজ আদিক উৎসাহিত কৰাৰ বাবেও পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰা হ'ব। ২০১৯-২০ ৰ সময়ছোৱাত আমি পৰম্পৰাগত ক্ৰীড়া সমাৰোহ অনষ্ঠিত কৰিবলৈ সিদ্ধান্ত লৈছো। আৰু সেইমৰ্মে ২০১৯-২০ৰ বাজেটত পৰ্যাপ্ত ধনৰ আৱণ্টন কৰিছো।

XVII. কেন্দ্ৰীয় লোকসেৱা আয়োগ আৰু অসম লোকসেৱা আয়োগ (UPSC/APSC)ৰ চাকৰি অভিলাষী ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক প্ৰশিক্ষণৰ সুবিধা

২৪১। মহোদয়, অসমৰ সকলো খিলঞ্জীয়া গোস্ৰীৰ সামাজিক, অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ কাৰণে আমাৰ চৰকাৰ প্ৰতিশ্ৰুতিবদ্ধ। এই খিলঞ্জীয়া গোস্ৰীসমূহৰ পৰা কেন্দ্ৰীয় লোকসেৱা আয়োগ আৰু অসম লোকসেৱা আয়োগ (UPSC/APSC)ৰ চাকৰি অভিলাষী ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক প্ৰশিক্ষণৰ বাবে বিশেষ গুৰুত্ব চৰকাৰে দিছে।

২৪২। যোৱা বৰ্ষত, চাহগোস্ৰীৰ পৰা কেন্দ্ৰীয় লোকসেৱা আয়োগ আৰু অসম লোকসেৱা আয়োগ (UPSC/APSC)ৰ চাকৰি অভিলাষী ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক প্ৰশিক্ষণৰ সুবিধা প্ৰদান কৰা হৈছিল।

মই এইবাৰ মৰাণ আৰু মটক জনগোষ্ঠীৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক এনে প্ৰশিক্ষণৰ সুবিধা আগবঢ়াবলৈ পাই সুখী হৈছো।

২৪৩। এই উদ্দেশ্যেৰে বাজেটত পৰ্যাপ্ত ধনৰ আৱণ্টন কৰিছো।

XVIII. নতুন জিলা গঠন

২৪৪। অধ্যক্ষ মহোদয়, ভাৰত যেতিয়া সাৰ্বভৌম গণৰাজ্যৰূপে পৰিগণিত হ'ল তেতিয়া অসম মাত্ৰ ১৩ খন জিলাৰে গঠিত আছিল। অৱশ্যে যোৱা ৬৯ টা বছৰত ৰাজ্যখনৰ ঘটনাক্ৰম আৰু অৰ্থনৈতিক কাম-কাজ দ্ৰুতগতিত বৃদ্ধি পালে। স্বাভাৱিকতে প্ৰশাসনীয় নিয়ন্ত্ৰণৰ কথাটো আগত ৰাখি সৰু সৰু জিলা গঠনৰ প্ৰয়োজনীয়তা আহি পৰিল।

২৪৫। এই প্ৰসংগত বৰ্তমানৰ ডিমা হাছাও জিলাৰ বৃহৎ পৰিসৰ আৰু ঠাই বিশেষে দুৰ্গম ভৌগোলিক পৰিস্থিতিৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি ইয়াৰ বাসিন্দাসকলক চৰকাৰী সেৱা আগবঢ়োৱাটো কঠিন হৈ পৰাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত এখন নতুন জিলা গঠনৰ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰিছো।

XIX. ৰাজ্যখনৰ হিতাধিকাৰীসকলৰ কাৰণে ডাটা হাব

২৪৬। অধ্যক্ষ মহোদয়, মোৰ এই বাজেট বক্তৃতাৰ এটা লক্ষণ আপুনি নিশ্চয় লক্ষ্য কৰিছে। সেয়া হ'ল দৰিদ্ৰ হিতাধিকাৰীসকলৰ বেংক একাউণ্টত পোনপটীয়াকৈ প্ৰত্যক্ষ লাভ হস্তান্তৰ (Direct Benefit Transfer-DBT)ৰ যোগেদি লাভ প্ৰদান। এই আঁচনিসমূহ ৰূপায়ণ কৰিবলৈ যাওতে আমি অনুভৱ কৰিছো যে এখন তথ্য প্ৰযুক্তি মঞ্চ (IT platform) আৰু উমৈহতীয়া তথ্য ভাণ্ডাৰৰ প্ৰয়োজনীয়তা আছে যাৰ জৰিয়তে কেৱল প্ৰকৃত হিতাধিকাৰীসকলহে উপকৃত হ'ব পাৰে।

২৪৭। সেইবাবে 'হিতাধিকাৰী ডাটা হাব' এটা আৰম্ভ কৰিবলৈ আগবাঢ়িছো। এই পদ্ধতিটো বিত্তীয় বিভাগৰ ভিতৰুৱা হ'ব আৰু অন্যান্য বিভাগ যেনে — তথ্য প্ৰযুক্তি, পঞ্চায়ত আৰু গ্ৰামোন্নয়ন, সমাজ কল্যাণ, স্বাস্থ্য আৰু শিক্ষা বিভাগৰ সৈতে সহযোগিতাবে এই প্ৰক্ৰিয়াক আগুৱাই নিয়া হ'ব।

XX. প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ত বিদ্যুৎ যোগান, অতিৰিক্ত শ্ৰেণীকোঠা আৰু দেৱাল নিৰ্মাণ

২৪৮। অধ্যক্ষ মহোদয়, ৰাজ্যখনৰ শতাধিক বিদ্যালয়ত বিদ্যুৎ যোগান, দেৱাল নিৰ্মাণ আৰু অতিৰিক্ত শ্ৰেণী কোঠা নিৰ্মাণৰ দৰে প্ৰাথমিক সা-সুবিধাসমূহক লৈ নিজৰ উদ্বিগ্নতাক ব্যক্ত কৰি আহিছো। একেবাৰে এই সা-সুবিধাসমূহৰ নিশ্চিতৰ বাবে মই বিশাল পৰিমাণৰ এক ধনৰাশি ধাৰ্য কৰিছো।

২৪৯। অধ্যক্ষ মহোদয়, আপোনাক জনাবলৈ পাই সুখী হৈছো যে ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ বাবে NABARD-এ ৪৩৮ কোটি টকা মঞ্জুৰী দিছে আৰু এই ধনেৰে উপৰিউক্ত কামবোৰ শীঘ্ৰে আৰম্ভ কৰা হ'ব।

২৫০। ২০১৮ বৰ্ষত আমি ৩৩ খন জিলাৰ দ্বিতীয় শ্ৰেণীৰ পৰা নৱম শ্ৰেণীলৈকে সাঙুৰি ৩৬ লাখ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰে দ্বিতীয় পৰ্যায়ৰ গুণোৎসৱ সম্পন্ন কৰিছিলো। ইয়াৰ জৰিয়তে আমি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ গুণগত মান আৰু বিদ্যালয়সমূহ আন্তঃগাঁথনিক পৰ্যবেক্ষণ কৰাৰ লগতে কি কি অসুবিধা আছে আৰু সেইবোৰ কেনেদৰে দূৰ কৰিব লাগিব তাকো জানিব পাৰিছিলো। মই সুখী যে শিক্ষক, অভিভাৱক আৰু অন্যান্য জড়িত ব্যক্তিসকলৰ ক্ষেত্ৰত এই গুণোৎসৱে সদৰ্থক প্ৰভাৱ পেলাবলৈ সক্ষম হৈছে আৰু চৰকাৰী বিদ্যালয়সমূহৰ প্ৰতিও সকলোৰে দৃষ্টিভংগী সলনি হৈছে। একে সময়তে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ শিক্ষা গ্ৰহণৰ ক্ষেত্ৰতো গুণগত পৰিৱৰ্তনে দেখা দিছে।

২৫১। আমাৰ বিদ্যালয়সমূহত থকা আন্তঃগাঁথনিসমূহ উন্নীত কৰাৰ অৰ্থে ২০১৯-২০ ৰ বাজেটত মই ২১৯ কোটি টকা আৱণ্টন কৰিছো।

XXI. গ্ৰামীণ অঞ্চলত ANM আৰু GNM লৈ উদগনি

২৫২। অধ্যক্ষ মহোদয়, যোৱা কেইটামান বছৰত নৱজাতক আৰু মাতৃৰ মৃত্যুৰ হাৰ হ্রাস পাই আহিছে। নৱজাতকৰ মৃত্যুৰ ক্ষেত্ৰত ২০০৬ চনত প্ৰতি ১০০০ টা নৱজাতকৰ বিপৰীতে এই সংখ্যা আছিল ৬৭টা। ২০১৬ চনত এই পৰিমাণ কমি আহি ৪৪ টা হৈছেহি। তেনেদৰে প্ৰসূতিৰ মৃত্যুৰ ক্ষেত্ৰত ২০০৬ চনত প্ৰতি ১০ হাজাৰ জন্মৰ ক্ষেত্ৰত ৪৮০ সংখ্যক মৃত্যু হোৱাৰ বিপৰীতে ২০১৬ চনত এই পৰিমাণ ২৩৭ হৈছেহি।

২৫৩। এয়া সম্ভৱপৰ হৈছে আমাৰ চিকিৎসকসকল, ANM আৰু GNM কৰ্মীসকলে অসমৰ গ্ৰামাঞ্চলত আগবঢ়াই অহা আশাসুধীয়া প্ৰচেষ্টাৰ বাবে। আমাৰ চৰকাৰে এইসকল অবন্দিত নায়ক-নায়িকাক সন্মান জনাইছে।

২৫৪। তেওঁলোকৰ অৱদানৰ কথা মনত ৰাখি এইবাৰ প্ৰতিগৰাকী GNM কৰ্মীলৈ মাহিলী ১৫০০ টকা আৰু ANM কৰ্মীলৈ ৭৫০ টকা প্ৰতি মাহে গ্ৰামীণ ভাট্টাৰূপে আগবঢ়োৱা হৈছে। গ্ৰামাঞ্চলত চিকিৎসকসকলে যিধৰণেৰে ভাট্টা লাভ কৰি আহিছে সেই একেধৰণেৰে এইসকল কৰ্মীয়েও এতিয়াৰে মাহিলী ভাট্টা লাভ কৰিব।

XXII. থলুৱা মুছলমানৰ কাৰণে উন্নয়ন

২৫৫। বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ মাজত বিৰাজ কৰা কৌটিকলীয়া ভাতৃত্বৰ চানেকি হ'ল অসম। আমাৰ অনন্য সামাজিক গাঁথনিৰ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ অংগ হ'ল খিলঞ্জীয়া মুছলমানসকল। ৰাজ্যখনৰ সামাজিক আৰু অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰত গৰিয়া, মৰিয়া, চৈয়দ, জোলা, উজনি, দেশী আদি থলুৱা মুছলমানসকলে এক বিশেষ ভূমিকা পালন কৰি আহিছে।

২৫৬। কিন্তু শেহতীয়াকৈ এইসকল লোকে পৰিচয়ৰ সংকটত ভুগিছে আৰু উন্নয়নৰ সু-ফলসমূহ

এই সম্প্রদায়টোৱে লাভ কৰিব পৰা নাই। ৰাজ্য চৰকাৰখনে এই ক্ষেত্ৰত বিশেষ আঁচনি হাতত লৈ সম্প্রদায়টোৰ সৰ্বাংগীন উন্নতিৰ কাৰণে বিশেষ প্ৰচেষ্টা হাতত লোৱাৰ সময় আহি পৰিছে।

২৫৭। ইয়াৰে প্ৰাৰম্ভিক পদক্ষেপৰূপে চৰকাৰখনে খিলঞ্জীয়া মুছলমানসকলৰ সামাজিক-অৰ্থনৈতিক অৱস্থাৰ মূল্যায়ন কৰিবৰ বাবে এক আৰ্থ সামাজিক জৰীপ কৰিব খুজিছে।

২৫৮। আমি খিলঞ্জীয়া মুছলমানসকলৰ সুবিধাৰ্থে এক উন্নয়ন কৰ্প'ৰেচন স্থাপন কৰিম। এই কৰ্প'ৰেচনে খিলঞ্জীয়া মুছলমানসকলৰ সৰ্বাংগীন উন্নতিৰ কাৰণে বিভিন্ন ধৰণৰ আঁচনি গ্ৰহণ কৰিব। ইয়াৰ ভিতৰত স্ব-নিয়োজনৰ আঁচনি, বেংকৰ সৈতে সংযোজীকৰণ অন্তৰ্ভুক্ত হ'ব। চলিত বছৰত এই কৰ্প'ৰেচন গঠন হোৱাৰ লগে লগে মই ১০০ কোটি টকাৰ পুঁজি আৱণ্টন কৰিম যাতে বিভিন্ন ধৰণৰ উন্নয়নমূলক আৰু নিয়োজনকেন্দ্ৰিক কাম-কাজ আৰম্ভ কৰিব পৰা যায়।

XXIII. মেঘালয়ত অনুষ্ঠিত হ'বলগীয়া ৰাষ্ট্ৰীয় ক্ৰীড়া, ২০২২ৰ বাবে সমৰ্থন-পুঁজি (Solidarity Fund)

২৫৯। অধ্যক্ষ মহোদয়, উত্তৰ-পূব ভাৰতৰ সাতখন ৰাজ্যক সাত ভগ্নী বুলি কোৱা হয় আৰু অসম তাৰে ভিতৰত বাইদেউৰ দৰে — যেন দায়িত্বশীলা জ্যেষ্ঠ ভগ্নীহে। এই সদনৰ সদস্যৰূপে আমি ইতিমধ্যে অৱগত যে আমাৰ চুবুৰীয়া ৰাজ্য মেঘালয়ে ৰাষ্ট্ৰীয় ক্ৰীড়া ২০২২ অনুষ্ঠিত কৰিবলৈ আগবাঢ়িছে।

২৬০। মহোদয়, ২০০৭ বৰ্ষত অসমে ৰাষ্ট্ৰীয় ক্ৰীড়া অনুষ্ঠিত কৰিছিল আৰু সেইবাবে আমাৰ দৰে ৰাজ্য এখনে এনেকুৱা অঞ্চলৰ পৰা এনে এটা বৃহৎ সমাৰোহ আয়োজন কৰিবলৈ আগবঢ়াৰ ক্ষেত্ৰত কি ধৰণৰ বিত্তীয় সমস্যা আৰু অন্যান্য অসুবিধাৰ সন্মুখীন হয় সেয়া ভালদৰে জানো। আমাৰ কেইবাখনো চুবুৰীয়া ভগ্নী ৰাজ্যই ইতিমধ্যে মেঘালয়ত অনুষ্ঠিত হ'বলগীয়া এই ক্ৰীড়াক নিজৰ এক অনুষ্ঠান বুলি গণ্য কৰি সহায়ৰ হাত আগবঢ়াইছে। সেইবাবে আমিও একেলগে মেঘালয়লৈ সহায় আগবঢ়াব লাগে আৰু এই ৰাষ্ট্ৰীয় ক্ৰীড়া সমাৰোহ যাতে সৰ্বোত্তম সমাৰোহ ৰূপে পৰিগণিত হয় তাৰ বাবে শুভেচ্ছা যাচিব লাগে।

২৬১। এই কথাৰ সৈতে সংগতি ৰাখি তথা আমাৰ শুভেচ্ছাৰ চিনৰূপে মেঘালয় চৰকাৰলৈ আমি ১০ কোটি টকাৰ এক সমৰ্থন পুঁজি আগবঢ়াব খুজিছো। এই বাজেটত আমি উক্ত ধনৰাশি এই বিষয়ৰ বাবে ধাৰ্য কৰিছো।

XXV. সদৰ্থক সমাজৰ বাবে উন্নয়নমূলক উদগনি (DIPES)

২৬২। অধ্যক্ষ মহোদয়, যোৱা ৫০টা বছৰ ধৰি আমাৰ সমাজে বিভিন্ন ধৰণৰ প্ৰত্যাহ্বানৰ সন্মুখীন হৈ আহিছে। এহাতেদি পৰ্যাপ্ত সুযোগ-সুবিধাৰ অভাব আৰু আনহাতেদি সন্ত্ৰাস তথা উগ্ৰবাদে

সমাজৰ উন্নয়নমুখী আশা-আকাংক্ষাক বাধাগ্ৰস্ত কৰি আহিছে। বিশেষকৈ তিনিচুকীয়া, চৰাইদেউ আৰু ডিব্ৰুগড় অঞ্চলত এই বিষয়টো উদ্বেগজনক হৈ পৰিছে।

২৬৩। মহোদয়, পূৰ্বতে উল্লেখ কৰা ধ্বংসাবাহী আঁচনিৰ আলোচনা প্ৰসংগত এই কথা স্পষ্ট কৰি দিছিলো যে অসমৰ খিলঞ্জীয়াসকলৰ নিয়োজন আৰু উন্নয়নৰ সা-সুবিধাসমূহ লাভ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰথম অধিকাৰ তেওঁলোকৰেই আছে। এই ধাৰণাটোকে অধিক আগবঢ়াই নিবলৈ তিনিচুকীয়া, চৰাইদেউ আৰু ডিব্ৰুগড় অঞ্চলত থকা যুৱক-যুৱতীসকলক সদৰ্থকভাৱে বিভিন্ন সুযোগৰ সৈতে পৰিচিত কৰাৰ প্ৰচেষ্টা হাতত লোৱা হৈছে। এইখিনিতে উল্লেখ কৰিব পাৰি যে এই কেউখন জিলাতে মৰাণ-মটক আদি খিলঞ্জীয়া জনগোষ্ঠীয়ে বাস কৰি আহিছে। এই আঁচনিসমূহৰ বাবে আৱণ্টিত পুঁজি এই জনগোষ্ঠীসমূহৰ কল্যাণৰ বাবে ব্যৱহাৰ হ'ব। তাৰ ভিতৰত থাকিব ক্ৰীড়া, দক্ষতা বিকাশ, জীৱন নিৰ্বাহ আৰু উদ্যমিতা লগতে প্ৰতিমূৰ্তি নিৰ্মাণ, ঐতিহাসিক ক্ষেত্ৰসমূহৰ সংৰক্ষণ, ঐতিহাসিক স্মাৰকচিহ্ন উন্নয়ন আদিৰ লগত জড়িত প্ৰচেষ্টাৰ সৈতে এক আবেগিক সম্পৰ্ক স্থাপন। এই আঁচনিসমূহ ৰূপায়ণ কৰিবলৈ যাওতে আমি এইসকল জনগোষ্ঠীৰ শীৰ্ষ ব্যক্তিসকলৰ সহায় ল'ব বিচাৰিম যাতে ইয়াত ব্যয় হোৱা প্ৰতিটো টকাই যথোপযুক্তভাৱে ব্যৱহাৰ হয়।

২৬৪। অত্যন্ত গুৰুত্বপূৰ্ণ এই আঁচনিৰ বাবে ইতিমধ্যে মই ৫০০ কোটি টকাৰ এক ধনৰাশি আৱণ্টন কৰিছো আৰু চলিত বাজেটত ১০০ টকাৰ ধনৰাশি ইয়াৰ বাবে আগবঢ়াইছো। এই আঁচনিৰ শুভাৰম্ভ হোৱাৰ লগে লগে মই বাকী ৪০০ কোটি টকাৰ ধনৰাশি এই বিত্তীয় বৰ্ষতে আগবঢ়াম।

XXV. ষষ্ঠ অনুসূচীৰ অঞ্চললৈ বিশেষ সাহায্য

২৬৫। অধ্যক্ষ মহোদয়, বড়োলেণ্ড টেৰিট'ৰিয়েল কাউন্সিল, বিটিচিলৈ আমাৰ দায়ৱদ্ধতাৰ চিনৰূপে তিনিটা বছৰত ১০০০ কোটি টকাৰ এক ধনৰাশি আগবঢ়াবলৈ আমি দায়ৱদ্ধ হৈছো। এই পৰিৱৰ্তনত আমাৰ দায়ৱদ্ধতাৰ এক খতিয়ানৰূপে জনাব খুজিছো যে ২০১৮-১৯ বিত্তীয় বৰ্ষত আমি ইতিমধ্যে ৬০০ কোটি টকাৰ ধনৰাশি মুকলি কৰি দিছো। মই এই পৰিৱৰ্তনত সদনক এই কথা জনাবলৈ পাই সুখী হৈছো যে আমাৰ প্ৰতিজ্ঞাৰ সৈতে সংগতি ৰাখি ৩৮২.৭০ কোটি টকা ব্যয়েৰে কোকৰাঝাৰ চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় নিৰ্মাণৰ কাম আৰম্ভ কৰিছো। এই বিত্তীয় বৰ্ষতে আমি কেইবাটাও গুৰুত্বপূৰ্ণ পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিছো। এই পদক্ষেপৰ ভিতৰত কোকৰাঝাৰত এখন ক্ৰীড়া মহাবিদ্যালয় আৰু চিৰাঙত এখন বন বিদ্যালয় আৰম্ভ কৰিবলৈ সিদ্ধান্ত লৈছো।

২৬৬। আমাৰ দায়ৱদ্ধতাক অধিক শক্তিশালী ৰূপত দাঙি ধৰিবলৈ আমি বিটিচিলৈ ৩০০ কোটি টকাৰ এক পুঁজি আগবঢ়াবলৈ মনস্থ কৰিছো। ইয়াৰ বাহিৰেও বিটিচি অঞ্চলত অতিৰিক্ত আন্তঃগাঁথনি উন্নয়নৰ বাবে আমি ৫০ কোটি টকাৰ এক সাহায্য আগবঢ়াইছো।

- ২৬৭। কাৰ্বি আংলঙৰ ক্ষেত্ৰত ২৬ টা স্বায়ত্তশাসিত পৰিষদৰ সমষ্টি প্ৰতিটোলৈ ১০ কোটি টকাৰ এক বিশেষ পুঁজি আগবঢ়োৱাৰ কথা দিছিলো। এই দিশত আমি ইতিমধ্যে ২০১৮-১৯ বৰ্ষত ১০০ কোটি টকা মুকলি কৰি দিছো আৰু আমাৰ দায়বদ্ধতাক পৰিপূৰ্ণ ৰূপত প্ৰতিফলিত কৰিবলৈ আমি ২০১৯-২০ বৰ্ষত ১৬০ কোটি টকা মুকলি কৰি দিম। এইখিনিতে উল্লেখ কৰিব পাৰি যে ডিফু চিকিৎসা মহাবিদ্যালয়ৰ নিৰ্মাণ প্ৰায় সম্পূৰ্ণ হৈ উঠিছে আৰু ২০১৯-২০ বৰ্ষত চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় হাস্পাতালখন কাৰ্যক্ষম হৈ উঠিব।
- ২৬৮। মহোদয়, এই পৱিত্ৰ সদনৰ সন্মানীয় সদস্য আৰু ডিমা হাছাঙৰ বাসিন্দাসকলৰ নিশ্চয় মনত আছে যে ডিমা হাছাঙক এক আৰ্হি জিলা (Model District) ৰূপে গঢ়ি তোলাৰ কথা মনত ৰাখি কেইবাটাও প্ৰকল্পৰ ঘোষণা কৰিছিলো। আমি ইতিমধ্যে উমৰাংছ'ত অসম অসামৰিক সেৱাৰ বিষয়াসকলৰ বাবে এক অসামৰিক সেৱা একাডেমী প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ দিশত আগবাঢ়িছো। উমৰাংছ'ৰ সৈতে পথ যোগাযোগ ব্যৱস্থাৰ উন্নতকৰণৰ বাবে আমি পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিম।
- ২৬৯। মহোদয়, ৰাজহ বিনিময় আঁচনিৰ অধীনত APDCL -এ NEEPCO ৰ পৰা ৬ কোটি টকা ইয়াৰ অংশৰূপে লাভ কৰিছে। এই শক্তি প্ৰকল্পটো ডিমা হাছাঙ জিলাত অৱস্থিত। এই কথাটোৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি দৰমহা দিয়াৰ ক্ষেত্ৰত নাটনি হোৱা ধনৰ জোৰা মাৰিবলৈ ২২ কোটি টকাৰ এক অতিৰিক্ত সাহায্য আমি আগবঢ়াবলৈ মানস কৰিছো। এই ক্ষেত্ৰত আমি আৰু কিছু কৰিব খুজিছো। কাৰ্বি আংলঙৰ ক্ষেত্ৰতো আমি ইয়াৰ স্বায়ত্তশাসিত পৰিষদৰ অন্তৰ্গত ২৬ টা সমষ্টিৰ অধীনৰ বিভিন্ন উন্নয়ন প্ৰকল্পৰ বাবে সমষ্টিয়ে প্ৰতি ১০ কোটি টকাৰ অতিৰিক্ত পুঁজি অহা তিনি বছৰৰ বাবে ধাৰ্য কৰিছো। আমি ইতিমধ্যে চলিত বাজেটত প্ৰাৰম্ভিকভাৱে ৮৭ কোটি টকা ধাৰ্য কৰিছো।

XXVI. কৰ্মচাৰী-কল্যাণ আঁচনি

- ২৭০। অধ্যক্ষ মহোদয়, পূৰ্বতে পৱিত্ৰ সদনৰ মজিয়াত উত্থাপন কৰা প্ৰতিখন বাজেটতে মই কৰ্মচাৰী কল্যাণৰ পদক্ষেপ হিচাপে বিভিন্ন আঁচনি হাতত লৈছো। এখন আত্মবিশ্বাসশীল আৰু সমৃদ্ধ অসম গঢ়াৰ ক্ষেত্ৰত আমাৰ ৰাজ্যৰ কৰ্মচাৰীসকল গুৰুত্বপূৰ্ণ সহযোগী বুলি আমাৰ চৰকাৰে গভীৰভাৱে বিশ্বাস কৰে।
- ২৭১। মহোদয়, ইয়াত উপস্থিত থকা সকলোজনৰ জ্ঞাতাৰ্থে কি কি ধৰণৰ কৰ্মচাৰী কল্যাণ আঁচনি গ্ৰহণ কৰা হ'ল আৰু সেইবোৰৰ পৰা কেনেধৰণৰ লাভালাভ পোৱা গ'ল তাৰ কিছু কথা দাঙি ধৰিব খুজিছো।
- (ক) মহোদয়, ২০১৭-১৮ ৰ বৰ্ষৰ বাজেটত ঘোষণা কৰাৰ দৰে আমি সকলো কৰ্মচাৰীৰ বাবে সপ্তম দৰমহা আয়োগৰ প্ৰতিবেদন কাৰ্যকৰী কৰিলো। যোৱা বিত্তীয় বৰ্ষত সকলো বকেয়া আদায় দিয়া হ'ল।

- (খ) মই এই সদনক জনাব খোজো যে ২০১৭-১৮ বৰ্ষত ঘোষণা কৰা বিদ্যালক্ষ্মী আঁচনিৰ অধীনত ৰাজ্যখনৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক ৩০ কোটি টকাৰো অধিক শিক্ষাঋণ বেংকসমূহে আগবঢ়ালে।
- (গ) ২০১৬-১৭ বৰ্ষৰ বাজেটত ঘোষণা কৰা আপোন ঘৰ আঁচনিৰ অধীনত ১৯২৬১ জন কৰ্মচাৰীক গৃহঋণ প্ৰদান কৰা হৈছে। এই ঋণৰ পৰিমাণ ২২৮৮ কোটি।
- (ঘ) ২০১৭-১৮ বাজেটত ঘোষণা কৰা অনুকম্পামূলক পৰিয়াল পেঞ্চন আঁচনিৰ অধীনত চাকৰিত থকা কোনো কৰ্মচাৰীৰ মৃত্যু হ'লে তেওঁৰ পৰিয়াললৈ সম্পূৰ্ণ দৰমহা আগবঢ়োৱাৰ নিশ্চিতি প্ৰদান কৰিছিলো। সেইমৰ্মে এই আঁচনিৰ জৰিয়তে ইতিমধ্যে ১০৮২ টা পৰিয়াল উপকৃত হৈছে।
- (ঙ) মহোদয়, ২০১৮-১৯ বাজেটত মই ঘোষণা কৰিছিলো যে বিভিন্ন ছ'চাইটি, ন্যাস আদিত কৰ্তব্যৰত ঠিকাভিত্তিক কৰ্মচাৰীসকলৰ মৃত্যু হ'লে তেওঁলোকে ৫ লাখ টকাৰ বীমা লাভ কৰিব। মই সুখী যে এই আঁচনিৰ অধীনত NHM, SSA, RMSA দৰে ছ'চাইটিসমূহত কৰ্তব্যৰত হৈ থকা লোকসকলৰ পৰিয়ালসমূহ উপকৃত হৈছে।
- (চ) যোৱা বিত্তীয় বৰ্ষত মাষ্টাৰোল, ফিক্সড পে / কেজুৱেল পেত থকা শ্ৰমিকসকলক এক ন্যূনতম দৰমহা নিৰীখ দিয়াৰ সিদ্ধান্ত লৈছিল। এই সিদ্ধান্তই AFRBM সময়ছোৱাৰ পূৰ্বে যোগান কৰা ১২১০৬ জন শ্ৰমিকক উপকৃত কৰিব। তেওঁলোকে ১-১২-২০১৮ তাৰিখৰ পৰা ১৮১২৬ টকাকৈ লাভ কৰিব। এই উদ্দেশ্যৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি ৰাজ্য চৰকাৰে প্ৰতি বছৰে ১৭৭ কোটি টকা পুঁজি ধাৰ্য কৰিবলৈ প্ৰতিশ্ৰুতিবদ্ধ হৈছে।
- ২৭২। অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ চৰকাৰী কৰ্মচাৰীসকল, যি আমাৰ পৰিৱৰ্তনৰ প্ৰচেষ্টাৰ অন্যতম গুৰুত্বপূৰ্ণ অংগ, সেইসকলৰ কল্যাণৰ কথাটো মনত ৰাখি মই অতিৰিক্ত এলানি আঁচনিৰ কথা ঘোষণা কৰিব খুজিছো।
- (ক) মহোদয়, মই আনন্দেৰে জনাব খোজো যে পূৰ্বতে উল্লেখ কৰাৰ দৰে এই বৰ্ষৰ পৰা আপোন ঘৰ আঁচনিৰ অধীনত সূত ৰেহাইৰ যি ব্যৱস্থা আছে সেয়া আপোন ঘৰ আঁচনিৰ পূৰ্বে যিসকল লোকে গৃহঋণ লৈছিল তেওঁলোকৰ বাবেও আগবঢ়াব খুজিছো। এই সিদ্ধান্তই বহুসংখ্যক চৰকাৰী কৰ্মচাৰীক উপকৃত কৰিব আৰু তেওঁলোকৰ ঋণ পৰিশোধৰ ক্ষেত্ৰত বিশেষভাৱে সহায়ক হ'ব।
- (খ) দশৰ সকলো আগশাৰীৰ চিকিৎসালয়ত চিকিৎসা গ্ৰহণ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত এতিয়াৰে পৰা চৰকাৰী কৰ্মচাৰীসকলে নগদ ধনৰ লেনদেন নকৰাকৈ চিকিৎসা কৰিব পাৰিব। ইয়াৰ বাবে চৰকাৰে Cashless Health Assurance আঁচনি গ্ৰহণ কৰিব খুজিছে।
- (গ) মহোদয়, ভাৰত চৰকাৰৰ সিদ্ধান্ত সৈতে সংগতি ৰাখি ৰাষ্ট্ৰীয় পেঞ্চন আঁচনি (NPS) অধীনত NPS-Tier-I ৰ অন্তৰ্গত চৰকাৰী কৰ্মচাৰীসকলৰ বাধ্যতামূলক যোগান ১০ শতাংশৰ পৰা ১৪ শতাংশলৈ বৃদ্ধি কৰা হৈছে। এই পদক্ষেপে ৰাজ্য চৰকাৰৰ লক্ষাধিক কৰ্মচাৰীক উপকৃত কৰিব।

- (ঘ) এই পৱিত্ৰ সদনক জনাবলৈ পাই সুখী হৈছো যে উচ্চ শিক্ষাৰ বাবে যিসকল ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে জ্ঞান দীপিকা আঁচনিৰ অধীনত বেংকৰ পৰা ঋণ ল'ব তেওঁলোকক ৫০ হাজাৰকৈ টকাৰ এককালীন অনুদান দিয়া হ'ব। যিসকল চৰকাৰী কৰ্মচাৰীয়ে বিদ্যালক্ষী আঁচনিৰ অধীনত ঋণ ল'ব নোখোজে তেওঁলোকে এই আঁচনিৰ অধীনত পাব পৰা ঋণৰ দ্বাৰা উপকৃত হ'ব।
- (ঙ) মহোদয়, বাজেটত ঘোষণা কৰা আপোনাৰ আপোন ঘৰ আঁচনিৰ অধীনত অসমৰ যিসকলে ঋণৰ বাবে আবেদন কৰে তেনে প্ৰতিজন নাগৰিককে গৃহঋণৰ ক্ষেত্ৰত সাহায্য আগবঢ়োৱা হ'ব। অৰ্থাৎ আপোন ঘৰ আঁচনিৰ অধীনত যিসকল চৰকাৰী কৰ্মচাৰীয়ে ঋণ ল'ব খোজা নাই তেওঁলোকে আপোনাৰ আপোন ঘৰ আঁচনিৰ সুবিধা লাভ কৰিব পাৰিব।

২৭৩। অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ চৰকাৰী কৰ্মচাৰীসকলৰ সুবিধাৰ্থে কেতবোৰ অতিৰিক্ত সংশোধনী চলিত বৰ্ষত আগবঢ়াব খুজিছো।

(ক) বেতন প্ৰদান প্ৰক্ৰিয়া : বেতন প্ৰদান প্ৰক্ৰিয়াৰ দিশত অধিক গতিশীলতা অৰ্জন কৰাৰ লক্ষ্যৰে স্বয়ংক্ৰিয়ভাৱে বেতন পত্ৰী, আয় খতিয়ান ইত্যাদিৰ প্ৰস্তুতি কৰ্মচাৰীসকলে এতিয়া সহজে ডাউনলোড কৰি বিভিন্ন প্ৰয়োজনীয় কামত ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰিব।

(খ) পেঞ্চন প্ৰদান প্ৰক্ৰিয়া : আমাৰ চৰকাৰী কৰ্মচাৰীসকলে যাতে অৱসৰৰ পিছত পেঞ্চনলৈ দীৰ্ঘদিন ধৰি অপেক্ষা কৰিব নালাগে আৰু অৱসৰৰ মাত্ৰ কেইদিনমানৰ পিছতে এই সুবিধা লাভ কৰিব পাৰে, সেই কথাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি আমি এক কাৰ্য ব্যৱস্থা যুগুতাই ল'বলৈ আগবাঢ়িছো।

২৭৪। অৱশ্যে মই আমাৰ সকলো কৰ্মচাৰীক এই ক্ষেত্ৰত এক মুকলি আহ্বান জনাব খুজিছো। আমাৰ উন্নয়নমুখী যাত্ৰাত আমি আপোনালোকক সমান অংশীদাৰ বুলি গণ্য কৰিছো। সেয়েহে আপোনালোকেও কোনোধৰণৰ ৰাজনৈতিক কথা-বতৰাত জড়িত হৈ পৰাটো আমি বিচৰা নাই। যিকোনো ধৰণৰ আলোচনাৰ বাবে চৰকাৰৰ দুৱাৰ সদায়ে খোলা। আপোনাসবে এই সুযোগ বন্ধ কৰি নিদিয়াটোকে আমি বিচাৰিছো।

XXVII. বিদ্যালয়ত এটা বিষয়ৰূপে অসমীয়াৰ অন্তৰ্ভুক্তিকৰণ

২৭৫। অধ্যক্ষ মহোদয়, আজিৰ এই বক্তৃতাত আমাৰ সংস্কৃতি আৰু ভাষাৰ সংৰক্ষণ আৰু উন্নয়নৰ বিভিন্ন দিশক সামৰি লৈছো। এইখিনিতে মই এক গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয় উত্থাপন কৰিব খুজিছো। সম্প্ৰতি আমাৰ ৰাজ্যখনত অধ্যয়ন কৰি থকা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে অসমীয়া ভাষা অধ্যয়ন কৰাটো বাধ্যতামূলক নহয়। আমি অনুভৱ কৰো যে নিজৰ মাতৃভাষা শিকাটো এগৰাকী শিশুৰ সামগ্ৰিক বিকাশৰ বাবে অপৰিহাৰ্য কথা। মাতৃভাষাত পাৰ্গত হ'ব পাৰিলে শিশুটিৰ বহু ক্ষেত্ৰত সুবিধা হয়। ই শিশুক নিজৰ সংস্কৃতিৰ সৈতে পৰিচিত কৰি দিয়ে, বৌদ্ধিক

বিকাশ সুনিশ্চিত কৰে আৰু অন্যান্য ভাষা শিকাৰ ক্ষেত্ৰত সহায়ক হৈ উঠে। সেইমৰ্মে আমি নৱম আৰু দশম শ্ৰেণীত অসমীয়া ভাষাক আধুনিক ভাৰতীয় ভাষা হিচাপে নাইবা ঐচ্ছিক বিষয় হিচাপে শিকাৰ প্ৰস্তাৱ দাঙি ধৰিছো। অৱশ্যে এই ক্ষেত্ৰত ষষ্ঠ অনুচ্ছেদৰ অঞ্চলসমূহ আৰু বৰাক উপত্যকাক ধৰা নাই। এই পদক্ষেপ অসমীয়া ভাষা প্ৰসাৰৰ ক্ষেত্ৰত নিঃসন্দেহে গুৰুত্বপূৰ্ণ হৈ ৰ'ব।

XXVIII. শিক্ষা প্ৰতিষ্ঠানৰ প্ৰাদেশীকৰণৰ পদক্ষেপ

- ২৭৬। মহোদয়, মাননীয় উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ নিৰ্দেশ মৰ্মে আমাৰ চৰকাৰে অসম শিক্ষা (শিক্ষকৰ সেৱাৰ প্ৰাদেশীকীকৰণ আৰু শৈক্ষিক প্ৰতিষ্ঠানৰ পুনৰ্গঠন) আইন, ২০১৭ৰ অধীনত ৰাজ্যখনত চলি থকা ভেঙ্গাৰ শিক্ষানুষ্ঠান আৰু শিক্ষক কৰ্মচাৰীসকলক প্ৰাদেশীকৃত কৰাৰ সিদ্ধান্ত লৈছে।
- ২৭৭। জিলা আৰু ৰাজ্যিক পৰ্যায়ৰ পুনৰীক্ষণ সমিতিৰ পৰীক্ষাত উক্ত আইনৰ অধীনত ৩০৬ খন শিক্ষা প্ৰতিষ্ঠান আৰু উচ্চ শিক্ষা বিভাগৰ অধীনত ৪৫ খন শিক্ষানুষ্ঠানক ইতিমধ্যে চিনাক্ত কৰা হৈছে। প্ৰাথমিক শিক্ষা বিভাগৰ পুনৰীক্ষণৰ পিছতে এই শিক্ষানুষ্ঠানসমূহৰ প্ৰাদেশীকৰণৰ কামো অতি শীঘ্ৰে আৰম্ভ হ'ব।

পৱিত্ৰ সদনৰ সদস্যসকলে নিশ্চয় লক্ষ্য কৰিছে যে এই বছৰৰ বাজেটত আমি কেতবোৰ বৃহৎ পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিছো। ৰাজ্যখনৰ উন্নয়নক এক নতুন পৰ্যায়লৈ লৈ যাবলৈ ১৮ খন ধৰঞ্জাবাহী আঁচনি আৰু অন্যান্য প্ৰধান ঘোষণাসমূহৰ জৰিয়তে আমি এক প্ৰচেষ্টা কৰিব বিচাৰিছো।

মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, নিশ্চয় অৱগত আজি ঘোষণা কৰা প্ৰতিখন আঁচনিকেই বিভিন্ন বিভাগে ৰূপায়ণ কৰিব। সেই সমগ্ৰ প্ৰক্ৰিয়াটোৰ ক্ষেত্ৰত এই বিভাগসমূহৰেই আটাইতকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা থাকিব। এতিয়া মূল আঁচনিসমূহৰ ঘোষণাৰ পিছত আমি বিভাগৰ কাম-কাজৰ প্ৰসংগলৈ আগবাঢ়িব খুজিছো।

I. এক্ট-ইষ্ট নীতি পৰিক্ৰমা (AEPA) বিভাগ :

আমাৰ ভূ-কৌশলগত গুৰুত্বপূৰ্ণ লাভ আহৰণ :

‘ভাৰতৰ পূবৰ নীতিৰ অৰ্থে পূবৰ কাৰণে কাম কৰা আৰু ক্ষিপ্ৰতাৰে কৰাটো এই চৰকাৰৰ লক্ষ্য।’

শ্ৰীনৰেন্দ্ৰ মোদী, ভাৰতৰ মাননীয় প্ৰধানমন্ত্ৰী

- (২৭৮) মাননীয় প্ৰধানমন্ত্ৰীৰ এই স্পষ্ট আৰু তীক্ষ্ণ আহ্বানৰ প্ৰতি সঁহাৰি জনাই আমাৰ চৰকাৰে অগ্ৰগামী এক্ট-ইষ্ট নীতি ত্বৰাঘিত কৰিবলৈ ২০১৭ চনত এক্ট-ইষ্ট নীতি পৰিক্ৰমা (AEPA) বিভাগ স্থাপন কৰিছিল। প্ৰতিষ্ঠা হোৱাৰ কমসময়ৰ ভিতৰত ইয়াৰ লক্ষ্যত ইতিমধ্যে প্ৰচুৰ প্ৰভাৱ পেলাবলৈ সক্ষম হৈছে। এই বিভাগত লাভ কৰা সফলতাৰ বিষয়ে মই কিছু কথা উনুকিয়াব খুজিছো।
- (২৭৯) দক্ষিণ-পূব এছিয়ান অঞ্চলৰ সৈতে সংযোগ ব্যৱস্থা অধিক উন্নত কৰাৰ উদ্দেশ্যে উড়ান (আন্তৰ্জাতিক) আঁচনিখনৰ অধীনত গুৱাহাটী তথা এছিয়ান আৰু বাংলাদেশ-ভূটান-ভাৰত-নেপালৰ মুখ্য মহানগৰসমূহৰ মাজত পোনপটীয়া বিমান সেৱা প্ৰৱৰ্তন কৰা হ’ব।
- (২৮০) তদুপৰি বাংলাদেশৰ চিট্ৰাগং আৰু মংলাৰ বিমান বন্দৰত বিমান অৱতৰণত অনুমতি সম্পৰ্কীয় এখন চুক্তি ভাৰত আৰু বাংলাদেশৰ মাজত স্বাক্ষৰিত কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। ব্ৰহ্মপুত্ৰ আৰু বৰাক নদীৰ খননৰ জৰিয়তে বাংলাদেশৰ বন্দৰলৈ দীৰ্ঘস্থায়ী আভ্যন্তৰীণ জল পৰিবহণৰ প্ৰস্তাৱ লোৱা হৈছে।
- (২৮১) ২০১৭ চনত বাংলাদেশৰ সহকাৰী উচ্চায়ুক্তৰ কাৰ্যালয় স্থাপন হোৱাৰ পিছত ২০১৮ চনত ভূটান চৰকাৰে গুৱাহাটীত বাণিজ্যিক দূতাবাস স্থাপন কৰে।
- (২৮২) অসম আৰু প্ৰতিবেশী দেশসমূহৰ মাজত বাণিজ্য আৰু পৰ্যটনৰ বিকাশৰ উদ্দেশ্যে এছিয়ান-বাংলাদেশ, ভূটান, ভাৰত আৰু নেপাল (BBIN) মহা বাণিজ্য সন্মিলন আৰু মহা সাংস্কৃতিক সন্মিলনৰ আয়োজন কৰা হৈছে।
- (২৮৩) একেদৰে, থাইলেণ্ডৰ চিয়াং মাই প্ৰদেশৰ সৈতে অসমৰ ভগ্নী ৰাজ্যৰ মৰ্যাদাৰ বিষয়টোও সাৰ্থক হোৱাৰ পথত।
- (২৮৪) ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত এই বিভাগে ASEAN আৰু BBIN অঞ্চলৰ সৈতে আন্তঃগাঁথনিগত, অৰ্থনৈতিক আৰু সাংস্কৃতিক সংযোগ স্থাপন সম্পূৰ্ণ আৰু সু-সংহত কৰি তোলাৰ বাবে দ্ৰুততাৰে কাম অব্যাহত ৰাখিব।
- (২৮৫) এই বিভাগৰ বাবে মই ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত মুঠ ২ কোটি টকাৰ আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ ৰাখিছো।

II. প্রশাসনীয় সংস্কাৰ আৰু প্ৰশিক্ষণ বিভাগ : এক শক্তিশালী প্ৰশাসন ব্যৱস্থা গঢ়ি তোলা

- (২৮৬) মহোদয়, ৰাজ্যিক অসামৰিক সেৱাৰ বিষয়াসকলৰ বাবে এটা বিশ্বমানৰ প্ৰশিক্ষণ একাডেমী (World Class Training Academy) স্থাপন কৰিবলৈ মোৰ চৰকাৰ প্ৰতিশ্ৰুতিবদ্ধ আৰু ইয়াৰ বাবে ডিমা হাচাও স্বায়ত্তশাসিত পৰিষদৰ দ্বাৰা উমৰাংচু হুদ (Lack)ৰ পাৰত ১০০০ বিঘা ভূমি আৱণ্টন দিয়া হৈছে। ইয়াৰ নিৰ্মাণকাৰ্য এই বছৰতে আৰম্ভ হ'ব। ইয়াৰ বাবে প্ৰকল্প ব্যৱস্থাপনা পৰামৰ্শদাতা এগৰাকী নিয়োগ কৰা হৈছে আৰু আৱশ্যকীয় আন্তঃগাঁথনি গঢ়ি তোলাৰ বাবে নিবিদা আহ্বান কৰা হৈছে।
- (২৮৭) অসম চৰকাৰৰ তৃতীয় আৰু চতুৰ্থ বৰ্গৰ কৰ্মচাৰীৰ বাবে মাজুলীত এটা প্ৰশিক্ষণ প্ৰতিষ্ঠান নিৰ্মাণৰ কাম আৰম্ভ কৰা হৈছে। এইবছৰ আমি শিলচৰ, বঙাইগাঁও আৰু গুৱাহাটীতো একোখনকৈ এনে প্ৰশিক্ষণ প্ৰতিষ্ঠান নিৰ্মাণৰ পদক্ষেপ হাতত ল'ম।
- (২৮৮) ৰাজ্য চৰকাৰৰ বিষয়াসকলে কৰা প্ৰশংসনীয় আৰু উদ্ভাৱনীমূলক কামৰ বাবে পুৰস্কাৰ আৰু স্বীকৃতি হিচাপে ১২ গৰাকী বিষয়াক ২০১৮ বৰ্ষত ৰাজহুৱা সেৱাৰ উৎকৰ্ষতাৰ 'মুখ্যমন্ত্ৰীৰ কৰ্মশ্ৰী বঁটা'ৰে পুৰস্কৃত কৰা হৈছিল।
- (২৮৯) কেবিনেটৰ জৰিয়তে অসম অসামৰিক সেৱাৰ বিষয়াসকলৰ বাবে প্ৰশিক্ষণ নীতি মঞ্জুৰ কৰা হৈছে। সুশৃংখল আৰু একেৰাহে চলোৱা প্ৰশিক্ষণে অসম অসামৰিক সেৱাৰ বিষয়াসকলক ফলপ্ৰসূ প্ৰশাসনৰ কাৰণে আৱশ্যকীয় দক্ষতা আৰু জ্ঞানেৰে প্ৰস্তুত কৰি তুলিব।
- (২৯০) অসম ৰাজহুৱা সেৱা অধিকাৰ আইন, ২০১২ৰ অধীনত অধিসূচিত সেৱা আগবঢ়োৱাৰ বাবে এটা প'ৰ্টেল ব্যৱস্থা উন্নীত কৰা হৈছে। ইয়াৰ বাবে বিভিন্ন বিভাগৰ দ্বাৰা Business Process Re-engineering task সম্পূৰ্ণ কৰা হৈছে আৰু সেৱা প্ৰদান ব্যৱস্থাৰ প্ৰয়োজনীয় পৰিৱৰ্তনৰ বাবে প্ৰচেষ্টা চলোৱা হৈছে।
- (২৯১) সকলো বিভাগৰ কাৰণে আমি এক 'কৰ্ম অধ্যয়ন আৰু কৰ্ম শক্তি বিশ্লেষণ'ৰ ব্যৱস্থা হাতত ল'ম। এই ব্যৱস্থাই বিভিন্ন বিভাগৰ কামকাজৰ ক্ষেত্ৰত আমাক প্ৰয়োজন হোৱা পৰিৱৰ্তনসমূহ বিজ্ঞানসন্মতভাৱে বিচাৰি উলিওৱাত আৰু পৰিৱৰ্তিত সময়ৰ লগত খাপ খোৱাকৈ এইবোৰক আগুৱাই নিয়াত আমাক সহায় কৰিব।
- (২৯২) ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত এই বিভাগৰ বাবে মই মুঠ ৭৯ কোটি টকা ধাৰ্য কৰিছো।

III. কৃষি বিভাগ :

সমৃদ্ধিৰ বুনিয়াদ

- (২৯৩) সন্মানীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, মোৰ ভাষণৰ পূৰ্বৰ অংশত মই বিভিন্ন কৃষক কল্যাণ আঁচনিৰ বিষয়ে আলোকপাত কৰিছিলো যিবোৰ ২০১৮-১৯ বিত্তীয় বৰ্ষত কৃষি ঋণ ব্যৱস্থাৰ উন্নতি সাধনৰ অৰ্থে প্ৰৱৰ্তন কৰা হৈছিল। আনহাতে, কৃষি বিকাশৰ কাৰণে বৈজ্ঞানিক

আহিলাপাতিৰ ব্যৱহাৰৰ বাবে 'মুখ্যমন্ত্ৰীৰ কৃষি সা-সঁজুলি আঁচনি'ৰ বিষয়ে উল্লেখ কৰিছিলো। এই পদক্ষেপে যে কৃষকৰ আয় দুগুণ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত সুদূৰপ্ৰসাৰী প্ৰভাৱ পেলাব, সেই সম্পৰ্কে মই সম্পূৰ্ণৰূপে বিশ্বাসী।

- (২৯৪) মই ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষৰ কাৰণে বিভাগটোৰ আন কেতবোৰ সফলতাৰ খতিয়ান আৰু পৰিকল্পনা উত্থাপন কৰিব বিচাৰো। এতিয়ালৈকে ১৩ লাখ কৃষকক ভূমি স্বাস্থ্যপত্ৰ প্ৰদান কৰা হৈছে, যাৰ বাবে ২০১৮-১৯ বৰ্ষত ১৪.৯৬ কোটি টকা ধাৰ্য কৰা হৈছিল। এই বিত্তীয় বৰ্ষৰ বাবেও আঁচনিখনৰ নামত ২৩.১৮ কোটি টকা ধাৰ্য কৰা হৈছে।
- (২৯৫) কৃষকসকলক উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ বিক্ৰীৰ ক্ষেত্ৰত হোৱা দুৰ্দশাৰ পৰা পৰিত্ৰাণ কৰাৰ লগতে তেওঁলোকৰ আয় বৃদ্ধি কৰাৰ উদ্দেশ্যে ভাৰত চৰকাৰে কৃষকৰ বাবে কল্যাণমুখী পদক্ষেপ হিচাপে বিভিন্ন শস্যৰ ন্যূনতম সমৰ্থন মূল্য বৃদ্ধি কৰিছে। এই পদক্ষেপক উৎসাহিত কৰাৰ বাবে ধান ক্ৰয়ৰ ব্যৱস্থা অধিক সুচল কৰিবলৈ অসম ৰাজ্যিক কৃষি বিপণন পৰিষদলৈ ঘূৰ্ণীয়মান পুঁজি হিচাপে মই ৫০ কোটি টকাৰ প্ৰস্তাৱ দিছো।
- (২৯৬) অপ্ৰত্যাশিত দুৰ্যোগৰ ফলত শস্য ক্ষতিৰ সন্মুখীন হোৱা কৃষকসকলক বিত্তীয় সাহায্য যোগান ধৰাৰ উদ্দেশ্যে ৰাজ্যখনত প্ৰধানমন্ত্ৰী ফচল বীমা যোজনা ৰূপায়ণ কৰা হৈছে। অসমৰ ৮৫ শতাংশ কৃষক হ'ল ক্ষুদ্ৰ আৰু উপান্ত শ্ৰেণীৰ আৰু তেওঁলোকক বীমা আঁচনিৰে সামৰি লৈ তেওঁলোকৰ শস্যক সুৰক্ষা দিয়াৰ উদ্দেশ্যে ২০১৯-২০ বৰ্ষত বীমা কিস্তিৰ বাবে ৰাজসাহায্য আগবঢ়াবলৈ মই ৫৪ কোটি টকাৰ প্ৰস্তাৱ দিছো।
- (২৯৭) মুখ্যমন্ত্ৰী সমগ্ৰ গ্ৰাম্য উন্নয়ন যোজনাৰ অধীনত আমাৰ চৰকাৰে কৃষকসকলক ৩,৪৬৭ খন পাৱাৰ টিলাৰ আৰু ৬,৩৫০ খনতকৈ অধিকসংখ্যক ট্ৰেক্টৰ বিতৰণ কৰিছে, যাৰ দ্বাৰা ৰাজ্যখনত কৃষি উৎপাদন যথেষ্ট পৰিমাণে বৃদ্ধি হ'ব। তদুপৰি, আমি ৰাজ্যখনৰ সকলোবোৰ ৰাজহ গাঁৱক সামৰি অতিৰিক্তভাৱে ২০,০০০ খন ট্ৰেক্টৰ বিতৰণ কৰিম।
- (২৯৮) আমাৰ কৃষকসকলক জলসিঞ্চনৰ যথার্থ সুবিধা দিয়াৰ উদ্দেশ্যে গ্ৰাম্য আন্তঃগাঁথনি উন্নয়ন পুঁজিৰ অধীনত তথা নাবাৰ্ড (NABARD)ৰ বিত্তীয় সাহায্যৰে ৰাজ্যখনত ১ লাখ অগভীৰ নলীনাৰ স্থাপন কৰাৰ পদক্ষেপ লোৱা হৈছে। এই উদ্দেশ্যে ১১০০০ সৌৰশক্তি চালিত, ৬০,০০০ ডিজেল চালিত আৰু ৩০,০০০ বিদ্যুৎ চালিত অগভীৰ নলীনাৰ স্থাপনৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে।
- (২৯৯) ৰাজ্যখনৰ কৃষকসকলক উন্নতমানৰ বীজ যোগান ধৰাৰ উদ্দেশ্যে আমাৰ চৰকাৰে ভাৰত চৰকাৰৰ সহায়ত ৰাজ্যখনত ২৫ টা বীজ সংসাধন গোটৰ লগতে বীজ ভঁৰাল স্থাপনৰ ব্যৱস্থা কৰিছে।

(৩০০) বজাৰ নিৰ্ভৰশীল, জলবায়ু অনুকূল কৃষি উৎপাদন, কৃষি ব্যৱসায় খণ্ডত বিনিয়োগৰ প্ৰসাৰ, কৃষি উদ্যমিতা বিকাশ, বজাৰ সংক্ৰান্তীয় তথ্য আৰু ঋণ সংযোগ ব্যৱস্থাসহ দক্ষতাপূৰ্ণ বিপণন ব্যৱস্থাৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰি বিশ্ববেংকৰ সাহায্যৰে কৃষি আৰু কৃষি ব্যৱসায় অৰ্থাৎ **অসম কৃষি ব্যৱসায় আৰু গ্ৰাম্য ৰূপান্তৰ প্ৰকল্প (APART)** আৰম্ভ কৰা হৈছে। এই প্ৰকল্পৰ অধীনত আমি ইতিমধ্যে আন্তৰ্জাতিক ধান গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠান, ফিলিপাইনছ; আন্তৰ্জাতিক পশুধন গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠান, কেনিয়া; আন্তৰ্জাতিক আলুকেন্দ্ৰ, পেৰু; বিশ্ব শাক-পাচলি কেন্দ্ৰ, টাইৱান আৰু বিশ্ব মীন কেন্দ্ৰ, মালয়েছিয়াৰ সৈতে আন্তৰ্জাতিক সহযোগিতা গঢ়ি তুলিছো। এই প্ৰকল্পৰ বাবে ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত ১৫২.৫০ কোটি টকা ধাৰ্য কৰা হৈছে।

(৩০১) ৰাজ্য চৰকাৰে বিভিন্ন প্ৰজাতিৰ ধানৰ বীজৰ ওপৰত গৱেষণা চলাবৰ বাবে গুৱাহাটীৰ ওচৰত আন্তৰ্জাতিক ধান গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানৰ (IRRI) এটা আঞ্চলিক কেন্দ্ৰ স্থাপনৰ বাবে সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰিছে। ইয়ে ৰাজ্যখনত ধান খেতিৰ বিভিন্ন গৱেষণামূলক কাৰ্যকলাপক উৎসাহিত কৰিব।

(৩০২) মই বিভাগটোৰ বাবে ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত মুঠ ২,০২৩ কোটি টকাৰ বাজেট আবণ্টন দিছে।

IV. সীমান্ত সুৰক্ষা আৰু উন্নয়ন বিভাগ :

আমাৰ ভূমি, আমাৰ সীমা, আমাৰ ভৱিষ্যতৰ সুৰক্ষা

(৩০৩) অধ্যক্ষ মহোদয়, সীমান্ত অঞ্চলৰ বাসিন্দাসকলৰ মনত নিৰাপত্তাবোধ জগাই তোলাৰ লগতে আওহতীয়া অঞ্চলসমূহত উন্নয়নমূলক কাম-কাজৰ মাজত থকা বৃহৎ ব্যৱধান আঁতৰ কৰি ৰাইজৰ বিশেষ প্ৰয়োজনীয়তাসমূহ পূৰণৰ জৰিয়তে সৰ্বাংগীন বিকাশ সাধনেই হৈছে সীমান্ত সুৰক্ষা আৰু উন্নয়ন বিভাগৰ লক্ষ্য।

(৩০৪) মহাশয়, সীমান্ত অঞ্চলৰ সংবেদনশীলতা আৰু স্পৰ্শকাতৰতাৰ বাবে বিভাগটোৰ কাম-কাজ বহুগুণে বৃদ্ধি পোৱাৰ লগতে সীমান্ত সম্পৰ্কীয় বিষয়সমূহৰ গুৰুত্ব আৰু অগ্ৰাধিকাৰ বৃদ্ধি পাইছে। এই উদ্দেশ্যে সীমান্ত সুৰক্ষা আৰু উন্নয়ন সঞ্চালকালয়ক পৰ্যায়-২ৰ পৰা পৰ্যায়-৩লৈ উন্নীতকৰণৰ প্ৰস্তাৱ লোৱা হৈছে। ইয়াৰ বাবে কাৰিকৰী আৰু অকাৰিকৰীকৈ ধৰি ভালেসংখ্যক নতুন পদ সৃষ্টি কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে।

(৩০৫) তদুপৰি, ৰাজ্যখনৰ আন্তঃৰাজ্যিক আৰু আন্তৰ্জাতিক সীমান্ত অঞ্চলৰ বাবে বিভিন্ন কাৰ্যসূচী আৰু আঁচনিৰ দ্ৰুত ৰূপায়ণৰ অৰ্থে সীমান্ত সুৰক্ষা আৰু উন্নয়ন সঞ্চালকালয়ৰ অধীনত যোৰহাট, শিলচৰ আৰু গোৱালপাৰাত তিনিটা মাণ্ডলিক সঞ্চালকালয় স্থাপনৰ প্ৰস্তাৱ লোৱা হৈছে।

- (৩০৬) সুগম পথ সংযোগৰ বিকাশ, সৌহার্দ্যপূৰ্ণ কাৰ্যসূচী ৰূপায়ণ, সীমাৰেখা জৰীপ (Baseline Surveys) সম্পন্ন আৰু আন্তঃৰাজ্যিক সীমান্তত ৭খন সীমান্ত প্ৰৱেশদ্বাৰ নিৰ্মাণৰ বাবে পৰ্যাপ্ত পৰিমাণৰ পুঁজিৰ আবণ্টন দিয়া হৈছে।
- (৩০৭) অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০১৯-২০ বৰ্ষত এই বিভাগটোৰ বাবে মই মুঠ ১০৫ কোটি টকা আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ দিছো।

V. পশুপালন আৰু পশুচিকিৎসা :

কৃষকৰ সম্পূৰ্ণক আয়

- (৩০৮) মহাশয়, বিগত বছৰসমূহত পশুপালন আৰু পশুচিকিৎসা বিভাগে নিজকে নতুন ৰূপত গঢ় দিয়াৰ ওপৰত গুৰুত্ব প্ৰদান কৰি আহিছে আৰু এই খণ্ডটোৰ পুনৰুজ্জীৱিতকৰণ আৰু অধিক উন্নয়নৰ লক্ষ্যৰে উৎপাদনমুখী পৰিকল্পনা যুগুত কৰি উলিয়াইছে। এই পৰিকল্পনাৰ অধীনত (ক) হাঁহ-কুকুৰা পালন, (খ) গাহৰি পালন, (গ) গৰু-ম'হ পালন, (ঘ) ছাগলী পালন আৰু (ঙ) পশু-খাদ্য—এই খণ্ডসমূহৰ বাবে সমগ্ৰ ৰাজ্যখনত অঞ্চল বিশেষ লক্ষ্যসহ গুৰুত্বপূৰ্ণ নিৰ্দিষ্ট খণ্ডভিত্তিক নীতি আৰম্ভ কৰা হ'ব।
- (৩০৯) “মুখ্যমন্ত্ৰীৰ সমগ্ৰ গ্ৰাম্য উন্নয়ন যোজনাৰ” (CMMSGUY) অধীনত “অসম গাখীৰ, মাংস আৰু কণী অভিযান” (AMMEMS) লৈ প্ৰয়োজনীয় সাহায্য আগবঢ়োৱা হ'ব। ইয়াৰ বাবে ভৱিষ্যৎ কৰ্মপত্ৰ চূড়ান্ত কৰা হৈছে আৰু সম্ভাৱ্য পৰৱৰ্তী ৫ বছৰৰ বাবে হাঁহ-কুকুৰা পালন, গাহৰি পালন, গো-পালন, গাখীৰ আৰু কণী উৎপাদনৰ খণ্ডসমূহত উৎপাদন বৃদ্ধিৰ বাবে বেলেগ বেলেগ লক্ষ্য নিৰ্দ্ধাৰণসহ ইয়াক আৰম্ভ কৰা হ'ব।
- (৩১০) তদুপৰি, প্ৰদৰ্শন কেন্দ্ৰ (Demonstration Centres) হিচাপে স্থাপন কৰা বিভাগীয় পাম, দুগ্ধ যোগান আঁচনি আৰু পালক তথা সম্প্ৰসাৰণ কৰ্মীৰ প্ৰশিক্ষণ প্ৰতিষ্ঠানসমূহৰ উজ্জীৱিতকৰণৰ অৰ্থে পৰিচালন দক্ষতা পুঁজি আৰু মানসম্পন্ন বিত্তীয় প্ৰক্ৰিয়া (OEFSFP)ৰ অধীনত আমি ৫ কোটি টকাৰ পৰিচালন পুঁজি ধাৰ্য কৰিছো। এই ব্যৱস্থাই বিভিন্ন আঁচনি কাৰ্যকৰীকৰণৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰশাসনিক অসুবিধাসমূহ দূৰ কৰিব।
- (৩১১) মহাশয়, অপ্ৰয়োজনীয় প্ৰক্ৰিয়াসমূহৰ দক্ষ সঞ্চালন আৰু আঁচনিসমূহৰ সঠিক পৰিচালনা ব্যৱস্থা তথা তৎকালীনভাৱে সঁহাৰি দিয়াটো সুনিশ্চিত কৰাৰ অৰ্থে বিভাগে ‘ধেনু’ (DHENU) নামৰ এটা সংহত প'ৰ্টেল মুকলি কৰিব। MIS, সিদ্ধান্তৰ সহায়ক আৰু নিৰীক্ষণৰ বাবে ডেছব'ৰ্ড, মোবাইল এপ, GIS প্ৰতিবেদন, ৰোগ চিনাক্তকৰণ আৰু প্ৰতিবেদন দাখিল আদিৰ লেখীয়া বিভিন্ন মডিউলসহ এটা সংহত চ'ফটৱেৰ এপ্লিকেচন হিচাপে ‘ধেনু’ স্থাপন কৰা হ'ব। এই ‘ধেনু’ প'ৰ্টেলটো Information Network for Animal Productivity and Health (INAPH) আৰু উত্তৰ-পূব আঞ্চলিক ৰোগ

নিৰ্ণয় পৰীক্ষাগাৰ (NERDDL) ৰ লেখীয়া ভাৰত চৰকাৰৰ প'ৰ্টেলৰ লগতে সংযুক্ত হৈ থাকিব। এক ধাৰাবাহিক আঁচনি হিচাপে আৰম্ভ কৰিবলৈ ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত ধেনুৰ বাবে ৩ কোটি টকা ধাৰ্য কৰা হৈছে।

(৩১২) উপযুক্তভাৱে ৰোগ চিনাক্তকৰণ আৰু নিয়ন্ত্ৰণ কৰাৰ লগতে আমাৰ গৱেষণাগাৰসমূহত খাদ্য সুৰক্ষাৰ মানৰ প্ৰমাণ-পত্ৰ প্ৰদানৰ ক্ষমতা নিশ্চিত কৰাৰ লক্ষ্যৰে আমি (ক) ইন্সটিটিউট অব্ ভেটেৰিনাৰী বায়'লজিকেলক অত্যাধুনিক প্ৰযুক্তিসম্পন্ন বৃহৎ পৰিমাণৰ প্ৰতিষেধক উৎপাদক কেন্দ্ৰৰূপে আধুনিকীকৰণ কৰিম, (খ) পশু স্বাস্থ্য কেন্দ্ৰ আৰু এন ই আৰ ডি ডি এল-ৰ উন্নতি সাধন কৰিম, তথা (গ) পশুখাদ্য পৰীক্ষাৰ মান আৰু পশুখাদ্যৰ মান নিশ্চিতকৰণৰ বাবে আঞ্চলিক পশুখাদ্য পৰীক্ষাগাৰৰ আধুনিকীকৰণ কৰিম। ইয়াৰ বাবে আমি ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত ৩ কোটি টকা ধাৰ্য কৰিছো।

(৩১৩) মহোদয়, উপৰোক্ত সকলো পদক্ষেপ তেতিয়াহে বাস্তৱায়িত হ'ব, যেতিয়া পৰ্যাপ্ত মানৰ সম্পদে সহযোগিতা আগবঢ়াব আৰু সেয়েহে আমি পশু চিকিৎসকসকলৰ বৰ্তমানে থকা খালী পদসমূহ পূৰণ কৰাটোত যথেষ্ট গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছো। অলপতে ১০৫ গৰাকী পশু চিকিৎসক আৰু ২২০ গৰাকী পশু চিকিৎসাৰ ক্ষেত্ৰ সহায়কক নিযুক্তি দিয়া হৈছে, যিসকলে প্ৰশিক্ষণপ্ৰাপ্ত মানৱ সম্পদৰ অভাৱ পূৰ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত অৰিহণা আগবঢ়াব।

(৩১৪) এইসমূহ সু-পৰিকল্পিত পদক্ষেপৰ জৰিয়তে আমি অহা কিছু বছৰৰ ভিতৰত এই খণ্ডটোৰ যথেষ্ট পৰিৱৰ্তন সাধন কৰিবলৈ সক্ষম হ'ম বুলি মোৰ দৃঢ় বিশ্বাস আৰু মই এই বিভাগটোৰ বাবে ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত মুঠ ৫৫৯ কোটি টকাৰ বাজেট আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়ালো।

VI. সমবায় বিভাগ : একতাই বল

“কেৱল গ্ৰাম্য উদ্যোগসমূহৰ উন্নয়নৰ বাবেই নহয় বৰঞ্চ গাঁওবাসীৰ জৰিয়তে দলীয় প্ৰচেষ্টাৰ বিকাশৰ বাবেও সমবায় সমিতিসমূহ হৈছে আদৰ্শগত উপযুক্ত প্ৰতিষ্ঠান।”

—মহাত্মা গান্ধী

(৩১৫) অধ্যক্ষ মহোদয়, মই এই পৱিত্ৰ সদনক জনাবলৈ পাই সুখী হৈছো যে অসম সমবায় মৰাপাট কলে ৰাষ্ট্ৰীয় সমবায় উন্নয়ন নিগমৰ পৰা গ্ৰহণ কৰা ৩২.৭১ কোটি টকা ঋণেৰে নগাঁও জিলাৰ বিহুডুবি ৪৬.৭৩ কোটি টকা প্ৰকল্প ব্যয়েৰে দৈনিক ৩০ মেট্ৰিকটন উৎপাদন সামৰ্থ্যৰ এটা সংযুক্ত মৰাপাট কল স্থাপন কৰিব।

(৩১৬) বিশিষ্ট সমবায় মান্যতা বাঁটাৰ অধীনত উৎকৃষ্ট সমবায় সমিতিসমূহক পুৰস্কৃত কৰাৰ যোগেদি তেওঁলোকক উৎসাহিত কৰাৰ পদক্ষেপ অব্যাহত ৰাখি আমি ৬ টা বিভিন্ন শাখাত এনেধৰণৰ ১৮ খন সমবায় সমিতিলৈ বাঁটা আগবঢ়াম।

- (৩১৭) দুগ্ধ সমবায় সমিতিসমূহলৈ বিত্তীয় সাহায্যঃ ৰাজ্যখনত গাখীৰৰ উৎপাদন বঢ়াবৰ বাবে তেওঁলোকৰ আঁচনিসমূহ ৰূপায়ণ কৰিবলৈ দুৰ্বল আৰু অভাৱী দুগ্ধ সমবায়সমূহলৈ বিত্তীয় সাহায্য হিচাপে মই ১৫ লাখ টকা পুঁজি আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়াইছো।
- (৩১৮) সামগ্ৰী আৰু সেৱা লাভ কৰা, ধান কিনা, আৰ্দ্ৰতা জোখা যন্ত্ৰ কিনা, পৰিচালন ব্যয়ৰ বাবে আৰু আন্তঃগাঁথনি উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰত গাঁও পঞ্চায়ত সমবায় সমিতিসমূহৰ ব্যৱসায়িক ক্ষমতা বৃদ্ধি কৰাৰ বাবে আমি পৰিচালনা সংক্ৰান্তীয় ৰাজসাহায্য আগবঢ়াম।
- (৩১৯) প্ৰশিক্ষিত পেছাদাৰী লোক উলিয়াবৰ বাবে এক বিশ্বমানৰ আন্তঃগাঁথনি সৃষ্টি কৰিবলৈ আৰু সমবায় সংস্থাসমূহৰ মাজত পেছাদাৰীত্বৰ ভাৱ গঢ়ি তুলিবলৈ মুখ্যমন্ত্ৰীৰ বিশেষ আঁচনিৰ অধীনত মই ৩.৩৩ কোটি টকা আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়াইছো।
- (৩২০) খাদ্য-শস্য আৰু অন্যান্য উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ সঞ্চয় আৰু সংৰক্ষণৰ বাবে গ্ৰাম্য আন্তঃগাঁথনি বৃদ্ধি কৰিবলৈ আৰু খাদ্য সামগ্ৰী সঞ্চয় আৰু সংৰক্ষণৰ বাবে পৰ্যাপ্ত গ্ৰাম্য আন্তঃগাঁথনি গঢ়ি তুলিবলৈ গ্ৰাম্য আন্তঃগাঁথনি উন্নয়ন পুঁজি (RIDF)ৰ অধীনত মই ১৫ কোটি টকা আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়াইছো। তদুপৰি, গুদাম ঘৰৰ আন্তঃগাঁথনি সৃষ্টিৰ উদ্দেশ্যে সাহায্য অব্যাহত ৰাখিবলৈ WIF ৰ অধীনত মই ২৩.৬ কোটি টকা আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ দিছো।
- (৩২১) অধ্যক্ষ মহোদয়, মই এই বিভাগৰ বাবে ২০১৯-২০ চনৰ বাবে ১৩৮ কোটি টকাৰ আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়াইছো।

VII. সাংস্কৃতিক পৰিক্ৰমা বিভাগ : ঐতিহ্য আৰু পৰম্পৰাৰ সংৰক্ষণ

- (৩২২) মহোদয়, অসমৰ সংস্কৃতিয়ে আমাৰ মূল্যবোধ আৰু বিশ্বাসক সংজ্ঞায়িত কৰে যি আমাৰ ৰাজ্যখনৰ জনসাধাৰণৰ পৰিচয়ৰ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ দিশ। আমাৰ চহকী সাংস্কৃতিক ঐতিহ্য হৈছে আমাৰ সমাজখনক একতাৰে বান্ধি ৰখাৰ এক অবিচ্ছেদ্য কাৰক। আমাৰ সাংস্কৃতিক ভেটি সুদৃঢ় কৰাৰ যোগেদিহে আমাৰ ৰাজ্যখনক অধিক গৌৰৱান্বিত কৰিব পৰা যাব। ইয়ে আমাৰ অসমৰ বণাৰ্চ্য বৈচিত্ৰ্যক অধিক প্ৰাণৱন্ত কৰি তোলে।
- (৩২৩) সাংস্কৃতিক সঞ্চালকালয় অসমৰ অধীনত ২০১৯-২০ বৰ্ষত প্ৰধান অগ্ৰাধিকাৰৰ প্ৰস্তাৱসমূহ মই জনাব বিচাৰো।
- (ক) মহান মণিষী স্বামী বিবেকানন্দৰ নামত বৰাক উপত্যকাত সাংস্কৃতিক গৱেষণা কেন্দ্ৰ স্থাপন
- (খ) শিৱসাগৰত আজান-পীৰ ক্ষেত্ৰ
- (গ) গুৱাহাটীত বৃন্দাবনী বস্ত্ৰৰ প্ৰদৰ্শন
- (ঘ) সংগীত নাটক একাডেমী আৰু ৰাষ্ট্ৰীয় নাট্য বিদ্যালয়ৰ আৰ্হিত ৰাজ্যিক নাট্য বিদ্যালয় স্থাপন

- (ঙ) ঢকুৱাখানাৰ মাতমৰাত সাংস্কৃতিক প্ৰেক্ষাগৃহ স্থাপন
- (চ) ৰাঘৱ মৰাণ, বিৰছা মুণ্ডা, ৰতন লহকৰ, অচ্যুৎ লহকৰ আৰু পাৰ্বতী প্ৰসাদ বৰুৱাৰ প্ৰতিমূৰ্তি স্থাপন
- (ছ) কলকতাত থকা প্ৰয়াত সুধাকৰ্ণ ড° ভূপেন হাজৰিকাৰ পূৰ্বৰ সম্পত্তিৰ সংৰক্ষণ
- (জ) উৰিষ্যাৰ সম্বলপুৰত থকা সাহিত্যৰথী লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাৰ বাসভৱনৰ সংৰক্ষণ আৰু উন্নয়ন
- (ঝ) বৰাক উপত্যকাত ভাষা শ্বহীদ স্মাৰক স্থাপন
- (ঞ) ধেমাজিৰ গোগামুখত পৰমানন্দ আতৈ নিকেতনত আবোতানি দিৰ্বি লোটা (Abotani Dirbi Lotta) নিৰ্মাণ
- (ট) গোৱালপাৰাত ৰবীন্দ্ৰভৱনৰ আৰ্হিত প্ৰেক্ষাগৃহৰ নিৰ্মাণ সম্পূৰ্ণ
- (ঠ) ধুবুৰীৰ গোলকগঞ্জত চিলাৰায় কলাকেন্দ্ৰ স্থাপন
- (ড) তিনিচুকীয়াৰ ধলা-শদিয়াৰ ওচৰত ভাৰত ৰত্ন ড° ভূপেন হাজৰিকা সমন্বয় ক্ষেত্ৰ আৰু একতা ভৱন স্থাপন
- (ঢ) লখিমপুৰত বিহপুৰীয়া প্ৰেক্ষাগৃহ নিৰ্মাণ
- (ত) ২০১৯-২০ নলবাৰীত নলবাৰী প্ৰেক্ষাগৃহ নিৰ্মাণ
- (৩২৪) সংগ্ৰহালয় সঞ্চালকালয়, অসম : সংগ্ৰহালয় হ'ল চহকী ঐতিহ্য আৰু সংস্কৃতিৰ ভঁৰাল। ইয়ে অতীতৰ চহকী ইতিহাসৰ লগত বৰ্তমানৰ সৈঁতু হৈ ভৱিষ্যৎ প্ৰজন্মক অনুপ্ৰেৰণা যোগায়।
- (৩২৫) আমাৰ চহকী সাংস্কৃতিক ঐতিহ্য সংৰক্ষণৰ বাবে ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত মই তলত উল্লেখিত প্ৰস্তাৱসমূহ আগবঢ়াইছো (ক) যোৰহাট জিলা সংগ্ৰহালয়ৰ নিৰ্মাণ সম্পূৰ্ণ কৰাৰ বাবে ৩০ লাখ টকা, (খ) লখিমপুৰ আৰু মঙলদৈত নতুন জিলা সংগ্ৰহালয় নিৰ্মাণৰ বাবে যথাক্ৰমে ৫০ লাখ আৰু ২২ লাখৰ পুঁজিৰ প্ৰস্তাৱ কৰা হৈছে।
- (৩২৬) ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ সময়ছোৱাত পুথিভঁৰাল সেৱা সঞ্চালকালয় অসমৰ অধীনত বহুতো পদক্ষেপৰ পৰিকল্পনা হাতত লোৱা হৈছে। কলিয়াবৰত মহকুমা পুথিভঁৰাল স্থাপন কৰা হৈছে, আৰু নৱগঠিত জিলা দক্ষিণ শালমৰা, হোজাই, বিশ্বনাথ আৰু মাজুলীত মহকুমা পুথিভঁৰালসমূহ জিলা পুথিভঁৰাললৈ উন্নীত কৰাৰ বাবে প্ৰস্তাৱ গ্ৰহণ কৰা হৈছে। ২০১৯-২০ বৰ্ষটোত গুৱাহাটীত থকা নবীন চন্দ্ৰ বৰদলৈ পুথিভঁৰাল তথা লখিমপুৰ, মঙলদৈ, নগাঁও, গোৱালপাৰা, তিনিচুকীয়া, গোলাঘাট, যোৰহাট শিৱসাগৰ, নলবাৰী, বৰপেটা, ধুবুৰী, কৰিমগঞ্জ আৰু হোজাইত জিলা পুথিভঁৰালসমূহৰ উন্নীতকৰণ/আধুনিকীকৰণৰ কাম-কাজ হাতত লোৱা হ'ব। ২০১৯-২০ বৰ্ষত বঙাইগাঁৱত জিলা পুথিভঁৰাল আৰু তিতাবৰ তথা নাজিৰাত মহকুমা পুথিভঁৰাল স্থাপন কৰা হ'ব।
- (৩২৭) অধ্যক্ষ মহোদয়, মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱ আৰু মহাপুৰুষ মাধৱদেৱে ইহলীলা সম্বৰণ কৰা মধুপুৰ সত্ৰ হৈছে অসমীয়া জাতিৰ বাবে গুৰুত্বপূৰ্ণ ঐতিহ্য স্থলী। অৱশ্যে, এই স্থান

বৰ্তমান পশ্চিমবঙ্গৰ কোচবিহাৰ জিলাত অৱস্থিত আৰু ইয়াৰ উপযুক্ত চোৱাচিতাৰ অভাৱ পৰিলক্ষিত হৈছে। সেয়েহে মধুপুৰ সত্ৰৰ নিয়মীয়া চোৱা-চিতা আৰু উন্নয়নমূলক কাম-কাজৰ বাবে আমি ১০ লাখ টকা প্ৰদান কৰাৰ সিদ্ধান্ত লৈছো।

(৩২৮) সাংস্কৃতিক পৰিক্ৰমা বিভাগৰ কাম-কাজসমূহক আগুৱাই নিবলৈ মই বিভাগটোলৈ ২১২ কোটি টকাৰ বাজেট ব্যৱস্থাৰ প্ৰস্তাৱ কৰিলো।

VIII. শিক্ষা বিভাগ :

প্ৰাথমিক শিক্ষা বিভাগঃ গুণগত শিক্ষাৰে সামৰি নোলোৱাসকলক শিক্ষা প্ৰদান

(৩২৯) মহোদয়, এই চৰকাৰৰ ধৰাজাবাহী পদক্ষেপ সমূহৰ ভিতৰত এক অন্যতম পদক্ষেপ হৈছে গুণোৎসৱ। ই ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী, পিতৃ-মাতৃ - ইত্যাদিকো সামৰি লৈছে। ইয়াৰ ফলস্বৰূপে বিদ্যালয়সমূহৰ শিক্ষাদানত সফলতা পৰিলক্ষিত হৈছে। গুণোৎসৱ, ২০১৮ৰ দ্বিতীয় পৰ্যায় ৰাজ্যখনৰ ৩৩ খন জিলাত অনুষ্ঠিত হৈছিল। ই দ্বিতীয় শ্ৰেণীৰ পৰা নৱম শ্ৰেণীলৈ অধ্যয়নৰত প্ৰায় ৩৬ লাখ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক সামৰি লৈছে। গুণোৎসৱৰ লক্ষ্যসমূহ হৈছে - ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে শিক্ষা সম্বন্ধীয় ক্ষেত্ৰত লাভ কৰা গুণগত সফলতাৰ পৰ্যায় নিৰূপণ, বিদ্যালয়ৰ আন্তঃগাঁথনিক দিশ নিৰূপণ আৰু এই ক্ষেত্ৰত ধৰা পৰা বিসংগতি সম্পৰ্কে নিৰাময়মূলক ব্যৱস্থা গ্ৰহণ আদি। গুণোৎসৱত এইদৰে বিভিন্ন দিশ নিৰূপিত হোৱাৰ পিছত আন্তঃগাঁথনিগত অভাৱসমূহ পূৰণ কৰাৰ অৰ্থে অতিৰিক্ত শ্ৰেণীকোঠা, প্ৰসাৰগাৰ, দেৱাল ইত্যাদি নিৰ্মাণ কৰিবলৈ গ্ৰহণ কৰা প্ৰচেষ্টাৰ বিষয়ে মই ইতিমধ্যে উল্লেখ কৰিছো।

(৩৩০) ২০১৯ - ২০ বৰ্ষত ৰাজ্যখনৰ আটাইকেইখন জিলাতে আমি তৃতীয় পৰ্যায়ৰ গুণোৎসৱ অনুষ্ঠিত কৰিম আৰু আমাৰ বিশ্বাস যে আমি ইতিমধ্যে গুণোৎসৱ আৰম্ভ কৰাৰ সময়ৰে পৰা শিক্ষাদানৰ ক্ষেত্ৰত পৰ্যাপ্ত সফলতা লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে।

(৩৩১) বাক্সা, চিৰাং, ওদালগুৰি আৰু কামৰূপ (মহানগৰ)ত ৪ খন ডায়েট (DIET) কে ধৰি নতুন বি এড মহাবিদ্যালয় স্থাপনৰ কাম আমি হাতত লৈছো। ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত ২০১৭-১৮ বৰ্ষৰ বাজেটত ঘোষণা কৰা ১০ খন বি, এড মহাবিদ্যালয় স্থাপন আৰু চৰাইদেউ, হোজাই, পশ্চিম কাৰ্বি আংলং, দক্ষিণ শালমাৰা মানকাচৰ, মাজুলী আৰু বিশ্বনাথৰ লেখীয়া নতুনকৈ গঠন কৰা জিলা সমূহত ৬ খন ডায়েট (DIET) মহাবিদ্যালয় স্থাপনৰ কাম আমি হাতত লম। ইয়াৰোপৰি আমি ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত হামৰেণত এখন নতুন 'ডায়েট' আৰু এখন নতুন 'বি এড' মহাবিদ্যালয় স্থাপন কৰিম।

(৩৩২) মহোদয়, ৰাজ্যিক পুলৰ ১১,৫৮২ গৰাকী শিক্ষকৰ দৰমহাৰ বাবে আমি ২৮০ কোটি

টকা ধাৰ্য কৰিছো আৰু নতুন দৰমহা নীতি অনুযায়ী ৰাজ্যখনৰ ৩০,০৮৭ গৰাকী শিক্ষকৰ দৰমহাৰ বাবে ৪৮০ কোটি টকা ব্যয় কৰা হ'ব।

- (৩৩৩) শিক্ষকসকলৰ সঘন বদলিৰ ফলত যাতে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল ভুক্তভোগী হ'বলগীয়া নহয়, সেই কথা নিশ্চিত কৰিবলৈ বিত্ত বিভাগে শিক্ষা বিভাগৰ সৈতে নিকট সমন্বয়ৰে শিক্ষকসকলৰ বাবে এখন স্বচ্ছ বদলিকৰণৰ নীতি ৰূপায়ণ কৰিব।
- (৩৩৪) ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত প্ৰাথমিক শিক্ষা বিভাগৰ বাবে মই ৮,৪৪৪ কোটি টকা ধাৰ্য কৰিছো।

মাধ্যমিক শিক্ষা বিভাগ : সামৰ্থ্যই সঁচাৰ কাঠী

- (৩৩৫) মহাশয়, জ্ঞান দীপিকা ধ্বজাবাহী আঁচনিৰ অধীনত স্নাতক পৰ্যায়লৈ বিনামূলীয়া পাঠ্যপুথি যোগান, দশম শ্ৰেণীলৈ বিনামূলীয়া ইউনিফৰ্ম যোগান আৰু নামভৰ্তি মাচুল বেহাইকে ধৰি আমি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বাবে হাতত লোৱা বিভিন্ন পদক্ষেপ সম্পৰ্কে মই ইতিমধ্যে উল্লেখ কৰিছো।
- (৩৩৬) হাইস্কুল শিক্ষান্ত/অসম হাইমাড্ৰাছা পৰীক্ষাত ষ্টাৰ নম্বৰ আৰু ততোধিক নম্বৰ লাভ কৰা মেধাসম্পন্ন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ মাজত 'আনন্দৰাম বৰুৱা বঁটা আঁচনি'ৰ অধীনত বিনামূলীয়া লেপটপ বিতৰণ অব্যাহত থাকিব। এইখন আঁচনিখনৰ বাবে ২০১৯-২০ বৰ্ষত ৫০ কোটি টকাৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়োৱা হৈছে।
- (৩৩৭) বিদ্যালয়ৰ মাচুল আৰু বিদ্যালয়ৰ খৰচ এক যুক্তিসংগত পৰ্যায়লৈ হ্রাস কৰাৰ উদ্দেশ্যে অসম চৰকাৰে নামভৰ্তিৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি প্ৰতিখন বিদ্যালয়লৈ অতিৰিক্ত বিত্তীয় সাহায্য আগবঢ়াইছে। ইয়াৰ বাবে চলিত বিত্তীয় বৰ্ষত অসমৰ মুঠ ৩,৯৪৩খন বিদ্যালয়লৈ ইতিমধ্যে প্ৰশাসনিক মঞ্জুৰী হিচাপে ৯.১৩ কোটি টকা মোকলাই দিয়া হৈছে। এই বছৰ ১০(দহ)খন উন্নত ফলাফলৰ উচ্চ/উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ক একেৰাহে যোৱা তিনি বছৰত হাইস্কুল শিক্ষান্ত আৰু উচ্চতৰ মাধ্যমিক চূড়ান্ত পৰীক্ষাত ১০০ শতাংশ উত্তীৰ্ণৰ ফলাফল লাভ কৰাৰ বাবে ১ লাখ টকাকৈ নগদ ধন প্ৰশাসনিক অনুদান হিচাপে প্ৰদান কৰা হৈছে। ২০১৯-২০ বৰ্ষত এই আঁচনিখনৰ ৰূপায়ণৰ বাবে ১০ কোটি টকাৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়োৱা হৈছে।
- (৩৩৮) দেখা গৈছে যে আমাৰ সবহভাগ চৰকাৰী আৰু প্ৰাদেশীকৃত মাধ্যমিক তথা উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ত শ্ৰেণীকোঠাত পৰ্যাপ্ত আচবাব নথকাৰ ফলত যথেষ্ট আত্মকালৰ সৃষ্টি হয়। সেয়েহে এটা নতুন পদক্ষেপ হিচাপে চৰকাৰে ২০১৯-২০ বৰ্ষত ৪,০০০খন চৰকাৰী/প্ৰাদেশীকৃত মাধ্যমিক তথা উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ প্ৰতিখনলৈ ১ লাখ

টকাৰ আচবাব যোগানৰ সিদ্ধান্ত লৈছে। ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত ইয়াৰ বাবে ২ কোটি টকাৰ আবণ্টন দিয়া হৈছে।

- (৩৩৯) আমাৰ চৰকাৰৰ এক মুখ্য গুৰুত্ব প্ৰদানৰ দিশ হৈছে কন্যা শিশুৰ শিক্ষা আৰু বিদ্যালয় এৰা ছাত্ৰীৰ সংখ্যা হ্রাস কৰা। মাধ্যমিক পৰ্যায়ত ছাত্ৰীসকলৰ সবলীকৰণৰ উদ্দেশ্যে অসম চৰকাৰে ৰাজ্যখনৰ চৰকাৰী তথা প্ৰাদেশীকৃত উচ্চ/উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰীসকললৈ দশম শ্ৰেণী পৰ্যন্ত বিনামূলীয়া চাইকেল বিতৰণ কৰি আছে। যোৱা বছৰ ইয়াৰ অধীনত মুঠ ২,২৩,২৫৫ গৰাকী হিতাধিকাৰী ছাত্ৰীক সামৰি লোৱা হৈছে। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকললৈ বিনামূলীয়া চাইকেল প্ৰদানৰ বাবে থকা আমাৰ আঁচনিখন ২০১৯-২০ বৰ্ষতো অব্যাহত থাকিব।
- (৩৪০) আনুষ্ঠানিক শ্ৰেণীকোঠাৰ শিক্ষাদানৰ সৈতে এক উন্নত সংযোজন হিচাপে ৰাজ্যখনৰ ২৫০খন চৰকাৰী/প্ৰাদেশীকৃত উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ত “টেলি-এডুকেশ্বন থ্ৰু ভাৰ্চুৱেল ক্লাচৰুম” আঁচনিখন ৰূপায়ণ কৰি থকা হৈছে। ২০১৯-২০ বৰ্ষত এই আঁচনিখন নতুন কিছু বিদ্যালয়লৈ সম্প্ৰসাৰণ কৰাৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়োৱা হৈছে।
- (৩৪১) মহাশয়, আমাৰ চৰকাৰে অনুধাৰন কৰে যে সৰ্বোত্তোপ্ৰকাৰৰ বিকাশ আৰু উন্নয়ন সাধনৰ বাবে শিক্ষা তথা পাঠ্যক্ৰম বহিৰ্ভূত অন্যান্য কাম-কাজ, দুয়োটাই যথেষ্ট গুৰুত্বপূৰ্ণ। প্ৰতিটো শিশুকে কৌশল আধাৰিত উদ্ভাৱনীমূলক শিক্ষণ-শিকন প্ৰক্ৰিয়াৰ বিশ্বজনীন জ্ঞান আহৰণৰ সুবিধা প্ৰদানৰ উদ্দেশ্যে আমি ৩২৪খন উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয় আৰু ৬৫খন ছিনিয়ৰ চেকেণ্ডাৰী বিদ্যালয়ত ‘সপ্তধাৰা’ৰ সূচনা কৰিছোঁ।
- (৩৪২) পূৰ্বৰ বছৰসমূহৰ দৰে ‘পৰীক্ষাৰ মাচুল ৰেহাই’ আঁচনিৰ অধীনত হাইস্কুল শিক্ষান্ত আৰু উচ্চতৰ মাধ্যমিক চূড়ান্ত পৰীক্ষাত অৱতীৰ্ণ হ’বলগীয়া সমাজৰ দুখীয়া শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ পৰীক্ষাৰ মাচুল আৰু পৰীক্ষা কেন্দ্ৰৰ মাচুল ৰেহাই দিয়া হ’ব। ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত এই আঁচনিখন অব্যাহত ৰখাৰ বাবে ৩৫.৭ কোটি টকা বাজেটত প্ৰস্তাৱ কৰা হৈছে।
- (৩৪৩) শিক্ষা বিভাগৰ পদক্ষেপসমূহ আগুৱাই নিবলৈ মই বিভাগটোৰ বাবে ৬,৩৫১ কোটি টকাৰ বাজেট আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়ালোঁ।

উচ্চ শিক্ষা বিভাগ :

- (৩৪৪) অধ্যক্ষ মহোদয়, মই ইতিমধ্যে ৰাজ্যখনৰ উচ্চ শিক্ষাৰ দৃশ্যপট উন্নত কৰি তোলাৰ ক্ষেত্ৰত সহায়ক হোৱা তেজস্বী নৱধিতমন্ত্ৰ শিক্ষা আন্তঃগাঁথনি পুঁজি (TNEIF), জ্ঞানদীপিকা আৰু সংখ্যালঘু ছাত্ৰীসকললৈ জলপানি প্ৰদানৰ দৰে এলানি পদক্ষেপ সম্পৰ্কে উল্লেখ কৰিছোঁ।

- (৩৪৫) ইয়াৰোপৰি, ৰাজ্যখনৰ উচ্চ শিক্ষাৰ আন্তঃগাঁথনিগত উন্নয়ন সাধনৰ উদ্দেশ্যেৰে তলত দিয়া পদক্ষেপসমূহৰ বাবে প্ৰস্তাৱ আগবঢ়োৱা হৈছেঃ-
- (ক) ডিব্ৰুগড় বিশ্ববিদ্যালয়ত ছু-কা-ফা আসন
- (খ) ডমখানাত বিজ্ঞান মহাবিদ্যালয়
- (গ) গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ত দক্ষিণ এছীয় অধ্যয়ন কেন্দ্ৰ
- (ঘ) দেশৰ আটাইবোৰ আগশাৰীৰ বিশ্ববিদ্যালয়ত শংকৰদেৱ আসন স্থাপন।
- (৩৪৬) ইয়াৰোপৰি ৰাজ্যখনত গ্ৰন্থৰ প্ৰচাৰ আৰু গ্ৰন্থ অধ্যয়নৰ অভ্যাস গঢ়ি তোলাৰ উদ্দেশ্যেৰে ব্ৰহ্মপুত্ৰ সাহিত্য উৎসৱৰ প্ৰসাৰৰ বাবে পৰ্যাপ্ত পুঁজিৰ আবণ্টন কৰা হৈছে।
- (৩৪৭) মহোদয়, বিগত বাজেটত দহখন নতুন আইন মহাবিদ্যালয় স্থাপনৰ ঘোষণা অনুসৰি আমাৰ চৰকাৰে এই দহখন নতুন আইন মহাবিদ্যালয়ৰ কাম-কাজ ক্ষীপ্ৰতাৰে সম্পূৰ্ণ কৰি পাঠদান আৰম্ভ কৰিবলৈ ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত প্ৰয়োজনীয় পুঁজিৰ আবণ্টন দিছে।
- (৩৪৮) অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাবে মই এই বিভাগটোলৈ মুঠ ২,৫৬৭ কোটি টকাৰ আবণ্টনৰ বাবে প্ৰস্তাৱ আগবঢ়াইছো।

কাৰিকৰী শিক্ষা বিভাগ :

- (৩৪৯) মহোদয়, ৰাজ্যখনৰ উচ্চ শিক্ষাৰ প্ৰতিষ্ঠানসমূহৰ উন্নয়নৰ বাবে 'তেজস্বী নৱধিতমস্ত শিক্ষা আন্তঃগাঁথনি অনুদান'ৰ অধীনত আমি হাতত লোৱা পদক্ষেপসমূহৰ বিষয়ে মই ইতিমধ্যে উল্লেখ কৰিছো আৰু এইসমূহে ইতিমধ্যে উন্নত ফলাফল দেখুৱাবলৈ আৰম্ভ কৰিছে।
- (৩৫০) মহোদয়, কাৰিকৰী শিক্ষাৰ ৰাজ্যিক কাউঞ্চিলখনৰ সংবৰ্দ্ধন আৰু আধুনিকীকৰণ কৰাটো হৈছে সময়ৰ আহ্বান আৰু ২০১৯-২০ বৰ্ষত ইয়াৰ বাবে পৰ্যাপ্ত পুঁজিৰ আবণ্টন দিয়া হৈছে।
- (৩৫১) মহোদয়, যিহেতু উত্তৰ-পূব ভাৰত দক্ষিণ-পূব এছিয়াৰ প্ৰৱেশদ্বাৰ হোৱাৰ পথত, সেয়ে আমি শৈক্ষিক প্ৰতিষ্ঠানসমূহ চুবুৰীয়া ৰাজ্য আৰু এচিয়ান দেশসমূহৰ পৰা অহা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ বাবে মুকলি কৰিব বিচাৰিছো। এই সন্দৰ্ভত ২০১৯-২০ বৰ্ষত উদ্যোগ লোৱা হ'ব।
- (৩৫২) ইয়াৰোপৰি, অধ্যক্ষ মহোদয়, আমি এটা নতুন পদক্ষেপ আৰম্ভ কৰিবলৈ আগবাঢ়িছো য'ত আমি আমাৰ সকলো অভিযান্ত্ৰিক আৰু প'লিটেকনিক প্ৰতিষ্ঠানৰ ভৱন তথা সা-সৰঞ্জামসমূহৰ বীমাৰ ব্যৱস্থা কৰিম। একেদৰে আমি দুৰ্ভাগ্যজনক দুৰ্ঘটনাসমূহৰ পৰা অভিযান্ত্ৰিক আৰু প'লিটেকনিক প্ৰতিষ্ঠানৰ সকলো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীকে বীমাৰ দ্বাৰা সামৰি ল'ম।
- (৩৫৩) তাৰোপৰি, কাৰিকৰী শিক্ষাৰ সঞ্চালকালয়ৰ আধুনিকীকৰণ, ২৬খন পলিটেকনিক আৰু ৪খন নতুন অভিযান্ত্ৰিক মহাবিদ্যালয়ৰ কাৰণে জল সংশোধন প্ৰকল্প স্থাপন, ২৬খন

পলিটেকনিক আৰু ৪খন নতুন অভিযান্ত্ৰিক মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতিটো বিভাগৰ বাবে একোটাকৈ স্মাৰ্ট শ্ৰেণী কোঠাৰ ব্যৱস্থাৰ লগতে প্ৰতিটো কাৰিকৰী প্ৰতিষ্ঠানতে ৱাই-ফাই সংযোগৰ ব্যৱস্থাৰ দৰে পদক্ষেপসমূহ অব্যাহত ৰখা হৈছে।

- (৩৫৪) ইয়াৰোপৰি আমি হামৰেণত এখন নতুন পলিটেকনিক স্থাপন কৰিম।
- (৩৫৫) অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০১৯-২০ বৰ্ষত এই বিভাগটোৰ কাৰণে মই ৪২২ কোটি টকা আবণ্টন দিয়াৰ প্ৰস্তাৱ কৰিছো।

IX. পৰিৱেশ আৰু বন বিভাগ : সেউজীয়া আৱৰণ বৃদ্ধি

- (৩৫৬) অধ্যক্ষ মহোদয়, বনাঞ্চল হৈছে এই ৰাজ্যখনৰ এক অপৰিহাৰ্য অংগ আৰু ৰাজ্যখনৰ বাবে ইয়াৰ অৰ্থনৈতিক গুৰুত্ব অপৰিসীম। সেয়ে আমি বনাঞ্চল সংৰক্ষণৰ বাবে বুজনসংখ্যক প্ৰযুক্তিগত সন্নিবিষ্টতাৰে বিভাগটোৰ সক্ষমতা বৃদ্ধিৰ প্ৰস্তাৱ লৈছো। ইয়াৰ উদ্দেশ্য হৈছে অবিৰত নিৰীক্ষণৰ দ্বাৰা বনাঞ্চলৰ বেদখল ৰোধ, মানুহ আৰু বন্যপ্ৰাণীৰ সংঘাত নিবাৰণ আৰু সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ লগতে বন্যপ্ৰাণীৰ অহা-যোৱা কৰা পথ নিৰ্দিষ্ট কৰা। এই কাৰ্যসূচীৰ অধীনত ইউ এ ভি (ড্ৰ'ন), বিশেষ বাহন (এৰাৱত) ক্ৰয়ৰ লগতে যোগাযোগৰ প্ৰযুক্তিসমূহৰ সংস্থাপনক সামৰি লোৱা হ'ব, যিবোৰৰ দ্বাৰা বহিঃযোগাযোগ উন্নত হোৱাৰ লগতে বনাঞ্চল আৰু বন্যপ্ৰাণী ধ্বংস ৰোধ কৰাত সহায়ক হ'ব। মই ষ্টাৰ্ট আপ বাজেটত ৫ কোটি টকা আবণ্টন দিছো।
- (৩৫৭) মহোদয়, সেউজীয়া আৱৰণ বৃদ্ধি আৰু বায়ুৰোধক ব্যৱস্থাৰ প্ৰৱৰ্তনৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰে ২৪ কোটি টকাৰ পৰিকল্পিত ব্যয়েৰে অসমৰ ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথৰ মুঠ ১,০০০ কিলোমিটাৰ দৈৰ্ঘ্যৰ দুয়োকাষে বৃক্ষৰোপনৰ এক অভিলাষী কাৰ্যসূচী হাতত লৈছে, যিটো ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত ৰূপায়ণ কৰা হ'ব।
- (৩৫৮) ৰাজ্যখনৰ পৰ্যটনৰ সম্ভাৱনীয়তা বৃদ্ধি কৰাৰ অৰ্থে বহু খলপীয়া বন উন্নয়ন নিগমৰ অধীনত এটা পৰিৱেশ পৰ্যটন শাখা অন্তৰ্ভুক্ত কৰাৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰে প্ৰস্তাৱ গ্ৰহণ কৰিছে। ১ কোটি টকাৰ মূলধন প্ৰদান কৰি বাজেটত এই নিগমৰ বাবে ১০ কোটি টকাৰ কৰ্তৃত্বপ্ৰাপ্ত অংশীদাৰী মূলধন আবণ্টন দিয়া হৈছে।
- (৩৫৯) ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত আমি কাজলগাঁৱত এখন ফৰেষ্ট স্কুল স্থাপন কৰিম আৰু ইয়াৰ প্ৰাথমিক কাম-কাজৰ বাবে ৩ কোটি টকা ধাৰ্য কৰিছো।
- (৩৬০) মই এই বিভাগটোৰ বাবে এই বাজেটত মুঠ ৭১৪ কোটি টকা ধাৰ্য কৰিছো।

X. আবকাৰী বিভাগ

বলৱৎকৰণ আৰু নিয়োজিতকৰণ

- (৩৬১) সন্মানীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, এক প্ৰধান ৰাজহ উপাৰ্জনকাৰী বিভাগ হিচাপে ৰাজহ বিভাগে সৰ্বোচ্চ পৰিমাণৰ ৰাজহ আহৰণ আৰু ৰাজহ ফাঁকিৰ সুৰুঙা দূৰ কৰাৰ বাবে নিজৰ কামকাজৰ পুনৰীক্ষণ কৰাৰ উদ্দেশ্যে বহুসংখ্যক পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিছে। ২০১৭-১৮ বিত্তীয় বৰ্ষত বিভাগটোৱে সংগ্ৰহ কৰা আবকাৰী ৰাজহৰ পৰিমাণ আছিল ১১১৭.৬৫ কোটি টকা, যিটো ইয়াৰ পূৰ্বৰ বছৰৰ তুলনাত ১৫১.৩২ কোটি টকা অধিক।
- (৩৬২) বিগত বাজেট ভাষণত কৰা ঘোষণা অনুসৰি পুৰণি দেশীয় মদৰ মহল ব্যৱস্থাৰ ঠাইত এক অধিক বিজ্ঞানসন্মত ব্যৱস্থা প্ৰৱৰ্তন কৰা হৈছে, য'ত বটলিং প্লাণ্টসমূহৰ জৰিয়তে দেশীয় মদৰ বটলিং কৰা হয়। চৰকাৰে ইতিমধ্যে এক নতুন দেশীয় সুৰা নীতিৰ জাননী জাৰি কৰিছে যি এক স্বচ্ছ, আধুনিক আৰু বিজ্ঞানসন্মত পদ্ধতিৰ জৰিয়তে ভাৰতত নিৰ্মিত বিদেশী সুৰাৰ পৰ্যায়ত দেশীয় সুৰালৈ এক সংস্কাৰ আনিছে। এই নীতিয়ে আবকাৰী ৰাজহ সংগ্ৰহ ত্বৰাচিত কৰাৰ সমান্তৰালভাৱে জনস্বাস্থ্যও উন্নীত কৰিব বুলি আশা কৰা হৈছে।
- (৩৬৩) বিভাগটোৱে বিশ্ববেংকৰ সাহায্যপ্ৰাপ্ত অসম ৰাজ্যিক ৰাজহুৱা বিত্ত প্ৰাতিষ্ঠানিক সংস্কাৰ (এছপায়াৰ) প্ৰকল্পৰ অধীনত ইয়াৰ সকলো প্ৰধান কামকাজৰ বাবে এক ই- প্ৰশাসন ব্যৱস্থা প্ৰৱৰ্তন কৰিবলৈ পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিছে।
- (৩৬৪) ইয়াৰ উপৰি, বিভাগটোৱে আবকাৰী অনলাইন প'ৰ্টেল (www.excise.assam.gov.in) আৰম্ভ কৰিছে আৰু ৰাজহ সংগ্ৰহ অনুজ্ঞাপত্ৰ আৰু পাৰপত্ৰ, লাইচেঞ্চ, ব্ৰেণ্ড লেবেল পঞ্জীয়ন আদি সকলো প্ৰক্ৰিয়া অনলাইন আৰু সম্পূৰ্ণৰূপে ডিজিটেল কৰি তুলিছে।
- (৩৬৫) বটলসমূহৰ উপযুক্ত নিৰীক্ষণ সুনিশ্চিতকৰণৰ বাবে বিভাগে সুৰাৰ বটলত বাৰকোড সন্নিবিষ্ট হ'ল'গ্ৰাফিক লেবেল লগোৱাৰ বাবেও ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিছে।
- (৩৬৬) কেতবোৰ বিশেষ অপৰাধক জামিনবিহীন কৰি আৰু এনে অপৰাধক কঠোৰ শাস্তি প্ৰদানৰ ব্যৱস্থা কৰি বিভাগটোৱে আবকাৰী আইনৰ বহুতো সংশোধন ঘটাইছে যিয়ে এনে ঘটনাত জড়িত স্বভাৱগত অপৰাধীসকলক নিৰুৎসাহিতকৰণৰ কাম কৰিব।
- (৩৬৭) চৰকাৰৰ দ্বাৰা হাতত লোৱা পদক্ষেপসমূহে সুফল দিবলৈ আৰম্ভ কৰিছে আৰু বিভিন্ন সংস্কাৰমূলক ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰাৰ পিচত ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত ৰাজহ সংগ্ৰহৰ ক্ষেত্ৰত বিভাগে অধিক বিকাশ লাভ কৰিব বুলি আশা কৰা হৈছে।

(৩৬৮) আবকাৰী বিভাগে লোৱা পদক্ষেপসমূহৰ বাবে মই বাজেটত ৯০ কোটি টকা আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ কৰিছো।

XI. মীন বিভাগ : স্ব-নিৰ্ভৰশীলতাই লক্ষ্য

(৩৬৯) অধ্যক্ষ মহোদয়, মাছ অসমৰ সৰ্বহুসংখ্যক পৰিয়ালৰ খাদ্যৰ এবিধ গুৰুত্বপূৰ্ণ উপাদান হোৱা হেতুকে ইয়াৰ চাহিদা ক্ৰমান্বয়ে বৃদ্ধি পাই আহিছে।

(৩৭০) মৎস্য উৎপাদনৰ বাবে জলজ উৎসৰ সম্ভাৱনীয়তাৰ ক্ষেত্ৰত ৰাজ্যখন অতি চহকী। কিন্তু সৰ্বাধিক সামৰ্থ আহৰণ কৰিবলৈ এতিয়াও বাকী। অধ্যক্ষ মহোদয়, এই খণ্ডৰ গুৰুত্ব বিবেচনা কৰি, বিশেষকৈ গ্ৰামীণ জীৱিকাৰ বাবে, ৰাজ্যখনৰ মৎস্য খণ্ডৰ সামগ্ৰিক বিকাশৰ অৰ্থে সম্ভৱপৰ সকলো সমৰ্থন আগবঢ়োৱাত আমি প্ৰতিশ্ৰুতিবদ্ধ। কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে ধ্বজাবাহী কাৰ্যসূচী 'নীল বিপ্লৱ' আৰু আন বিভিন্ন আঁচনিৰ জৰিয়তে আমাৰ এই প্ৰচেষ্টাক উদাৰতাৰে সমৰ্থন কৰা কাৰ্য অকল ৰাজ্যখনৰ বাবেই নহয়, দেশৰ বাবেও গুৰুত্বপূৰ্ণ।

(৩৭১) ৰাজ্যখনৰ ৯০ শতাংশতকৈও অধিক লোকে মাছক খাদ্য হিচাপে গ্ৰহণ কৰি ইয়াৰ বৃহৎ চাহিদাৰ বৃদ্ধি কৰিছে। আনহাতে, প্ৰয়োজনীয় প্ৰাথমিক পুঁজি বিনিয়োগৰ ক্ষেত্ৰত অধিক সংখ্যক মৎস্যপালক আৰ্থিকভাৱে পিছপৰা। এনেবোৰ মৎস্যপালকক সাহায্য প্ৰদান আৰু মাছৰ উৎপাদন বৃদ্ধি কৰাৰ বাবে কেন্দ্ৰীয় পৃষ্ঠপোষকতাৰ আঁচনি 'নীল বিপ্লৱ'ৰ ছত্ৰছায়াৰ অধীনত বিভিন্ন আঁচনিৰ সুবিধা প্ৰদান কৰা হৈছে।

(৩৭২) নতুন পুখুৰী খননৰ দ্বাৰা গ্ৰাম্য আন্তঃগাঁথনিৰ উন্নয়ন আৰু মৎস্য উৎপাদন বৃদ্ধিৰ বাবে ৰাজ্য চৰকাৰে 'ঘৰে ঘৰে পুখুৰী ঘৰে ঘৰে মাছ' নামৰ এখন গুৰুত্বপূৰ্ণ আঁচনিৰ সূচনা কৰে আৰু ইয়াৰ বাবে RIDFৰ অধীনত মই ৩০ কোটি টকা ধাৰ্য কৰিছো।

(৩৭৩) ৰাজ্যখনৰ মীন জীৱ-বৈচিত্ৰ সংৰক্ষণ কৰাৰ লক্ষ্য ৰাখি অসমৰ মীন মহাবিদ্যালয় আৰু মীন বিভাগক জড়িত কৰি থলুৱা মাছৰ বাবে বৈজ্ঞানিক সংৰক্ষণ কাৰ্যসূচী (SCoPIF) হিচাপে সমগ্ৰ অসমৰ থলুৱা প্ৰজাতিৰ মাছৰ এটা তথ্য ভাণ্ডাৰ আৰু Gene Bank সম্বন্ধীয় এখন ডাইবেক্টৰী প্ৰস্তুত কৰা হ'ব। নিৰ্দিষ্ট প্ৰজাতিৰ মাছৰ বাবে স্থানীয় পৰিৱেশ উপযোগী হোৱাকৈ মানবিশিষ্ট প্ৰযুক্তি বিকাশৰ এটি বৈজ্ঞানিক কৰ্মনীতি গ্ৰহণেৰে এই পদক্ষেপ হাতত লোৱা হ'ব। ইয়াৰ বাবে পৰীক্ষামূলক আৰু প্ৰাকৃতিক মাছৰ আৱাসস্থল উভয়কে সামৰি লোৱা হ'ব। আঁচনিখন অব্যাহত ৰখাৰ বাবে মই চলিত বৰ্ষৰ বাজেটত প্ৰয়োজনীয় পুঁজিৰ আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ দিছো।

(৩৭৪) এইটো অনুভৱ কৰা হৈছে যে ৰাজ্যখনত মৎস্য খণ্ডটোৰ সামগ্ৰিক উন্নয়ন সাধনৰ অৰ্থে সহায়কাৰী সংস্থাসমূহৰ বিকাশ অতিশয় গুৰুত্বপূৰ্ণ। অসম মীন উন্নয়ন নিগম লিমিটেড হৈছে মীন বিভাগৰ অধীনস্থ এক অন্যতম সংস্থা। এই নিগমে কেইবাবছৰ ধৰি বিলসমূহৰ উন্নয়নৰ হকে কাম কৰি আছে আৰু ইয়াৰ দ্বাৰা ৰাজ্যখনত মীন উন্নয়নৰ দিশত বৰঙণি

আগবঢ়াই আহিছে। নতুনকৈ আৰম্ভ কৰিবলৈ বিচৰা 'অসম মীন কৰ্ম বাহিনী'ৰ লগতে আমি ৰাজ্যখনৰ মীন উন্নয়নৰ বাবে ১০ কোটি টকা ধাৰ্য কৰিছো।

(৩৭৫) সমবায় বিভাগৰ অধীনত থকা আচাম এপেক্স কো-অপাৰেটিভ ফিছ মাৰ্কেটিং এণ্ড প্ৰ'চেচিং ফেডাৰেশ্যন লিমিটেড (FISHFED)ৰ প্ৰশাসনিক নিয়ন্ত্ৰণ অলপতে মীন বিভাগলৈ হস্তান্তৰ কৰা হৈছে। ফিছফেড(FISHFED) এ মাছমৰীয়া সম্প্ৰদায়ৰ আৰ্থ-সামাজিক উন্নয়নৰ বাবে তেওঁলোকক সহায় কৰিবলৈ প্ৰাথমিক মীন সমবায় সমিতিৰ জৰিয়তে প্ৰধানকৈ কাম কৰি আছে। ফিছফেডক সবল কৰাৰ বাবে ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত মই পৰ্যাপ্ত পুঁজি ধাৰ্য কৰিছো।

(৩৭৬) তদুপৰি, মীন বিভাগৰ বাবে মই ১১৯ কোটি টকা ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাবে আৱণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ লৈছো।

XII. খাদ্য, অসামৰিক যোগান আৰু গ্ৰাহক পৰিক্ৰমা বিভাগ : দুখীয়া উপকৃত হ'বই লাগিব

(৩৭৭) মহোদয়, মই ইতিমধ্যে ব্যয়সাধ্য পৰিপুষ্টি আৰু পুষ্টিসাধন আহাৰৰ সাহায্য যোজনা (ANNA) সম্পৰ্কে কৈছো, যিখন আমাৰ অষ্টাদশ মুকুতাৰ উন্নয়নী মালাৰ এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ লক্ষ্য। এই আঁচনিখনৰ লক্ষ্য খাদ্য নিৰাপত্তা নিশ্চিত কৰা আৰু এই ক্ষেত্ৰত গুৰুত্ব প্ৰদান কৰা হৈছে। আমি প্ৰতি কেজি চাউল ১ টকাত যোগান ধৰিম যিয়ে অসমৰ ৫৩ লাখ আৰু ২.২৬ কোটি নাগৰিকৰ পৰিয়ালক উপকৃত কৰিব। তদুপৰি, আমি চাহ বাগিচাৰ ৪ লাখ পৰিয়ালৰ ২০ লাখ সদস্যৰ প্ৰত্যেকলৈ বিনামূলীয়া চাউল লগত অতিৰিক্তভাৱে ২ কেজি চেনি যোগান ধৰিম।

(৩৭৮) অধ্যক্ষ মহোদয়, বিগত বৰ্ষত আমি গ্ৰাম্য উদ্যোগীৰ দ্বাৰা চলিতপৰিৱেশ উপযোগী ই-ৰিক্সাৰ জৰিয়তে ৰাজহুৱা বিতৰণ ব্যৱস্থাৰ বহিৰ্ভূত অত্যাৱশ্যকীয় সামগ্ৰীবোৰ গ্ৰাহকে দুৱাৰডলিতে পাব বুলি ঘোষণা কৰিছিলো। এই উদ্যোগীবোৰ বাছনি কৰাৰ প্ৰক্ৰিয়া আৰম্ভ হৈছে। অসম চৰকাৰে ভ্ৰাম্যমাণ 'আমাৰ দোকান' আঁচনিখন সোনকালে আৰম্ভ কৰিব।

(৩৭৯) চৰকাৰৰ ধৰজাবাহী আঁচনি 'উজ্জ্বলা যোজনা'ৰ হিতাধিকাৰীৰ বাবে আমি প্ৰতিটো পৰিয়াললৈ ১,০০০ টকাৰ ৰাজসাহায্য যোগান ধৰিছো আৰু এই পদক্ষেপে আঁচনিখনৰ দ্ৰুত ৰূপায়ণত সহায় কৰিছে। এই আঁচনিখনৰ বাবে ২০১৯-২০ বৰ্ষত আমি ১৪১ কোটি টকা ধাৰ্য কৰিছো।

(৩৮০) বিভাগটোৰ বাবে মই ১২৫২ কোটি টকাৰ বাজেট আৱণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ লৈছো।

XIII. সাধাৰণ প্ৰশাসনঃ প্ৰশাসনৰ কেন্দ্ৰ

- (৩৮১) অধ্যক্ষ মহোদয়, মই ইতিমধ্যে দেশৰ বিভিন্ন স্থানত কৰ্মৰত অসমীয়া যুৱক-যুৱতীসকলৰ মাজত যোগসূত্ৰ স্থাপনৰ ক্ষেত্ৰত 'আমি অসমীয়া' নামৰ এখন বাটকটীয়া আঁচনিৰ কথা উল্লেখ কৰিছিলো। এই আঁচনিখনে দেশৰ বিভিন্ন স্থানত থকা অসম ভৱনসমূহৰ সা-সুবিধাৰ বিস্তাৰ আৰু ৰূপান্তৰৰ ক্ষেত্ৰত গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰাৰ লগতে অসম ভৱনসমূহক সৌহাৰ্দ্যপূৰ্ণ কেন্দ্ৰ হিচাপে গঢ়ি তুলিব। একেদৰে পুণে, চণ্ডীগড়, হায়দৰাবাদ, কোচি, থিৰুৱনন্তপুৰম, ভূপাল, জয়পুৰ, আহমেদাবাদ আৰু ভূৱনেশ্বৰত নতুন অসম ভৱন স্থাপনৰ বাবে পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰা হৈছে আৰু ২০১৯-২০ বৰ্ষত এই প্ৰক্ৰিয়া আৰম্ভ কৰা হ'ব।
- (৩৮২) মই ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত এই বিভাগৰ বাবে ৭০৬ কোটি টকা আৱণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ কৰিছো।

XIV. গুৱাহাটী উন্নয়ন বিভাগ : দুৱাৰদলিয়ে ইয়াৰ প্ৰাপ্য পাবই লাগিব

- (৩৮৩) মহোদয়, আমি ঘোষণা কৰিছিলো যে, ৰাষ্ট্ৰীয় ৰাজধানী অঞ্চলৰ লেখীয়াকৈ অসম ৰাজ্যিক ৰাজধানী অঞ্চল উন্নয়ন প্ৰাধিকৰণ স্থাপন কৰা হ'ব। ইয়াৰ পৰিচালন ব্যৱস্থাৰ প্ৰাতিষ্ঠানিক কাঠামো শক্তিশালী কৰিবলৈ ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত আমি ১০ কোটি টকা ধাৰ্য কৰিছো।
- (৩৮৪) ৰাস্তাৰ বিজুলীবাতিসমূহৰ প্ৰতিস্থাপন আৰু মেৰামতিৰ বাবে আমি ১৮০ কোটি টকা ধাৰ্য কৰিছো। তদুপৰি চান্দমাৰী আৰু গুৱাহাটী ক্লাৱ সংযোগী 'এলিভেটেড ক'ৰিড'ৰ (elevated corridor), এম আৰ টি এছ (MRTS) গুৱাহাটী আৰু ইউ এম টি এ (UMTA) গঠন, তিনিটা মালগাড়ী আস্থান আৰু জালুকবাৰী, খানাপাৰা, বাইহাটা চাৰিআলি আৰু আমিনগাঁও ইত্যাদি ৰাজহুৱা বাছ আস্থানৰ উন্নীতকৰণকে ধৰি আমি বহুকেইখন আঁচনি আৰম্ভ কৰিম। ইয়াৰ বাবে পৰ্যাপ্ত পুঁজি বাজেটত ধাৰ্য কৰিছো।
- (৩৮৫) ২০১৯-২০ চনৰ বাজেটত এই বিভাগটোলৈ মই ৭০৬ কোটি টকা আৱণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ লৈছো।

XV. হস্ততাঁত, বস্ত্ৰ আৰু ৰেচম বিভাগ : বয়নেই ভবিষ্যৎ

- (৩৮৬) অধ্যক্ষ মহোদয়, ৰাজ্যখনৰ দুখীয়া শিপিনীসকলৰ বহনক্ষম অৰ্থনৈতিক বিকাশৰ বাবে ২০১৮-১৯ বৰ্ষত 'শিপিনী অৰ্থনৈতিক উন্নয়ন' (Economic upliftment of weaver) নামৰ এখন আঁচনি ঘোষণা কৰা হৈছিল। ইয়াৰ অধীনত ২০ গৰাকী শিপিনীৰে গঠিত একোটা গোট হিচাপে মুঠ ১০০টা গোট বাছনি কৰা হৈছিল। এনেধৰণৰ ৩০০ টা গোট সামৰি ২০১৯-২০ বৰ্ষত মই এই আঁচনিখন অব্যাহত ৰাখিবলৈ প্ৰস্তাৱ কৰিছো আৰু ইয়াৰ বাবে ১৫ কোটি টকা আৱণ্টন দিয়া হৈছে।

- (৩৮৭) মাজুলীৰ বৰুণ চিতাদৰ গাঁও আৰু ডিব্ৰুগড় জিলাৰ মৰাণৰ তেলীয়াপথাৰত 'হস্ততাঁত আদৰ্শ গাঁও' স্থাপন কৰিবলৈ আৰু ঢকুৱাখনা (মুগাৰ বাবে), ডিমৌ (মুগাৰ বাবে) তথা বিহালী, দুখনৈ আৰু মৰিগাঁও (এৰীৰ বাবে)ত 'ৰেচম আদৰ্শ গাঁও' স্থাপন কৰাৰ অৰ্থে মই যথাক্ৰমে ৮ কোটি টকা আৰু ০.৯৫ কোটি টকা আৱণ্টন দিছো।
- (৩৮৮) মহোদয়, উপাৰ্জন বৃদ্ধিৰ বাবে ঘৰতে থকা অৰ্থনৈতিক ভাৱে দুৰ্বল শিপিনীসকলক শক্তিশালী কৰিবলৈ আৰু তেওঁলোকৰ পুৰণি তাঁতশালতে উৎপাদন বঢ়াবলৈ আমি বিচাৰো। এই ক্ষেত্ৰত লক্ষ্য নিৰ্দ্ধাৰিত শিপিনীসকললৈ নতুন উন্নত তাঁতশাল আগবঢ়োৱা হ'ব।
- (৩৮৯) তদুপৰি, মহিলা হিতাধিকাৰীসকলৰ উৎপাদন তথা উপাৰ্জন বৃদ্ধি কৰিবলৈ বিভিন্ন বৈজ্ঞানিক সা-সঁজুলি ক্ৰয়ৰ বাবে ৫০০ গৰাকী প্ৰগতিশীল মহিলা ৰেচম পালক (নুনী আৰু এৰী)লৈ সাহায্য আগবঢ়োৱা হ'ব।
- (৩৯০) অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০১৯-২০ বৰ্ষত এই বিভাগৰ বাবে মই ৩৫৩ কোটি টকা আৱণ্টন কৰিবলৈ প্ৰস্তাৱ কৰিছো।

XVI. স্বাস্থ্য আৰু পৰিয়াল কল্যাণ বিভাগ : গুণগত মানৰ সৈতে বৰ্দ্ধিত পৰিসৰৰ বাবে যাত্ৰা অব্যাহত

- (৩৯১) অধ্যক্ষ মহোদয়, অটল অমৃত অভিযান আৰু অসম কেঞ্চাৰ কেয়াৰ ফাউণ্ডেশ্ব্যন নামৰ ধ্বজাবাহী আঁচনি দুখনৰ বিষয়ে মোৰ ভাষণৰ প্ৰাৰম্ভিক অংশত মই ইতিমধ্যেই আলোকপাত কৰিছো।
- (৩৯২) ২০১৮-১৯ বিত্তীয় বৰ্ষৰ বাজেট ঘোষণা অনুসৰি ধুবুৰী, নগাঁও, উত্তৰ লখিমপুৰ আৰু ডিফুত নিৰ্মাণ কৰিবলৈ লোৱা ৪খন নতুন চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় আৰু চিকিৎসালয়ৰ নিৰ্মাণকাৰ্য অব্যাহত আছে।
- (৩৯৩) তদুপৰি ডিফুত অসম পাৰ্বত্য চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় আৰু গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠান আৰু নগাঁও চিকিৎসা মহাবিদ্যালয়, ধুবুৰী চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় আৰু উত্তৰ লখিমপুৰ চিকিৎসা মহাবিদ্যালয়ৰ নিৰ্মাণকাৰ্য সন্তোষজনকভাৱে আগবাঢ়িছে। ইয়াৰ কাম-কাজ ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষৰ ভিতৰতে সম্পূৰ্ণ হ'ব বুলি আশা কৰা হৈছে।
- (৩৯৪) তদুপৰি, নলবাৰী, তিনিচুকীয়া আৰু কোকৰাঝাৰত ৩খন নতুন চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় আৰু চিকিৎসালয়ৰ নিৰ্মাণ কাৰ্য চলিত বৰ্ষত আৰম্ভ হোৱাৰ লগতে কৰিমগঞ্জত এখন নতুন চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় নিৰ্মাণৰ প্ৰাথমিক কাম-কাজ কৰিবলৈ লোৱা হৈছে।
- (৩৯৫) আন্তঃগাঁথনি উন্নয়ন, দক্ষ কৰ্মচাৰী নিযুক্তি আৰু অত্যাধুনিক সা-সঁজুলি স্থাপনেৰে অসমৰ আটাইকেইখন চিকিৎসা মহাবিদ্যালয়ৰ উন্নতিসাধনত অগ্ৰাধিকাৰ প্ৰদান কৰা হৈছে। ফখৰুদ্দিন আলি আহমেদ চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় চিকিৎসালয়ত ইতিমধ্যে

এটা নতুন ১.৫ টি এম আৰ আই মেচিন কাৰ্যক্ষম হোৱাৰ লগতে ২০১৭-১৮ বৰ্ষৰ বাজেট ঘোষণা অনুসৰি গুৱাহাটীৰ ৰাজ্যিক কেন্সাৰ প্ৰতিষ্ঠানত পেট-এম আৰ আই, তেজপুৰ চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় চিকিৎসালয়ত ১.৫ টি এম আৰ আই মেচিন, ডিব্ৰুগড়ৰ অসম চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় চিকিৎসালয়ত ১২৮ শ্লাইচ চিটি স্কেন মেচিন, গুৱাহাটী চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় চিকিৎসালয়ত ৩ টি এম আৰ আই আৰু ১২৮ শ্লাইচ চিটি স্কেন মেচিন, গুৱাহাটী চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় চিকিৎসালয়ত আৰু যোৰহাট চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় চিকিৎসালয়ত নতুন Cath Lab হ'ল ক্ৰয় কৰি স্থাপন কৰিবলৈ লোৱা কেতবোৰ অত্যাধিক সা-সৰঞ্জাম।

- (৩৯৬) ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ বাজেট ঘোষণামৰ্মে ৭ম দৰমহা আয়োগৰ পৰামৰ্শ অনুযায়ী মেডিকেল প্ৰতিষ্ঠানৰ শিক্ষকসকললৈ বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগৰ দৰমহা গাঁথনি এই সঞ্চালকালয়ৰ অধীনত মুকলি কৰি দিয়া হৈছে।
- (৩৯৭) ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ বাজেটত ঘোষণা কৰা অনুযায়ী অমৃত কাৰ্ড থকা ৰোগীসকললৈ নগদবিহীন সুবিধাকে ধৰি অভাৱগ্ৰস্তসকললৈ অটল অমৃত অভিযানৰ অধীনত সকলো চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় আৰু চিকিৎসালয়সমূহত সুলভ মূল্যৰ হাৰত দৰৱ যোগান ধৰিবলৈ অমৃত ফাৰ্মাচী মুকলি কৰা হৈছে।
- (৩৯৮) অধ্যক্ষ মহোদয়, অসম যোগ প্ৰকল্প (পৰ্যায়-১)ৰ অধীনত ৰাজ্যখনত ১০০ টা নিৰ্বাচিত উন্নয়ন খণ্ডত ১০০ টা যোগকেন্দ্ৰ স্থাপন কৰা হৈছে। বাকী থকা উন্নয়ন খণ্ডসমূহ ইতিমধ্যে চিনাক্তকৰণ কৰা হৈছে আৰু যোগ কেন্দ্ৰসমূহ সোনকালে স্থাপন কৰা হ'ব।
- (৩৯৯) মহাশয়, ৰাইজৰ বৃহত্তৰ স্বার্থৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি অসম চৰকাৰে প্ৰতিখন জিলাত চৰকাৰী ব্লাড বেংক স্থাপনৰ সিদ্ধান্ত লৈছে। ২০১৮-১৯ বৰ্ষত অসম চৰকাৰে বিশ্বনাথ, মাজুলী, কাছাৰ, বাক্সা, চিৰাং, কামৰূপ আৰু ওদালগুৰি- এই সাতখন জিলাত ৭ টা ব্লাড বেংক স্থাপনৰ বাবে পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিছে আৰু এই ব্লাড বেংক সমূহ ২০১৯ চনৰ মাৰ্চ মাহৰ ভিতৰত কাৰ্যকৰী হ'ব।
- (৪০০) মহোদয়, স্বাস্থ্য আৰু পৰিয়াল কল্যাণ বিভাগে গহপুৰত এখন নতুন জি এন এম (GNM) আৰু পেৰামেডিকেল প্ৰশিক্ষণ প্ৰতিষ্ঠান স্থাপন কৰিব। তদুপৰি, আমি বোকাৰ্জানত ১০০ বিছনায়ুক্ত এখন নতুন চিকিৎসালয় নিৰ্মাণ কৰিম। আমি দুধনৈত এখন নতুন আয়ুৰ্বেদিক কলেজো স্থাপন কৰিম।
- (৪০১) ৰাষ্ট্ৰীয় স্বাস্থ্য মিচনৰ অধীনত জিলা চিকিৎসালয় নিৰ্মাণৰ কাৰণে আমি যথেষ্ট পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিছো আৰু বৰ্তমানে সেইবিলাক ৰূপায়ণৰ কাম চলি আছে। এই পদক্ষেপসমূহৰ মুঠ ব্যয় প্ৰায় ১৪০ কোটি টকা। চৰাইদেউ জিলাৰ সোণাৰি মহকুমা অসামৰিক চিকিৎসালয় (SDCH) খন উন্নীতকৰণৰ কামত বহুখিনি সফলতা লাভ কৰিছো। মাজুলী জিলাৰ

গড়মূৰৰ ১০০ খন বিছনায়ুক্ত জিলা চিকিৎসালয়ৰ উন্নীতকৰণৰ কাম আমি সম্প্ৰতি আৰম্ভ কৰিছো আৰু (ক) পশ্চিম কাৰ্বি আংলং জিলাৰ হামৰেণ মহকুমা অসামৰিক চিকিৎসালয়খনক জিলা চিকিৎসালয়লৈ, (খ) দক্ষিণ শালমৰা জিলাৰ হাতশিঙিমাৰী মহকুমা অসামৰিক চিকিৎসালয়ক জিলা চিকিৎসালয়লৈ ৰূপান্তৰিত কৰাৰ কামো আৰম্ভ কৰিছো। তদুপৰি, বিশ্বনাথ জিলাত বৰ্তমানৰ বিশ্বনাথ চাৰিআলি মহকুমা অসামৰিক চিকিৎসালয়ক জিলা চিকিৎসালয়লৈ উন্নীতকৰণ আৰু হোজাই জিলাৰ ২০০ খন বিছনায়ুক্ত জিলা চিকিৎসালয়খনৰ নিৰ্মাণৰ পদক্ষেপ হাতত লৈছে।

(৪০২) ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত এই বিভাগটোৰ বাবে মই মুঠ ৬৬৮৪ কোটি টকাৰ আৱণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়াইছো।

XVII. পাৰ্বত্য অঞ্চল বিভাগ : ঈশ্বৰৰ দান

(৪০৩) অধ্যক্ষ মহোদয়, ৰাজ্য চৰকাৰৰ ন'ডেল (Nodal) বিভাগ হিচাপে পাৰ্বত্য অঞ্চল বিভাগে কাৰ্বি আংলং স্বায়ত্ত শাসিত পৰিষদ (KAAC) আৰু উত্তৰ কাছাৰ পাৰ্বত্য স্বায়ত্ত শাসিত পৰিষদ (NCHAC) ক পৰিচালনা কৰি আছে। অসমৰ পাৰ্বত্য অঞ্চলসমূহত স্থায়ী শান্তি আৰু ঐক্য সুনিশ্চিত কৰিবলৈ এই অঞ্চলৰ সৰ্বাংগীণ আৰ্থ-সামাজিক বিকাশ আৰু বহনক্ষম উন্নয়নৰ প্ৰতি বৰ্তমানৰ চৰকাৰখন প্ৰতিশ্ৰুতিবদ্ধ। উন্নয়নৰ লক্ষ্যত উপনীত হোৱাৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰে দুয়োখন স্বায়ত্তশাসিত পৰিষদক শক্তিশালী কৰিছে।

(৪০৪) মহাশয়, উজনি দীঘলপাণি বিশ্বনাথ পথাৰ গাঁৱত আৰ চি চি ডামৰ নিৰ্মাণকাৰ্য, বংখাং উন্নয়ন খণ্ডৰ অধীনত বংহাং বংবঙত কাৰ্বি পৰম্পৰাগত সাংস্কৃতিক প্ৰেক্ষাগৃহৰ নিৰ্মাণকাৰ্য, কাজিৰঙাৰ প্ৰৱেশস্থানত বাগৰি টুৰিষ্ট ল'জৰ নিৰ্মাণকাৰ্য আৰু খেৰনি এছ এইছ চি চৌহদত চিকিৎসা বিষয়া আৰু অন্যান্য কৰ্মচাৰীৰ চৰকাৰী আৱাসগৃহকে ধৰি সামূহিক স্বাস্থ্য কেন্দ্ৰ (৩০ খন বিছনায়ুক্ত আদৰ্শ হাস্পাতাল)ৰ নিৰ্মাণকাৰ্য সম্পূৰ্ণ হৈ উঠিছে।

(৪০৫) এইটো উল্লেখ কৰিব পাৰি যে ডিফুত বংখেলন পি ডব্লিউ এছ এছ আৰু চি ই এম বাংলাৰ নিৰ্মাণকাৰ্য আৰু কাৰ্বি আংলং জিলাত ১১৪ খন এ আই বি পি আঁচনি ৰূপায়ণৰ কাম সম্পূৰ্ণ কৰা হৈছে।

(৪০৬) তদুপৰি, অসমৰ পাৰ্বত্য এলেকাসমূহৰ ক্ষেত্ৰত আৰ এম এছ এ-ৰ অধীনত কাৰ্বি আংলং জিলাৰ ভকছঙত ১০০ খন বিছনায়ুক্ত ছাত্ৰীনিবাসৰ নিৰ্মাণকাৰ্য আৰু ডিমা-হাচাও জিলাৰ হাফলং অসামৰিক হাস্পাতাল চৌহদত জি এন এম প্ৰশিক্ষণ বিদ্যালয় আৰু ছাত্ৰাৱাসৰ নিৰ্মাণকাৰ্য হৈছে আন কিছুমান উল্লেখযোগ্য সফলতা। শেষত, কাৰ্বি আংলং স্বায়ত্ত শাসিত পৰিষদ আৰু উত্তৰ কাছাৰ পাৰ্বত্য স্বায়ত্ত শাসিত পৰিষদ দুয়োখনে প্ৰধানমন্ত্ৰী উজালা যোজনা ৰূপায়ণৰ কাম হাতত লৈছে।

(৪০৭) ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত মই এই বিভাগৰ বাবে মুঠ ২২৮৭ কোটি টকা আৱণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ কৰিছো।

XVIII. গৃহ আৰু ৰাজনৈতিক বিভাগ : অসমৰ সুৰক্ষা

- (৪০৮) মহাশয়, সহাৰিপূৰ্ণ ভাবমূৰ্ত্তি গঢ় দিয়াৰ অৰ্থে আৰক্ষী থানাৰ সৰ্বাংগীন উন্নয়ন অভিযান প্ৰকল্প (MOITRI) ৰ অধীনত ৭৩ খন আৰক্ষী থানাৰ বাবে ১৫০ কোটি টকা অনুমোদনৰ প্ৰস্তাৱ দিয়া হৈছে আৰু ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত আমি ৭৬ খন আৰক্ষী থানা নিৰ্মাণৰ কাম আৰম্ভ কৰিম।
- (৪০৯) মহাশয়, ২০১৭-১৮ বৰ্ষৰ বাজেটত ঘোষণা কৰা চাইবাৰড'ম (Cyberdome)ৰ কাম ভালদৰে চলি আছে আৰু আমি অলপতে ইয়াৰ সদৰ কাৰ্যালয় উদ্বোধন কৰিছো।
- (৪১০) গুৱাহাটী চাইবাৰড'মে Apex Cyber Crime Coordination Centre হিচাপে কাম কৰিব আৰু জিলা সদৰত প্ৰস্তাৱিত চাইবাৰ আৰক্ষী থানাসহ চাইবাৰ চিকিউৰিটি, চাইবাৰ ফ'ৰেনচিক, ডিজিটেল ডাটা এনালাইচিচ আৰু ছ'চিয়েল মিডিয়া নিৰীক্ষণৰ সৈতে সমন্বয় সাধন কৰিব আৰু চাইবাৰ স্পেচ সুক্ষ্মভাৱে নিৰীক্ষণ কৰিব।
- (৪১১) আমাৰ চৰকাৰে ৩৫ খন চাইবাৰ অপৰাধী আৰক্ষী থানা স্থাপনৰ প্ৰস্তাৱ লৈছে। ইয়াৰে প্ৰতিখন আৰক্ষী জিলাত এখনকৈ এনেধৰণৰ থানা স্থাপন কৰা হ'ব। চাইবাৰড'ম প্ৰকল্প আৰু ৩৫ খন চাইবাৰ আৰক্ষী থানাৰ বাবে ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত ৪০.৮৪ কোটি টকা ধাৰ্য কৰিবলৈ মই প্ৰস্তাৱ কৰিছো।
- (৪১২) মহাশয়, অহা বিত্তীয় বৰ্ষত এই প্ৰকল্পৰ অধীনত এটা বৃহৎ তথ্য বিশ্লেষণৰ সুবিধা গঢ়ি তোলা হ'ব। যিটো কৃত্ৰিম চোৰাংচোৱা প্ৰযুক্তিৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি কৰা হ'ব। ই হ'ব আমাৰ মাননীয় প্ৰধানমন্ত্ৰী নৰেন্দ্ৰ মোদী ডাঙৰীয়াৰ সপোনৰ অংশ হিচাপে 'Predictive Policing'ৰ বাবে এক ভৱিষ্যত সম্বন্ধীয় পদক্ষেপ।
- (৪১৩) আমাৰ চৰকাৰে ২০১৮-১৯ বিত্তীয় বৰ্ষৰ বাজেটত ধৰা পুঁজিৰে পথৰ দুৰ্ঘটনা হ্ৰাস কৰাৰ অৰ্থে গুৱাহাটী আৰু অন্যান্য দহখন জিলাত আধুনিক ট্ৰেফিক চিগনেল চিষ্টেম গঢ়ি তুলিবলৈ প্ৰস্তাৱ লৈছে। প্ৰযুক্তিৰ ক্ষেত্ৰত লাভ কৰা অগ্ৰগতিৰ লগত সংগতি ৰাখি বৰ্তমানৰ কাগজৰ চালানৰ ঠাইত কামৰূপ (ম) আৰু অসমৰ অন্যান্য জিলাসমূহত আমি 'ই-চালান' ব্যৱস্থা অব্যাহত ৰাখিম।
- (৪১৪) মহাশয়, ৪৮,০০০ গৰাকীতকৈ অধিক কনিষ্টবল আৰু হাবিলদাৰে অসমৰ শান্তি-শৃংখলা ৰক্ষাৰ কামত নিস্বার্থ সেৱা আগবঢ়াই আছে আৰু তেওঁলোক হৈছে অসম আৰক্ষীৰ মেৰুদণ্ডস্বৰূপ। এগৰাকী আৰক্ষীৰ লোক তেওঁৰ কৰ্মস্থলীত ২৪ ঘণ্টাই ব্যস্ত হৈ থাকিব লগা হয়। সেয়েহে তেখেতসকলক চৰকাৰী আৱাসগৃহৰ প্ৰয়োজন হয়। আৰক্ষীৰ বাবে আৱাসগৃহৰ সুবিধা উপলব্ধ কৰাৰ অৰ্থে আমাৰ চৰকাৰে 'আৰক্ষী আৱাস যোজনা'ৰ প্ৰস্তাৱ লৈছে আৰু প্ৰথম পৰ্যায়ত ১০০০টা আৱাসগৃহ নিৰ্মাণৰ বাবে ২০১৯-২০ বৰ্ষত মই ১৭০ কোটি টকাৰ প্ৰস্তাৱ দিছো।

- (৪১৫) মহাশয়, আত্মসমর্পনকাৰী আৰু অভিযান স্থগিতকৰণৰ অধীনত থকা কেডাৰৰ পুনৰ সংস্থাপনৰ বাবে ৰাজ্য চৰকাৰে এনে যুৱক-যুৱতীসকললৈ প্ৰশিক্ষণ প্ৰদান কৰাৰ অৰ্থে 'স্বাৱলম্বন' নামৰ এখন আঁচনি আৰম্ভ কৰিছে যাতে তেওঁলোকে স্ব-নিয়োজনৰ পথ বাচি লৈ ভালদৰে জীৱন নিৰ্বাহ কৰিব পাৰে। এতিয়ালৈকে এনেধৰণৰ ১৮০০ গৰাকী কেডাৰৰ বাবে দক্ষতা বিকাশৰ প্ৰশিক্ষণ কাৰ্যসূচী আৰম্ভ কৰা হৈছে আৰু আমি সন্মতপ্ৰৱণ স্পৰ্শকাতৰ এলেকাৰ ৩০,০০০ গৰাকী নিবনুৱা যুৱক-যুৱতীক প্ৰশিক্ষণ প্ৰদানৰ পৰিকল্পনা কৰিছো।
- (৪১৬) তদুপৰি, মুখ্যমন্ত্ৰীৰ সমগ্ৰ গ্ৰাম্য উন্নয়ন যোজনাৰ অধীনত সন্মতপ্ৰৱণ গাঁৱক সামৰি লোৱাৰ অৰ্থে ৰাজ্যখনৰ ৩১ খন জিলাত ২৪৯ খন এনে গাঁও চিনাক্ত কৰি আন এক অভিলাষী পদক্ষেপ হাতত লোৱা হৈছে। এই পদক্ষেপৰ জৰিয়তে বিদ্ৰোহাত্মক কাৰ্যকলাপৰ মূল কাৰণটো দূৰীকৰণত সহায়ক হ'ব আৰু উৎপাদনশীলতাৰ লগত জড়িত নিয়োগ সৃষ্টিত সহায় কৰিব।
- (৪১৭) মহাশয়, অসমৰ বিভিন্ন ঠাইত ২৮ টা নতুন অগ্নি নিৰ্বাপন আৰু জৰুৰীকালীন সেৱা কেন্দ্ৰৰ গৃহ প্ৰকল্পৰ নিৰ্মাণৰ কাম হাতত লোৱা হৈছে। ইয়াৰে ৫ টা গৃহৰ নিৰ্মাণকাৰ্য সম্পূৰ্ণ হৈছে আৰু বাকী থকা ২৩ টা গৃহৰ নিৰ্মাণকাৰ্য অলপতে সম্পূৰ্ণ হৈ উঠিব বুলি আশা কৰা হৈছে।
- (৪১৮) তদুপৰি, হামৰেন, মাইবং, কালাইন আৰু মানকাচাৰত ৪ টা নতুন অগ্নি নিৰ্বাপন আৰু জৰুৰীকালীন সেৱা আৰম্ভ কৰাৰ বাবে অলপতে অনুমোদন লাভ কৰা হৈছে।
- (৪১৯) মহাশয়, গাঁওৰক্ষী বাহিনীৰ বৰঙণিক স্বীকৃতি প্ৰদান কৰিবলৈ আৰু তেওঁলোকৰ কাম-কাজক শক্তিশালী কৰাৰ অৰ্থে ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত আমি তেওঁলোকক চাইকেল যোগান ধৰাৰ সিদ্ধান্ত লৈছো।
- (৪২০) অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০১৯-২০ বৰ্ষত এই বিভাগৰ বাবে মই ৬৩০৬ কোটি টকা আৱণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ লৈছো।

XIX. অসম চুক্তি ৰূপায়ণ বিভাগ :

- (৪২১) মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, অ' টি আই চৌহদত থকা অসম চুক্তি ৰূপায়ণ বিভাগৰ নৱনিৰ্মিত কাৰ্যালয়ত পুথিভঁৰাল তথা আৰ্কাইভৰ লগতে দৃশ্য-শ্ৰব্য সুবিধাসহ সভাকক্ষ নিৰ্মাণ, শব্দ-পোহৰৰ অনুষ্ঠানৰ ব্যৱস্থাৰ বাবে আৰু ৰাজ্যখনৰ বিভিন্ন স্থানত থকা শ্বহীদ বেদী আৰু স্মাৰকসমূহৰ সংৰক্ষণৰ বাবে পৰ্যাপ্ত পুঁজি ধাৰ্য কৰা হৈছে।
- (৪২২) মহোদয়, ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত অসম আন্দোলনৰ ইতিহাস (১৯৭৯-৮৫) সম্পৰ্কীয় এখন গ্ৰন্থ প্ৰকাশৰ বাবে প্ৰস্তাৱ আগবঢ়োৱা হৈছে।
- (৪২৩) ইয়াৰোপৰি, বৰ্তমানে আব্যাহত থকা আঁচনিসমূহৰ সবলীকৰণৰ বাবে পৰ্যাপ্ত পুঁজিৰ আৱণ্টন কৰা হৈছে।

XX. উদ্যোগ আৰু বাণিজ্য বিভাগ : সৰ্বাংগীণ বিকাশ সৃষ্টি

- (৪২৪) অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ চৰকাৰে উদ্যোগ নিৰ্ভৰ উন্নয়নক উৎসাহিত কৰাৰ অৰ্থে ৰাজ্যখনক এখন বিনিয়োগৰ লক্ষ্যস্থান হিচাপে প্ৰসাৰ সাধিবলৈ ২০১৮ চনৰ ৩ আৰু ৪ ফেব্ৰুৱাৰীত 'এডভাণ্টেজ আসাম, বিশ্ব বিনিয়োগকাৰী সন্মিলন' অনুষ্ঠিত কৰিছিল। প্ৰথম এডভাণ্টেজ আসাম, বিশ্ব বিনিয়োগকাৰী সন্মিলনে এক গতি প্ৰদান কৰাৰ পাছত ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষৰ সময়ছোৱাত ইয়াৰ দ্বিতীয় সংস্কৰণৰ আয়োজন কৰাৰ প্ৰস্তাৱ কৰা হৈছে আৰু ইয়াৰ বাবে বাজেটত পৰ্যাপ্ত পুঁজি আছুতীয়াকৈ ৰখা হৈছে।
- (৪২৫) অধ্যক্ষ মহোদয়, বিগত বৰ্ষৰ বাজেট ভাষণত আমাৰ হস্তশিল্পীসকলক ব্যৱসায়িক ভাৱে লাভান্বিত কৰাৰ উদ্দেশ্যে আমাৰ উদ্যোগ বিভাগে হস্তশিল্প উদ্যোগক পুনৰুজ্জীৱিত কৰাৰ কাৰণে এক নিৰ্দেশনা প্ৰস্তুত কৰিব বুলি মই ঘোষণা কৰিছিলো। ইয়াত মই আমাৰ সৰ্থেবাৰীৰ কাঁহ উদ্যোগৰ প্ৰসঙ্গত বিশেষভাৱে উল্লেখ কৰো যে আমি হস্তশিল্পীসকলৰ বাবে বিগত বছৰত আৰ্থিক সাহায্য প্ৰদান কৰিছিলো। পূৰ্বতে প্ৰদান কৰা ঋণ অনুদান হিচাপে গণ্য কৰি আমাৰ চৰকাৰে সৰ্থেবাৰীৰ কাঁহ শিল্পৰ গোটসমূহক অধিক সহায় কৰিবলৈ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰিছে। চলিত বৰ্ষৰ বাজেটত এই আঁচনিৰ কাৰণে মই ৫ কোটি টকা আবণ্টন দিছো।
- (৪২৬) মহোদয়, আজি মই এই সুযোগতে কেতবোৰ উল্লেখনীয় পদক্ষেপৰ ৰূপৰেখা দাঙি ধৰিব খুজিছো, যিয়ে অসমৰ তৈল উদ্যোগক লক্ষ্য আৰু অভিলাষৰ এক উচ্চ পৰ্যায়লৈ লৈ যাব। ২০১৯ চনৰ ১৬ জানুৱাৰীত ভাৰত চৰকাৰৰ অৰ্থনৈতিক পৰিক্ৰমা কেবিনেটে (CCEA) নুমলীগড় তেল শোধনাগাৰৰ বৰ্তমানৰ ৩ MMTPA ক্ষমতাৰ বিপৰীতে ৯ MMTPA ৰ লেখীয়া এক ব্যাপক সম্প্ৰসাৰণত অনুমোদন দিছে। নুমলীগড়লৈ ২২৫৯৪ কোটি টকা ব্যয় সাপেক্ষে বৰ্দ্ধিত ক্ষমতাৰ জোৰা মাৰিবলৈ এই শোধনাগাৰলৈ অসংশোধিত খাৰুৱা তেল আমদানি কৰাৰ বাবে পাৰাদ্বীপ বন্দৰৰ পৰা নুমলীগড় শোধনাগাৰলৈ এটা নতুন পাইপ লাইন বহুওৱা হ'ব। এই কামৰ বাবে ১০২০ কোটি টকাৰ অনুমোদন দিয়া হৈছে। এইটো আমাৰ ৰাজ্যত সৰ্ববৃহৎ বিনিয়োগ হিচাপে পৰিগণিত হৈছে। শোধনাগাৰটোৰ বৰ্দ্ধিত ক্ষমতাই অসমীয়া যুৱক-যুৱতীসকলৰ বাবে শতাধিক কৰ্মসংস্থাপনৰ সৃষ্টি কৰিব আৰু এই পাইপ লাইনে এই ভূবেষ্টিত ৰাজ্য অসমক পাৰাদ্বীপ বন্দৰৰ সৈতে প্ৰত্যক্ষভাৱে সংযোগ কৰিব। অসমৰ অৰ্থনৈতিক প্ৰগতি নিশ্চিতভাৱে ত্বৰান্বিত কৰাৰ ক্ষেত্ৰত গ্ৰহণ কৰা এনে পদক্ষেপৰ বাবে মাননীয় প্ৰধানমন্ত্ৰী শ্ৰীৰেদ্ৰ মোদীজীক আমি আমাৰ আন্তৰিক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছো।

- (৪২৭) মহাশয়, ভাৰত চৰকাৰৰ 'ষ্টাৰ্ট আপ ইণ্ডিয়া' কাৰ্যসূচীৰ পৰিপূৰকতাৰ বাবে আমি অসমৰ ষ্টাৰ্ট আপ নীতি, ২০১৭ ৰূপায়ণ কৰিছো, যাৰ জৰিয়তে যোগ্য ষ্টাৰ্ট আপলৈ বিত্তীয় আৰু অনাবিত্তীয় ব্যৱস্থা উপলব্ধ কৰা হৈছে। ইয়াৰ বাবে গুৱাহাটীত ৰাজ্য চৰকাৰৰ এটা ইনকিউবেশ্বন কেন্দ্ৰ (The NEST) স্থাপন কৰা হৈছে আৰু ইয়াৰ কাৰ্যকৰীকৰণৰ বাবে আই আই এম, কলকাতা ইন'ভেশ্বন পাৰ্ক (IIMCIP)ৰ সৈতে এখন বুজাবুজিৰ চুক্তি স্বাক্ষৰ কৰা হৈছে যিখনে উদ্যোগীসকলক উৎসাহ যোগাব।
- (৪২৮) অধ্যক্ষ মহোদয়, বিগত বছৰ কেইটাত ৰাজ্যখনৰ বিভিন্ন খণ্ডত বৃহৎ সংখ্যক সূক্ষ্ম, ক্ষুদ্ৰ আৰু মজলীয়া উদ্যোগ (MSME) স্থাপিত হৈছে আৰু এই MSME গোটসমূহক উদগনি যোগাবৰ বাবে ৰাজ্যখনৰ শ্ৰেষ্ঠ উদ্যোগীসকলৰ সন্মানার্থে এটা ৰাজ্যিক বঁটা প্ৰৱৰ্তনৰ প্ৰস্তাৱ লোৱা হৈছে।
- (৪২৯) তদুপৰি, ৰেল, স্থল আৰু জল পথসমূহৰ জৰিয়তে পৰিবহণ কৰা সামগ্ৰীসমূহৰ পৰিবহণৰ সা-সুবিধা প্ৰদানেৰে বাণিজ্যিক বিকাশ সম্ভাৱনাময় কৰি তোলাৰ বাবে NHIDCL সহায়ত যোগীযোপাত এটা মাল্টি ম'ডেল ল'জিষ্টিক পাৰ্ক (MMLP) স্থাপনৰ প্ৰস্তাৱ ৰখা হৈছে। অশোক কাগজ কলৰ স্থানত এই প্ৰকল্প নিৰ্মাণ কৰা হ'ব আৰু এই প্ৰকল্পত অসম চৰকাৰ হ'ব যৌথ প্ৰচেষ্টাৰ অন্যতম অংশীদাৰ।
- (৪৩০) অধ্যক্ষ মহোদয়, বিশ্ব মানৰ পৰীক্ষা, উৎপাদন আৰু সা-সুবিধাৰ মান সম্পন্নকৰণৰ বাবে ৪৭ কোটি টকা ব্যয় সাপেক্ষে ছিপাৰাৰত এখন ঔষধি উদ্যান স্থাপনৰ প্ৰস্তাৱ লোৱা হৈছে। ইয়ে ঔষধৰ বজাৰ সামৰ্থ বৃদ্ধি, অৰ্থনৈতিক মাত্ৰাৰ জৰিয়তে মূল্য হ্রাস আৰু ব্যক্তিগত বিনিয়োগ আকৰ্ষণ কৰি তুলিব।
- (৪৩১) অধ্যক্ষ মহোদয়, মই এই বিভাগৰ বাবে ২০১৯-২০ বৰ্ষত ৩১৯ কোটি টকা আৱণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ দিছো।

XXI. তথ্য আৰু জনসংযোগ বিভাগ :

- (৪৩২) অধ্যক্ষ মহোদয়, মোৰ পূৰ্বৰ বাজেটত মিডিয়া ফেল'শ্বিপ, সাংবাদিকৰ বাবে পেঞ্চন আঁচনি, মিডিয়া ট্ৰাষ্ট, সংবাদ মাধ্যমৰ বাবে শুভেচ্ছামূলক ভ্ৰমণ, সাংবাদিকৰ চিকিৎসা কল্যাণ আঁচনি, সাংবাদিকৰ পৰিয়াল কল্যাণ আঁচনি আদি বহুকেইখন আঁচনিৰ কথা ঘোষণা কৰা হৈছিল। মই সন্মানীয় সদনক অৱগত কৰিব বিচাৰো যে এই আঁচনিসমূহৰ ব্যৱস্থাপনা অনুসৰি হিতাধিকাৰীসকল উপকৃত হোৱাকৈ প্ৰয়োজনীয় পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰা হৈছে।
- (৪৩৩) এই প্ৰচেষ্টাক অধিক গতিশীল কৰাৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰে ২০ গৰাকী জ্যেষ্ঠ সাংবাদিকৰ বাবে ৫০,০০০ টকাৰ এককালীন সাহায্য প্ৰদান কৰাৰ বাবে সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰিছে।

- (৪৩৪) ২০১৯-২০ বৰ্ষতো আমি এই আঁচনি আৰু কাৰ্যসূচীসমূহলৈ আগবঢ়োৱা সাহায্য অব্যাহত ৰাখিম।
- (৪৩৫) অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত মই এই বিভাগৰ বাবে ৭৫ কোটি টকা আৱণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়াইছো।

XXII. তথ্য আৰু প্ৰযুক্তি :

ডিজিটেল প্ৰযুক্তিৰ উত্তৰণ

“তথ্য প্ৰযুক্তি আৰু যুৱক-যুৱতীসকল হৈছে ভাৰতৰ দুই প্ৰধান সম্পদ’

—শ্ৰীনেত্ৰ মোদী, ভাৰতৰ সন্মানীয় প্ৰধানমন্ত্ৰী

- (৪৩৬) অধ্যক্ষ মহোদয়, ৰাজ্যখনৰ প্ৰযুক্তিগত দৃশ্যপট উন্নীতকৰণৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰে কেইবাখনো উদ্ভাৱনীমূলক আঁচনি বা প্ৰকল্প আৰম্ভ কৰিছে। এনে এখন উল্লেখযোগ্য আঁচনি হৈছে বনগড়া গাঁৱত এক বৈদ্যুতিন পদ্ধতিৰ আৰ্হি আৰু নিৰ্মাণ গোট (ESDM) গঢ়ি তোলা। ২০১৯-২০ বৰ্ষত ই কাৰ্যক্ষম হৈ উঠিব বুলি আশা কৰা হৈছে।
- (৪৩৭) অধ্যক্ষ মহোদয়, চৰকাৰী ৱেব চাইট, প’ৰ্টেল, এপ্লিকেশ্যন আৰু ডাটাবেচ চাৰ্ভাৰ আদি আৰম্ভ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত এক একক সমাধান প্ৰৱৰ্তনৰ জৰিয়তে ৰাজ্য চৰকাৰৰ প্ৰয়োজনীয়তাসমূহ পূৰাব পৰাকৈ ২০১৯ চনৰ অক্টোবৰৰ ভিতৰত এটা অত্যাধুনিক তথ্য কেন্দ্ৰ স্থাপন কৰা হ’ব।
- (৪৩৮) মহোদয়, ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ বাজেটত ঘোষিত পদক্ষেপ অনুসৰি ৰাজ্যখনত এখন প্ৰযুক্তিগত গাঁও স্থাপনৰ ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰা হৈছে। ভিতৰুৱা অঞ্চলৰ উদ্যোগী আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক নতুন প্ৰযুক্তিসমূহৰ বিষয়ে অৱগত কৰাত আৰু গ্ৰামাঞ্চলৰ যুৱক-যুৱতীসকলৰ সামৰ্থ সৃষ্টিত ই সহায়ক হ’ব।
- (৪৩৯) অধ্যক্ষ মহোদয়, ৰাজ্যখনৰ তথ্য প্ৰযুক্তি আন্তঃগাঁথনিৰ শ্ৰীবৃদ্ধিৰ বাবেও পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰা হৈছে। ইয়াৰ ভিতৰত আছে অসম ফাইবাৰ নেট প্ৰকল্পৰ অধীনত ৰাজ্যখনৰ চুক কোন সামৰি ফাইবাৰ অপটিক কেবল সংযোগৰ ব্যৱস্থা কৰা। তদুপৰি, বিশ্ব বেংকৰ পুঁজিৰে হাতত লোৱা অসম নাগৰিককেন্দ্ৰিক সেৱা প্ৰদান প্ৰকল্পৰ অধীনত পৰৱৰ্তী ৫ বছৰত ৰাজহুৱা সুবিধা প্ৰদান কেন্দ্ৰ স্থাপনৰ ক্ষেত্ৰত এক ৰূপায়ণ সহযোগী হোৱাৰ বাবেও আমি প্ৰয়োজনীয় পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিছো। এই প্ৰকল্পই অসম জন সেৱাৰ অধিকাৰ আইনৰ অধীনত সেৱা প্ৰদান ব্যৱস্থা অধিক ফলপ্ৰসূ কৰি তুলিব।
- (৪৪০) অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাবে মই এই বিভাগলৈ ২৪ কোটি টকা আৱণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়াইছো।

XXIII. জলসিঞ্চন বিভাগ :

- (৪৪১) অধ্যক্ষ মহোদয়, কৃষি উৎপাদনত পানী অপৰিহাৰ্য আৰু কৃষিজাত সামগ্ৰীৰ উৎপাদন বৃদ্ধিত ই গুৰুত্বপূৰ্ণ মূলধন। জলসিঞ্চন বিভাগে ২০১৮ চনৰ মাৰ্চলৈকে ৬ষ্ঠ অনুসূচী অঞ্চলক সামৰি মূল্যাংকণ কৰা ২৭ লাখ হেক্টৰ মুঠ জলসিঞ্চনৰ সম্ভাৱনীয়তা থকা ভূমিৰ বিপৰীতে ৯.৯৬ লাখ হেক্টৰ ভূমিত জলসিঞ্চনৰ সম্ভাৱনীয়তা সৃষ্টি কৰিছে।
- (৪৪২) মহোদয়, ক্ষুদ্ৰ জলসিঞ্চন খণ্ডৰ অধীনত ২৮খন (৪৮ পইণ্ট) সৌৰ শক্তি চালিত মজলীয়া গভীৰ নলী-নাদ (MDTW) আঁচনি ৰূপায়ণ কৰা হৈছে আৰু আন ১০০খন সৌৰ শক্তি চালিত মজলীয়া গভীৰ নলী-নাদ (MDTW) আঁচনি ৰূপায়ণৰ বাবে প্ৰস্তাৱ লোৱা হৈছে।
- (৪৪৩) তদুপৰি, মহোদয়, এই খণ্ডৰ গুৰুত্ব উপলব্ধি কৰি পৃষ্ঠ আৰু উত্তোলিত জলসিঞ্চনৰ লগতে ৰঙিয়া, জালুকবাৰী, ধৰ্মপুৰ, টিংখং আদিত আমি গভীৰ নলীনাদ আঁচনি হাতত ল'ম। ইয়াৰ প্ৰাৰম্ভিক কামৰ বাবে মই বাজেটত ৪০ কোটি টকা আছুতীয়াকৈ ৰাখিছো।
- (৪৪৪) অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাবে এই বিভাগটোলৈ সৰ্বমুঠ ১০০৩ কোটি টকা আৱণ্টন দিয়াৰ বাবে মই প্ৰস্তাৱ আগবঢ়াইছো।

XXIV. ন্যায়িক বিভাগ : আইনৰ শাসন

- (৪৪৫) অধ্যক্ষ মহোদয়, বিগত কেইবছৰমানৰ ভিতৰত আমাৰ ৰাজ্যখনৰ ন্যায়পালিকাই উল্লেখযোগ্য প্ৰগতি লাভ কৰিছে। ইয়ে ন্যায়পালিকাই সকলোৰে বাবে ন্যায় নিশ্চিত কৰাৰ ক্ষেত্ৰত ন্যায়পালিকালৈ আমাৰ চৰকাৰৰ পূৰ্ণ সহযোগিতাৰ কথাকে সূচায়। অধ্যক্ষ মহোদয়, নাৰীৰ বিৰুদ্ধে সংঘটিত বৃদ্ধিত অপৰাধমূলক ঘটনাৱলী সম্পৰ্কে আমাৰ চৰকাৰ অতি সচেতন আৰু আমি এই ভাবুকিৰ বিৰুদ্ধে যুঁজ দিবলৈ সংকল্পবদ্ধ। নাৰী আৰু শিশুৰ বিৰুদ্ধে সংঘটিত অপৰাধসমূহৰ বিচাৰৰ অৰ্থে আমাৰ চৰকাৰে ৩৩ খন ফাষ্ট ট্ৰেক আদালত (প্ৰতিখন জিলাত এখনকৈ) স্থাপন কৰাৰ কথা ঘোষণা কৰিবলৈ পাই আনন্দিত হৈছো।
- (৪৪৬) মহোদয়, বিভিন্ন পৰ্যায়ত মুঠ ৩৭ খন অনুমোদিত আদালত আছে। যিবোৰ আন্তঃগাঁথনিমূলক স্থানৰ অভাৱৰ বাবে এতিয়াও কাৰ্যকৰী হোৱা নাই। ৰাজ্য চৰকাৰে এই ৩৭ খন আদালতলৈ আন্তঃগাঁথনি আৰু স্থানৰ ব্যৱস্থা কৰিব যাতে এই আদালতবিলাকে অতি শীঘ্ৰে কাৰ্যক্ষম হৈ উঠে।
- (৪৪৭) অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০১৯-২০ বৰ্ষত এই বিভাগটোৰ কাৰণে মুঠ ৫৪৯ কোটি টকাৰ আৱণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ কৰিছো।

XXV. শ্ৰমিক কল্যাণ বিভাগ : আমাৰ মুখ্য অগ্ৰাধিকাৰ

- (৪৪৮) মোৰ ভাষণৰ প্ৰাৰম্ভিক অংশত উদ্যোগসমূহত স্থানীয় যুৱক-যুৱতীসকলক নিযুক্তি দিয়াৰ বাবে ঘোষণা কৰাৰ বিষয়ে ইতিমধ্যে উল্লেখ কৰিছো। বিভাগে এই আঁচনিখন ২০১৯-২০

বৰ্ষত সম্পূৰ্ণ আন্তৰিকতাৰে ৰূপায়ণ কৰিব। আমি নিয়ন্ত্ৰণকাৰী বিভাগৰ পৰা বিৰত হৈ সুবিধা সৃষ্টিকাৰীৰ ভূমিকা পালন কৰিম।

- (৪৪৯) মহোদয়, আমি এটা কাৰখানা তথ্য পদ্ধতি (Factory Information System) প্ৰতিষ্ঠা কৰিম যিটোৱে বিভাগটোৰ কাম-কাজসমূহ আধুনিকীকৰণ কৰাত সহায় কৰিব।
- (৪৫০) অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০১৯-২০ বৰ্ষত এই বিভাগটোৰ কাৰণে মই সৰ্বমুঠ ৮৪ কোটি টকা আৱণ্টন দিয়াৰ প্ৰস্তাৱ কৰিছো।

XXVI. বিধায়িনী বিভাগ : বিবাদৰ নিষ্পত্তি, ন্যায় প্ৰদান

- (৪৫১) অধ্যক্ষ মহোদয়, পৰিবৰ্তিত সময়ৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি ২০১৮-২০১৯ বৰ্ষত ১৩ টা সংশোধনী আৰু ১৬ খন নতুন আইন গৃহীত কৰা হৈছিল।
- (৪৫২) অসম ৰাজ্যিক আইন সেৱা প্ৰাধিকৰণ (ASLSA)ৰ মধ্যস্থতাত আৰু এই প্ৰাধিকৰণৰ পৰামৰ্শ অনুসৰি জিলা আইন সেৱা প্ৰাধিকৰণে অনুসূচিত জাতি, অনুসূচিত জনজাতি, মহিলা, শিশু, বিশেষভাৱে সক্ষম, মানৱ সৰবৰাহত পীড়িত আদি অসমৰ মুঠ ৮,১৬৪ গৰাকী লোকলৈ আইনী সাহায্য প্ৰদান কৰা হৈছে।
- (৪৫৩) মহাশয়, দৰং, নলবাৰী, তিনিচুকীয়া, শোণিতপুৰ, কাছাৰ আৰু ধেমাজি জিলাত বিকল্প বিবাদ নিষ্পত্তি (ADR) কেন্দ্ৰ নিৰ্মাণ কৰা হৈছে আৰু বঙাইগাঁও, গোলাঘাট, যোৰহাট, ডিব্ৰুগড়, কোকৰাঝাৰ আৰু বৰপেটা জিলাতো ADR কেন্দ্ৰ নিৰ্মাণ কৰি থকা হৈছে। এই কেন্দ্ৰসমূহে বিবাদসমূহৰ নিষ্পত্তিৰ বাবে এটা বিকল্প কাৰ্যপ্ৰণালী সৃষ্টি কৰাৰ লগতে আদালতসমূহৰ ওপৰত থকা হেঁচা হ্ৰাস কৰিব।
- (৪৫৪) অধ্যক্ষ মহোদয়, এই বিভাগৰ বাবে মই ২০১৯-২০ বৰ্ষত ১৪ কোটি টকা আৱণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ দিছো।

XXVII. খনি আৰু খনিজ সম্পদ বিভাগ : প্ৰকৃতিৰ দান

- (৪৫৫) ভূ-তত্ত্ব আৰু খনি সঞ্চালকালয়ে গ্ৰহণ কৰা পদক্ষেপৰ ফলস্বৰূপে খাৰুৱা তেল, প্ৰাকৃতিক গেছ, কয়লা আৰু চূণশিলৰ পৰা সংগৃহীত ৰ'য়েলিটৰ জৰিয়তে ৰাজ্যখনে লাভ কৰা ৰাজহৰ পৰিমাণ উল্লেখযোগ্যভাৱে বৃদ্ধি পাইছে। ২০১৭-১৮ বৰ্ষত সংগৃহীত ৰ'য়েলিটৰ পৰিমাণ আছিল ১৯০১.১২ কোটি টকা আৰু ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ নৱেম্বৰ মাহলৈ এই পৰিমাণ হৈছে ১৭৯৭.৮৭ কোটি টকা।
- (৪৫৬) খনি আৰু খনিজ সম্পদ (উন্নয়ন আৰু নিয়ন্ত্ৰণ) আইন (MMDR Act, 2015) অনুসৰি অসমৰ ৩৩ খন জিলাত District Mineral Foundations (DMF) Trust নামৰ এটা অ-লাভজনক নিধি গঠন কৰা হৈছে। প্ৰধানমন্ত্ৰী খনিজ ক্ষেত্ৰ কল্যাণ যোজনাৰ অধীনত

খননৰ লগত জড়িত কাম-কাজৰ দ্বাৰা আক্ৰান্ত পৰিয়াল/এলেকাৰ স্বার্থ আৰু কল্যাণৰ বাবে কাম কৰাটোৱে হৈছে ইয়াৰ উদ্দেশ্যে। এই খণ্ডটোত আমি বিনিয়োগ অব্যাহত ৰাখিম, কিয়নো ইয়াত ৰাজহ আহৰণৰ প্ৰচুৰ সম্ভাৱনীয়তা আৰু সুযোগ আছে।

(৪৫৭) অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০১৯-২০ বৰ্ষত এই বিভাগৰ বাবে মই ২৬ কোটি টকা আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ কৰিছো।

XXVIII. পঞ্চায়ত আৰু গ্রামোন্নয়ন বিভাগ : সমৃদ্ধিশালী গ্রামাঞ্চল

(৪৫৮) মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, ৰাজ্যখনৰ লগতে বিভাগটোৱে অন্যতম গুৰুত্ব প্ৰদান কৰা ক্ষেত্ৰ হৈছে ৰাজ্যখনৰ প্ৰাকৃতিক সম্পদৰ সংৰক্ষণৰ অৰ্থে প্ৰাকৃতিক সম্পদৰ ব্যৱস্থাপনা। ভাৰতীয় মহাকাশ গৱেষণা সংস্থাৰ সহায়েৰে ২.৩০ লাখতকৈয়ো অধিক সম্পদৰ জিঅ'-টেগিং কৰি ৰাজস্থৰাকৈ উপলব্ধ কৰোৱা হৈছে। মহিলাৰ অংশগ্ৰহণৰ হাৰ ২০১৭-১৮ বৰ্ষত ৩৮.৫১ শতাংশৰ পৰা ২০১৭-১৮ বৰ্ষত ৪০.৪১ শতাংশলৈ (২০১৮-১৯ বৰ্ষলৈ) বৃদ্ধি পাইছে।

(৪৫৯) সমগ্ৰ দেশতে পঞ্চায়তীৰাজ ব্যৱস্থা সবল কৰি তুলিবলৈ আৰম্ভ কৰা এখন অন্যতম আঁচনি হৈছে ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰাম স্বৰাজ অভিযান। বৰ্তমান এটা ৰাজ্যিক পঞ্চায়ত সম্পদ কেন্দ্ৰৰ লগতে এছ আই পি আৰ ডিৰ প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰ নথকা জিলাসমূহত ১১ (এঘাৰ) টা জিলা পঞ্চায়ত সম্পদ কেন্দ্ৰ স্থাপন কৰা হৈছে।

(৪৬০) চলিত বিত্তীয় বৰ্ষত অসম চৰকাৰে নিবনুৱা যুৱক-যুৱতী, মহিলা আৰু কৃষকসকলক বেংকৰ ঋণ তথা চৰকাৰী ৰাজসাহায্যৰে স্বনিয়োজন প্ৰদান কৰিবলৈ 'অটল আত্মসংস্থাপন যোজনা' নামেৰে এখন নতুন আঁচনি আৰম্ভ কৰিবলৈ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়াইছে। চলিত বিত্তীয় বৰ্ষত প্ৰতিষ্ঠানটোৱে ৯৯০ গৰাকী লোকলৈ চৰকাৰী ৰাজসাহায্যযুক্ত বেংক ঋণ প্ৰদানৰ বাবে প্ৰস্তাৱ দিছে।

(৪৬১) অধ্যক্ষ মহোদয়, প্ৰধানমন্ত্ৰী আৱাস যোজনা-গ্ৰামীণৰ ১৬০১৯ গৰাকী ভূমিহীন হিতাধিকাৰীলৈ ভূমি ক্ৰয়ৰ বাবে বিত্তীয় সহায় হিচাপে প্ৰতিগৰাকী হিতাধিকাৰী (নতুন)লৈ ৫০,০০০ টকা প্ৰদানৰ বাবে ৮০.১০ কোটি টকাৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। ভূমিহীন হিতাধিকাৰীসকললৈ আৱণ্টিত প্ৰধানমন্ত্ৰী আৱাস যোজনা-গ্ৰামীণৰ গৃহসমূহৰ কাম সম্পূৰ্ণ কৰাৰ লগতে পুঁজিৰ সম্পূৰ্ণ ব্যৱহাৰৰ বাবে এই আঁচনিখনৰ প্ৰয়োজন।

(৪৬২) ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাবে মই এই বিভাগটোলৈ মুঠ ৬০৩২ কোটি টকাৰ আবণ্টনৰ বাবে প্ৰস্তাৱ আগবঢ়াইছো।

XIX. কৰ্মচাৰী বিভাগ : ভৱিষ্যতৰ বাবে সততে প্ৰস্তুত এদল কৰ্মীৰ সৃষ্টি কৰা

(৪৬৩) মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, অসম লোক সেৱা আয়োগ আৰু অসম ভূমি ও ৰাজহ সেৱাৰ অধীনত ক্ৰমে ৯৫ গৰাকী অসম অসামৰিক সেৱাৰ বিষয়া আৰু ৬০ গৰাকী অসম ভূমি

ও ৰাজহ সেৱা (ALRS) ৰ বিষয়াক নিযুক্তি দিয়া হৈছে। অসম অসমাৰিক সেৱাৰ কনিষ্ঠ বৰ্গৰ ৯২ টা পদ সৃষ্টি কৰা হৈছে।

(৪৬৪) ২০১৯-২০ বৰ্ষত এই বিভাগটোৰ কাৰণে মই মুঠ ১৯ কোটি টকাৰ বাজেট আৱণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ দিছো।

XXX. শক্তি বিভাগ : সৰ্বাংগীণ বিকাশ ত্বৰান্বিতকৰণ

(৪৬৫) অধ্যক্ষ মহোদয়, মোৰ পূৰ্বৰ বাজেট ভাষণত দিয়া প্ৰতিশ্ৰুতি অনুসৰি পূৰ্বৰ বিশেষ শুদ্ধৰ বিপৰীতে মূল্যানুসাৰে ৫ শতাংশ হাৰত বিদ্যুৎ শুদ্ধ আৰোপ কৰাৰ উদ্দেশ্যে ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ অসম বিধানসভাৰ শৰৎকালীন অধিবেশনত অসম বিদ্যুৎ শুদ্ধ আইন, ১৯৬৪ সংশোধন ঘটোৱা হৈছে। হিচাপৰ ধৰণৰ এই পৰিৱৰ্তনে অসম ৰাজ্যিক বিদ্যুৎ পৰিষদৰ কৰ্মচাৰী পেঞ্চন পুঁজি বিনিয়োগ নিধিক আত্মনিৰ্ভৰশীল হৈ উঠাৰ বাট প্ৰশস্ত কৰিব। মই ৫০০ কোটি টকাৰ এককালীন সাহায্য আগবঢ়োৱাৰ প্ৰস্তাৱ কৰিছো যি এই পেঞ্চননিধিক ইয়াৰ পৰিশোধেয় বাধ্যবাধকতা জোৰা মৰাৰ পিছত এক কৰ্পাছ গঠনত সহায় কৰিব।

(৪৬৬) বৰ্তমান শক্তি বিভাগত বহুতো পুৰণি ট্ৰেন্সফৰ্মাৰ আছে যাৰ ফলত শক্তি খণ্ডত কাৰ্যক্ষমতা হ্রাস পোৱাৰ লগতে মেৰামতি আৰু ৰক্ষণাবেক্ষণত অধিক ব্যয় হয়। আমাৰ চৰকাৰে এই পুৰণি ট্ৰেন্সফৰ্মাৰবোৰ সলনি কৰি নতুন ট্ৰেন্সফৰ্মাৰ সংস্থাপনৰ বাবে সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰিছে। তদুপৰি এচিয়ান ডেভেল'পমেণ্ট বেংকে (ADB) আমাৰ চৰকাৰক শক্তি উৎপাদন, ৰূপান্তৰকৰণ আৰু বিতৰণ ব্যৱস্থাৰ উন্নতিৰ অৰ্থে সাহায্য আগবঢ়াইছে।

(৪৬৭) এছীয় উন্নয়নী বেংকৰ আঁচনিৰ অধীনত সমগ্ৰ ১৯ টা বিদ্যুৎ মণ্ডলৰ বাবে কাম-কাজ হাতত লোৱাৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়োৱা হৈছে। সেইসমূহ হৈছে নতুন ১৯৬ টা ৩৩x১১ কে ভি উপকেন্দ্ৰ, ৩,৯৫৮ আৱৰ্ত কিলো মিটাৰ দৈৰ্ঘ্যৰ নতুন ৩৩ কে ভি লাইন আৰু ৫৩,৫৯৮ আৱৰ্ত কিলো মিটাৰ দৈৰ্ঘ্যৰ নতুন ১১ কে ভি লাইন। তদুপৰি অসম বিদ্যুৎ বিতৰণ কোম্পানী পৰিসীমিতৰ সকলো বিদ্যুৎ মণ্ডলৰ বাবে মুঠ ১,১৪০ টা স্থানত ৫ আৰু ১০ কে ভি এ বিতৰণ ট্ৰেন্সফৰ্মাৰসহ হাই ভল্টেজ বিতৰণ ব্যৱস্থা (HVDS)ৰ প্ৰস্তাৱ কৰা হৈছে। ৪১০ কোটি টকাৰ পুঁজিৰে ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাবে প্ৰথম পৰ্যায়ৰ আৰু তৃতীয় পৰ্যায়ৰ ৮ লাখ স্মাৰ্ট মিটাৰ ক্ৰয়ৰ প্ৰস্তাৱ লোৱা হৈছে। CAPEX আৰু RESCO ব্যৱস্থাৰ জৰিয়তে আৱাসিক সামাজিক আৰু প্ৰাতিষ্ঠানিক খণ্ডত ৰাজসাহায্য ব্যৱস্থাৰ জৰিয়তে ১০ মেগাৱাট সৰ্বমুঠ সমৰ্থৰ গ্ৰীড সংযোগী ৰুফটপ সৌৰশক্তি প্ৰকল্প ৰূপায়ণ কৰা হ'ব।

(৪৬৮) তদুপৰি অকামিলা হৈ পৰা পুৰণি শক্তি বিতৰণ ট্ৰেন্সফৰ্মাৰবোৰ সলনি কৰাৰ বাবে আমি ১০০ কোটি টকা আগবঢ়াইছো।

(৪৬৯) ২০১৯-২০ বৰ্ষত এই বিভাগৰ বাবে মই ১৮৭৭ কোটি টকা আৱণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ কৰিছো।

XXXI. মুদ্ৰণ আৰু লেখন সামগ্ৰী বিভাগ

- (৪৭০) অধ্যক্ষ মহোদয়, মুদ্ৰণ আৰু লেখন সামগ্ৰী বিভাগে ৰাজ্যখনৰ বিভিন্ন বিভাগৰ ছপা কাম-কাজৰ ব্যৱস্থা কৰে। বিভাগটোৱে বিভিন্ন অনুসূচী আৰু অনুসূচী বহিৰ্ভূত প্ৰপত্ৰ, বেলট পেপাৰ, বিধান সভাৰ বিভিন্ন নথি-পত্ৰ আদিকে ধৰি বিভিন্ন গোপনীয় নথি ছপা কৰে। মুদ্ৰণ আৰু লেখন সামগ্ৰী সঞ্চালকালয়ে ৰাজ্য চৰকাৰৰ বিভাগসমূহ, অসম সচিবালয়, উচ্চ ন্যায়ালয় আৰু নিম্ন আদালত আদিলৈ তেওঁলোকৰ প্ৰয়োজন অনুসৰি বিভিন্ন লেখন সামগ্ৰী আৰু প্ৰপত্ৰ যোগান ধৰে।
- (৪৭১) ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাবে SFPD ৰ অধীনত সাধাৰণ কামকাজৰ বাবে ১.২১ কোটি টকা আৰু যন্ত্ৰ সামগ্ৰী ক্ৰয়ৰ বাবে ১.৬৯ কোটি টকাৰ আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়োৱা হৈছে।
- (৪৭২) বিভাগটোৰ অধীনত অসম চৰকাৰী ছপাশাল আৰু ইয়াৰ শাখাসমূহক আধুনিক ডিজিটেল ছপা প্ৰযুক্তিৰে সু-সজ্জিত কৰা হ'ব, যিয়ে চৰকাৰৰ জৰুৰী আৰু সময় নিৰ্দ্ধাৰিত কামকাজসমূহ সুচাৰুৰূপে সম্পন্ন কৰাত সহায় কৰিব।
- (৪৭৩) এই বিভাগটোৰ বাবে মই ২০১৯-২০ বৰ্ষত ৫৩ কোটি টকা আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ ৰাখিছো।

XXXII. জনস্বাস্থ্য কাৰিকৰী বিভাগ : নিৰ্মল পানী, নিৰ্মল অসম :

- (৪৭৪) অধ্যক্ষ মহোদয়, ৰাজ্যখনৰ বহুতো চহৰত খোৱা পানী এক গুৰুত্বপূৰ্ণ সমস্যা সম্পৰ্কত আমি অৱগত। জনস্বাস্থ্য কাৰিকৰী বিভাগ, অসমে নিৰাপদ খোৱাপানীৰ যোগান আৰু অসমৰ গ্ৰাম্য এলেকাত অনাময় ব্যৱস্থাৰ সুবিধাৰ বাবে অসম চৰকাৰৰ নডেল বিভাগ হিচাপে কাম কৰি আহিছে।
- (৪৭৫) মহোদয়, আহিবলগীয়া বিত্তীয় বৰ্ষত আমি ১০০ ডিজেল চালিত আঁচনিক সৌৰ শক্তি চালিত আঁচনিলৈ ৰূপান্তৰ কৰিম। এই উদ্দেশ্যে আমি ২৫ কোটি টকা নিৰ্দ্ধাৰণ কৰিছো।
- (৪৭৬) ইয়াৰোপৰি, বিশুদ্ধ খোৱা পানী, স্কুল মহাবিদ্যালয়, পুথিভঁৰালত যোগান আৰু সামূহিক ব্যৱহাৰৰ বাবে আৰ্চেনিক আৰু ফ্লৰাইড নিষ্কাষণ বহনযোগ্য প্ৰকল্পৰ যোগান ধৰা হ'ব। এই আঁচনিৰ বাবে মই ৩৭.৫০ কোটি টকা আবণ্টন দিছো।
- (৪৭৭) আৰ্চেনিক আৰু ফ্লৰাইড সমস্যাৰ নিৰাময়ৰ বাবে চৰকাৰে সৰ্বোচ্চ অগ্ৰাধিকাৰ দিছে। ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ ভিতৰত অসমৰ ৩৮০খন আৰ্চেনিক প্ৰভাৱান্বিত আবাসিক এলেকা আৰু ৭খন ফ্লৰাইড প্ৰভাৱান্বিত আবাসিক এলেকাত এই সমস্যা নিৰাময়ৰ প্ৰস্তাৱ কৰা হৈছে। আৰ্চেনিক প্ৰভাৱান্বিত আবাসিক এলেকাৰ বাবে ২০১৯-২০ বৰ্ষত ১১৭খন ভূমি উৎস ভিত্তিক (Surface Source based) পাইপ যোগে পানী যোগান আঁচনি হাতত লোৱা হ'ব।
- (৪৭৮) ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাবে মই এই বিভাগৰ বাবে ২২৭৪ কোটি টকা আবণ্টন দিয়াৰ প্ৰস্তাৱ দিছো।

XXXIII. গড়কাপ্তানি (গৃহ আৰু ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাই পথ) বিভাগ : শক্তিশালী ৰাষ্ট্ৰ নিৰ্মাণৰ বাবে সবল আন্তঃগাঁথনি :

- (৪৭৯) সন্মানীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ চৰকাৰে এই কথা উপলদ্ধি কৰে যে এক উন্নত যোগাযোগ ব্যৱস্থাই কৃষি, উদ্যান শস্য, শিক্ষা, স্বাস্থ্য আদিৰ দৰে আন আন খণ্ডৰ অৰ্থনৈতিক বিকাশ বহু পৰিমাণে ত্বৰাঘিত কৰে। এই কথা মনত ৰাখি ৰাজ্য চৰকাৰে ভাৰত চৰকাৰৰ প্ৰয়োজনীয় সাহায্যৰে ৰাজ্যখনৰ বহুতো গুৰুত্বপূৰ্ণ পথৰ উন্নীতকৰণ আৰু বহুকেইটা নতুন ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথ নিৰ্মাণৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় গুৰুত্ব প্ৰদান কৰিছে।
- (৪৮০) ইষ্ট ৰেষ্ট কৰিড'ৰৰ উপৰিও প্ৰায় ৩৩৩ কি. মি দৈৰ্ঘ্যৰ ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথৰ চাৰিলেনকৰণৰ কাম যথেষ্টখিনি আগবাঢ়িছে। ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ ওপৰত ৬খন নতুন দলঙৰ বিস্তৃত প্ৰকল্প প্ৰতিবেদন প্ৰস্তুতিৰ কাম চলি আছে।
- (৪৮১) ৰাজ্য চৰকাৰে ৰাজ্যৰ নিজা পুঁজিৰ পৰা অসমৰ ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাই পথসমূহৰ মেৰামতিৰ বাবে প্ৰায় ৮০ কোটি টকা বিনিয়োগ কৰিছে।
- (৪৮২) মহাশয়, শ্বিলং আৰু চেন্নাইত আছাম হাউছৰ নিৰ্মাণ সম্পূৰ্ণ হৈছে। দিল্লী, কলকাতা (ছল্ট লেক) আৰু মুম্বাইত আছাম হাউছৰ নিৰ্মাণ প্ৰায় সম্পূৰ্ণ হৈ উঠিছে আৰু ভেল'ৰত নিৰ্মাণৰত আছাম হাউছৰ কামো প্ৰায় সম্পূৰ্ণ হৈছে। বাংগালুৰুত অসম ভৱনৰ নিৰ্মাণ কাৰ্য সন্তোষজনকভাৱে আগবাঢ়িছে।
- (৪৮৩) মহোদয়, আমাৰ চৰকাৰে নদীদ্বীপ মাজুলীৰ গুৰুত্ব উপলদ্ধি কৰি নদীদ্বীপটোৰ আন্তঃগাঁথনিৰ উন্নয়নৰ ব্যৱস্থা লৈছে। এই উদ্দেশ্যে পূৰ্ণাংগ কাৰ্যালয় চৌহদ আৰু আবাসিক ভৱন নিৰ্মাণৰ কাম চলাই থকা হৈছে।
- (৪৮৪) ২০১৯-২০ বৰ্ষত এই বিভাগৰ বাবে মই ৫৫৯ কোটি টকা আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ লৈছো।

XXXIV. গড়কাপ্তানি (পথ) বিভাগ

অসমক সংযোগ কৰি

- (৪৮৫) মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, অন্যান্য খণ্ডত আৰ্থিক আৰু বিত্তীয় বিকাশক সহায় আগবঢ়াব পৰাকৈ এটা শক্তিশালী আৰু বহনক্ষম পথ আন্তঃগাঁথনি গঢ়ি তোলাটো চৰকাৰখনৰ এটা প্ৰধান অংগীকাৰ। সেয়েহে, অসমৰ পথ খণ্ডক পুঁজি বিনিয়োগৰ এক অন্যতম অগ্ৰাধিকাৰ অঞ্চল হিচাপে চিনাক্ত কৰা হৈছে। ৰাইজৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি অসমত গড়কাপ্তানি বিভাগৰ পথ সংযোগীকৰণৰ কামৰ প্ৰসাৰিত হৈ আছে। তাৰ ফলস্বৰূপে, উন্নয়ন আৰু মেৰামতিৰ কাৰণে পুঁজিৰ প্ৰয়োজনীয়তাও ক্ষিপ্ৰতাৰে বৃদ্ধি পাইছে। অসম চৰকাৰে ভাৰত চৰকাৰ, নাৰাৰ্ড আৰু আমাৰ নিজস্ব সম্পদেৰে যথেষ্ট পৰিমাণৰ ধনৰাশি আহৰণ কৰিছে।

- (৪৮৬) গুৱাহাটীত ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ উত্তৰ পাৰ আৰু দক্ষিণ পাৰৰ মাজত অৰ্থনৈতিক কামকাজ বৃদ্ধি কৰাৰ উদ্দেশ্যে প্ৰায় ২২০০ কোটি টকাৰ ব্যয়ৰে New Development Bank ৰ অধীনত ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদীৰ ওপৰত এখন ৬ লেনযুক্ত দলং নিৰ্মাণৰ বাবে পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰা হৈছে। মই পৱিত্ৰ সদনক জনাবলৈ পাই সুখী যে ২০১৯ চনৰ ৯ ফেব্ৰুৱাৰীত মাননীয় প্ৰধানমন্ত্ৰীয়ে এই বৃহৎ প্ৰকল্পৰ আধাৰশিলা স্থান কৰিব।
- (৪৮৭) পথৰ আন্তঃগাঁথনি আৰু মেৰামতিৰ বাবে বিগত তিনি বছৰত ২০০০ কোটিতকৈও অধিক টকা বিনিয়োগ কৰাৰ পিছত ৰাজ্যৰ নিজস্ব সম্পদৰ অধীনত আমি ভালেসংখ্যক নতুন মুখ্য প্ৰকল্প গ্ৰহণ কৰিছো। ২০১৮-১৯ বৰ্ষত পথ আৰু দলং নিৰ্মাণৰ কামকাজৰ বাবে ৪৬৫৭ কোটি টকা মঞ্জুৰ কৰা হৈছে, যিয়ে অসমৰ পথ খণ্ডৰ আমূল পৰিবৰ্তন সাধন কৰিব।
- (৪৮৮) মহোদয়, প্ৰধানমন্ত্ৰী গ্ৰাম চড়ক যোজনাৰ সুফলৰ উপৰিও আমি গ্ৰহণ কৰা অতিৰিক্ত পদক্ষেপৰ ফলত গাঁও পথসমূহৰ ৰূপান্তৰৰ ছবিৰ কথা মই উল্লেখ কৰিব খুজিছো। আমি আমাৰ নিজস্ব সম্পদৰ জৰিয়তে Inter-locking Concrete Paved Blocks ৰ সৈতে গাঁও পথসমূহৰ নিৰ্মাণৰ কাম আৰম্ভ কৰিছো, যিয়ে আমাৰ কিছুমান ভিতৰুৱা অঞ্চলৰ যোগাযোগ ব্যৱস্থা অধিক সুচল আৰু দীৰ্ঘস্থায়ী কৰিব। আমি এইবছৰত প্ৰধানমন্ত্ৰী গ্ৰাম চড়ক যোজনাৰ অধীনত গড়ে প্ৰতিদিনে ৬ কিলোমিটাৰ হিচাপত ইতিমধ্যে ১৮০০ কিলোমিটাৰতকৈ অধিক পথৰ নিৰ্মাণ সম্পূৰ্ণ কৰিছো আৰু ২০১৯-২০ বৰ্ষত ইয়াৰ দুগুণ নিৰ্মাণৰ লক্ষ্য নিৰ্দ্ধাৰণ কৰা হৈছে। প্ৰধানমন্ত্ৰী গ্ৰাম্য চড়ক যোজনাৰ অধীনত কেন্দ্ৰীয় আৰু ৰাজ্য চৰকাৰৰ পুঁজিৰ অংশীদাৰিত্বৰ অনুপাত যদিও ৯০ঃ১০, অসম চৰকাৰে গ্ৰাম্য পথ আন্তঃগাঁথনি উন্নয়নৰ বাবে এই আঁচনিৰ বাবে প্ৰায় ২৩ শতাংশ অৰ্থাৎ ২২২৪.২৫ কোটি টকাৰ পুঁজিৰ যোগান ধৰিছে। সেয়েহে এইক্ষেত্ৰত কাৰ্যতঃ পুঁজি অংশীদাৰিত্বৰ অনুপাত হৈছেগৈ ৭৭ঃ২৩। ইয়ে ৰাজ্যখনৰ সামগ্ৰিক উন্নয়নৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰখনৰ দায়বদ্ধতা আৰু দৃঢ়তাকে প্ৰতিফলিত কৰে।
- (৪৮৯) পলাশবাৰী আৰু শুৱালকুছিৰ মাজত সংযোগ স্থাপন কৰি ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদীৰ ওপৰত আন এখন দলং নিৰ্মাণৰ বাবে প্ৰস্তাৱ লোৱা হৈছে। কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ NESIDS আঁচনিখনৰ অধীনত যোৰহাটৰ ন-আলিত ভাৰত চৰকাৰে ৬৭.৭৫৬৭ কোটি টকাত অনুমোদন জনাইছে।
- (৪৯০) ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত এই বিভাগটোৰ বাবে মই মুঠ ৬২৬৯ কোটি টকা আৱণ্টন দিয়াৰ প্ৰস্তাৱ কৰিছো।

XXXV. ৰাজহ আৰু দুৰ্যোগ ব্যৱস্থাপনা বিভাগ

দেশ আৰু জনসাধাৰণৰ প্ৰতি দায়বদ্ধতা

- (৪৯১) মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, ৰাজ্যখনত ভূমিলেখ্য ব্যৱস্থাপনা উন্নীত কৰাৰ বাবে নিশ্চিত ব্যৱস্থাত গুৰুত্ব আৰোপ কৰি এইক্ষেত্ৰত জনসাধাৰণক হাৰাশাস্তিৰ পৰা মুক্ত কৰাৰ অৰ্থে ভূমিলেখ্যৰ বিশ্বাসযোগ্য, সময়োচিত আৰু বিবাদহীন উন্নীতকৰণ তদাৰক কৰাৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰে ইতিমধ্যে ৱেব ভিত্তিক (web based) সংহত ভূমিলেখ্য ব্যৱস্থাপনা পদ্ধতি (ILRMS) প্ৰৱৰ্তন কৰিছে।
- (৪৯২) মহোদয়, পঞ্জীয়ন কাৰ্যালয়সমূহৰ দক্ষতা বৃদ্ধিৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰে মুঠ ৭৭ টা কাৰ্যালয়ৰ ভিতৰত ৪৭ টা পঞ্জীয়ন কাৰ্যালয়ত E-stamping ব্যৱস্থাৰ প্ৰৱৰ্তন কৰিছে। বাকী ৩০ টা কাৰ্যালয়ত সোনকালে E-stamping ৰ ব্যৱস্থাৰ আৰম্ভ কৰা হ'ব।
- (৪৯৩) অসমত ভূমি বন্দৱস্তীৰ ইতিহাস অধ্যয়নৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰে 'Discovery of Assam' নামৰ এটা প্ৰকল্প আৰম্ভ কৰিছে আৰু Omeo Kumar Das Institute of Social Change and Development ক এই দায়িত্ব অৰ্পণ কৰা হৈছে। প্ৰতিস্থানটোৱে প্ৰাৰম্ভিক প্ৰক্ৰিয়া আৰম্ভ কৰিছে আৰু ক্ষেত্ৰভিত্তিক অধ্যয়নৰ কাম ইতিমধ্যে আৰম্ভ হৈছে।
- (৪৯৪) আমি অসমত বৰ্তমানলৈকে জৰীপ নকৰা ১০৩০ খন গাঁৱত জৰীপকাৰ্য চলোৱাৰ প্ৰস্তাৱ গ্ৰহণ কৰিছোঁ। এই গাঁওসমূহৰ জৰীপকাৰ্য সমাপ্ত হোৱাৰ পিচত কেইবা লাখে খিলঞ্জীয়া পৰিয়ালক ভূমিৰ অধিকাৰ প্ৰদান কৰিব পৰা যাব।
- (৪৯৫) যেতিয়া আমি অসমত ভূমি ৰাজহৰ বিষয়ে চিন্তা কৰোঁ, তেতিয়া আমাৰ গাঁওবুঢ়া আৰু মৌজাদাৰসকলৰ কথা মনলৈ আহে। এইসকলে অসমৰ জনসাধাৰণলৈ আগবঢ়োৱা সেৱাক আমাৰ চৰকাৰে স্বীকৃতি প্ৰদান কৰে আৰু ০১-০১-২০১৮ চনৰ পৰা কাৰ্যকৰী হোৱাকৈ গাঁওবুঢ়াসকলৰ মাহিলি পাৰিতোষিক ৪,২০০ টকাৰ পৰা ৬,৫০০ টকালৈ (মোটাটোটি) বৃদ্ধি কৰাৰ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰিছে।
- (৪৯৬) আমাৰ চৰকাৰে বৰ্তমানে ৰাজ্যখনত সক্ৰিয় হৈ থকা সত্ৰসমূহৰ চূড়ান্ত তালিকা (অসম পুৰাতাত্ত্বিক সঞ্চালকালয় আৰু জিলাসমূহে কৰা জৰীপৰ ভিত্তিত) প্ৰস্তুত কৰাৰ বাবে নতুন পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিছে। এই ব্যৱস্থাই সত্ৰসমূহৰ বৰ্তমান অৱস্থা সম্পৰ্কে চৰকাৰক সম্যকভাৱে অৱগত কৰাত সহায় কৰিব।
- (৪৯৭) মহোদয়, ভূমি জৰীপ ব্যৱস্থাৰ আধুনিকীকৰণৰ উদ্দেশ্যে আমাৰ চৰকাৰে ETS, DGPS আদিৰ দৰে আধুনিক জৰীপ সৰঞ্জামৰ ব্যৱহাৰ আৰম্ভ কৰিছে। এই ব্যৱস্থাই ৰাজ্যখনত ভূমি জৰীপ মূল্যাংকন দ্ৰুত আৰু সঠিক কৰি তুলিব। এই উদ্দেশ্যে ২০১৯-২০ বৰ্ষত ১৫৬৩.০৬ লাখ টকাৰ প্ৰস্তাৱ কৰা হৈছে।

- (৪৯৮) আমাৰ চৰকাৰে ৰাজ্যখনত দুৰ্যোগ ব্যৱস্থাপনাৰ প্ৰাতিষ্ঠানিক পদ্ধতি শক্তিশালী কৰাৰ দিশত অবিৰতভাৱে কাম কৰি আছে। এই পদক্ষেপৰ ফলস্বৰূপে বৰ্তমান অসমত ৰাজ্যিক দুৰ্যোগ ব্যৱস্থাপনা সংস্থা সম্পূৰ্ণৰূপে কাৰ্যকৰী হৈছে। আনহাতে ৩৩ খন জিলাত জিলা দুৰ্যোগ ব্যৱস্থাপনা কৰ্তৃপক্ষ সম্পূৰ্ণৰূপে কাৰ্যকৰী হৈছে।
- (৪৯৯) মই ২০১৯-২০ বৰ্ষত এই বিভাগটোৰ বাবে মুঠ ১৯৮৫ কোটি টকাৰ আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ দিছো।

XXXVI. বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তি বিভাগ : প্ৰযুক্তি কৰ্মৰ প্ৰতি মানুহক আগ্ৰহান্বিত কৰা

- (৫০০) অধ্যক্ষ মহোদয় ৰাজ্যখনৰ প্ৰতিটো চুকে-কোনে বিজ্ঞানৰ উন্নতি সাধনৰ বাবে চৰকাৰে ২৩ টা জিলা বিজ্ঞান ক্ষেত্ৰ স্থাপনৰ সিদ্ধান্ত লৈছে। এই ২৩ খন জিলাৰ ভিতৰত ৯ খন জিলা ক্ৰমে- বাক্সা, বিশ্বনাথ, চৰাইদেউ, ধুবুৰী, ডিব্ৰুগড়, গোৱালপাৰা, হাইলাকান্দি, হোজাই আৰু দক্ষিণ শালমাৰা-মানকাছাৰে অসম বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তি পৰিৱেশ পৰিষদলৈ (ASTECC) ভূমি হস্তান্তৰ কৰিছে। ইয়াৰ নিৰ্মাণ কাৰ্য অচিৰেই আৰম্ভ হ'ব।
- (৫০১) বিজ্ঞান, প্ৰযুক্তি, উদ্ভাৱন আৰু জ্যোতিৰ্বিজ্ঞানৰ ক্ষেত্ৰত বিদ্যাৰ্থী সমাজ আৰু সৰ্বসাধাৰণৰ মাজত যথেষ্ট পৰিমাণে আগ্ৰহ বৃদ্ধি পোৱাৰ ফলস্বৰূপে ২১৯ টা খণ্ড পৰ্যায়ৰ আৰ্যভট্ট বিজ্ঞান কেন্দ্ৰই ভাল ফল প্ৰদান কৰিছে। এই গতি অব্যাহত ৰাখিবলৈ ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় পুঁজিৰ আবণ্টন কৰা হৈছে।
- (৫০২) মাজুলী, কলিয়াবৰ, আমিনগাঁও, বঙাইগাঁও, ডিফু আৰু শিলচৰত আৰু ৬ টা নতুন তাৰকাগৃহ স্থাপনৰ পৰিকল্পনা কৰা হৈছে।
- (৫০৩) এই বিভাগৰ বাবে ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত মই মুঠ ৩০ কোটি টকা আৱণ্টন দিছো।

XXXVII. সচিবালয় প্ৰশাসন বিভাগ : সেৱাই আমাৰ মূলমন্ত্ৰ

- (৫০৪) সন্মানীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, কাৰ্যালয় স্বয়ংক্ৰিয়কৰণৰ জৰিয়তে প্ৰশাসনৰ দক্ষতা বহুখিনি বৃদ্ধি কৰিব পাৰি। এই ক্ষেত্ৰত আমাৰ চৰকাৰে ইতিমধ্যে ফাইল পৰিচালনা ব্যৱস্থা (ই-অফিচ) ৰূপায়ণ কৰিছে আৰু ই-প্ৰস্তুতিৰ অধীনত ৱেবচাইটসমূহৰ মানসম্পন্ন কৰাৰ কাম হাতত লোৱা হৈছে। সচিবালয়ৰ সকলো বিভাগতে ফাইল পৰিচালনা ব্যৱস্থা (ই-অফিচ)ৰ সফল ৰূপায়ণৰ পিছত এই ব্যৱস্থা এতিয়া সকলো সঞ্চালকালয়, আয়ুক্তালয় আৰু জিলা কাৰ্যালয়সমূহলৈ সম্প্ৰসাৰণৰ প্ৰস্তাৱ কৰা হৈছে।
- (৫০৫) মহাশয়, বিষয়া, কৰ্মচাৰী আৰু দৰ্শনাৰ্থীসকলৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি দিব্যাংগসকললৈ ৰেম্প আৰু শৌচালয়ৰ লেখীয়া প্ৰয়োজনীয় সা-সুবিধা প্ৰদান কৰাৰ অৰ্থে আমাৰ চৰকাৰে এটা বিশেষ যতন গোট স্থাপনৰ সিদ্ধান্ত লৈছে। মহিলা জ্যেষ্ঠ নাগৰিকৰ

বাবে আদৰ্শ শৌচালয় নিৰ্মাণ, সচিবালয়ৰ কৰ্মচাৰীৰ বাবে বাছৰ ব্যৱস্থা, স্তনপান কৰাই থকা মাতৃৰ বাবে জিৰণি কোঠা, জনতা ভৱনত কৰ্মৰত মহিলাসকলৰ শিশুৰ বাবে যতন গৃহ নিৰ্মাণ আৰু হাইস্কুল শিক্ষান্ত পৰীক্ষাত ভাল ফলাফল দেখুওৱা কৰ্মচাৰীসকলৰ সন্তানসকলক সম্বৰ্দ্ধনা জনোৱা হ'ব। বিশেষ ক্ষেত্ৰত তেওঁলোকক এ পি এছ চি, ইউ পি এছ চি ইত্যাদি পৰীক্ষাৰ বাবে বিনামূলীয়া প্ৰশিক্ষণ দিয়া হ'ব। অৱসৰপ্ৰাপ্ত কৰ্মচাৰীসকলক সম্বৰ্দ্ধনা জনোৱা হ'ব।

(৫০৬) ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত এই বিভাগৰ বাবে মই ৩৩৫ কোটি টকা আৱণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ লৈছে।

XXXVIII. দক্ষতা, নিয়োগ আৰু উদ্যমিতা বিভাগঃ

(৫০৭) মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, মাননীয় মুখ্যমন্ত্ৰীৰ নেতৃত্বত দক্ষতা, নিয়োগ আৰু উদ্যমিতা বিভাগ (SEED) প্ৰতিষ্ঠা কৰা হৈছে। এই বিভাগৰ অধীনত অসমৰ একেবাৰে ভিতৰুৱা অঞ্চলত থকা যুৱকসকললৈ যুগুতাই ৰখা উন্নত মানৰ দক্ষতাৰ প্ৰশিক্ষণৰ ব্যৱস্থা গ্ৰহণৰ অৰ্থে অসম দক্ষতা বিকাশ মিছন (ASDM) সৃষ্টি কৰা হৈছে।

(৫০৮) ASDMৰ দৃষ্টিভংগীৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি, ৰাজ্যিক বাজেটেৰে বিভিন্ন বৃত্তিৰ ১.৫ লাখ যুৱকৰ দক্ষতা আগবঢ়াই নিয়াৰ বাবে মিছনক দায়িত্ব দিয়া হৈছে। ৫০,০০০ গৰাকী প্ৰাৰ্থীক প্ৰশিক্ষণ দিয়াৰ বাবে 'পদনিযুক্তি সংযোগ দক্ষতা প্ৰশিক্ষণ কাৰ্যসূচী (PLSTP)' ৰ অধীনত বৰ্তমান ৰাজ্যখনৰ ৪৭৪ টা প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰৰ ১৯৩ টা প্ৰশিক্ষণ সংস্থাক তালিকাভুক্ত কৰিছে।

(৫০৯) মহাশয়, ASDMয়ে PMKVY ২.০ ৰ অধীনত ১৮,০০০ গৰাকী প্ৰাৰ্থীক প্ৰশিক্ষণ দিয়াৰ বাবে ৮০ টা প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰৰ সৈতে ৩৩ টা প্ৰশিক্ষণ সংস্থাক তালিকাভুক্ত কৰিছে। অনুসূচিত জাতিৰ উন্নয়নৰ বাবে কাম কৰিবলৈ ASDMয়ে ৰাষ্ট্ৰীয় অনুসূচিত জাতিৰ বিত্ত আৰু উন্নয়ন নিগম (NSFDC)ৰ সৈতে এখন বুজাবুজিৰ চুক্তি স্বাক্ষৰ কৰিছে।

(৫১০) দেশৰ যুৱকসকলক দক্ষ কৰি তোলাৰ ক্ষেত্ৰত মাননীয় প্ৰধান মন্ত্ৰী আৰু মাননীয় মুখ্য মন্ত্ৰীৰ সপোন বাস্তৱায়িত কৰিবলৈ বিভাগে এখন দক্ষ নগৰ (Skill City) স্থাপন কৰাৰ কাম কৰি আছে। এই স্থায়ী নগৰখন মঙলদৈত স্থাপন কৰা হ'ব আৰু প্ৰতিষ্ঠানখনে প্ৰতি বছৰে বিভিন্ন বৃত্তিৰ ১০,০০০ গৰাকী যুৱকক দক্ষ কৰি তুলিব।

(৫১১) আই টি আই আসনৰ সংখ্যাৰ বৃদ্ধিৰ বাবে ৰাষ্ট্ৰীয় দক্ষতা নীতিৰ আৰ্হিত আই টি আইসমূহত অতিৰিক্ত খেপ (Shift) প্ৰৱৰ্তনৰে বছৰি অধিক আসন অন্তৰ্ভুক্ত কৰি আই টি আইসমূহত পৰ্যাপ্ত পৰিমাণৰ প্ৰশিক্ষণৰ লক্ষ্যৰ প্ৰস্তাৱ লোৱা হৈছে।

(৫১২) এই বিভাগৰ বাবে মই ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত ৩৪১ কোটি টকাৰ আৱণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়াইছে।

XXXIX. সমাজ কল্যাণ বিভাগ : সংস্কাৰতেই আছে আচল চাৰিকাঠি

- (৫১৩) অধ্যক্ষ মহোদয়, মই ইতিমধ্যে সাৰ্বজনীন সামাজিক সুৰক্ষা প্ৰদানৰ ক্ষেত্ৰত আমাৰ অভিলাখৰ কথা ব্যক্ত কৰিছোঁ আৰু সমাজ কল্যাণ বিভাগ হ'ল এই কাৰ্যাৱলীৰ হৃদপিণ্ড।
- (৫১৪) বিভিন্ন সামাজিক সুৰক্ষাৰ নিৰ্দ্ধাৰিত আঁচনিৰ ওপৰত বয়োজ্যেষ্ঠ আৰু জ্যেষ্ঠ নাগৰিকসকলৰ মাজত সচেতনতা সৃষ্টি আৰু সুবিধা উপলব্ধ কৰাৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰে সমাজ কল্যাণ আৰু অন্যান্য বিভাগৰ অধীনত “চেতনা” নামেৰে এখন আঁচনি প্ৰৱৰ্তন কৰিছে। আমি দিব্যাংগজনৰ সামাজিক সুৰক্ষাৰ বাবে বহুতো উদ্যোগ গ্ৰহণ কৰিছোঁ।
- (৫১৫) ইয়াৰোপৰি মানসিকভাৱে বাধাগ্ৰস্ত আমাৰ ভাতৃ-ভগ্নীৰ বাবে যিবিলাক স্নেচ্ছাসেৱী সংগঠনে কাম কৰি আছে তেওঁলোকলৈ সাহায্য আগবঢ়োৱা হ'ব।
- (৫১৬) অসমৰ শিশুসকলৰ কল্যাণৰ বাবে আমি বহুতো উদ্যোগ লৈছোঁ আৰু ইয়াৰ ভিতৰত আইনৰ সৈতে শিশুৰ সংঘাত আদিৰ ক্ষেত্ৰত যথেষ্ট পুঁজি আবণ্টন দিয়া হৈছে।
- (৫১৭) মই এই বিভাগৰ বাবে ২০১৯-২০ বৰ্ষত মুঠ ২৩৬৩ কোটি টকা আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ দিছোঁ।

XL. ভূমি সংৰক্ষণ বিভাগ

সৰ্বাংগীণ বিকাশৰ বাবে অৱক্ষয়প্ৰাপ্ত এলেকাৰ সংৰক্ষণ

- (৫১৮) অধ্যক্ষ মহোদয়, অসমত প্ৰাথমিকভাৱে অৱক্ষয়প্ৰাপ্ত জলাশয়সমূহ পুনৰুদ্ধাৰ কৰাৰ যথেষ্ট থল আছে। হিতাধিকাৰী পৰ্যায়ত মীনপালন আৰু ক্ষুদ্ৰ পশুধন উন্নয়ন আঁচনি ৰূপায়ণৰ অৰ্থে ২০১৯-২০ বৰ্ষত জলাশয় পুনৰুদ্ধাৰ সম্পৰ্কীয় কাম আৰম্ভ কৰিবলৈ আমি বিচাৰিছোঁ।
- (৫১৯) মহাশয়, জল আবদ্ধকৰণ আৰু কৃষি ভূমিৰ উৎপাদন বৃদ্ধিৰ অৰ্থে এঢলীয়া বান্ধ, বৃত্তাকাৰ বান্ধ, ধেনুভেৰীয়া বান্ধ, নলাবান্ধ, গাইড বান্ধ নিৰ্মাণ ইত্যাদিৰ লেখীয়া বিভিন্ন পদক্ষেপ হাতত লোৱা হ'ব।
- (৫২০) তদুপৰি, পৃষ্ঠীয় জল আৰু বৰষুণৰ পানী সংৰক্ষণ কৰিবলৈ বিভিন্ন আৰ চি চি ড্ৰপ স্পিল ৰে গাঁথনি নিৰ্মাণ কৰা হ'ব আৰু এই পানী প্ৰতিকূল বতৰত কৃষিভূমিত জলসিঞ্চন হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা হ'ব।
- (৫২১) মহাশয়, ২০১৯-২০ বৰ্ষত জলচ্ছেদ পৰিচালনা প্ৰকল্পৰ চতুৰ্থ বেটচটো সম্পূৰ্ণ কৰাৰ লক্ষ্য লোৱা হৈছে। যিটোয়ে বৰষুণৰ পানী ব্যৱহাৰ কৰি কৰা কৃষি আৰু পতিত মাটিৰ উৎপাদন বৃদ্ধিত সহায় কৰিব।

(৫২২) অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০১৯-২০ বৰ্ষত এই বিভাগৰ বাবে মই ২২২ কোটি টকা আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ লৈছো।

XLI. ক্ৰীড়া আৰু যুৱকল্যাণ বিভাগ : এক উদ্যম এক দল

(৫২৩) অধ্যক্ষ মহোদয়, গুৱাহাটীক দেশৰ ক্ৰীড়াৰ ৰাজধানী আৰু অসমক এক ক্ৰীড়া কেন্দ্ৰ হিচাপে গঢ়ি তোলাৰ প্ৰতি থকা মাননীয় মুখ্যমন্ত্ৰীৰ সপোনক সাকাৰ ৰূপ দিয়াৰ বাবে অসম চৰকাৰৰ ক্ৰীড়া আৰু যুৱকল্যাণ বিভাগ প্ৰতিশ্ৰুতিবদ্ধ।

(৫২৪) এই লক্ষ্যৰে অসম চৰকাৰৰ ক্ৰীড়া আৰু যুৱকল্যাণ বিভাগে ক্ৰীড়াৰ সৰ্বাংগীন উন্নয়নৰ বাবে তথা সমগ্ৰ ক্ৰীড়া ব্যৱস্থাটোত এক পদ্ধতিগত পৰিৱৰ্তন অনাৰ অৰ্থে অসম চৰকাৰৰ ক্ৰীড়া আৰু যুৱকল্যাণ বিভাগে সমন্বিত ক্ৰীড়া নীতি যুগুত কৰিছে আৰু ইয়াক অধিসূচিত কৰিছে।

(৫২৫) অধ্যক্ষ মহোদয়, অসমক ভাৰতৰ ক্ৰীড়া কেন্দ্ৰ হিচাপে গঢ়ি তুলিবলৈ মাননীয় মুখ্যমন্ত্ৰীৰ সপোনৰ লগত সংগতি ৰাখি আৰু সকলো ক্ৰীড়া শাখাতে যুৱক-যুৱতী সকলক তেওঁলোকৰ দক্ষতা আৰু সামৰ্থ বৃদ্ধিৰ বাবে সাহায্য আগবঢ়োৱাৰ অৰ্থে ২০১৯ বৰ্ষত ছয়টা অলিম্পিক ক্ৰীড়া শাখাত অৰ্জুন ভোগেশ্বৰ বৰুৱাৰ নামত এখন অত্যাধুনিক ক্ৰীড়া একাডেমী স্থাপনৰ কাম ক্ৰীড়া আৰু যুৱকল্যাণ বিভাগে আৰম্ভ কৰিব আৰু অলিম্পিক ক্ৰীড়া শাখাসমূহত ব্যক্তিগত অংশীদাৰিত্বৰ দ্বাৰা ক্ৰীড়া একাডেমী স্থাপনৰ ক্ষেত্ৰত সহায় কৰিব।

(৫২৬) অধ্যক্ষ মহোদয়, ক্ৰীড়া আৰু যুৱ কল্যাণ বিভাগে ২০১৮ চনৰ ২৬ ৰ পৰা ৩০ নবেম্বৰলৈ দিছপুৰৰ ভোগেশ্বৰী ফুকননী ইন্দোৰ ষ্টেডিয়ামত ভাৰোত্তলন শাখাত ৬৪ সংখ্যক নেশ্যনেল স্কুল গেমচ, ২০১৮-১৯ ৰ ২৬ ৰ পৰা ৩০ নবেম্বৰ, ২০১৮ লৈ গুৱাহাটীৰ পল্টনবজাৰৰ ভাৰতীয় ক্ৰীড়া প্ৰাধিকৰণৰ ক্ৰীড়া প্ৰাংগণত বক্সিং (১৭ বছৰৰ অনুৰ্বৰ ল'ৰা আৰু ছোৱালী) প্ৰতিযোগিতা সফলতাৰে অনুষ্ঠিত কৰিছে। এই প্ৰতিযোগিতাসমূহত দেশৰ বিভিন্ন ৰাজ্য/ কেন্দ্ৰীয়শাসিত অঞ্চলৰ ১৩০০ ৰো অধিক ক্ৰীড়াবিদ আৰু কৰ্মকৰ্তাই অংশগ্ৰহণ কৰিছিল। এই বিভাগটোৱে ক্ৰীড়া ক্ষেত্ৰখনত অসাধাৰণ প্ৰদৰ্শন আগবঢ়োৱা ক্ৰীড়াবিদ/সংস্থা/কাৰিকৰী কৰ্মকৰ্তাসকললৈ ১৯৮৩ চনৰ পৰা ক্ৰীড়া পেঞ্চন প্ৰদান কৰি আছে।

(৫২৭) অসমক ভাৰতৰ ক্ৰীড়া কেন্দ্ৰ হিচাপে গঢ়ি তুলিবলৈ মাননীয় মুখ্য মন্ত্ৰীৰ সপোনৰ লগত সংগতি ৰাখি ৰাজ্যখনত ক্ৰীড়াৰ সৰ্বাংগীন উন্নয়ন সাধনৰ অৰ্থে ২০১৯-২০ বৰ্ষত ক্ৰীড়া আৰু যুৱ কল্যাণ বিভাগে কিছুসংখ্যক নতুন আঁচনি হাতত লবলৈ প্ৰস্তাৱ লৈছে। সেইবোৰ হ'ল- (ক) মহিলাসকলৰ মাজত খেল আৰু ক্ৰীড়াৰ প্ৰসাৰ আৰু জনসাধাৰণৰ অংশগ্ৰহণৰ সা-সুবিধা আৰু ক্ৰীড়া প্ৰতিভাৰ সন্ধানৰ অৰ্থে মুখ্য মন্ত্ৰীৰ মহিলা ক্ৰীড়া প্ৰতিযোগিতা, ২০১৯, (খ) অলিম্পিক ক্ৰীড়া শাখাসমূহত স্কুলীয়া শিক্ষক উৎসাহিত কৰিবলৈ নতন

ক্ৰীড়া প্ৰতিভাসমূহক চিনাক্ত কৰি উলিওৱা। (গ) গুৱাহাটীক এখন ক্ৰীড়াৰ ৰাজধানী হিচাপে প্ৰক্ষেপ কৰিবলৈ আৰু 'এক্ট ইষ্ট পলিচি' ৰ লগত সংগতি ৰাখি ক্ৰীড়া পৰ্যটনক উৎসাহিত কৰাৰ অৰ্থে আচিয়ান দেশসমূহৰ মাজত আচিয়ান ফুটবল প্ৰতিযোগিতা, (ঘ) স্থায়ী জিলা ক্ৰীড়া কাৰ্যালয়ৰ (প্ৰথম পৰ্যায়ত ৮ টা কাৰ্যালয়) নিৰ্মাণ আৰু কাৰ্যালয়ৰ আন্তঃগাঁথনিৰ উন্নয়ন আৰু বিভাগৰ প্ৰধান ক্ষেত্ৰীয় বিষয়া কৰ্মচাৰীসকলৰ অহা যোৱাৰ সুবিধাৰ বাবে জিলা ক্ৰীড়া বিষয়াসকললৈ (৩৩ খন জিলা) যান-বাহন প্ৰদান।

- (৫২৮) মহোদয়, কোকৰাঝাৰ হৈছে ক্ৰীড়া প্ৰতিভাৰ মূল কেন্দ্ৰ। ক্ৰীড়া প্ৰতিভাক আৰু অধিক উজলাই তোলাৰ বাবে আমি জিলাখনত এখন ক্ৰীড়া মহাবিদ্যালয় নিৰ্মাণ কৰাৰ বিষয়ে ঘোষণা কৰিবলৈ পাই নতৈ আনন্দিত হৈছো।
- (৫২৯) অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০১৯-২০ বৰ্ষত মই এই বিভাগৰ বাবে মুঠ ১৭৭ কোটি টকা আৱণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ কৰিছো।

XLII. চাহ জনজাতি বিভাগ

- (৫৩০) অধ্যক্ষ মহোদয়, বিভাগে সাক্ষৰতাৰ দিশত গ্ৰহণ কৰা প্ৰয়োজনীয় পদক্ষেপ হিচাপে ২০১৯ বৰ্ষৰ ৬ জানুৱাৰীৰ পৰা ৯ জানুৱাৰীলৈ বোকাখাত 'সেউজ গ্ৰন্থমেলা' নামেৰে পোন প্ৰথমবাৰৰ বাবে চাহ জনজাতি গ্ৰন্থমেলাৰ আয়োজন কৰে। চাহ জনজাতি সম্প্ৰদায়ৰ লোকসকলৰ মাজত অধ্যয়নৰ অভ্যাস গঢ়ি তুলিবলৈ আৰু পুথি প্ৰকাশৰ বাবে বিত্তীয় সাহায্য প্ৰদানৰ জৰিয়তে এই সম্প্ৰদায়ৰ সাহিত্যিকসকলক আমন্ত্ৰণ জনোৱাৰ অৰ্থে এই আঁচনিখন ২০১৯-২০ বৰ্ষত পুনৰ হাতত লোৱা হ'ব।
- (৫৩১) মহাশয়, বিভাগে শোণিতপুৰ জিলাৰ ৰঙাপাৰাত, তিনিচুকীয়া জিলাৰ চোটা টিংৰাইত ফুটবল একাডেমী আৰু চৰাইদেউ জিলাৰ সোণাৰিত থকা-খেলাৰ সুবিধাৰে সকলো আধুনিক সা-সুবিধা থকা এখন আৰ্চাৰী একাডেমী নিৰ্মাণৰ পদক্ষেপ হাতত লৈছে।
- (৫৩২) মহাশয়, ২০১৮-১৯ বৰ্ষত ধাৰ্য কৰা অনুসৰি ৰাজ্যখনৰ ১০ টা স্থানত কৰ্মশালা অনুষ্ঠিত কৰাৰ প্ৰস্তাৱেৰে এখন ৰাজ্যিক পৰ্যায়ৰ চাহ জনজাতি সাংস্কৃতিক মহোৎসৱ অনুষ্ঠিত কৰা হ'ব। এই সম্প্ৰদায়ৰ বিভিন্ন পৰম্পৰা তথা সাংস্কৃতিক ঐতিহ্যক প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ আৰু অসমৰ অন্যান্য জনগোষ্ঠীৰ সৈতে সমন্বয় স্থাপন কৰিবলৈ প্ৰস্তাৱ লোৱা হৈছে।
- (৫৩৩) অধ্যক্ষ মহোদয়, চাহ জনজাতি সম্প্ৰদায়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকললৈ জলপানি আগবঢ়োৱাৰ বাবে থকা নিয়মীয়া আঁচনিৰ উপৰি চাহ জনজাতি কল্যাণ বিভাগে এই সম্প্ৰদায়ৰ যুৱক-যুৱতীসকলক ব্যাপকভাৱে সামৰি আৰু পূৰ্বৰ ৩ মাহ সময়ৰ পৰা ৬ মাহ সময়লৈ বৃদ্ধি কৰি এক বিশেষ প্ৰশিক্ষণ কাৰ্যসূচী হাতত লৈছে, যাতে এই যুৱক-যুৱতীসকলে অসামৰিক সেৱাৰ পৰীক্ষাসমূহত অৱতীৰ্ণ হ'ব পাৰে। ২০১৮ চনৰ ১০ নৱেম্বৰত গুৱাহাটীৰ

খানাপাৰাস্থিত অসম প্ৰশাসনীয় পদাধিকাৰী মহাবিদ্যালয়ত অসমৰ মাননীয় মুখ্যমন্ত্ৰী মহোদয়ে এই কাৰ্যসূচী উদ্বোধন কৰিছিল আৰু তাত উপস্থিত থকা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক তেওঁলোকৰ লক্ষ্যত উপনীত হ'বলৈ উৎসাহ যোগাইছিল।

- (৫৩৪) অধ্যক্ষ মহোদয়, চাহ বাগিচাৰ যুৱক-যুৱতীসকলক আত্মনিয়োজনৰ সুবিধা প্ৰদান কৰাৰ অৰ্থে ২০১৮-১৯ বৰ্ষত অট' ভান, পিক-আপ ভান (৪ চকীয়া) বিতৰণৰ এখন আঁচনিৰ প্ৰস্তাৱ কৰা হৈছিল। ২০১৯-২০ বৰ্ষতো এই আঁচনিখন অব্যাহত ৰখা হ'ব যাতে অধিকসংখ্যক যুৱক-যুৱতীক উপকৃত কৰি তেওঁলোকৰ বাবে স্ব-নিয়োজনৰ অধিক সা-সুবিধাৰ সৃষ্টি কৰিব পৰা যায়।
- (৫৩৫) মহাশয়, আত্মসহায়ক গোটসমূহৰ জৰিয়তে সামূহিকভাৱে আত্মনিৰ্ভৰশীলতা আৰু বিত্তীয় অন্তৰ্ভুক্তিৰ স্বীকৃতিস্বৰূপে চাহ জনজাতি সম্প্ৰদায়ৰ ১০০০ টা মহিলা আত্মসহায়ক গোটলৈ ২০১৮-১৯ বৰ্ষত ২৫০০০ টকাকৈ এককালীন অনুদান প্ৰদানৰ কথা ঘোষণা কৰা হৈছিল। এই আঁচনিখন ২০১৯-২০ বৰ্ষতো অব্যাহত থাকিব।
- (৫৩৬) অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাবে এই বিভাগৰ কাৰণে মই ১৭৩ কোটি টকা আৱণ্টন দিবলৈ প্ৰস্তাৱ কৰিছোঁ।

XLIII. পৰ্যটন বিভাগ : অতুলনীয় অসম

- (৫৩৭) অধ্যক্ষ মহোদয়, মই ইতিমধ্যে অসম দৰ্শন আঁচনিখনৰ বিষয়ে উল্লেখ কৰিছোঁ, যিখন আঁচনি ৰাজ্যখনৰ প্ৰধান পদক্ষেপসমূহৰ ভিতৰত অন্যতম। এই আঁচনিখনৰ ৰূপায়ণৰ ক্ষেত্ৰত পৰ্যটন বিভাগে গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিব।
- (৫৩৮) আমাৰ চৰকাৰ পৰ্যটন খণ্ডৰ উন্নয়নৰ প্ৰতি সম্পূৰ্ণ দায়বদ্ধ। নিয়োগ সৃষ্টি, দৰিদ্ৰতা দূৰীকৰণ আৰু মানৱ সম্পদৰ বিকাশৰ জৰিয়তে ৰাজ্যখনৰ অৰ্থনৈতিক উন্নয়নত পৰ্যটন খণ্ডই গুৰুত্বপূৰ্ণ অৱদান আগবঢ়াব পাৰে। আমাৰ চৰকাৰে পৰ্যটনস্থলীসমূহৰ বৈশিষ্ট্যক প্ৰতিফলিত কৰি বিজ্ঞাপন সফলভাৱে প্ৰচাৰ কৰিছে। ইয়াৰ বাবে পৰ্যায়ক্ৰমে প্ৰয়োজনীয় আন্তঃগাঁথনিৰ উন্নয়ন সাধনৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে আৰু ইয়ে সমগ্ৰ বিশ্বত প্ৰতিশ্ৰুতিপূৰ্ণ পৰ্যটনস্থলী হিচাপে অসমৰ ভাৱমূৰ্তি উজ্জ্বল কৰাত সহায় কৰিছে।
- (৫৩৯) মহাশয়, আমাৰ চৰকাৰখন শাসনত অধিষ্ঠিত হোৱাৰে পৰা অসমক পৰ্যটনৰ মানচিত্ৰত প্ৰতিষ্ঠিত কৰিবলৈ প্ৰবলভাৱে ব্ৰেণ্ডিঙৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। তাৰ ভিতৰত আছে - আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় ৰোড শ্ব', মেলা, উৎসৱ আদিত অংশগ্ৰহণ, বিমান ব্ৰেণ্ডিং, টিভি বিজ্ঞাপনৰ প্ৰয়োজনা আৰু প্ৰচাৰ, প্ৰচাৰ সম্বন্ধীয় সামগ্ৰী ছপা কৰাৰ লগতে চিৰাঙত অনুষ্ঠিত হোৱা দিজিৎ মহোৎসৱৰ দৰে থলুৱা সাংস্কৃতিক আৰু পৰ্যটন মহোৎসৱৰ পৃষ্ঠপোষকতা কৰা আদি। এই ব্যৱস্থাৰ ফলত অসম সম্পৰ্কে বৃহৎ কৌতুহলৰ সৃষ্টি হৈছে আৰু আকৰ্ষণীয়

পৰ্যটনখলী হিচাপে পৰিগণিত হৈছে। মই সদনক জনাবলৈ পাই সুখী হৈছো যে অসমক এক অতুলনীয় পৰ্যটনস্থলী হিচাপে গঢ়ি তোলাত আমাৰ বিনিয়োগে সুফল দিবলৈ আৰম্ভ কৰিছে।

- (৫৪০) অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ চৰকাৰে গ্ৰহণ কৰা পদক্ষেপসমূহৰ ফলস্বৰূপে যোৱা ২ টা বছৰত পৰ্যটকৰ সংখ্যা লক্ষ্যণীয়ভাৱে বৃদ্ধি পাইছে। এই সময়চোৱাত ঘৰুৱা পৰ্যটকৰ সংখ্যা ৫৭,১৩,১৫৬ ৰ পৰা ৫৯,৩৪,৭৯১ গৰাকীলৈ আৰু বিদেশী পৰ্যটকৰ সংখ্যা ২৮,৪১৯ৰ পৰা ৩১,৭৩৯ গৰাকীলৈ বৃদ্ধি পাইছে।
- (৫৪১) পৰ্যটনস্থলীসমূহৰ আন্তঃগাঁথনিৰ উন্নয়নৰ জৰিয়তে পৰ্যটকসকলক অধিক আকৰ্ষিত কৰাৰ স্থল আছে। ইয়াৰ বাবে অতিৰিক্ত বাজেট সমৰ্থনেৰে ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰাৰো প্ৰয়োজন আছে। আমাৰ চৰকাৰে ‘অতুলনীয় অসম’ শীৰ্ষক প্ৰচাৰ অভিযান অব্যাহত ৰখাৰ বাবে এই বাজেটত গুৰুত্ব দিছে। এই ব্যৱস্থাই অসমক আৰু উচ্চ স্তৰলৈ লৈ যোৱাত সহায় কৰিব।
- (৫৪২) অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ চৰকাৰে হাতত লোৱা ‘পুণ্য ধাম যাত্ৰা’ আঁচনিখন সকলোৰে আন্তৰিকতাৰে আদৰি লৈছে আৰু আমি সফলতাৰে প্ৰায় ২,৭০০ গৰাকী তীৰ্থযাত্ৰীক পুৰী, বৃন্দাবন, আজমীৰ শ্বৰীফ, বৈষ্ণেৱ দেৱী মন্দিৰ আদিলৈ পঠিয়াইছো। আঁচনিখনৰ জনপ্ৰিয়তাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি আমি এই বৰ্ষতো আঁচনিখন অব্যাহত ৰাখিবলৈ সিদ্ধান্ত লৈছো।
- (৫৪৩) মহাশয়, ৰাষ্ট্ৰীয় আৰু আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যটকৰ মাজত ঘৰুৱা আতিথ্য গ্ৰহণ (Homestay) ৰ বৰ্দ্ধিত চাহিদাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি আৰু স্থানীয় যুৱকসকলৰ জীৱিকা অৰ্জনৰ বাট মুকলি কৰাৰ অৰ্থে পৰ্যটন বিভাগৰ ‘আমাৰ আলহী’ নামৰ ধ্বজ্জাবাহী আঁচনিখনে সুফল দিবলৈ আৰম্ভ কৰিছে।
- (৫৪৪) তদুপৰি, নতুন আৰু ইতিমধ্যে থকা পৰ্যটন খলীসমূহত আন্তঃগাঁথনি সৃষ্টি আৰু পৰ্যটকৰ বাবে থকা সা-সুবিধাসমূহৰ উন্নয়ন হৈছে বৰ্তমান সময়ৰ আহ্বান। সেয়ে পৰ্যটনখলী সংযোগী পথৰ উন্নীতকৰণ, পৰ্যটকৰ বাবে বৰ্তমানে উপলব্ধ সা-সুবিধাসমূহ উন্নত কৰা, নতুন পৰ্যটক লজ নিৰ্মাণ, ৰাইজৰ বাবে সুবিধাজনক আন্তঃগাঁথনি নিৰ্মাণ আদিৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰে প্ৰস্তুত লৈছে। ইয়াৰ বাবে মই প্ৰয়োজনীয় বাজেটৰ আবণ্টন দিছো।
- (৫৪৫) মহাশয়, ৰাজ্যখনৰ পৰ্যটন খণ্ডৰ সামগ্ৰিক উন্নয়নৰ বাবে এটা উৎসৰ্গিত মনোভাৱৰ পৰ্যটন উন্নয়ন পৰিকল্পনা যুগুত কৰা হৈছে। মহাশয়, আমি জনাবলৈ পাই সুখী হৈছো যে অসমৰ পৰ্যটন খণ্ডটোৰ সামগ্ৰিক উন্নয়নৰ বাবে এই প্ৰকল্প ৰূপায়ণ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত আৰ্থিক সহায় আগবঢ়াবলৈ কেইবাটাও বহুস্তৰীয় সংস্থাই আগ্ৰহ প্ৰকাশ কৰিছে।

- (৫৪৬) মহাশয়, আতিথ্য খণ্ডত পেছাদাৰিত্ব অনা আৰু অধিক কৰ্মসংস্থাপনৰ সুবিধা সৃষ্টিৰ বাবে পৰ্যটকৰ পথ প্ৰদৰ্শক (Guide), গাড়ীচালক আৰু উদ্যোগীৰ লেখীয়া সেৱা প্ৰদানকাৰীসকলৰ দক্ষতা বৃদ্ধি আৰু প্ৰশিক্ষণৰ ওপৰত অধিক গুৰুত্ব দিবলৈ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়োৱা হৈছে। তদুপৰি, শিক্ষিত নিবনুৱা যুৱকসকলক পৰ্যটন সেৱা প্ৰদানকাৰী হিচাপে প্ৰতিষ্ঠিত হোৱাত উদগনি যোগাবলৈ পৰ্যটন বাহন আৰু অন্যান্য পৰিবহণ ব্যৱস্থাৰ বাবে উদগনিমূলক আঁচনি আৰম্ভ কৰা হ'ব যাৰ বাবে চৰকাৰে ৩০ কোটি টকা আছুতীয়াকৈ ৰখাৰ প্ৰস্তাৱ লৈছে।
- (৫৪৭) ৰাজ্যখনত পৰ্যটনৰ বিকাশ অধিক ত্বৰান্বিত কৰাৰ উদ্দেশ্যে কাজিৰঙাত এটা হেলিপেড নিৰ্মাণৰ প্ৰস্তাৱ লোৱা হৈছে। এই আন্তঃগাঁথনি সৃষ্টিয়ে পৰ্যটকৰ আগমনত বিভিন্ন ধৰণে সহায় কৰাৰ লগতে আমাৰ ৰাজকোষ সমৃদ্ধ কৰি অৰ্থনৈতিক প্ৰগতিত অৰিহণা যোগাব।
- (৫৪৮) অধ্যক্ষ মহোদয়, মই এই বিভাগটোৰ বাবে ২০১৯-২০ বৰ্ষত মুঠ ২১৮ কোটি টকা আৱণ্টন দিয়াৰ বাবে প্ৰস্তাৱ আগবঢ়াইছো।

XLIV. ৰূপান্তৰ আৰু উন্নয়ন বিভাগ : ৰূপান্তৰিত অসম

- (৫৪৯) মহোদয়, ভাৰতৰ মাননীয় প্ৰধানমন্ত্ৰীয়ে ২০১৮ চনৰ জানুৱাৰী মাহত কিছুমান পিচপৰা জিলাৰ দ্ৰুত আৰু ফলপ্ৰসূ ৰূপান্তৰৰ লক্ষ্যৰে “সম্ভাৱনাপূৰ্ণ জিলাসমূহৰ ৰূপান্তৰ” নামৰ কাৰ্যসূচীখন আৰম্ভ কৰিছিল। অসমৰ ৭খন জিলা যথাক্ৰমে দৰং, বৰপেটা, ধুবুৰী, গোৱালপাৰা, বাক্সা, ওদালগুৰি আৰু হাইলাকান্দিত এই আঁচনিখন ৰূপায়ণ কৰাৰ বাবে ব্যৱস্থা লোৱা হৈছে। ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত এই জিলাসমূহৰ উন্নয়নমূলক কাম-কাজৰ বাবে উৎসৰ্গিত পুঁজি (Dedicated fund) হিচাবে ৫,০০০ লাখ টকাৰ বাজেট ব্যৱস্থা ৰখা হৈছে।
- (৫৫০) অপৰিশোধেয় কেন্দ্ৰীয় পুঁজিৰ উৎস (NLCPR) ড'নাৰ মন্ত্ৰালয়ে অসমৰ বাবে ৪৮০৩.৪৫ কোটি টকা ব্যয় সাপেক্ষে ৬৫৩ খন আঁচনিত অনুমোদন জনাইছে (পেকেজসমূহক ধৰি)। মন্ত্ৰালয়ে ৩৩১৮.৬১ কোটি টকা (৪ ফেব্ৰুৱাৰী ২০১৯ লৈ) মুকলি কৰি দিয়াৰ বিপৰীতে অসমে ২৮৮৭.১৬ কোটি টকা (৮৭ শতাংশ) ব্যৱহাৰ কৰিছে। ৬৫৩ টা প্ৰকল্পৰ ভিতৰত ৪১৯ টা প্ৰকল্প সম্পূৰ্ণ হৈছে আৰু ২৩৪ টাৰ কাম চলি আছে। চলি থকা প্ৰকল্পসমূহ ৰূপায়ণৰ বিভিন্ন পৰ্যায়ত আছে। ড'নাৰ মন্ত্ৰালয়ে ৭ টা নতুন প্ৰকল্প ৮৬.৬২ কোটি টকা ব্যয়ত অনুমোদন জনাইছে। এই সকলো প্ৰকল্পই KAATC পেকেজৰ অধীনত। ২০১৮-১৯ বৰ্ষত (৪ ফেব্ৰুৱাৰী ২০১৯ লৈ) ড'নাৰ মন্ত্ৰালয়ে ৯৪.২৩ কোটি টকা নতুন আৰু পুৰণি দুয়োটা প্ৰকল্পৰ বাবে মুকলি কৰিছে। পুঁজিৰ পূৰ্ণ ব্যৱহাৰ আৰু প্ৰকল্প সম্পূৰ্ণ কৰাৰ বাবে সকলো ব্যৱস্থা কৰা হৈছে।

- (৫৫১) বড়োলেণ্ড স্বায়ত্ত্ব শাসিত পৰিষদ (BTC) ৰ বাবে অৰ্থনৈতিক পেকেজ : বি টি চিৰ বাবে ২০০৪-০৫ বৰ্ষত ৫০০ কোটি টকাৰ অৰ্থনৈতিক পেকেজ আগবঢ়োৱা হৈছিল আৰু এই পেকেজৰ অধীনত ৪২ টা প্ৰকল্প লোৱা হৈছিল। উত্তৰ-পূব উন্নয়ন (DONER) মন্ত্ৰালয়ে এই প্ৰকল্পসমূহৰ বাবে ৪৫৭.১১ কোটি টকা মুকলি কৰি দিছে। এই সকলো প্ৰকল্পৰ কাম সম্পূৰ্ণ কৰা হৈছে। আনহাতে ২০০৭-০৮ বৰ্ষত বি টি চিলৈ ২৫০ কোটি টকাৰ অতিৰিক্ত পুঁজি আগবঢ়োৱা হৈছিল আৰু মন্ত্ৰালয়ে এই পেকেজৰ অধীনত ২১ টা প্ৰকল্প অনুমোদন কৰি ২৪৫.৮৩ কোটি টকা মুকলি কৰি দিছে। ইতিমধ্যে ৬৫৩.৮২ কোটি টকা ব্যৱহাৰৰ প্ৰমাণ-পত্ৰ ড'নাৰ মন্ত্ৰালয়লৈ প্ৰেৰণ কৰা হৈছে।
- (৫৫২) কাৰ্বি আংলং স্বায়ত্ত্ব শাসিত পৰিষদলৈ পেকেজ : ড'নাৰ মন্ত্ৰালয়ৰ পৰিচালনাত ২০১৫ চনৰ ২৫ নৱেম্বৰত কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰ, অসম চৰকাৰ আৰু ইউ পি ডি এছৰ মাজত স্বাক্ষৰিত হোৱা নিষ্পত্তিকৰণ চুক্তিৰ আধাৰত ৩৫০ কোটি টকা (প্ৰতি বছৰে ৭০ কোটি টকাকৈ)ৰ এক বিশেষ অৰ্থনৈতিক পেকেজ ঘোষণা কৰা হৈছে। এই পেকেজৰ অধীনত মন্ত্ৰালয়ে ১৮ টা প্ৰকল্প অনুমোদন কৰি ৪২.৬৪ কোটি টকা মুকলি কৰি দিছে।
- (৫৫৩) ডিমা হাচাও স্বায়ত্ত্ব শাসিত আঞ্চলিক পৰিষদলৈ পেকেজ : ৮/১০/২০১২ ত কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰ, অসম চৰকাৰ আৰু ডিমা হালম ডাওগাহৰ মাজত স্বাক্ষৰিত এখন ত্ৰিপাক্ষিক নিষ্পত্তিকৰণ চুক্তি অনুসৰি ডিমা হাচাও জিলাত তৃনমূল পৰ্যায়লৈ ক্ষমতা হস্তান্তৰৰ বাবে সময় নিৰ্দ্ধাৰিত পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিবলৈ আৰু সকলো পৰ্যায়তে উন্নয়নমূলক কাম-কাজৰ বাবে সামৰ্থ বৃদ্ধি কৰিবলৈ পাঁচ বছৰৰ বাবে ৪০ কোটি টকাৰ ব্যৱস্থাবে ২০১২-১৩ বৰ্ষত ২০০ কোটি টকাৰ এক বিশেষ অৰ্থনৈতিক পেকেজ ঘোষণা কৰা হৈছে। এই পেকেজৰ অধীনত ১০ টা প্ৰকল্পত অনুমোদন দিয়া হৈছে আৰু মন্ত্ৰালয়ে ৬০.৬০ কোটি টকা মুকলি কৰি দিছে।
- (৫৫৪) উত্তৰ পূব বিশেষ আন্তঃগাঁথনিক উন্নয়ন আঁচনি (NESIDS) : পানী যোগান, শক্তি, যোগাযোগ, পৰ্যটনৰ প্ৰসাৰৰ বাবে বিভিন্ন প্ৰকল্প আৰু শিক্ষা তথা স্বাস্থ্যৰ প্ৰাথমিক তথা মাধ্যমিকৰ লেখীয়া কেতবোৰ নিৰ্দিষ্ট খণ্ডত থকা আন্তঃগাঁথনিমূলক ব্যৱধান পূৰণ কৰাৰ লক্ষ্যৰে উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চল উন্নয়ন মন্ত্ৰালয়ে ২০১৭-১৮ বৰ্ষৰ পৰা ২০১৯-২০ বৰ্ষলৈ উত্তৰ পূব বিশেষ আন্তঃগাঁথনি উন্নয়ন আঁচনি নামৰ এখন নতুন আঁচনি প্ৰৱৰ্তন কৰিছে। এই আঁচনিৰ অধীনত ২০ কোটি টকা আৰু ইয়াতকৈ অধিক প্ৰাক্কলিত ব্যয়ৰে বিভিন্ন প্ৰকল্প বিবেচনা কৰা হ'ব। উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চল উন্নয়ন মন্ত্ৰালয়ে ৭৭ কোটি টকাৰ প্ৰাক্কলিত ব্যয়ৰে এটা প্ৰকল্পত অনুমোদন জনাইছে। এই প্ৰকল্পটো হ'ল যোৰহাট চহৰত নিৰ্মাণ কৰিবলৈ লোৱা তিনিলেনযুক্ত ৰোড অ'ভাৰব্ৰীজ, যিখন যোৰহাট তিতাবৰ গৰক্ষা পথ (ন-আলি)ৰ এল চি গেট নং এছ টি-৫৮ৰ ঠাইত নিৰ্মাণ কৰা হ'ব।

(৫৫৫) অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০১৯-২০ বৰ্ষত এই বিভাগৰ বাবে মই ৩৬৩২ কোটি টকা আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ কৰিছোঁ।

XLV. পৰিবহন বিভাগ

ঘাইপথ, নদীপথ আৰু অন্যান্য যোগাযোগ ব্যৱস্থাৰ সংযোগীকৰণ

(৫৫৬) মহোদয়, মোৰ ভাষণৰ আৰম্ভণিৰ অংশত ইতিমধ্যে মই ১০০০ খন নতুন বাছৰ অন্তৰ্ভুক্তিৰ বিষয়ে কৰা আমাৰ বৃহৎ ঘোষণা সম্পৰ্কে উল্লেখ কৰিছোঁ।

(৫৫৭) নাগৰিককেন্দ্ৰিক সেৱা সম্পৰ্কীয় সকলোবোৰ বিষয় সুচাৰুৰূপে সম্পন্ন কৰাৰ বাবে আমি ব্যৱস্থা লৈছোঁ। নিৰ্দিষ্ট সময়ৰ ভিতৰত দক্ষতাৰে নাগৰিককেন্দ্ৰিক সেৱা প্ৰদান সুনিশ্চিত কৰাৰ অৰ্থে অন-লাইনযোগে যান-বাহন পঞ্জীয়ন তথা ড্ৰাইভিং লাইচেন্স প্ৰদানৰ বাবে online Web based and Cloud enabled 'Vahan' 4.0 and 'Sarathi' 4.0 ছফটৱেৰ সম্পৰ্কীয় আঁচনিখন যুগুত কৰা হৈছিল। মহোদয়, ২০১৯-২০ বৰ্ষত আমাৰ লক্ষ্য হৈছে আটাইবোৰ জিলা সামৰি লোৱা।

(৫৫৮) মহোদয়, জলপথসমূহ হ'ল আমাৰ অৰ্থনৈতিক সমৃদ্ধিৰ মূল চালিকা শক্তি আৰু এই সম্পদৰ অধিক কাৰ্যকৰী ব্যৱহাৰৰ বাবে ২০১৯ চনৰ মে' মাহৰ পৰা গুৱাহাটী আৰু উত্তৰ গুৱাহাটীৰ মাজত নদী টেক্সি হিচাপে চলাচল কৰাৰ বাবে ২ খন FRP মাৰ নাও (Catamaran) ক্ৰয়ৰ বিষয়টো চূড়ান্ত কৰা হৈছে।

(৫৫৯) অধ্যক্ষ মহোদয়, কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ জাহাজ মন্ত্ৰালয়ে ব্ৰহ্মপুত্ৰ আৰু বৰাক নদীৰ ওপৰত বিভিন্ন ফেৰী সেৱাৰ আস্থান উন্নয়নৰ বাবে ৫৬ টা নতুন ভাসমান (Floating) আস্থানৰ বাবে অনুমোদন জনাইছে আৰু এই অনুসৰি ২০২০-২১ চনৰ ভিতৰত কামকাজ সম্পূৰ্ণ কৰাৰ লক্ষ্যৰে চৰকাৰী ই-প'ৰ্টেলৰ জৰিয়তে আমি নিবিদা প্ৰক্ৰিয়া আৰম্ভ কৰিছোঁ।

(৫৬০) তদুপৰি অসমত আভ্যন্তৰীণ জল পৰিবহণ খণ্ডৰ সামগ্ৰিক উন্নয়ন আৰু এই পৰিবহণ ব্যৱস্থাক আধুনিক সা-সৰঞ্জামেৰে সজ্জিত কৰাৰ বাবে বিজ্ঞানসন্মত পদ্ধতি অৱলম্বন কৰি বিশ্ববেংকৰ সাহায্যপ্ৰাপ্ত এক প্ৰকল্প ৰূপায়ণ কৰি থকা হৈছে।

(৫৬১) মহোদয়, অসম চৰকাৰে বৰ্তমানে থকা বিমান বন্দৰ আৰু নতুন বিমান বন্দৰসমূহৰ উন্নয়নৰ বাবে গুৰুত্ব প্ৰদান কৰিছে। আন্তৰ্জাতিক লোকপ্ৰিয় গোপীনাথ বৰদলৈ বিমান বন্দৰ, ডিব্ৰুগড় আৰু লখিমপুৰ (লীলাবাৰী) বিমান বন্দৰৰ উন্নয়নৰ বাবে অতিৰিক্ত ভূমি অধিগ্ৰহণ কৰা হৈছে। অসম চৰকাৰৰ অনুৰোধৰ প্ৰতি সঁহাৰি জনাই কেন্দ্ৰীয় অসামৰিক বিমান পৰিবহণ মন্ত্ৰালয়ে উড়ান আন্তৰ্জাতিক আঁচনিৰ অধীনত অসমৰ বাবে দুটা আন্তৰ্জাতিক আকাশ মার্গত অনুমোদন জনাইছে। গুৱাহাটী-ঢাকা-গুৱাহাটী আৰু গুৱাহাটী-

বেংকক-গুৱাহাটী —এই দুটা আন্তৰ্জাতিক আকাশমার্গ অতি শীঘ্ৰে কাৰ্যকৰী হ'ব।

- (৫৬২) অধ্যক্ষ মহোদয়, ৰাজ্যখনৰ ৰাজহুৱা পৰিবহণ ব্যৱস্থাৰ মুখ্য বাহক অসম ৰাজ্যিক পৰিবহণ নিগমে কেইবাটাও গুৰুত্বপূৰ্ণ আন্তঃগাঁথনি উন্নয়ন প্ৰকল্প আৰম্ভ কৰিছে। ইয়াৰ ভিতৰত আছে— গুৱাহাটীৰ খানাপাৰাত মিনি ISBT নিৰ্মাণ, মাজুলীত বাছ আস্থান ভৱনৰ উন্নয়ন আৰু তেজপুৰত ISBT ৰ নিৰ্মাণ তথা বাছ আস্থান ভৱনৰ উন্নয়ন।
- (৫৬৩) তদুপৰি অসম ৰাজ্যিক পৰিবহণ নিগমে ট্ৰেভেল ৱেবছাইটৰ সৈতে সহযোগিতা কৰি অনলাইন টিকেট বুকিং ব্যৱস্থা আৰম্ভ কৰিছে। ইয়াৰ উপৰিও ভল্ভো বাছৰ প্ৰৱৰ্তনৰ লগতে গুৱাহাটীত বাছৰ প্ৰৱেশ সুচল আৰু যানজট হ্রাস কৰাৰ উদ্দেশ্যে জালুকবাৰীত এটা মিনিবাছ আস্থান নিৰ্মাণৰ প্ৰস্তাৱ লোৱা হৈছে।
- (৫৬৪) অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০১৯-২০ বৰ্ষত এই বিভাগটোৰ বাবে মই ৬১১ কোটি টকাৰ আৰণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ দিছো।

XLVI. নগৰ উন্নয়ন বিভাগ

নতুন দিগন্তৰ সূচনা

- (৫৬৫) অধ্যক্ষ মহোদয়, সুস্থ নগৰ উন্নয়নৰ বাবে পয়ঃপ্ৰণালী এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ উপায়। ৰাজ্যখনত নলাৰ এক বৃহৎ অংশই হৈছে কেঁচা আৰু উদং। অসমৰ সাধাৰণ অঞ্চলৰ নগৰীয় স্থানীয় নিকায়সমূহৰ নলা-নৰ্দমাৰ ব্যৱস্থাটোৰ উন্নয়ন সাধনৰ অৰ্থে ২০১৯-২০ বৰ্ষত এনেবোৰ নলা-নৰ্দমাৰ নিৰ্মাণ/উন্নয়নৰ বাবে ৫০ কোটি টকা প্ৰদান কৰিবলৈ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়োৱা হৈছে।
- (৫৬৬) ইয়াৰোপৰি জৰুৰীকালীন পৰিস্থিতিৰ মোকাবিলা কৰিবলৈ নগৰীয় স্থানীয় নিকায়সমূহৰ সামৰ্থ বৃদ্ধিৰ অৰ্থে সেইসমূহক আধুনিক সা-সঁজুলি, যন্ত্ৰ আৰু যান-বাহনেৰে সম্পূৰ্ণ প্ৰস্তুত কৰি তুলিবৰ বাবে ২০১৯-২০ বৰ্ষত অসমৰ সাধাৰণ অঞ্চলৰ নগৰীয় স্থানীয় নিকায়সমূহলৈ জৰুৰীকালীন পৰিস্থিতিৰ সন্মুখীন হ'ব পৰা সা-সঁজুলি ক্ৰয়ৰ বাবে ১০ কোটি টকা প্ৰদানৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়োৱা হৈছে।
- (৫৬৭) মহোদয়, নগৰীয় স্থানীয় নিকায়সমূহৰ সাধাৰণ অঞ্চলত Pavers Block পথ নিৰ্মাণৰ কাৰণে মই ১৫০ কোটি টকাৰ প্ৰস্তাৱ দিছো।
- (৫৬৮) তদুপৰি, স্থানীয় নগৰ নিকায়সমূহৰ সাধাৰণ অঞ্চলত High Mast Street Light স্থাপন কৰাৰ বাবে মই ৬১ কোটি টকাৰ প্ৰস্তাৱ দিছো।
- (৫৬৯) মহোদয়, নাগৰিকসকললৈ নিৰাপদ খোৱাপানী যোগান ধৰাৰ বাবে নগৰ পানী যোগান এটা প্ৰধান ব্যৱস্থা। নগৰীয় স্থানীয় নিকায়সমূহৰ পানী যোগান ব্যৱস্থাটোক উন্নত কৰি

তোলাৰ অৰ্থে ২০১৯-২০ বৰ্ষত প্ৰথম পৰ্যায়ত পানীৰ চৰম নাটনি থকা নগৰীয় স্থানীয় নিকায়সমূহক সামৰি ল'বলৈ পানী যোগান আঁচনিৰ বাবে ১০,০০০ লাখ টকাৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়োৱা হৈছে।

(৫৭০) অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাবে মই এই বিভাগটোলৈ মুঠ ১৬২৭ কোটি টকা আৱণ্টনৰ বাবে প্ৰস্তাৱ আগবঢ়ালো।

XLVII. জল সম্পদ : বান নিয়ন্ত্ৰণ

(৫৭১) অধ্যক্ষ মহোদয়, NABARD RIDF XXIV ৰ অধীনত ২০১৮-১৯ বিত্তীয় বৰ্ষত ১০০ কোটি টকাৰে ৪৯ খন আঁচনিত অনুমোদন জনোৱা হৈছে। এই আঁচনিসমূহৰ বাবে প্ৰশাসনিক অনুমোদন প্ৰক্ৰিয়া চলাই থকা হৈছে। এই আঁচনিসমূহ ৰূপায়ণৰ বাবে অচিৰেই পদক্ষেপ লোৱা হ'ব।

(৫৭২) তদুপৰি, মাজুলীৰ বান আৰু গৰাখহনীয়াৰ স্থায়ী সমাধানৰ বাবে গঠিত বিশেষজ্ঞ কমিটিৰ প্ৰতিবেদন কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ হাতত ইতিমধ্যে দাখিল কৰা হৈছে আৰু বিষয়টো পঞ্চদশ বিত্তীয় আয়োগৰ ভ্ৰমণৰ সময়ত পুনৰ উত্থাপন কৰা হয়। মাজুলীত মাণ্ডলিক কাৰ্যালয় আৰু অতিথিশালাৰ নিৰ্মাণকে ধৰি শ্লুইজ গেট আৰু অন্যান্য নিৰ্মাণৰ বাবে ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত ১৪.৪৭৪২ কোটি টকাৰ প্ৰস্তাৱ ৰখা হৈছে। একেদৰে মাজুলীত মটৰ লাঞ্চ (Motor Launch) যোগান ধৰাৰ বাবে ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটৰ অধীনত ইতিমধ্যে ধনৰ আৱণ্টন দিয়া হৈছে।

(৫৭৩) 'ছিগনেচাৰ' প্ৰকল্প ৰূপায়ণৰ দ্বাৰা কলং নদীৰ পুনৰ্জীৱিতকৰণৰ অৰ্থে ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষৰ বাজেটত ১৬.৫০ কোটি টকা ধাৰ্য কৰা হৈছে।

(৫৭৪) বাহ্যিকভাৱে সাহায্যপ্ৰাপ্ত প্ৰকল্প (EAP) ৰ বাবে ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ বাজেটত ১৬৬.৭৩ কোটি টকা ধাৰ্য কৰা হৈছিল। জল সম্পদ বিভাগৰ অধীনত FREMAA ৰ দ্বাৰা এচিয়ান ডেভেল'পমেণ্ট বেংকৰ ঋণ সাহায্যৰে গ্ৰহণ কৰা AIFRBERM প্ৰকল্পৰ Tranche-I অংশ ইতিমধ্যে সম্পূৰ্ণ কৰি তোলা হৈছে আৰু Tranche-II অংশৰ বাবে যোৱা ১৩-১২-২০১৯ তাৰিখে ঋণ বন্দৱস্তীত স্বাক্ষৰ কৰা হৈছে। ইয়াৰ কাম ইতিমধ্যে আৰম্ভ কৰা হৈছে। EAPৰ বাবে ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত ৩৬২.৯৫ কোটি ধাৰ্য কৰা হৈছে।

(৫৭৫) অধ্যক্ষ মহোদয়, অসম সু-সংহত নদীপাৰ ব্যৱস্থাপনা প্ৰকল্প (AIRBMP) ৰূপায়ণৰ বাবে বিশ্ব বেংক মিছনে এতিয়ালৈকে ভিন্নমুখী পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিছে। এই উদ্দেশ্যে অৰ্থনৈতিক পৰিক্ৰমা বিভাগে অলপতে ৪,৮০০ কোটি টকাৰ অনুমোদন জনাইছে।

(৫৭৬) তদুপৰি, অসম জল সম্পদ গৱেষণা আৰু ব্যৱস্থাপনা প্ৰতিষ্ঠান (AWRMI) ৰ অধীনত প্ৰশিক্ষণ আৰু গৱেষণাৰ সা-সুবিধাবোৰ শক্তিশালী আৰু উন্নীতকৰণৰ বাবে ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত ১ কোটি টকা ৰখা হৈছে।

(৫৭৭) অধ্যক্ষ মহোদয়, এই বিভাগৰ বাবে ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাবে মই ১০৬৬ কোটি টকা আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়ালো।

XLVIII. সংখ্যালঘু কল্যাণ আৰু উন্নয়ন বিভাগ : সৰ্বাত্মক উন্নয়নৰ পথত

(৫৭৮) অধ্যক্ষ মহোদয়, সংখ্যালঘু কল্যাণ আৰু উন্নয়ন বিভাগ হ'ল—অসমৰ ভাষিক সংখ্যালঘু আৰু চৰ-চাপৰি অঞ্চলত বসবাস কৰা লোকসকলকে ধৰি সংখ্যালঘুসকলৰ বিভিন্ন বিষয়সমূহ চোৱা-চিতা কৰা প্ৰশাসনিক বিভাগ। পিচপৰা অধিসূচিত ধৰ্মীয় সংখ্যালঘু সম্প্ৰদায় (ভাষিক সংখ্যালঘুকে ধৰি) আৰু চৰ অঞ্চলত বসবাস কৰা লোকসকলৰ কল্যাণৰ বাবে এই বিভাগে কাৰ্যসূচী যুগুত আৰু ৰূপায়ণ কৰে। মূল সুঁতিৰ সৈতে এই সম্প্ৰদায়ৰ লোকসকলক একাত্ম কৰাৰ লক্ষ্য আগত ৰাখি এই কাৰ্যসূচীসমূহ যুগুত কৰা হয়। এই ক্ষেত্ৰত বৃত্তিধাৰী গোট আৰু মহিলাসকলক বিশেষভাবে অগ্ৰাধিকাৰ প্ৰদান কৰাৰ বিষয়টোৰ প্ৰতি গুৰুত্ব আৰোপ কৰা হয়।

(৫৭৯) অধ্যক্ষ মহোদয়, ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষত মই বিভাগটোৰ বাবে মুঠ ২২৫ কোটি টকা আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ দিছো।

XLIX. ভৈয়াম জনজাতি আৰু পিছপৰা শ্ৰেণীৰ কল্যাণ বিভাগ :

অবিৰত সহায় : সকলো বাধা নেওচি

(৫৮০) অসমৰ বাৰেবহনীয়া ঐতিহ্য আৰু ইয়াৰ স্পন্দনশীলতা ইয়াত বসবাস কৰা জনজাতি আৰু অন্যান্য সম্প্ৰদায়সমূহৰ নৃগোষ্ঠীয় আৰু পৰম্পৰাগত ৰীতি-নীতিৰ মাজত বিদ্যমান। ৰাজ্যখনৰ ৭০ টাতকৈ অধিক জনজাতিৰ মাজত থকা শক্তিশালী ভাতৃত্ববোধ তথা মানৱীয় বান্ধোন হৈছে আমাৰ মূল্যবান সম্পদ আৰু আমাৰ চৰকাৰেও ইয়াক আপদাল কৰি ৰখাত যত্ন সহকাৰে সহায়-সহযোগিতা আগবঢ়াই আহিছে।

(৫৮১) মহোদয়, ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ বাজেট ভাষণত ৬ খন স্বায়ত্ত শাসিত পৰিষদ (MAC, RHAC, TAC, SKAC, TKAC, DAC)-ৰ অধীনত বিভিন্ন শ্ৰেণীৰ উন্নয়নৰ বাবে ২৫৭.২৯ কোটি টকা আবণ্টন দিয়া হৈছিল আৰু এই বছৰ ২০১৯-২০ বৰ্ষত ইয়াৰ বাবে ২৭৪.২২ কোটি টকা আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ লোৱা হৈছে।

(৫৮২) একেদৰে ২০১৮-১৯ বৰ্ষত এই সম্প্ৰদায়সমূহৰ আৰ্থ সামাজিক বিকাশৰ বাবে ৩১ খন উন্নয়ন পৰিষদৰ জৰিয়তে ৯.৩০ কোটি টকা আবণ্টন দিয়া হৈছে আৰু ২০১৯-২০ বৰ্ষত ১০.৮৯ কোটি টকাৰ প্ৰস্তাৱ কৰা হৈছে।

(৫৮৩) ২০১৮-১৯ বিত্তীয় বৰ্ষত ৰাজ্যৰ নিজা অগ্ৰাধিকাৰপ্ৰাপ্ত উন্নয়ন পুঁজিৰ অধীনত ৬১০.৭১ কোটি টকা আবণ্টন দিয়া হৈছে আৰু ২০১৯-২০ বৰ্ষত ষষ্ঠ অনুসূচীৰ বি টি এ ডি এলেকাৰ উন্নয়নমূলক কাম-কাজৰ বাবে ৬৪৩.৭৯ কোটি টকাৰ প্ৰস্তাৱ কৰা হৈছে।

- (৫৮৪) মহোদয়, আমাৰ চৰকাৰে জনজাতি উপ পৰিকল্পনাৰ (TSP) জৰিয়তে জনজাতি অঞ্চলৰ উন্নয়নৰ বাবে বিশেষ গুৰুত্ব প্ৰদান কৰিছে আৰু অনুসূচিত জাতি উপ-পৰিকল্পনাৰ (SCSP) জৰিয়তে অনুসূচিত জাতিৰ লোকসকলক উপকৃত কৰিছে। ২০১৮-১৯ বৰ্ষত যথাক্ৰমে জনজাতি উপ-পৰিকল্পনা আৰু অনুসূচিত জাতি উপ-পৰিকল্পনাৰ অধীনত বিশেষ উন্নয়নমূলক আঁচনিৰ বাবে ৮০.০৮ কোটি টকা আৰু ১৮৬.৯৫ কোটি টকা আবণ্টন দিয়া হৈছে। ২০১৯-২০ বৰ্ষত জনজাতি উপ-পৰিকল্পনাৰ অধীনত ৮২.৬৭ কোটি টকা আৰু অনুসূচিত জাতি উপ-পৰিকল্পনাৰ অধীনত ১৯৭.০৭ কোটি টকাৰ প্ৰস্তাৱ কৰা হৈছে।
- (৫৮৫) মহোদয়, মিচিং স্বায়ত্ত্ব শাসিত পৰিষদ আৰু ৰাভা হাছং স্বায়ত্ত্ব শাসিত পৰিষদৰ আন্তঃগাঁথনি উন্নয়নৰ বাবে মই আবণ্টিত ধনৰ সৈতে অতিৰিক্তভাৱে ২৫ কোটি টকাৰ বিশেষ অনুদানৰ বাবে প্ৰস্তাৱ আগবঢ়ালো।
- (৫৮৬) অধ্যক্ষ মহোদয়, এই বিভাগটোৰ বাবে ২০১৯-২০ বৰ্ষত মুঠ ৪২১২ কোটি টকা আবণ্টনৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়াইছো।

দ্বিতীয় খণ্ড

বাজেট আৰু ব্যয় :

অধ্যক্ষ মহোদয়, ৰাজহুৱা বিত্তীয় ব্যৱস্থাপনা সংস্কাৰৰ তিনিটা স্তম্ভৰ অধীনত আৰম্ভ কৰা পদ্ধতিগত ৰূপান্তৰৰ বাবে থকা আমাৰ পৰিকল্পনা সম্পৰ্কে মই ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ বাজেটত বাখ্যা কৰিছিলো। এই পৱিত্ৰ সদনত আজি মই জনাবলৈ পাই সুখী হৈছো যে আমাৰ সংস্কাৰ যাত্ৰাত আমি উল্লেখযোগ্য ক্ষেত্ৰসমূহ সামৰি লৈছো।

(১) মহাশয়, বিগত বিত্তীয় বৰ্ষত আমি হাতত লোৱা বিভিন্ন বাজেট সম্পৰ্কীয় বিভিন্ন সংস্কাৰমূলক পদক্ষেপৰ বিষয়ে মই সদনক অৱগত কৰিবলৈ বিচাৰিছো।

(ক) আমি বিত্ত বিভাগত ইউনিচিফ (UNICEF) ৰ সহযোগত "Inclusive Budget Cell" নামেৰে এটা পৃথক কোষ গঠন কৰিছো। ইয়াৰ উদ্দেশ্য হৈছে শিশু, লিংগ আৰু দিব্যাংগৰ লেখীয়া সমাজৰ নিৰ্বাচিত শ্ৰেণীৰ বাবে সম্পদৰ পৰিকল্পনা তথা বাজেট ব্যৱস্থাৰ ওপৰত গুৰুত্ব প্ৰদান। এই পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰাৰ ফলত বাজেটৰ লগত জড়িত বিষয়াসকলৰ সামৰ্থ্য উল্লেখযোগ্য ভাৱে বৃদ্ধি পাব বুলি আশা হৈছে। এই পদক্ষেপৰ ফলত এই শ্ৰেণীৰ লোকসকলে সন্মুখীন হোৱা প্ৰত্যাহ্বানসমূহ মোকাবিলা কৰাৰ ক্ষেত্ৰত বিশেষ কাৰ্যসূচী প্ৰস্তুত কৰাত সফল হ'ব পৰা যাব।

(খ) বাজেটখন নাগৰিকসকলৰ বাবে অধিক বুজিব পৰা বিধৰ কৰি তুলিবলৈ আমি বাজেটৰ তথ্যসমূহ এখন "মুকলি প্ৰ-পত্ৰ (Open format)" ত প্ৰকাশ কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিছো, যিয়ে ইয়াক শিক্ষাৰ লগত জড়িত ব্যক্তি, গৱেষক আৰু সমাজৰ বিভিন্ন শ্ৰেণীৰ লোকৰ ওচৰত উপলব্ধ কৰাব। এই পদক্ষেপে দেশৰ আগশাৰীৰ ৰাজ্যসমূহৰ সৈতে আমাৰ ৰাজ্যখনৰ বিভিন্ন খণ্ডত ধৰা বাজেট আৱণ্টনৰ নিৰ্ধাৰিত লক্ষ্য স্থিৰ কৰাত আমাক সহায় কৰিব।

(গ) অংশগ্ৰহণমূলক বাজেট : মহাশয়, বিগত দুটা বছৰত বিভিন্ন সভা-সমিতিৰ জৰিয়তে নাগৰিকসকলৰ পৰা আমি বাজেট সম্পৰ্কীয় পৰামৰ্শ বিচাৰিছো আৰু ইয়াৰ দ্বাৰা

বাজেট প্রক্রিয়াটো যথেষ্ট অংশগ্রহণমূলক কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। মই জনাবলৈ পাই সুখী হৈছে যে আমাৰ এই প্ৰয়াসৰ স্বীকৃতিস্বৰূপে মই Transparency Internationalৰ শেহতীয়া প্ৰতিবেদন অনুসৰি এই ক্ষেত্ৰত অসমক দেশৰ ভিতৰতে আটাইতকৈ শ্ৰেষ্ঠ ৰাজ্য হিচাপে স্বীকৃতি প্ৰদান কৰা হৈছে। এই বছৰ ৰাইজৰ পৰা ৩,০০০ কৈ অধিক পৰামৰ্শ লাভ কৰি আমি অভূতপূৰ্ব সঁহাৰি পাবলৈ সক্ষম হৈছো। এই পৰামৰ্শসমূহ ভালদৰে পৰীক্ষা কৰি চোৱা হৈছে আৰু এইবোৰৰ বহুকেইটাই কৃষি, পৰ্যটন, কৃষি, শিক্ষা, স্বাস্থ্য সেৱা, খাদ্য ইত্যাদিৰ লেখীয়া খণ্ডসমূহৰ বিভিন্ন গুৰুত্বপূৰ্ণ আঁচনিৰ ৰূপ লৈছে। মহাশয়, এই বৰ্ষত স্বচ্ছতা আৰু অংশগ্রহণমূলক বাজেটৰ কথা বিবেচনা কৰি ৰাইজৰ পৰা লাভ কৰা মতামত আৰু পৰামৰ্শসমূহ অনুসৰণ কৰিবলৈ বিত্ত বিভাগৰ ভিতৰতে আমি এটা “অংশগ্রহণমূলক বাজেট কোষ” গঠন কৰিম।

- (২) মহাশয়, পুঁজি ব্যৱহাৰৰ প্ৰমাণ-পত্ৰ পলমকৈ দাখিল কৰাটো এটা সমস্যা হিচাপে দেখা দিছে, যিটো মহাগাণনিকৰ কাৰ্যালয়ে তেওঁলোকৰ হিচাপ পৰীক্ষাৰ প্ৰতিবেদনত বাৰে বাৰে উনুকিয়াই আহিছে। দাখিল কৰিবলৈ বাকী থকা পুঁজি ব্যৱহাৰৰ প্ৰমাণ-পত্ৰৰ সংখ্যা হ্রাস কৰিবলৈ আমি দৃঢ় পদক্ষেপ হাতত লৈছো আৰু মহাগাণনিকৰ শেহতীয়া প্ৰতিবেদন অনুসৰি অসমত ১৮ হেজাৰতকৈ অধিক (২০১৬-১৭বৰ্ষত) পুঁজি ব্যৱহাৰৰ ক্ষেত্ৰত কেৱল ৫৭৭ খন পুঁজি ব্যৱহাৰৰ প্ৰমাণ-পত্ৰহে এতিয়াও দাখিল কৰিবলৈ বাকী আছে, যিবোৰৰ বেছিসংখ্যকেই বিধায়কৰ স্থানীয় এলেকা উন্নয়ন পুঁজি সম্পৰ্কীয়। সন্মানীয় সদস্যসকলক এই বিষয়টো গুৰুত্ব সহকাৰে গ্ৰহণ কৰিবলৈ মই আহ্বান জনাইছো আৰু দাখিল কৰিবলৈ বাকী থকা পুঁজি ব্যৱহাৰৰ প্ৰমাণ-পত্ৰৰ সংখ্যা নোহোৱা কৰিবলৈ আমাৰ চৰকাৰে গ্ৰহণ কৰা পদক্ষেপৰ প্ৰতি সহায় আগবঢ়াবলৈ আটাইকে অনুৰোধ জনালো।
- (৩) **বিত্তীয় ঘাট :** মহাশয়, মই জনাবলৈ বিচাৰো যে ব্যয়ৰ নিয়ন্ত্ৰণ তথা ৰাজহ বৃদ্ধিৰ ক্ষেত্ৰত আমি প্ৰচেষ্টা হাতত লোৱা সত্ত্বেও সপ্তম দৰমহা আয়োগৰ পৰামৰ্শৱলী ৰূপায়ণ কৰা হেতুকে ৰাজহ ঘাটৰ হাৰ কিছু বৃদ্ধি হৈ ২০১৬-১৭ বৰ্ষৰ ২.৪ শতাংশৰ পৰা ২০১৭-১৮ বৰ্ষত ৩.২ শতাংশ হৈছিল। মহাশয়, আপোনালোকে এই কথা অনুধাৱন কৰিব যে এই ঘাট আছিল অৱশ্যাম্ভবী আৰু ক্ষণস্থায়ী, কিয়নো ৰাজহ ব্যয় কৰ্তন আৰু ঋণ যুক্তিসংগতকৰণৰ ক্ষেত্ৰত গ্ৰহণ কৰা আমাৰ প্ৰচেষ্টাই ২০১৮-১৯ আৰু ২০১৯-২০ বৰ্ষত বিত্তীয় ঘাট ৩% মুঠ ঘৰুৱা উৎপাদনৰ ভিতৰতে ৰখাত সহায় কৰিব।
- ৪) **ৰাজহুৱা ক্ৰয়ৰ সংস্কাৰ :** মোৰ সতীৰ্থসকলে নিশ্চয় একমত হ'ব যে ৰাজহুৱা ক্ৰয় হৈছে স্বচ্ছ ব্যয় ব্যৱস্থাপনা প্ৰক্ৰিয়াৰ এক অন্যতম গুৰুত্বপূৰ্ণ অংগ। অসম ৰাজহুৱা ক্ৰয় বিধি ২০১৭ গৃহীত হোৱাৰ পিছত আমি এতিয়া অসম ৰাজহুৱা ক্ৰয় নিয়মাৱলীৰ খচৰা প্ৰস্তুত কৰিছো। ইয়াৰ অধীনত অলপতে বিভিন্ন নিয়মসমূহ অধিসূচিত কৰিম। অহা বিত্তীয় বৰ্ষৰ পৰা এই আইনখন ৰূপায়ণ কৰিম।
- ৫) **তথ্য প্ৰযুক্তি স্বয়ংক্ৰিয়কৰণৰ দিশত পদক্ষেপ :** মহাশয়, বিগত বৰ্ষত এই পৱিত্ৰ সদনত

অনলাইনযোগে চিহ্ন ব্যৱস্থাপনা, বিলসমূহৰ অনলাইনযোগে কৰা প্ৰক্ৰিয়াকৰণৰ লেখীয়া আমি গ্ৰহণ কৰা বিভিন্ন বিত্তীয় প্ৰক্ৰিয়া স্বয়ংক্ৰিয়কৰণ পদক্ষেপৰ বিষয়ে মই উল্লেখ কৰিছিলো, যিয়ে পুঁজি মুকলি কৰি দিয়াৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰয়োজন হোৱা সময় উল্লেখযোগ্যভাৱে হ্রাস কৰিছে। এই ক্ষেত্ৰত এই বছৰ আমি লাভ কৰা অন্যান্য সফলতা সম্পৰ্কে মই সদনক অৱগত কৰিবলৈ বিচাৰিছো।

ক) অনলাইনযোগে প্ৰশাসনীয় আৰু বিত্তীয় মঞ্জুৰী : ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ বাজেটত ঘোষণা কৰা অনুসৰি প্ৰশাসনীয় অনুমোদন আৰু বিত্তীয় মঞ্জুৰিৰ প্ৰক্ৰিয়াটো আমি অনলাইন কৰিছো, যিয়ে বাজেট কাৰ্যকৰীকৰণৰ প্ৰক্ৰিয়াটো সহজ কৰি তোলাৰ লগতে সমগ্ৰ ৰাজ্যখনতে সৃষ্টি হোৱা মুঠ দেয়ক সম্পৰ্কে এখন স্পষ্ট ছবি দাঙি ধৰে।

খ) জি আৰ এ এছ (গভৰ্নমেণ্ট ৰিচিপ্ত একাউণ্ডিং চিষ্টেম) : এই বছৰ জি আৰ এ এছ (Government Receipts Accounting System)-ৰ জৰিয়তে আমি চৰকাৰী প্ৰাপ্তি সংগ্ৰহৰ প্ৰক্ৰিয়াটো অনলাইন কৰিছো যিয়ে কৰ পৰিশোধকাৰীসকলৰ কৰ প্ৰদান প্ৰক্ৰিয়াটো সহজ কৰি তোলাৰ লগতে চৌৰ্যবৃত্তি হ্রাস কৰাটো সহায় কৰিব।

৬) মহাশয়, ভাৰত চৰকাৰে আৰম্ভ কৰা Government e-Marketplace (GeM) Portal ৰ বিষয়ে আপোনালোক নিশ্চয় অৱগত। GeM ৰ সৈতে বুজাবুজিৰ চুক্তি স্বাক্ষৰ কৰা প্ৰথম ৰাজ্যসমূহৰ ভিতৰত অসম আছিল অন্যতম। চলিত বিত্তীয় বৰ্ষত ৰাজ্যখনৰ বিভিন্ন বিভাগে GeM ৰ পৰা ১০০ কোটি টকাৰ সামগ্ৰী আৰু সেৱা লাভ কৰিছে।

মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, এই অৰ্থৰহ পদক্ষেপসমূহৰ জৰিয়তে এখন 'দুৰ্নীতিমুক্ত অসম'ৰ লক্ষ্যত উপনীত হোৱাৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰে অহোপুৰুষাৰ্থ কৰি আছে।

ৰাজহ সৃষ্টি :

মহোদয়, বিগত ৩ বছৰৰ দৰে এই বছৰো মই ৰাজহ বৃদ্ধিৰ ওপৰত বিশেষ গুৰুত্ব প্ৰদান কৰিছো। মোৰ ভাষণত ইতিমধ্যে উল্লেখ কৰাৰ দৰে সমন্বিত আৰু ঐক্যবদ্ধ প্ৰচেষ্টাৰে অভিযান আকাৰে লোৱা কাৰ্যসূচীৰ মাধ্যমেৰে ৰাজ্যখনৰ নিজা সম্পদসমূহৰ যথাসম্ভৱ ব্যৱহাৰৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰে 'ReSTART ASSAM' মন্ত্ৰেৰে আগবাঢ়িব বিচাৰিছে।

(১) আমাৰ চৰকাৰে সম্পদ আহৰণ আৰু ইয়াৰ বৃদ্ধিৰ ওপৰত যথেষ্ট গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছে। এইক্ষেত্ৰত আমাৰ প্ৰয়াসক অধিক আগুৱাই নিয়াৰ উদ্দেশ্যে আমাৰ চৰকাৰে এটা অত্যাধুনিক ডাটা বিশ্লেষণ কেন্দ্ৰ (Data Analytics Centre of Excellence, CoE) স্থাপন কৰিব যিয়ে ৰাজহ অপচয় ৰোধ কৰাত গুৰুত্বপূৰ্ণ অৱদান আগবঢ়াব। অত্যাধুনিক ডাটা বিশ্লেষণ

কেन्द्र (Data Analytic CoE) বিত্ত বিভাগৰ আওতাতে স্থাপন কৰা হ'ব আৰু বিত্ত, বাণিজ্যিক কৰ আৰু আৰকাৰীৰ বাবে উমৈহতীয়া মঞ্চ হিচাপে থাকিব। এই কেन्द्रটোলৈ অন্য বিভাগ/নিগম যেনে এপিডিচিএল, উদ্যোগ আৰু বাণিজ্য, ৰাজহ বিভাগ আদিয়ে তথ্য আগবঢ়াব আৰু ৰাজহ আৰু ব্যয় প্ৰক্ষেপন আৰু সম্ভাব্য কৰ ফাঁকি সম্পৰ্কত বিশ্লেষণ আগবঢ়াবলৈ কেन्द्रটোক সহায় কৰিব।

২) বাণিজ্যিক কৰ সংগ্ৰহ আৰু তাৰ আলোকপাত :

ক) মহাশয়, মই কবলৈ বিচাৰো যে বিগত ২০১৭-১৮ বিত্তীয় বৰ্ষত কৰ বিভাগে ১২,০৫৫.৮৭ কোটি টকা সংগ্ৰহ কৰিছিল, যিটো পূৰ্বৱৰ্তী বৰ্ষত সংগৃহীত ১০,২৯৩.৭৫ কোটি টকাতকৈ কৈ ১৭ শতাংশ অধিক। এই বিভাগটোৱে ২০১৮ চনৰ ডিচেম্বৰ মাহলৈকে ১০,১২৭.০৪ কোটি টকা সংগ্ৰহ কৰিছে। যোৱা বৰ্ষত এই একে সময়ত ৰাজহ সংগ্ৰহৰ পৰিমাণ আছিল ৮,৮৭১.৮৭ কোটি টকা। ইয়াৰ বৃদ্ধিৰ হাৰ হ'ল প্ৰতিবছৰে ১৪%। তদুপৰি, ৫ বিধ পেট্ৰ'লিয়ামজাত সামগ্ৰীৰ পৰা সংগৃহীত ৰাজহৰ পৰিমাণ বিগত বৰ্ষত সংগৃহীত ৩,৫১০.৪৩ কোটি টকাৰ তুলনাত ২৫ শতাংশ বৃদ্ধি পাইছে।

খ) অধ্যক্ষ মহোদয়, এখন ৰাজ্যৰ পৰা আন এখন ৰাজ্যলৈ সামগ্ৰী পৰিবহণৰ বাবে 'ই-ৰে বিল' ব্যৱস্থা ২০১৮ৰ ১ এপ্ৰিলৰ পৰা কাৰ্যকৰী হোৱাকৈ প্ৰৱৰ্তন কৰা হৈছে। ৰাজ্যৰ ভিতৰতে সামগ্ৰী পৰিবহণৰ বাবে অন্তঃৰাজ্যিক বিলৰ ব্যৱস্থা ২০১৮ চনৰ ১৬ মে'ৰ পৰা কাৰ্যকৰী হোৱাকৈ বাধ্যতামূলক কৰা হৈছে। ই-ৰে বিল ব্যৱস্থা প্ৰৱৰ্তনে দীৰ্ঘ দূৰত্ব অতিক্ৰম কৰা ট্ৰাক আৰু অন্যান্য বাহনৰ ভ্ৰমণৰ সময় কমেও এক পঞ্চমাংশ হ্রাস কৰিছে। তদুপৰি, সামগ্ৰী পৰিবহণৰ বাবে ৫০ হাজাৰ টকাতকৈ অধিক মূল্যৰ ই-ৰে বিলৰ আৱশ্যকতাই মাল পৰিবহণ ব্যৱস্থাটো সহজ কৰি তুলিছে আৰু সমগ্ৰ প্ৰক্ৰিয়াটোলৈ স্বচ্ছতা কঢ়িয়াই আনিছে।

গ) সামগ্ৰী ৰপ্তানিৰ বাবে ধন ঘূৰাই দিয়া আৰু কৰদাতাসকলে অতিৰিক্তভাৱে জমা কৰা ধন ঘূৰাই দিয়া কাৰ্য ক্ষিপ্ৰ কৰাৰ অৰ্থে ৰাজ্যখনত "বিশেষ ধন ঘূৰাই দিয়া পষেক" অনুষ্ঠিত কৰা হৈছে। জি এছ টি ব্যৱস্থাৰ অধীনত উদ্যোগসমূহে প্ৰথমতে জি এছ টি প্ৰদান কৰিবলগীয়া হয় আৰু তাৰ পিছত এই ধন পৰিশোধৰ বাবে বিচাৰে, কিয়নো জি এছ টি ব্যৱস্থাৰ অধীনত এই ধৰণৰ ৰেহাইৰ ব্যৱস্থা নাই। ইতিমধ্যে প্ৰদান কৰা ৰাজ্যিক সামগ্ৰী আৰু সেৱা কৰা পৰিশোধ কৰিবলৈ ৰাজ্যখনত এলেকা ভিত্তিক ঔদ্যোগিক উদগনিমূলক ব্যৱস্থাৰ অধীনত Assam Industries (Tax re-imburement Scheme for Eligible Units, 2017) যুক্ত কৰা হৈছে। জি এছ টি ব্যৱস্থা প্ৰৱৰ্তনৰ পিছত ইতিমধ্যে পৰিশোধ কৰা ৰাজ্যিক জি এছ টিৰ ক্ষতিপূৰণৰ বাবে এনেধৰণৰ এলেকাভিত্তিক ঔদ্যোগিক কৰ পৰিশোধ আঁচনি ৰূপায়ণ কৰা প্ৰথমশাৰীৰ ৰাজ্যসমূহৰ ভিতৰত অসম অন্যতম। আনকি জি এছ টি ব্যৱস্থা প্ৰৱৰ্তনৰ পিছত স্থাপন কৰা এটা

নতুন ঔদ্যোগিক গোট কৰ পৰিশোধৰ বাবে যোগ্য বিবেচিত হৈছে। এই আঁচনিৰ অধীনত যোগ্য উদ্যোগসমূহলৈ এতিয়ালৈকে ২২৮.৫৯ কোটি টকাৰ ৰাজ্যিক জি এছ টি পৰিশোধ কৰা হৈছে।

ঘ) মহোদয়, এই পৱিত্ৰ সদনক জনাবলৈ পাই সুখী হৈছো যে অন্যান্য কৰাৰোপন আইনৰ পৰা সংগ্ৰহ কৰা ধনৰ উপৰিও জি এছ টিৰ অধীনত অসমে প্ৰতিমাহে ৬০০ কোটিতকৈ অধিক টকা আৰু মূল্য সংযোজিত কৰৰ অধীনত ৬ বিধ সামগ্ৰীৰ পৰা প্ৰতিমাহে প্ৰায় ৪০০ কোটি টকা সংগ্ৰহ কৰিছে আৰু জি এছ টি সংগ্ৰহৰ ক্ষেত্ৰত ৰাজহ আহৰণৰ এক ইতিবাচক ধাৰা পৰিলক্ষিত হৈছে।

৩) **আবকাৰী সংস্কাৰ আৰু ৰাজহ আহৰণ :** অধ্যক্ষ মহোদয়, আবকাৰী ৰাজহ বৃদ্ধিৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰে হাতত লোৱা বিভিন্ন পদক্ষেপ সম্পৰ্কে মই চমুকৈ অৱগত কৰিম আৰু আহিব লগা বছৰটোৰ বাবে হাতত লোৱা কাম-কাজ সম্পৰ্কে উল্লেখ কৰিম।

ক) ২০১৭-১৮ বৰ্ষত আবকাৰী বিভাগে ১১১৭.৬৪ কোটি টকাৰ ৰাজহ সংগ্ৰহ কৰিছিল, যিটো পূৰ্বৱৰ্তী বৰ্ষৰ ৰাজহ সংগ্ৰহতকৈ ১৬.৬৫ শতাংশ বেছি। এইবছৰ বিভাগে ১৩০০ কোটি টকা সংগ্ৰহৰ লক্ষ্য লৈছে আৰু ২০১৮ চনৰ ডিচেম্বৰ মাহলৈ বিভাগে ১০৯৩.৬৭ কোটি টকা সংগ্ৰহ কৰিছে। মোৰ বিশ্বাস যে বিভাগে ২০১৮-১৯ বৰ্ষৰ লক্ষ্য নিৰ্দ্ধাৰিত ৰাজহৰ পৰিমাণ অতিক্ৰম কৰিবলৈ সক্ষম হ'ব।

খ) চৰকাৰে এক নতুন দেশীয় সুৰা নীতি অধিসূচিত কৰিছে, যিটোৱে ভাৰতত প্ৰস্তুত কৰা বিদেশী সুৰাৰ আৰ্হিত অধিক স্বচ্ছ, আধুনিক আৰু বিজ্ঞানসন্মত ব্যৱস্থাৰ জৰিয়তে সংস্কাৰ সাধন কৰিবলৈ সক্ষম হ'ব। এই নতুন নীতিয়ে আবকাৰী ৰাজহৰ পৰিমাণ বৃদ্ধি ঘটাব আৰু সমাজৰ হিতসাধন কৰিব।

গ) বিভাগে আবকাৰী অনলাইন প'ৰ্টেল www.assamexcise.in আৰম্ভ কৰিছে আৰু ৰাজহ সংগ্ৰহ, অনুজ্ঞাপত্ৰ আৰু প্ৰৱেশপত্ৰ, লাইচেঞ্চ, ব্ৰেণ্ড আৰু লেবেল পঞ্জীয়ন সম্পৰ্কীয় সকলো তথ্য অনলাইন আৰু ডিজিটেল কৰা হৈছে।

৪) **পৰিবহণ বিভাগৰ পৰা ৰাজহ :** অধ্যক্ষ মহোদয়, ৰাজহ বৃদ্ধিৰ বাবে পৰিবহণ বিভাগে হাতত লোৱা বিভিন্ন পদক্ষেপৰ বিষয়ে মই সদনক অৱগত কৰাব বিচাৰিছো।

ক) ফেন্সি/চইচ ৰেজিষ্ট্ৰেচন মাৰ্কৰ ক্ষেত্ৰত নিলাম ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰা হৈছে আৰু এ এম ভি বিধি, ২০০৩ৰ সংশোধনেৰে সৈতে এইক্ষেত্ৰত ৰাজপত্ৰিত অধিসূচনা জাৰি কৰা হৈছে। কণ্ডাক্টৰৰ অনুজ্ঞাপত্ৰ, ডুপ্লিকেট ড্ৰাইভিং লাইচেঞ্চ, যান-বাহন ব্যৱাসায়ীৰ বাণিজ্য অনুজ্ঞাপত্ৰ, এজেন্টৰ অনুজ্ঞাপত্ৰ, ডীলাৰৰ স্থানলৈ আহিলে যান-বাহনৰ পৰিদৰ্শন মাচুলৰ গাঁথনি সংশোধন, নতুন আৰ্হিৰ যান-বাহনৰ পঞ্জীয়ন অনুমতিৰ বাবে অসম মটৰ যান-বাহন বিধি, ২০০৩ৰ কেতবোৰ নিয়মাৱলী সংশোধন ঘটোৱা হৈছে।

- খ) ২০১৮-১৯ বিত্তীয় বৰ্ষত (ডিচেম্বৰ, ২০১৮ পৰ্যন্ত) যান-বাহনৰ পৰা সংগৃহীত ৰাজহ হিচাপে ৫২৫.৩৬ কোটি টকা সংগ্ৰহ কৰা হৈছে, যিটো বিগত বৰ্ষৰ একে সময়তকৈ যথেষ্ট বেছি।
- ৫) **পৰিৱেশ আৰু বন বিভাগৰ পৰা ৰাজহ :** মহোদয়, বনভূমিৰ সুৰক্ষা সুনিশ্চিত কৰাৰ সমান্তৰালভাৱে পৰিৱেশ আৰু বন বিভাগে আমাৰ ৰাজহ সংগ্ৰহ বৃদ্ধিৰ বাবেও বিভিন্ন পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিছে।
- ক) বনাঞ্চল বহিৰ্ভূত অঞ্চলৰ ৫৫টা মহল স্বচ্ছতাৰে 'ই' নিলামৰ যোগেদি বিক্ৰী কৰাৰ ব্যৱস্থা লোৱা হৈছে আৰু এই কাম অতি সোনকালে সম্পূৰ্ণ হ'ব। তদুপৰি, 'y' অনুসূচীৰ অন্তৰ্ভুক্ত খনিজ পদাৰ্থসমূহ খননৰ বাবে বনাঞ্চলৰ অন্তৰ্ভুক্ত ২৯টা এলেকা ইতিমধ্যে চিনাক্ত কৰা হৈছে আৰু এই প্ৰক্ৰিয়া বিভিন্ন পৰ্যায়ত আছে।
- খ) চৰকাৰে অসম ক্ষুদ্ৰ খনিজ পদাৰ্থ অনুমোদন নীতি, ২০১৩খনৰ অলপতে সংশোধন কৰিছে আৰু ডেৰগুণ ৰ'য়েল্টি মাচুল আৰোপেৰে পট্টা থকা ভূমিৰ পৰা ক্ষুদ্ৰ খনিজ পদাৰ্থ বিক্ৰীৰ বাবে ভূমিৰ গৰাকীক অনুমতি প্ৰদান কৰা হৈছে। ইয়াৰ উপৰি; ক্ষুদ্ৰ খনিজ পদাৰ্থৰ নিম্নগামী যোগানৰ জোৰা মাৰিবলৈ নিৰ্দ্ধাৰিত মূল্যতকৈ অধিক হাৰৰ মূল্যত মহলদাৰক অতিৰিক্ত মহল আৱণ্টন দিবলৈও অনুমতি দিয়া হৈছে।
- গ) কাজিৰঙা, মানস, নামেৰী, ডিব্ৰু-ছৈখোৱা আৰু ওৰাঙৰ দৰে মুখ্য সুৰক্ষিত অঞ্চলসমূহলৈ অহা দৰ্শনাৰ্থীসকলৰ বাবে পৰিৱেশ পৰ্যটন গঢ়ি তুলি বন্য প্ৰাণী কোষত ৰাজহ সৃষ্টি কৰা হৈছে। অসমৰ সংৰক্ষিত অঞ্চলৰ পৰ্যটন ক্ষেত্ৰৰ লগত বন্যপ্ৰাণী অঞ্চল বহিৰ্ভূত পৰ্যটন থলীসমূহ লগ লগাই একগোটকৰণৰ জৰিয়তে ৰাজহ আহৰণ বৃদ্ধি কৰা হ'ব।
- ৬) **ক্ষুদ্ৰ চাহ খেতিয়ক আৰু চাহ উদ্যোগলৈ উদগনি :** মহোদয় মোৰ পূৰ্বৰ বাজেট ভাষণসমূহত মই পৰ্যায়ক্ৰমে ভূমিৰ উপকৰণ হাৰ কমাই আহিছো আৰু যোৱা বিত্তীয় বৰ্ষত এই উপকৰণ বিলুপ্ত কৰা হৈছে। আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় বজাৰত থকা তীব্ৰ প্ৰতিযোগিতা আৰু অন্যান্য বিভিন্ন কাৰকৰ বাবে অসমৰ চাহ উদ্যোগটোত মন্দাৱস্থাই বিৰাজ কৰিছে। সেয়ে অসমৰ চাহ উদ্যোগটোৰ পৰিবৰ্তন আৰু পুনৰ্জীৱিতকৰণৰ্থে মই অসম কৰাৰোপন (নিৰ্দিষ্ট কৰা মাটিত) আইন, ১৯৯০ {Assam Taxation (on Specified Land) Act, 1990}ৰ অধীনত সেউজীয়া চাহপাতত আৰোপ কৰা আৰু আদায় দিবলগা কৰ ব্যৱস্থাটো চলিত ২০১৯ চনৰ ১ জানুৱাৰীৰ পৰা ২০২১ চনৰ ৩১ ডিচেম্বৰলৈ কাৰ্যকৰী হোৱাকৈ তিনি বছৰৰ বাবে স্থগিত ৰাখিছো।
- ৭) **প্ৰস্তাৱিত কৰ ৰেহাই :** সন্মানীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, এই বছৰৰ বাবে মোৰ কোনো নতুন কৰ প্ৰস্তাৱ নাই কিন্তু এতিয়ালৈকে কৰা ঘোষণাসমূহৰ উপৰিও মই কিছু অতিৰিক্ত কৰ ৰেহাইৰ ব্যৱস্থা উপস্থাপন কৰিব বিচাৰিছো।

- ক) সামগ্ৰী আৰু সেৱাকৰৰ অধীনত পঞ্জীয়নৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰাৰম্ভিক সীমাৰ পৰিমাণ সাধাৰণ শ্ৰেণীৰ ৰাজ্যসমূহৰ বাবে ২০ লাখ টকা আৰু অসমকে ধৰি বিশেষ শ্ৰেণীৰ ৰাজ্যসমূহৰ বাবে তুলনামূলকভাৱে কম কৰ ব্যৱস্থাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি ১০ লাখ টকা নিৰ্দ্ধাৰণ কৰা হৈছিল। উপান্ত আৰু ক্ষুদ্ৰ কৰদাতাসকলক কৰ দায়বদ্ধতাকে ধৰি কৰ প্ৰদানৰ বোজাৰ পৰা সকাহ দিয়াৰ উদ্দেশ্যে অসমে জি এছ টি পৰিষদৰ অনুমোদন সাপেক্ষে ২০১৯ চনৰ ১ ফেব্ৰুৱাৰীৰ পৰা কাৰ্যকৰী হোৱাকৈ এই সীমা ২০ লাখ টকালৈ বৃদ্ধি কৰিছে।
- খ) আমাৰ চৰকাৰখনে সদায়ে ক্ষুদ্ৰ আৰু উপান্ত ব্যৱসায়ীসকলৰ কাষত থিয় দি আহিছে। জি এছ টি পৰিষদে এতিয়া সামগ্ৰী যোগানকাৰীসকলৰ বাবে সামগ্ৰী আৰু সেৱাকৰৰ অধীনত পঞ্জীয়নৰ প্ৰাৰম্ভিক সীমা সাধাৰণ শ্ৰেণীৰ ৰাজ্যসমূহৰ বাবে ৪০ লাখ টকা নিৰ্দ্ধাৰণ কৰিছে আৰু বিশেষ শ্ৰেণীৰ ৰাজ্যসমূহক পূৰ্বৰ ২০ লাখ টকাৰ সীমা অব্যাহত ৰখা অথবা নতুন প্ৰাৰম্ভিক সীমা ৪০ লাখ টকা গ্ৰহণ কৰা —এই দুয়োটাৰ মাজত যিকোনো এটা বাছি লোৱাৰ সুবিধা প্ৰদান কৰিছে। আমাৰ চৰকাৰে সেয়েহে ক্ষুদ্ৰ আৰু উপান্ত কৰদাতাসকলক অধিক সকাহ প্ৰদান কৰাৰ সিদ্ধান্ত লৈছে আৰু এই উদ্দেশ্যেৰে মই সামগ্ৰী আৰু সেৱাকৰৰ অধীনত সামগ্ৰী যোগানৰ বাবে পঞ্জীয়নৰ প্ৰাৰম্ভিক সীমা ৪০ লাখ টকালৈ বৃদ্ধিৰ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়াইছো। অৱশ্যে সেৱা প্ৰদানকাৰীসকলৰ বাবে এই সীমা পূৰ্বৰ দৰে ২০ লাখ টকাই থাকিব।
- গ) সংহত আঁচনিৰ (Composition Scheme) সুবিধা ল'বৰ বাবে বাৰ্ষিক ব্যৱসায়ৰ পৰিমাণ ১.৫ কোটি টকালৈ বৃদ্ধিৰ বাবেও মই প্ৰস্তাৱ আগবঢ়াইছো। ই অতি ক্ষুদ্ৰ, ক্ষুদ্ৰ আৰু মজলীয়া উদ্যোগ খণ্ডৰ বাবে কৰৰ বোজাও হ্ৰাস কৰিব। উপৰোক্ত দুয়োটা সিদ্ধান্তই ২০১৯ চনৰ ১ এপ্ৰিলৰ পৰা কাৰ্যকৰী হ'ব। এই পদক্ষেপসমূহৰ ফলত ৰাজ্য চৰকাৰে নিশ্চিতভাৱে কিছু পৰিমাণৰ ৰাজহ হেৰুৱাব, কিন্তু ই ক্ষুদ্ৰ কৰদাতাসকল আৰু অতি ক্ষুদ্ৰ ক্ষুদ্ৰ আৰু মজলীয়া উদ্যোগ খণ্ডক যথেষ্ট সকাহ প্ৰদান কৰিব যাৰ ফলত তেওঁলোকে হয়তো কৰ গাঁথনিৰ বাহিৰতে ৰ'ব অথবা কৰ প্ৰদানৰ বোজা হ্ৰাস পাব। ২০২২ চনৰ জুন মাহলৈকে সামগ্ৰী আৰু সেৱাকৰৰ বাবদ পাব লগা ক্ষতিপূৰণৰ পৰ্যাপ্ততাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত ৰাজ্যখনে কিছু পৰিমাণৰ ৰাজহ লোকচান বহন কৰিব পাৰিব। যিহেতু কৰ বিভাগৰ বিষয়াসকলে এতিয়া বৃহৎ কৰদাতাসকলৰ ওপৰত পূৰ্ণ শক্তিতে মনোনিৱেশ কৰিব পাৰিব, সেই কথা বিবেচনা কৰি বৃহৎ কৰদাতাসকলক সূক্ষ্মভাৱে নিৰীক্ষণৰ জৰিয়তে ৰাজ্যখনে অধিক ৰাজহ লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হ'ব বুলি মই আশাবাদী।

বাজেট প্রাক্কলন

অধ্যক্ষ মহোদয়, মই এতিয়া ২০১৯-২০ বিত্তীয় বৰ্ষৰ বাবে বাজেট প্রাক্কলন উত্থাপন কৰিব খুজিছো। প্রতি বছৰে অসম বিত্তীয় দায়বদ্ধতা আৰু বাজেট পৰিচালনা আইন, ২০০৫ অনুসৰি ৰাজ্য চৰকাৰে পঞ্চবাৰ্ষিক মধ্যকালীন বিত্তীয় পৰিকল্পনা আৰু প্ৰাসংগিক ধাৰাসমূহৰ আধাৰত দাখিল কৰিবলগীয়া পৰিৱৰণো পৰিত্ৰ সদনত দাখিল কৰি আহিছে। এই ক্ষেত্ৰত আপুনি জানি আনন্দিত হ'ব যে আমি ৰাজ্যিক অৰ্থনীতিৰ এটি সামগ্ৰিক আভাস, ৰাজ্যিক বিত্তীয় আৰু ৰাজস্ব শংসোধন আদি অন্তৰ্ভুক্ত কৰি এই বিৱৰণী উন্নীত কৰাৰ চেষ্টা কৰিছো।

২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাজেটত ৰাজ্যৰ একত্ৰীকৃত নিধিত মুঠ ৯৮৩৩৯.০৫ কোটি টকা প্ৰাপ্তি প্ৰদৰ্শন কৰা হৈছে। তাৰে ৮৩১৪৭.৯৯ কোটি টকা ৰাজহ শিতানত আৰু বাকী থকা ১৫১৯১.০৬ কোটি টকা মূলধন শিতানত। বিভিন্ন উৎসৰ পৰা অহা একত্ৰীকৃত নিধিৰ আনুমানিক প্ৰাপ্তিৰ হিচাপ তালিকা ১ নং তালিকাত দেখুওৱা হৈছে। ৰাজহুৱা শিতানত ১৯৬৫৪২.০৮ কোটি টকা আৰু উপ-নিমিত্ত পুঁজিৰ ১০০ কোটি টকা আদায়ৰ পাছত সৰ্বমুঠ আদায়ৰ পৰিমাণ হ'ব ২৯৪৯৮১.১৩ কোটি টকা। ইয়াৰ বিপৰীতে ২০১৯-২০ বৰ্ষত ৰাজ্যখনৰ একত্ৰীকৃত নিধিৰ পৰা সৰ্বমুঠ ব্যয়ৰ পৰিমাণ ৯৯৪১৮.৯১ কোটি টকা বুলি অনুমান কৰা হৈছে। ইয়াৰে ৰাজহ শিতানত ৭৯৭৪২.২৬ কোটি টকা আৰু মূলধন শিতানত ১৯৬৭৬.৬৫ কোটি টকা। ২০১৯-২০ বৰ্ষত একত্ৰীকৃত নিধিৰ মঞ্জুৰি অনুযায়ী ব্যয়সমূহৰ প্ৰাক্কলন তালিকা নং -২ ত দেখুওৱা হৈছে। ৰাজহুৱা শিতানত হোৱা ব্যয়ৰ ১৯৪৮৫৫.৪২ কোটি টকা আৰু উপ-নিমিত্ত পুঁজিৰ ১০০ কোটি টকাকে ধৰি বছৰটোৰ সৰ্বমুঠ প্ৰাক্কলিত ব্যয়ৰ পৰিমাণ হ'ব ২৯৪৩৭৪.৩৩ কোটি টকা। একেদৰে বছৰটোত হোৱা প্ৰাক্কলিত লেন-দেনৰ বাবদ আনুমানিক ৬০৬.৮০ কোটি টকা ৰাহি হ'ব। ইয়াৰ লগত বছৰটোৰ আৰম্ভণিৰ ঘাটি ১৭৯৯.৮৪ কোটি টকাৰ হিচাপ মিলালে ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ শেষলৈ বাজেট ঘাটিৰ পৰিমাণ ১১৯৩.০৪ কোটি টকা হ'বগৈ।

অধ্যক্ষ মহোদয়, মোৰ আজিৰ ভাষণত মই আমাৰ সমাজ জীৱনৰ প্ৰায় প্ৰতিটো দিশকে চুই যোৱাৰ প্ৰয়াস কৰিছো। আমাৰ সামূহিক পৰিচয়— আমাৰ সংস্কৃতি আৰু পৰম্পৰা— আমাৰ ইতিহাস আৰু ভৌগোলিক অৱস্থিতি— আমাৰ শেহতীয়া সফলতাসমূহ— আমাৰ আশা আৰু প্ৰত্যাশা— আমাৰ সপোন আৰু সাফল্য— সম্প্ৰসাৰণ আৰু বিশেষকৈ একত্ৰীকৰণৰ বাবে থকা আমাৰ প্ৰয়াসক এই বাজেটৰ যোগেদি ৰাইজৰ সন্মুখত উপস্থাপন কৰিবলৈ সক্ষম হৈছো বুলি ভাবিছো।

অধ্যক্ষ মহোদয়, আমি নিশ্চিতভাৱে বহুদূৰ আগুৱাই আহিলো, কিন্তু জিৰণি লোৱাৰ সময় এতিয়াও অহা নাই। আমি সফলতাৰ এক উৰ্ধ্বমুখী ধাৰা সৃষ্টি কৰিব বিচাৰিছো। আমি আমাৰ ৰাজ্যখনক এক নতুন উচ্চতাত আৰোহণ কৰাৰ বিচাৰিছো— দেশৰ শ্ৰেষ্ঠতম ৫ খন

ৰাজ্যৰ মাজত স্থান দিব খুজিছো। মই জানো যে এই পথ ইমান মসৃণ নহয়, উচ্চাৰোহণৰ প্ৰতিটো ঢাপ পিছল আৰু থিয়। সি যি নহওক, তাৰ বাবে আমি সাজু। আমি আমাৰ আঁচনিসমূহ অধিক সূক্ষ্মভাৱে নিৰীক্ষণ কৰিব লাগিব, খৰচ কৰা প্ৰতিটো টকাৰ বিপৰীতে হোৱা কামৰ মান আমি প্ৰতিটো স্তৰতে পৰীক্ষা কৰিব লাগিব আৰু আমি গ্ৰহণ কৰা প্ৰতিটো সিদ্ধান্তৰ ক্ষেত্ৰতে আমাৰ জনগণৰ কল্যাণৰ কথা মনত ৰাখিব লাগিব।

অধ্যক্ষ মহোদয়, বাজেট প্ৰস্তুত প্ৰক্ৰিয়া আৰু ইয়াৰ ৰূপায়ণ হৈছে আমাৰ সামূহিক প্ৰয়াস। সদনৰ ভিতৰে-বাহিৰে ইয়াত উপস্থিত থকা আমি প্ৰতিজনেই আঙুৰাই আহিব লাগিব আৰু আজি ঘোষণা কৰা সৰু-বৰ প্ৰতিখন আঁচনিৰে কাৰ্যকৰী ৰূপায়ণ সুনিশ্চিত কৰিব লাগিব।

অধ্যক্ষ মহোদয়, মোৰ ভাষণৰ আৰম্ভণিতে আমাৰ মাননীয় মুখ্যমন্ত্ৰীৰ ভৱিষ্যদৰ্শনৰ বিষয়ে মই উল্লেখ কৰিছিলো। তেওঁৰ সবল নেতৃত্বত অসমে উত্তৰণৰ পথত ধাৰমান হৈছে আৰু এই বাজেটখনে আমাৰ বাবে সফলতাৰ শিখৰ বগোৱাৰ বাট মুকলি কৰিছে। আমাৰ পৰিচয়, সম্পদ আৰু অধিকাৰসমূহ মাথোঁ তেতিয়াহে সুৰক্ষিত হ'ব, যেতিয়া আমি অৰ্থনৈতিকভাৱে সবল হ'ম। অসমৰ দৰে এখন বহুস্তৰীয় আৰু সাংস্কৃতিক বৈচিত্ৰ্যপূৰ্ণ সমাজৰ প্ৰতিগৰাকী প্ৰকৃত নাগৰিকেই যাতে উন্নয়ন আৰু বিকাশৰ এই যাত্ৰাৰ সহযাত্ৰী হ'ব পাৰে, সেয়া আমি সুনিশ্চিত কৰিব লাগিব। ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ বাবে মোৰ বাজেট ভাষণ সামৰিবলৈ লোৱা প্ৰাক্‌মুহূৰ্তত অতি বিনয়েৰে মই পুনৰবাৰ এখন সুজলা-সুফলা-শস্য-শ্যামলা অসম গঢ়াৰ বাবে আমাৰ চৰকাৰৰ প্ৰতিশ্ৰুতিবদ্ধতাৰ কথা দোহাৰিব খুজিছো। তাকে কৰিবলৈ যাওঁতে উচ্চ-নীচ, ধনী-দুখীয়া আৰু জাতি-ধৰ্ম নিৰ্বিশেষে সকলোকে একতাৰ ডোলেৰে বান্ধি আৰু বৰ অসমৰ ধাৰণাক প্ৰতিষ্ঠিত কৰি আমাৰ ভৱিষ্যত সম্পৰ্কে আশাবাদী মনোভাৱ সৃষ্টিৰ প্ৰয়াস কৰিছো। আমি সেইখন স্পন্দিত আৰু প্ৰাণৰন্ত অসম গঢ়ি তুলিব লাগিব, যাৰ বাবে আমাৰ অগ্ৰজসকলে যুঁজ দি আহিছিল আৰু নিজৰ জীৱন পৰ্যন্ত উৎসৰ্গা কৰিছিল।

অসমৰ প্ৰতিগৰাকী নাগৰিকেই যোৱা আঢ়ৈ বছৰে আমাৰ চৰকাৰৰ কাম-কাজত অক্লান্তভাৱে সহযোগিতা আগবঢ়াই আহিছে আৰু এক ৰূপান্তৰিত অসমৰ শুভাৰম্ভণি ইতিমধ্যেই দৃশ্যমান হৈছে। আমাৰ চৰকাৰৰ সদিচ্ছা আৰু নিষ্ঠা সন্দেহাতীতভাৱে স্পষ্ট। আমাৰ জনতা জনাৰ্দনস্বৰূপ অসমৰ প্ৰতিগৰাকী নাগৰিকৰ পৰা আজি মই আশীৰ্বাদ বিচাৰিছো যাতে এখন সবল আৰু সজীৱ অসমৰ সপোনক বাস্তৱ ৰূপ দিয়াত আমি সফল হওঁ।

জয় আই অসম

জয়হিন্দ

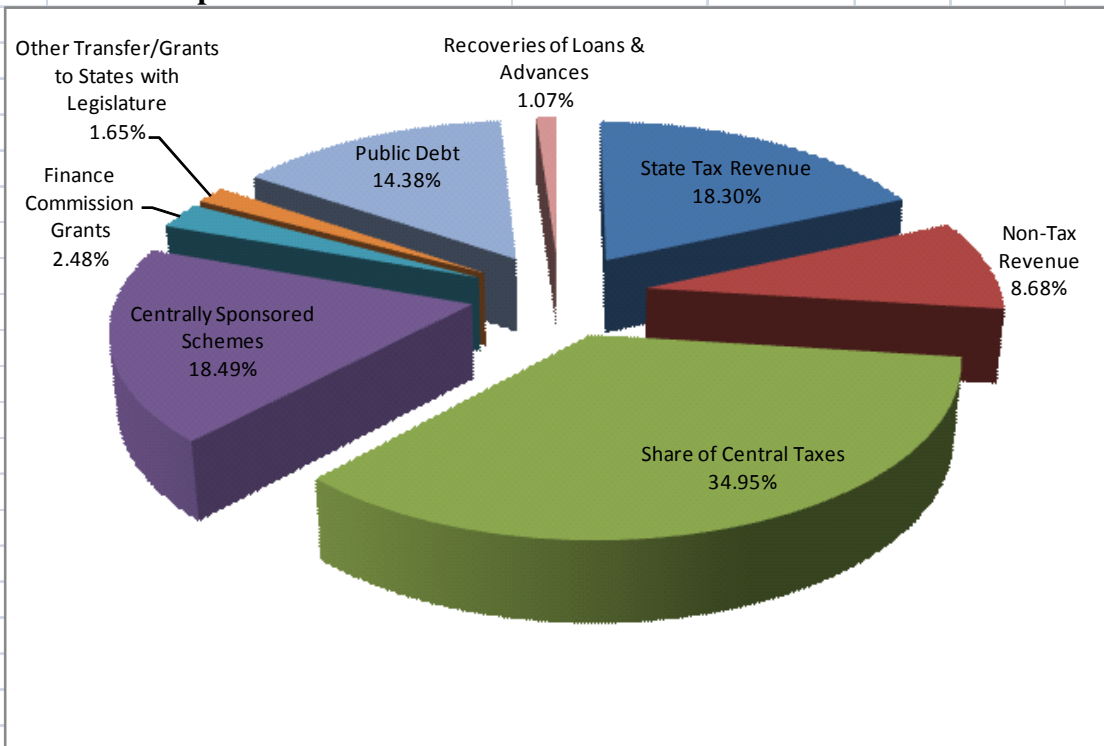
TABLE-1

Table - 1

Estimated of Inflows into the Consolidated Fund of the

Component	Amount (Rs. in Crore)	% of Total
State Tax Revenue	17994.15	18.30
Non-Tax Revenue	8531.65	8.68
Share of Central Taxes	34374.20	34.95
Centrally Sponsored Schemes	18182.34	18.49
Finance Commission Grants	2441.26	2.48
Other Transfer/Grants to States with Legislature	1624.39	1.65
Public Debt	14142.73	14.38
Recoveries of Loans & Advances	1048.33	1.07
Total	98339.05	100

Where Rupee Comes From

TABLE - 2
Estimates of Grantwise outflows from the Consolidated Fund &
a part of the Public Account of the State during 2019-2020

Amount in Rupees

Grant No/ Appropriation	Title of Demand/ Appropriation		Voted	Charged	Total
C1	Public Service Commission	Revenue	0.00	177568000.00	177568000.00
C2	Head of State	Revenue	0.00	104058000.00	104058000.00
PD	Public Debt And Servicing Of Debt	Revenue	0.00	50729634000.00	50729634000.00
		Capital	0.00	41091278000.00	41091278000.00
1	State Legislature	Revenue	930159000.00	10760000.00	940919000.00
		Capital	608839000.00	0.00	608839000.00
2	Council of Ministers	Revenue	129080000.00	0.00	129080000.00
3	Administration of Justice	Revenue	3530787000.00	740306000.00	4271093000.00
		Capital	1372000000.00	0.00	1372000000.00
4	Elections	Revenue	1323448000.00	0.00	1323448000.00
		Capital	280000000.00	0.00	280000000.00
5	Sales Tax & Other Tax	Revenue	6305984000.00	0.00	6305984000.00
		Capital	188466000.00	0.00	188466000.00
6	Land Revenue	Revenue	4800116000.00	0.00	4800116000.00
		Capital	60000000.00	0.00	60000000.00
7	Stamps and Registration	Revenue	3514751000.00	0.00	3514751000.00
8	Excise & Prohibition	Revenue	893091000.00	0.00	893091000.00
		Capital	1000000.00	0.00	1000000.00
9	Transport Services	Revenue	3400708000.00	0.00	3400708000.00
		Capital	2712491000.00	0.00	2712491000.00
10	Other Fiscal Service	Revenue	34380000.00	0.00	34380000.00
11	Secretariat & Attached offices	Revenue	11407074000.00	0.00	11407074000.00
		Capital	506000000.00	0.00	506000000.00
12	District Administration	Revenue	5535586000.00	0.00	5535586000.00
		Capital	752000000.00	0.00	752000000.00
13	Treasury & Accounts Administration	Revenue	1346611000.00	0.00	1346611000.00
		Capital	257500000.00	0.00	257500000.00
14	Police	Revenue	5656887000.00	25685000.00	56594572000.00
		Capital	1735001000.00	0.00	1735001000.00
15	Jails	Revenue	1132846000.00	6010000.00	1138856000.00
		Capital	232114000.00	0.00	232114000.00
16	Printing & Stationery	Revenue	505916000.00	0.00	505916000.00
		Capital	29000000.00	0.00	29000000.00
17	Administrative and Functional Buildings	Revenue	3028450000.00	0.00	3028450000.00
		Capital	877500000.00	0.00	877500000.00
18	Fire Services	Revenue	1531642000.00	1000.00	1531643000.00
		Capital	285000000.00	0.00	285000000.00
19	Vigilance Commission & Others	Revenue	3757222000.00	0.00	3757222000.00
		Capital	20000000.00	0.00	20000000.00
20	Other Administrative Services (Civil Defence & Home Guards)	Revenue	2896374000.00	0.00	2896374000.00
		Capital	22719000.00	0.00	22719000.00
21	Guest Houses, Government Hostels	Revenue	758620000.00	0.00	758620000.00
22	Administrative Training	Revenue	168944000.00	0.00	168944000.00
		Capital	130000000.00	0.00	130000000.00
23	Pension	Revenue	89563122000.00	0.00	89563122000.00
24	Aid Materials	Revenue	100000.00	0.00	100000.00
25	Miscellaneous General Services & Others	Revenue	21122336000.00	0.00	21122336000.00
		Capital	256000000.00	0.00	256000000.00
26	Education (Higher)	Revenue	28654212000.00	0.00	28654212000.00
		Capital	119000000.00	0.00	119000000.00

27	Art & Culture	Revenue	1072606000.00	0.00	1072606000.00
		Capital	1091534000.00	0.00	1091534000.00
28	State Archives	Revenue	21871000.00	0.00	21871000.00
		Capital	1200000.00	0.00	1200000.00
29	Medical & Public Health	Revenue	60312080000.00	13800000.00	60325880000.00
		Capital	6515454000.00	0.00	6515454000.00
30	Water Supply & Sanitation	Revenue	6955060000.00	0.00	6955060000.00
		Capital	15785300000.00	0.00	15785300000.00
31	Urban Development (Town & Country Planning)	Revenue	4387617000.00	0.00	4387617000.00
32	Housing Schemes	Revenue	16000000.00	0.00	16000000.00
33	Residential Buildings	Revenue	44885000.00	0.00	44885000.00
		Capital	40000000.00	0.00	40000000.00
34	Urban Development -Municipal Administration	Revenue	11833163000.00	0.00	11833163000.00
		Capital	41800000.00	0.00	41800000.00
35	Information and Publicity	Revenue	755543000.00	0.00	755543000.00
36	Labour and Employment	Revenue	4021676000.00	0.00	4021676000.00
		Capital	240394000.00	0.00	240394000.00
37	Food Storage & Warehousing	Revenue	12198156000.00	0.00	12198156000.00
		Capital	97930000.00	0.00	97930000.00
38	Welfare of SC/ST & OBC	Revenue	11489819000.00	0.00	11489819000.00
		Capital	1417460000.00	0.00	1417460000.00
39	Social Security, Welfare and Nutrition	Revenue	23631045000.00	0.00	23631045000.00
		Capital	2200000.00	0.00	2200000.00
40	Social Security & Welfare (Freedom Fighter)	Revenue	838490000.00	0.00	838490000.00
41	Natural Calamities	Revenue	11294022000.00	0.00	11294022000.00
42	Other Social Services	Revenue	2226315000.00	0.00	2226315000.00
		Capital	28000000.00	0.00	28000000.00
43	Co-operation	Revenue	991013000.00	0.00	991013000.00
		Capital	398300000.00	0.00	398300000.00
44	North Eastern Council Scheme	Revenue	20000000.00	0.00	20000000.00
		Capital	27587349000.00	0.00	27587349000.00
45	Census, Survey & Statistics	Revenue	680782000.00	0.00	680782000.00
		Capital	30000000.00	0.00	30000000.00
46	Weights & Measures	Revenue	219463000.00	0.00	219463000.00
		Capital	8809000.00	0.00	8809000.00
47	Trade Adviser	Revenue	13778000.00	0.00	13778000.00
48	Agriculture	Revenue	17746883000.00	0.00	17746883000.00
		Capital	1913900000.00	0.00	1913900000.00
49	Irrigation	Revenue	5902741000.00	0.00	5902741000.00
		Capital	4127350000.00	0.00	4127350000.00
50	Other Special Area Programmes	Revenue	67334000.00	0.00	67334000.00
		Capital	987010000.00	0.00	987010000.00
51	Soil & Water Conservation	Revenue	1353640000.00	0.00	1353640000.00
		Capital	872200000.00	0.00	872200000.00
52	Animal Husbandry	Revenue	4914732000.00	5000000.00	4919732000.00
		Capital	411125000.00	0.00	411125000.00
53	Dairy Development	Revenue	252906000.00	0.00	252906000.00
		Capital	10998000.00	0.00	10998000.00
54	Fisheries	Revenue	838617000.00	0.00	838617000.00
		Capital	346599000.00	0.00	346599000.00
55	Forestry & Wildlife	Revenue	6951686000.00	0.00	6951686000.00
		Capital	196001000.00	0.00	196001000.00
56	Rural Development (Panchayat)	Revenue	28138502000.00	2661000.00	28141163000.00
57	Rural Development	Revenue	32181910000.00	0.00	32181910000.00

58	Industries	Revenue	1091303000.00	0.00	1091303000.00
		Capital	1291896000.00	0.00	1291896000.00
59	Village & Small Industries Sericulture and Weaving	Revenue	3380548000.00	0.00	3380548000.00
		Capital	1523000000.00	0.00	1523000000.00
60	Cottage Industries	Revenue	808062000.00	0.00	808062000.00
		Capital	5000000.00	0.00	5000000.00
61	Mines & Minerals	Revenue	247317000.00	0.00	247317000.00
		Capital	15800000.00	0.00	15800000.00
62	Power (Electricity)	Revenue	11602341000.00	0.00	11602341000.00
		Capital	7169800000.00	0.00	7169800000.00
63	Water Resources	Revenue	3950583000.00	0.00	3950583000.00
		Capital	6716711000.00	0.00	6716711000.00
64	Roads & Bridges	Revenue	13372138000.00	0.00	13372138000.00
		Capital	50932417000.00	0.00	50932417000.00
65	Tourism	Revenue	593876000.00	0.00	593876000.00
		Capital	1593400000.00	0.00	1593400000.00
66	Compensation & Assignment To Local Bodies & Panchayati Raj Institutions	Revenue	4860675000.00	0.00	4860675000.00
67	Horticulture	Revenue	520845000.00	0.00	520845000.00
		Capital	50000000.00	0.00	50000000.00
68	Loans to Govt. Servant etc	Capital	4000.00	0.00	4000.00
69	Scientific Services & Research	Revenue	243705000.00	0.00	243705000.00
		Capital	61500000.00	0.00	61500000.00
70	Hill Areas	Revenue	123939000.00	0.00	123939000.00
		Capital	54000000.00	0.00	54000000.00
71	Education (Elementary, Scy. Etc.)	Revenue	145334883000.00	0.00	145334883000.00
		Capital	2643214000.00	0.00	2643214000.00
72	Social Security & Welfare	Revenue	200200000.00	0.00	200200000.00
73	Urban Development (GDD)	Revenue	3394999000.00	0.00	3394999000.00
		Capital	4828705000.00	0.00	4828705000.00
74	Sports & Youth Welfare	Revenue	1432246000.00	0.00	1432246000.00
		Capital	343622000.00	0.00	343622000.00
75	Information Technology	Revenue	234684000.00	0.00	234684000.00
		Capital	10000000.00	0.00	10000000.00
76	Karbi-Anglong Autonomous Council	Revenue	13420107000.00	0.00	13420107000.00
		Capital	1440800000.00	0.00	1440800000.00
77	N.C. Hills Autonomous Council	Revenue	6890502000.00	0.00	6890502000.00
		Capital	940688000.00	0.00	940688000.00
78	Bodoland Territorial Council	Revenue	29691374000.00	0.00	29691374000.00
		Capital	1265829000.00	0.00	1265829000.00
	Total	Revenue	745607108000.00	51815483000.00	797422591000.00
		Capital	155675229000.00	41091278000.00	196766507000.00
	Grand Total		901282337000.00	92906761000.00	994189098000.00

TABLE-3

		Abstract of Transactions			
		(Rs. in crores)			
		Actuals	Budget	Revised	Budget
		2017-18	Estimates	Estimates	Estimates
		2017-18	2018-19	2018-19	2019-20
		[1]	[2]	[3]	[4]
A. RECEIPTS					
I	Consolidated Fund	62582.72	90673.42	106441.94	98339.05
	Revenue Account	54130.94	74118.50	89854.30	83147.99
	Capital Account	8451.78	16554.92	16587.64	15191.06
II	Contingency Fund	50.00	100.00	100.00	100.00
III	Public Account	175496.51	290914.85	183070.98	196542.08
	Total (I + II + III)	238129.23	381688.27	289612.92	294981.13
B. EXPENDITURE					
I	Consolidated Fund	65436.452	90269.92	108490.35	99418.91
	Revenue Account	55480.94	71329.37	82004.81	79742.26
	Capital Account	9955.51	18940.55	26485.54	19676.65
II	Contingency Fund		100.00	100.00	100.00
III	Public Account	172290.88	290318.35	183003.39	194855.42
	Total (I + II + III)	237727.33	380688.27	291593.74	294374.33
C. TRANSACTIONS DURING THE YEAR					
	Surplus (+)	401.90	1000.00		606.80
	Deficit (-)			-1980.82	
D. OPENING BALANCE					
	Surplus (+)			180.98	
	Deficit (-)	-220.92	-3149.04		-1799.84
E. CLOSING BALANCE					
	Surplus (+)	180.98			
	Deficit (-)		-2149.04	-1799.84	-1193.04

পৰিশিষ্ট

উপাদান-১ : দেৱালয়সমূহলৈ বাৰ্ষিক ভাত্তা

ক্রমিক নম্বৰ	জিলা	ধৰ্মীয় অনুষ্ঠানসমূহৰ নাম সত্ৰ/ মন্দিৰ/ দেৱালয়	চলিত বাৰ্ষিক ভাত্তা (টকা হিচাপত)	প্ৰস্তাৱিত বাৰ্ষিক ভাত্তা (টকা হিচাপত)
১	বৰপেটা	শ্ৰীশ্ৰীপৰি হৰেশ্বৰ দেৱালয়	১৮,২০৪	২,১৮,২০৪
২		শ্ৰীশ্ৰীপাটবাউসী সত্ৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
৩	বঙাইগাঁও	শ্ৰীশ্ৰীৰঘুনাথ বিগ্ৰহ	১২,০০০	২,১২,০০০
৪	কাছাৰ	শ্ৰীশ্ৰীনিমাতাকালীদেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৫		শ্ৰীশ্ৰীজয়কালী দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৬		শ্ৰীশ্ৰীশ্যামসুন্দৰদেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৭		শ্ৰীশ্ৰীনৰসিংহ বিগ্ৰহ	৩,০০০	২,০৩,০০০
৮		শ্ৰীশ্ৰীমহাপ্ৰভু মন্দিৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
৯		শ্ৰীশ্ৰীসিদ্ধেশ্বৰ মন্দিৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
১০		শ্ৰীশ্ৰীৰাধা মাধৱ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১১		শ্ৰীশ্ৰীপঞ্চানন মন্দিৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
১২	দৰং	শ্ৰীশ্ৰীবুঢ়াগোসাঁই দেৱালয়	৪,০৩৮	২,০৪,০৩৮
১৩		শ্ৰীশ্ৰীৰুদ্ৰেশ্বৰ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১৪		শ্ৰীশ্ৰীমূৰা দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১৫		শ্ৰীশ্ৰীতাম্ৰেশ্বৰ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১৬		শ্ৰীশ্ৰীৰুদ্ৰেশ্বৰ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১৭		শ্ৰীশ্ৰীমুক্তেশ্বৰী দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১৮	ধুবুৰী	শ্ৰীশ্ৰীআলোকজাৰি মহামায়া মন্দিৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
২০		শ্ৰীশ্ৰীছত্ৰচল ধাম (বাম ৰাই কুটি সত্ৰ)	৮,৭৯০	২,০৮,৭৯০
১৯		শ্ৰীশ্ৰীঅষ্টভূজা গোপীনাথ জিউ মন্দিৰ	৭,৫০০	২,০৭,৫০০
২১		শ্ৰীশ্ৰীগণেশ মন্দিৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
২২	ডিব্ৰুগড়	শ্ৰীশ্ৰীমায়াম'ৰা দিনজয় সত্ৰ	২৫,১৮৪	২,২৫,১৮৪
২৩	গোৱালপাৰা	শ্ৰীশ্ৰীজয়ভূম কামাখ্যাবাৰী শিৱ মন্দিৰ,	৩,০০০	২,০৩,০০০
২৪		শ্ৰীশ্ৰীটুক্ৰেশ্বৰী মন্দিৰ	১২,০০০	২,১২,০০০
২৬		শ্ৰীশ্ৰীসূৰ্য্য পাহাৰ মন্দিৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
২৫		শ্ৰীশ্ৰীলক্ষীপুৰ শিৱ মন্দিৰ	৪,৯৮০	২,০৪,৯৮০
২৭		শ্ৰীশ্ৰীকামাখ্যা থান দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
২৮		হাইলাকান্দি	শ্ৰীশ্ৰীগোপাল গোৱিন্দ জীউৰ আশ্ৰম	৩৮,৯৭৬
২৯	যোৰহাট	শ্ৰীশ্ৰীকমলাবাৰী সত্ৰ	১,৬২,৪১৮	৩,৬২,৪১৮
৩০		শ্ৰীশ্ৰীবুঢ়াগোসাঁই মন্দিৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
৩১		নেঘেৰিটিং শিৱ মন্দিৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০

৩২	কামৰূপ (মহানগৰ)	শ্ৰীশ্ৰীশুভ্ৰেশ্বৰ দেৱালয়	৯,৯৭৬	২,০৯,৯৭৬
৩৩		শ্ৰীশ্ৰীচত্ৰাকাৰ দেৱালয়	১৬,৮৭২	২,১৬,৮৭২
৩৪		শ্ৰীশ্ৰীবশিষ্ঠ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৩৫		শ্ৰীশ্ৰীনৱগ্ৰহ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৩৬		শ্ৰীশ্ৰীকামাখ্যা দেৱালয়	৭,০০০	২,০৩,০০০
৩৭		শ্ৰীশ্ৰীউগ্ৰতাৰা দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৩৮		শ্ৰীশ্ৰীপাণ্ডুনাথ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৩৯	কামৰূপ	শ্ৰীশ্ৰীজয়ন্তী কালী বিগ্ৰহ	৩,৩১,৬৩৬	৫,৩১,৬৩৬
৪০		শ্ৰীশ্ৰীকুৰ্ম মাধৱ দেৱালয়	২৪,৬৪০	২,২৪,৬৪০
৪১		শ্ৰীশ্ৰীদীপ্তেশ্বৰী দেৱালয়	৪৪,৭৭৮	২,৪৪,৭৭৮
৪২		শ্ৰীশ্ৰীকলীয়া ঠাকুৰ বিগ্ৰহ	২৯,৩১৬	২,২৯,৩১৬
৪৩		শ্ৰীশ্ৰীমদন কামদেৱ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৪৪		শ্ৰীশ্ৰীমদন মোহন ঠাকুৰ বিগ্ৰহ	৩,০০০	২,০৩,০০০
৪৫		শ্ৰীশ্ৰী শ্ৰীহাটী সত্ৰ	২৫,৪৪০	২,২৫,৪৪০
৪৬		শ্ৰীশ্ৰীবালি সত্ৰ	১১,৬৫০	২,১১,৬৫০
৪৭		শ্ৰীশ্ৰীধৰেশ্বৰ দেৱালয়	২৩,৭০২	২,২৩,৭০২
৪৮		শ্ৰীশ্ৰীগোপেশ্বৰ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৪৯		শ্ৰীশ্ৰীচমৰীয়া সত্ৰ	১৪,০০০	২,১৪,০০০
৫০		শ্ৰীশ্ৰীপিংগ্লেেশ্বৰ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৫১		শ্ৰীশ্ৰীবুঢ়ামাধৱ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৫২		শ্ৰীশ্ৰীখটিয়ামাৰি সত্ৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
৫৩		শ্ৰীশ্ৰীভিগ্লেেশ্বৰী দেৱালয়	৮,৮৯৬	২,০৮,৮৯৬
৫৪		শ্ৰীশ্ৰীআমতোলা সত্ৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
৫৫		শ্ৰীশ্ৰীমালৈবাৰী সত্ৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
৫৬		শ্ৰীশ্ৰীহাতী সত্ৰ	৬,৬৯৮	২,০৬,৬৯৮
৫৭		শ্ৰীশ্ৰীচিৰাকান্দি মছজিদ	৩,০০০	২,০৩,০০০
৫৮		শ্ৰীশ্ৰী উমানন্দ মন্দিৰ	১১,৯১৪	২,১১,৯১৪
৫৯		শ্ৰীশ্ৰীচন্দ্ৰশেখৰ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৬০		শ্ৰীশ্ৰীৰুদ্ৰেশ্বৰ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৬১		শ্ৰীশ্ৰীদিগ্লেেশ্বৰী দেৱালয়	৮,৭১২	২,০৮,৭১২
৬২		শ্ৰীশ্ৰীমণি কৰ্ণেশ্বৰ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৬৩		শ্ৰীশ্ৰীমাধৱ দেৱালয়	২৮,১০৬	২,২৮,১০৬
৬৪		শ্ৰীশ্ৰীকেডাৰ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৬৫		শ্ৰীশ্ৰীজয় দুৰ্গা দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৬৬		শ্ৰীশ্ৰীকমলেশ্বৰ দেৱালয়	৯,৯৬৮	২,০৩,০০০
৬৭		শ্ৰীশ্ৰীবাসুদেৱ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৬৮		শ্ৰীশ্ৰীসিদ্ধেশ্বৰ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৬৯		শ্ৰীশ্ৰীঅগ্নিবাণেশ্বৰ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৭০		শ্ৰীশ্ৰীঈশ্বৰহাতী সত্ৰ	১০,৪৬৬	২,১০,৪৬৬
৭১		শ্ৰীশ্ৰীহয়গ্ৰীৱ মাধৱ দেৱালয়	৭০,২৬৮	২,৭০,২৬৮
৭২		শ্ৰীশ্ৰীজনাদৰ্শ দেৱালয়	২১,২৪২	২,২১,২৪২
৭৩		শ্ৰীশ্ৰীচন্দিকা দেৱালয়	৪,৯৩০	২,০৪,৯৩০
৭৪		শ্ৰীশ্ৰীঅশ্বক্ৰান্ত দেৱালয়	৮,৭৩৬	২,০৮,৭৩৬

৭৫		শ্রীশ্রীকানাইলাল জীউ আখৰা	৭,৯৪০	২,০৭,৯৪০
৭৬	কৰিমগঞ্জ	শ্রীশ্রীআচিমা চিনিওৰ মাদ্রাছা	৪,৪৯৮	২,০৪,৪৯৮
৭৭		শ্রীশ্রীমদন মহন দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৭৮	কোকৰাঝাৰ	শ্রীশ্রীবুঢ়ি ঠাকুৰাণি মন্দিৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
৭৯		শ্রীশ্রীমহামায়া মন্দিৰ, গোঁৰিপুৰ	১৬,০০০	২,১৬,০০০
৮০		শ্রীশ্রীশকুপাৰা সত্ৰ	৫৩,২৯০	২,৫৩,২৯০
৮১		শ্রীশ্রীসত্ৰহী সত্ৰ	২,৮৭,৪৯০	৪,৮৭,৪৯০
৮২		শ্রীশ্রীবৰ এলেঙী সত্ৰ	১,৯২,০৬০	৩,৯২,০৬০
৮৩		শ্রীশ্রীহাহাৰি দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৮৪	লখিমপুৰ	শ্রীশ্রীনিল দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৮৫		শ্রীশ্রীফুলবাৰী দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৮৬		শ্রীশ্রীপঞ্চানন দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৮৭		শ্রীশ্রীবটাবাটা দ'ল	৩,০০০	২,০৩,০০০
৮৮		শ্রীশ্রীদক্ষিণপাট সত্ৰ	৪২,১৬,২৩০	৪৪,১৬,২৩০
৮৯		শ্রীশ্রীবেঙেনাআটি সত্ৰ	১৯,৯১,২৭০	২১,৯১,২৭০
৯১	মাজুলী	শ্রীশ্রীভোগপুৰ সত্ৰ	২১,৫৩৬	২,২১,৫৩৬
৯২		শ্রীশ্রীউত্তৰ কমলাবাৰী সত্ৰ	১,১৪,৩৫০	৩,১৪,৩৫০
৯৩		শ্রীশ্রীচামগুৰি সত্ৰ	৫,১২৮	২,০৫,১২৮
৯০		শ্রীশ্রীগড়মূৰ সত্ৰ	৩,০০,৮৮৮	৫,০০,৮৮৮
৯৪		শ্রীশ্রীদুলাল মাধৱ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
৯৫		শ্রীশ্রীচপাতল সত্ৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
৯৬		শ্রীশ্রীতামুলী সত্ৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
৯৭		শ্রীশ্রীপুণিয়া সত্ৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
৯৮		শ্রীশ্রীবুঢ়াৰাম সত্ৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
৯৯		শ্রীশ্রীবটদৰা সত্ৰ (বৰহিছা)	৩,০০০	২,০৩,০০০
১০০		শ্রীশ্রীবটদৰা সত্ৰ (সৰুহিছা)	৩,০০০	২,০৩,০০০
১০১		শ্রীশ্রীবটদৰা সত্ৰ (লানুঙ গাঁও)	৩,০০০	২,০৩,০০০
১০২		শ্রীশ্রীচাকদল (সৰুবাৰী) সত্ৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
১০৩	নগাঁও	শ্রীশ্রীকছুৰা আটি সত্ৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
১০৪		শ্রীশ্রীমাদাতাৰি সত্ৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
১০৫		শ্রীশ্রীবটদৰা সত্ৰ (বৰভেটি)	৩,০০০	২,০৩,০০০
১০৬		শ্রীশ্রীবটদৰা বালি সত্ৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
১০৭		শ্রীশ্রীমাদাতাৰি সত্ৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
১০৮		শ্রীশ্রীঅক্ষিকানাথ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১০৯		শ্রীশ্রীকামাখ্যা দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১১০		শ্রীশ্রীনন্দিকেশ্বৰ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১১১		শ্রীশ্রীসদাশিৱ মন্দিৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
১১২		শ্রীশ্রীনৃসিংহ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১১৩		শ্রীশ্রীচিত্ৰ শংকৰ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১১৪		শ্রীশ্রীহাতীমূৰা মন্দিৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
১১৫		শ্রীশ্রীকলীয়া গোসাই সত্ৰ	৩৮,৫২৬	২,৩৮,৫২৬
১১৬		শ্রীশ্রীশ্যামৰাই দেৱালয়	১৪,২৪৮	২,১৪,২৪৮
১১৭		শ্রীশ্রীবাসুদেৱ দেৱালয়	১৬,৪১০	২,১৬,৪১০

১১৮		শ্ৰীশ্ৰীবাঘেশ্বৰী দেৱালয়	১২,০৩৬	২,১২,০৩৬
১১৯		শ্ৰীশ্ৰীদিহাৰগুৰি দেৱালয়	৬,১৯৮	২,০৬,১৯৮
১২০		শ্ৰীশ্ৰীখুদিয়া সত্ৰ	২৬,২৯৬	২,২৬,২৯৬
১২১	নলবাৰী	শ্ৰীশ্ৰীবাগেশ্বৰ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১২২		শ্ৰীশ্ৰীবিলেশ্বৰ দেৱালয়	২০,৬৩৮	২,২০,৬৩৮
১২৩		শ্ৰীশ্ৰীবালিলোচা কালি মন্দিৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
১২৪		শ্ৰীশ্ৰী শিৱ দ'ল দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১২৫		শ্ৰীশ্ৰীবিষ্ণু দ'ল	৩,০০০	২,০৩,০০০
১২৬	শিৱসাগৰ	শ্ৰীশ্ৰীদেৱী দ'ল	৩,০০০	২,০৩,০০০
১২৭		শ্ৰীশ্ৰীৰঙ্গনাথ দ'ল	৩,০০০	২,০৩,০০০
১২৮		শ্ৰীশ্ৰীমহাভৈৰৱ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১২৯		শ্ৰীশ্ৰীহেঙুলেশ্বৰ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১৩০		শ্ৰীশ্ৰীসূৰ্য মাধৱ দেৱালয়	৬,৮৫২	২,০৬,৮৫২
১৩১		শ্ৰীশ্ৰীউমা দেৱালয়	৮,৮৯৪	২,০৮,৮৯৪
১৩২		শ্ৰীশ্ৰীকমলেশ্বৰ দেৱালয়	৯,৯৬৮	২,০৯,৯৬৮
১৩৩		শ্ৰীশ্ৰীবানেশ্বৰ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১৩৪		শ্ৰীশ্ৰীদুলাল মাধৱ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১৩৫		শ্ৰীশ্ৰীযোগেশ্বৰ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১৩৬		শ্ৰীশ্ৰীমাধৱ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১৩৭		শ্ৰীশ্ৰীবুঢ়াগোসাই থান	৩,০০০	২,০৩,০০০
১৩৮		শ্ৰীশ্ৰীবুঢ়ীগোসানী দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১৩৯		শ্ৰীশ্ৰীভংগা মন্দিৰ	৩,০০০	২,০৩,০০০
১৪০	শোণিতপুৰ	শ্ৰীশ্ৰীফুলবাৰী দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১৪১		শ্ৰীশ্ৰীধেন্দাই দ'ল	৩,০০০	২,০৩,০০০
১৪২		শ্ৰীশ্ৰীচণ্ডী দেৱালয়	৯,৯৯৪	২,০৯,৯৯৪
১৪৩		শ্ৰীশ্ৰীপূৰ্ণশংকৰ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১৪৪		শ্ৰীশ্ৰীৰুদ্ৰেশ্বৰ দেৱালয়	৫,৪৯৪	২,০৫,৪৯৪
১৪৫		শ্ৰীশ্ৰীহলেশ্বৰ দেৱালয়	৬৮,৭২৪	২,৬৮,৭২৪
১৪৬		শ্ৰীশ্ৰীভৈৰৱী দেৱালয়	৬১,১২০	২,৬১,১২০
১৪৭		শ্ৰীশ্ৰীমুক্তিনাথ দেৱালয়	৫,৭৯৪	২,০৫,৭৯৪
১৪৮		শ্ৰীশ্ৰীসৌভাগ্য মাধৱ দেৱালয়	১৬,১৫২	২,১৬,১৫২
১৪৯		শ্ৰীশ্ৰীগুপ্তেশ্বৰ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১৫০		শ্ৰীশ্ৰীনিজ বৰগাঁও সত্ৰ	২৪,৫০০	২,২৪,৫০০
১৫১		শ্ৰীশ্ৰীনাগশংকৰ দেৱালয়	২০,৬২৮	২,২০,৬২৮
১৫২		শ্ৰীশ্ৰীটিংগেশ্বৰ দেৱালয়	৩৯,৮৪৬	২,৩৯,৮৪৬
১৫৩		শ্ৰীশ্ৰীবিশ্বনাথ দেৱালয়	১,২৪,৮৩৬	৩,২৪,৮৩৬
১৫৪		শ্ৰীশ্ৰীকল্যাণী দেৱালয়	৬,১৮২	২,০৬,১৮২
১৫৫		শ্ৰীশ্ৰীবৰদ'ল দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১৫৬		শ্ৰীশ্ৰীভৈৰৱ পাদ দেৱালয়	২৭,০৬০	২,২৭,০৬০
১৫৭		শ্ৰীশ্ৰীৰুদ্ৰপদ দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
১৫৮		শ্ৰীশ্ৰীনন্দীকেশ্বৰ দেৱালয়	১৭,১৩৪	২,১৭,১৩৪
১৫৯	ওদালগুৰি	শ্ৰীশ্ৰীঈশ্বৰ দেউলপুৰ	৫,৪৮৪	২,০৫,৪৮৪
১৬০		শ্ৰীশ্ৰীনলখমৰা দেৱালয়	৩,০০০	২,০৩,০০০
		সৰ্বমুঠ	৯১,০২,৭৩০	৪,১০,৮৮,৪১৩

পৰিশিষ্ট-ক : অসম দৰ্শন

উপাদান-৩ : ধৰ্মীয় স্থানসমূহত বুনিয়াদী আন্তঃগাঁথনিৰ উন্নয়ন

ক্রমিক নং	জিলা	ঐতিহাসিক গুৰুত্ব থকা আৰু প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্যপূৰ্ণ পৰ্যটনস্থলীৰ নাম	
১	বাক্সা	১	বাগানপাৰা বাথৌ মন্দিৰ
		২	বাগানপাৰা দুৰ্গা মন্দিৰ, বাগানপাৰা
		৩	বাগানপাৰা জ্যোতি আশ্ৰম আৰু ব্ৰহ্মামন্দিৰ, বাগানপাৰা
		৪	বৰবাৰী বাথৌ থান ধনবিল, বৰবাৰী
		৫	বাথৌ ধাম, আঠিয়াবাৰী
		৬	ভোগপাৰা দেউল সত্ৰ, মুছলপুৰ
		৭	ভোটেপোৱা দেউল সত্ৰ, জালাহ, ছিমলা
		৮	গৰালি ভোলানাথ শিৱ ধাম দোলাজনী, সৰুপেটা
		৯	কচুবাৰী গৰখীয়া সভা, তামোলপুৰ
		১০	জয় হৰি পিতৰ থান, সাথিকুছি
		১১	কক্লামাৰী দেউল সত্ৰ, জালাহ, ছিমলা
		১২	কলীয়া গোঁসাই মন্দিৰ, হাৰিভাঙ্গা
		১৩	কুজীদেওৰ দেৱালয়, আঞ্চলী, জালাহ, ছিমলা
		১৪	পুনিয়া সত্ৰ, পুনিয়া, তামোলপুৰ
		১৫	সন্ধ্যাসী শিৱ ধাম, বাদুলীপাৰা, ছিমলা
		১৬	চেপাতল সত্ৰ, চেপাতল, তামোলপুৰ
		১৭	সিনহা, তামোলপুৰ
		১৮	শ্ৰীপুৰ দেৱালয়, চৰিপুৰ দেউৰ, শ্ৰীপুৰ মেদাঘাট
২	বৰপেটা	১	বহৰি সত্ৰ, চেঙা
		২	বৰপেটা সত্ৰ
		৩	বাসুদেৱ দেৱালয়
		৪	ভৱানীপুৰ সত্ৰ
		৫	ভেল্লা চাহনুৰ চাহ দেৱান দৰগাহ
		৬	বিষ্ণুপুৰ দুৰ্গা মন্দিৰ
		৭	বুঢ়াগোহাইৰ থান
		৮	দক্ৰেশ্বৰ দেৱালয়, চেঙা
		৯	চৈয়দ চাহনুৰ দেওয়ান দৰগাহ
		১০	দৰগাহপুৰ পকী দালান জামে মছজিদ
		১১	দেৰমাইল জামা মছজিদ
		১২	ধূপগুৰি সত্ৰ
		১৩	ডুবী (দেৱালয়)
		১৪	দুৰ্গা কালী মন্দিৰ
		১৫	ঈদগাহ বৰপেটা

		১৬	গণককুছি (কলবাৰী সত্ৰ)		
		১৭	গৰখীয়া গোঁসাইৰ থান, সৰভোগ		
		১৮	গুৰাগচা সত্ৰ		
		১৯	কলবাৰী সত্ৰ		
		২০	কুৰোবাহা সত্ৰ		
		২১	মোহন কেউলাৰ বাহা		
		২২	ন-মাটি সত্ৰ		
		২৩	ন-সত্ৰ সৰ্থেবাৰী		
		২৪	পৰি হৰেশ্বৰ দেৱালয়		
		২৫	পাটবাউসী সত্ৰ		
		২৬	পখলা গোঁসাইৰ থান		
		২৭	শান্তি নগৰ বাসৰ গোঁসাই থান		
		২৮	শিৱ শনি মন্দিৰ, দহাটী		
		২৯	শ্ৰীশ্ৰী গোপালদেৱ আটা সত্ৰ		
		৩০	শ্ৰীশ্ৰীমদনমোহন গোঁসাই থান সত্ৰ		
		৩১	তাপা শাখা সত্ৰ		
		৩২	পাটবাউসী দামোদৰ সত্ৰ, পাটবাউসী		
		৩৩	কমাৰকুছি সত্ৰ, পাটবাউসী, বৰপেটা		
		৩	বিশ্বনাথ	১	আইথান, চক্ৰংগুৰি, গহপুৰ
				২	বংশী গোপাল সত্ৰ কামদেউল, গহপুৰ
৩	বসুদেৱ দেউল আৰু পুখুৰী, দেউলগুৰি, গহপুৰ				
৪	বিশ্বনাথ ঘাট আৰু মন্দিৰ, বিশ্বনাথ টাউন				
৫	বস্তিজোলা শিৱ মন্দিৰ, গহপুৰ চহৰ				
৬	বুঢ়ামাধৰ মন্দিৰ, বালোদঙগা				
৭	গুপ্তা কাশী				
৮	জয় গুৰুমন্দিৰ (সৎ সঙ্গ বিহুৰ) ২নং মন্দিৰ, লাহেৰজাল, বাঘমাৰা				
৯	কল্যাণী মন্দিৰ, কল্যাণপুৰ, দিপৰা পুখুৰী, গহপুৰ				
১০	মলেশ্বৰ দেৱালয়, থান বিহালী, বিহালী				
১১	নাগশংকৰ দেৱালয়, নিজ-নাগ শংকৰ চতিয়া				
১২	নাগশংকৰ দেৱালয়, চতিয়া				
১৩	ফুলেশ্বৰী আই থান, চৰাইবাৰী, গহপুৰ				
১৪	সোনাপুখুৰী সেৱা আশ্ৰম, আমজাৰনি, গহপুৰ				
১৫	শ্ৰীশ্ৰী ফুলবাৰী দেৱালয়, দেউৰীগাও, গহপুৰ				
১৬	সূৰ্য মন্দিৰ, গোলচেপা, মাগনি, গহপুৰ				
৪	বঙাইগাঁও			১	বাঘেশ্বৰী মন্দিৰ
		২	বুঢ়ী আই থান, পীড়াধৰা		
		৩	বুঢ়ী ঠাকুৰণী থান, বৰিপাৰা, পাটলাদহা		
		৪	গণেশ মন্দিৰ, অভয়াপুৰী		

		৫	কাঁকৈজানা শিৱ মন্দিৰ
		৬	খগৰপুৰ বেপ্তিষ্ট মিচন
		৭	লালমাটি দুৰামাৰি গণেশ মন্দিৰ
		৮	মাঁ মহাৰাণী মন্দিৰ
৫	কাছাৰ	১	অধিকাৰী মৈতাই মনিপুৰী মণ্ডপ (বনতাৰাপুৰ), সুন্দৰী, অংশ - IV
		২	আউলীয়া টিলা সাৰ্বজনীন শিৱবাৰী, ঘুংগুৰ, শিলচৰ
		৩	ভাগাদাৰ শিৱবাৰী, কবিৰগ্ৰাম শিংগাৰী, শিলচৰ
		৪	ভোলানাথ আশ্ৰম, জাৰাইলতোলা
		৫	ভোলানাথ যুগাশ্ৰম, নৰসিংপুৰ, নাগধিৰগ্ৰাম
		৬	বোৰোম বাবা মন্দিৰ, শিলকুৰী সোনাই
		৭	ছিৰিতাবিচিয়া কালী মন্দিৰ, অংশ - V
		৮	দৰ্গাকুনা মুকাম, দৰ্গাকুনা, তৰুতজবাৰী
		৯	গৌৰীয়মঠ, শান্তি পাৰা, বংপুৰ
		১০	গোবিন্দজী আখাৰা, মলুগ্ৰাম, ৱাৰ্ড নং -০২
		১১	হনুমান মন্দিৰ, দিগাৰ খাচীপুৰ, শিলচৰ
		১২	হৰিমন্দিৰ ৰামনগৰ, খেলচা, শিলচৰ
		১৩	হাজাৰীবাৰা সন্যাসীবাৰী, ভোলানাথপুৰ
		১৪	হজৰত পীৰ ছাৰকিচা বাবাৰ (মুকাম), চৈইদপুৰ, অংশ - iv, দক্ষিণ চৈইদপুৰ
		১৫	জফ্ৰপুৰ শিৱমন্দিৰ, (২ য় ভূৱন তীৰ্থ), ৬ষ্ঠ এ,পি, কাঠালৰোড, শিলচৰ।
		১৬	জগন্নাথ আখাৰা, আলমবাগ, অংশ - ১
		১৭	জগন্নাথ মন্দিৰ, গৰেৰবন্দ (ৰাজবংশী গাঁও)
		১৮	জগন্নাথ মন্দিৰ, কাঁশিপুৰ, বৰখোলা
		১৯	কালানন্দবাৰী, আন্দাকুল, জাৰাইলতোলা
		২০	কালী মন্দিৰ, তাপাং অংশ - II, বৰখোলা
		২১	কালী মন্দিৰ, পূৰ্ব ছালগাঙা
		২২	লক্ষ্মী মন্দিৰ, আলমবাগ অংশ - ১, তাপাং
		২৩	মাঁ কাছাকান্তি মন্দিৰ, উদৰবন্দ
		২৪	মাৰানাথা বেপ্তিষ্ট গীৰ্জা কুছালুৰাঙ (বৰখাল), কচুৱাধাম
		২৫	মাৰু চিং মন্দিৰ, ৰামনগৰ, শিলচৰ
		২৬	নামঘৰ, ৰাজবংশী গ্ৰাম লাবুৰবন্দ, হাটীচেৰা
		২৭	নিমাতাৰাৰী মন্দিৰ, বৰখোলা
		২৮	নিত্যদাস আখাৰা, চামোৰকোণা
		২৯	পঞ্চানন শিৱবাৰী, মলুগ্ৰাম, শিলচৰ
		৩০	ৰাধা গোবিন্দ মন্দিৰ, তাৰাপুৰ, মণিপুৰীপাৰা, শিলচৰ
		৩১	ৰাধা মাধৱ জীউ নাথ মন্দিৰ, বেকীৰপাৰ, নৰসিংপুৰ
		৩২	ৰাধামাধৱ মন্দিৰ, ৰাজাৰ গাঁও, মাছুঘাট

		৩৩	ৰণচণ্ডী মন্দিৰ, হাটীচেৰা		
		৩৪	সন্যাসী টিলা, চোতোৰামপুৰ		
		৩৫	চাহ মজিদ মামুৰ মুকাম, মাজিগ্ৰাম		
		৩৬	শিৱ মন্দিৰ, হৰি নগৰ		
		৩৭	শিৱ মন্দিৰ, চম্পাটিলা		
		৩৮	শ্ৰীশ্ৰীচন্দ্ৰগিৰা (কছাৰী ৰাজাৰ) মন্দিৰ, তুলাৰগ্ৰাম		
		৩৯	শ্যামাকালী মন্দিৰ, সোণাই		
		৪০	শ্যামা মন্দিৰ, খাচপুৰ ৰাজবাৰীৰ কাষত, উদৰবন্দ		
		৪১	শ্যামানন্দ বাবা আশ্ৰম, শ্যামানন্দ লেন, শিলচৰ		
		৪২	শিৱৰ স্থান শিৱবাৰী, জয়পুৰ-ৰাজাবাজাৰ		
		৪৩	শ্ৰীশ্ৰীকালীবাৰী শিলচৰ, ফাটেক বাজাৰ		
		৪৪	জয়কালী দেৱালয়, শিলচৰ		
		৪৫	নৰসিংহ বিগ্ৰহ, তুলাপাটি, শিলচৰ		
		৪৬	ৰাধামাধৱ দেৱালয়, বিলপাৰ, শিলচৰ		
		৪৭	মহাপ্ৰভু মন্দিৰ, জানিগঞ্জ, শিলচৰ		
		৬	চৰাইদেউ	১	চলাপথাৰ শ্যাম গাঁও, বৌদ্ধবিহাৰ
				২	হৰিদেৱ বৰনামঘৰ
৩	চাহিব খানা, নাফুক				
৭	চিৰাং	১	বেংতল কেথলিক গীৰ্জা		
		২	বিজনী সত্ৰ, বিজনী		
		৩	বড়ো কালীবাৰী কালী মন্দিৰ, বিজনী		
		৪	বঢ়ী ঠাকুৰণি থান, বিজনী		
		৫	গুৰুধাম, গুৰুদেৱ কালীচৰণ ব্ৰহ্মৰ জন্ম স্থান		
		৬	জুম্মা মছজিদ, বিজনী		
		৭	জ্যোতি আশ্ৰম, ৰৌমাৰী		
		৮	লোণাই আশ্ৰম, পাণবাৰী, বিজনী		
		৯	নৌশ্ৰী আশ্ৰম, চুবৈজাৰ, বিজনী		
		১০	ফুল কুমাৰী ব্ৰহ্ম আশ্ৰম, খুঠাইবাৰী, উলুবাৰী, বিজনী		
		১১	ৰাজা ঠাকুৰ দেৱালয়, চিদলি, বাসুগাঁও, ১০০ বছৰীয়া পূৰ্ণি		
		১২	শ্ৰীশ্ৰীলক্ষ্মী মন্দিৰ		
		১৩	টুক্ৰাৰাৰ বেপ্টিষ্ট গীৰ্জা		
৮	দৰং	১	বামণ কালী মন্দিৰ, বাজানা পথাৰ		
		২	ভাগৱতী সত্ৰ, হাজৰিকাপাৰা, ছিপাৰাৰ		
		৩	বুঢ়া গোঁহাই থান, কুৰুৱা, ছিপাৰাৰ		
		৪	চতুৰ্ভূজ সত্ৰ, বাজৰিকাপাম, ছিপাৰাৰ		
		৫	দেৱানন্দ সত্ৰ, হাজৰিকা পথ, ছিপাৰাৰ		
		৬	তলপুৰ মন্দিৰ, ছিপাৰাৰ		
		৭	গণেশ দেৱালয়, গণেশকুঁৱৰী		
		৮	গৰখীয়া মন্দিৰ, বেঙাবাৰা, কলাইগাঁও		
		৯	কামাখ্যা মন্দিৰ, বালিপোটা, মঙলদৈ		

		১০	কাপোৰপুৰী থান, কাচৰবাৰ, হাজৰিকাপাৰা, ছিপাৰাৰ
		১১	খটৰা সত্ৰ, দিপিলা, ছিপাৰাৰ
		১২	লখিমপুৰ কামাখ্যা মঠ, লখিমপুৰ দৰং
		১৩	মহাকালী মন্দিৰ, মনপুৰগড়, ভুক্তাবাৰী, ছিপাৰাৰ
		১৪	মঙলদৈ বুঢ়া গৌঁসাই থান মঙলদৈ
		১৫	ইংগিল বাবাৰ মাজাৰ, মঙলদৈ, ৱাৰ্ডনং-৫
		১৬	মোৱামাৰী সাৰ্বজনীন হৰি মন্দিৰ, পশ্চিম মঙলদৈ
		১৭	পদ্মাথান দেৱালয়, বুঢ়া
		১৮	পালাভিটা সত্ৰ, বাৰেৰী, বুঢ়ীনগৰ
		১৯	পাছকিয়া থান, ছিপাৰাৰ
		২০	পাতিদৰং অৰ্ধনাৰীশ্বৰ মন্দিৰ, ছিপাৰাৰ
		২১	ৰুদ্ৰেশ্বৰ দেৱালয়, ছিপাৰাৰ
		২২	শালমাশুথা গৌঁসাইঘৰ, ছিপাৰাৰ
		২৩	শিৱ মন্দিৰ, নাৰিকলি, ছিপাৰাৰ দৰং
		২৪	শিয়াল বৈষ্ণৱ মন্দিৰ, কুমাৰপাৰা, দেওমৰনৈ, ছিপাৰাৰ
		২৫	শিলবৰী মন্দিৰ, দলগাঁও
		২৬	ফুটকীতলি, ঠালগিৰি মন্দিৰ
		২৭	বিহু ভাঙ্গা শিৱ মন্দিৰ
		২৮	বনমাজা সত্ৰ, মুজাৰাম মহন্ত ক্ষেত্ৰ
		২৯	হেঙালপাৰা নামঘৰ
		৩০	শ্ৰীশ্ৰীমুৰা দেৱালয়
		৩১	শ্ৰীশ্ৰীতাম্ৰেশ্বৰ দেৱালয়
		৩২	শ্ৰীশ্ৰীৰুদ্ৰেশ্বৰ দেৱালয়
		৩৩	শ্ৰীশ্ৰীমুক্তেশ্বৰী দেৱালয়
৯	ধেমাজি	১	আই শিঙা মা থান
		২	ঘৰমাৰা আদৰ্শ সত্ৰ, চিলাপথাৰ
		৩	কুণ্ডীমামা থান
		৪	লক্ষী মন্দিৰ
		৫	লেঙেৰী আই থান
		৬	মা কালী থান
		৭	মালিনী থান
		৮	পদুমণি থান
		৯	ৰাস মন্দিৰ
		১০	তাম্ৰেশ্বৰী আই থান
১০	ধুবুৰী	১	আই থান, শ্ৰীগ্ৰাম, চাপৰ
		২	আলোকবাৰী, মহামায়া পাদিকা ধাম, পেটলাগাঁও, গোলকগঞ্জ
		৩	বুঢ়া-বুঢ়ী থান, হাপাপাৰা, চাপৰ
		৪	চান্দৰডিঙা মন্দিৰ, চাপৰ, হাতীপোতা

		৫	দিঙদিঙা শ্ৰীনগৰ সত্ৰ (শাখা বামৰায় কুটীৰ সত্ৰ, ছত্ৰশাল) কৈমাৰী
		৬	দুখনাথ মন্দিৰ, দুখনাথ পাহাৰ, টিলাপাৰা, চাপৰ
		৭	জি এল গীৰ্জা, চাপৰ চাহবাগিচা, বাৰুশীতৰা-২, পূৰ বিলাসীপাৰা
		৮	গনেশ মন্দিৰ, গৌৰীপুৰ
		৯	গৌৰীপুৰ মহামায়া পথাৰ আৰু মন্দিৰ, গৌৰীপুৰ চহৰ
		১০	গৌৰীপুৰ ৰাজবাৰী মহামায়া মন্দিৰ, গৌৰীপুৰ চহৰ
		১১	গৌৰীপুৰ মহামায়া মদন মোহন মন্দিৰ, ৰাজবাৰী
		১২	গুৰু টেগ বাহাদুৰ চাহিবজী, ধুবুৰী চহৰ
		১৩	গুৰুদ্বাৰ শ্ৰীগুৰু টেগবাহাদুৰ চাহিবজী
		১৪	হৰিপুৰ-মাধৱপুৰ সত্ৰ, হৰিপুৰ, বক্সিৰহাট
		১৫	জগদ্ধাত্ৰী মন্দিৰ, বাৰুশী, বিলাসীপাৰা
		১৬	জিনকাটা ন-সত্ৰ, জিনকাটা, হালাকুৰা, আগমণি
		১৭	জিনকাটা ৰাজহুৱা সত্ৰ, জিনকাটা, হালাকুৰা আগমণি
		১৮	কালভৈৰৱ মন্দিৰ, উদমাৰী, নৰিয়া পাহাৰ, বিলাসীপাৰা
		১৯	কামাখ্যা মন্দিৰ, উদমাৰী (বৰাইবাৰী), বিলাসীপাৰা
		২০	পাগলা বাবা মন্দিৰ, চান্দৰডিঙা, হাতীপোতা
		২১	পানবাৰী মছজিদ, পানবাৰী, গৌৰীপুৰ, ৰঙামাটি
		২২	পাঁচ পীৰ দৰগাহ, ১ নং ৱাৰ্ড ধুবুৰী
		২৩	পাতালপুৰ সিদ্ধ আশ্ৰম, বহলপুৰ, চাপৰ
		২৪	ৰাজাকাটি ধাম, কিছমত হাছদাহা
		২৫	ৰামকৃষ্ণ সেৱাশ্ৰম, ৪ নং ৱাৰ্ড, বিলাসীপাৰা
		২৬	সন্যাসীৰ ধাম, ওটাৰবন
		২৭	শক্তি মন্দিৰ, চেচাপানী, সাপটগ্ৰাম
		২৮	সিদ্ধ যোগ আশ্ৰম, বহলপুৰ
		২৯	শিমলাবাৰী পুৰণি সত্ৰ (শাখা বামৰায় কুটীৰ সত্ৰ, ছত্ৰশাল) কৈমাৰী
		৩০	শিমলাবাৰী ৰাজহুৱা সত্ৰ, কৈমাৰী গোলকগঞ্জ
		৩১	শ্ৰীশ্ৰী অষ্টভূজা আৰু গোপীনাথ জিউ মন্দিৰ, ৰাজবাৰী, ১৪ নং ৱাৰ্ড
		৩২	শ্ৰীশ্ৰী বুঢ়া বুঢ়ী থান, হাপাপাৰা, শালকোছা, পুখুৰীপাৰা
		৩৩	শ্ৰীশ্ৰী মাধৱ দেৱ গোঁহাই নামঘৰ, মেধিপাৰা, ফুটকীবাৰী
১১	ডিব্ৰুগড়	১	আধাৰ সত্ৰ, পানীতোলা, চাবুৱা
		২	আমোলাপটী দেৱালয়, দক্ষিণ আমোলাপটী
		৩	আঘোণীবাৰী, টিংখং
		৪	বগৰীতলীয়া সত্ৰ, লাহোৰাল
		৫	বেজ দৌল, ধেমিচি, খোৰাং
		৬	বৰা চুক নামঘৰ, পিঠাগুটি
		৭	বৰকুলা চেচা নামঘৰ, দুলায়াজান

৮	ভাঁদৈ আঞ্চলিক অখণ্ড ভাগৱত পাঠ সাংস্কৃতিক কেন্দ্ৰ
৯	বাৰ্থৌ মন্দিৰ, লাহোৱাল
১০	দেউৰীচুক শ্ৰীপুৰীয়া নামঘৰ, মাহমৰা বৰপথাৰ
১১	দিনজয় সত্ৰ, পানীতোলা, চাবুৱা
১২	দুলীয়াজান বৌদ্ধ সাংস্কৃতিক কেন্দ্ৰ
১৩	ঘৰ পথাৰ গাঁও হৰি মন্দিৰ, লেংৰি
১৪	গোসাই গৰখীয়া থান
১৫	ইটাখুলি দিহিং থান, কুটুহা বৰবৰুৱা, মৰাণ
১৬	জগন্নাথ মন্দিৰ, চাবুৱা
১৭	জকাই গৰখীয়া থান, পুতুহা, মৰাণ
১৮	জুটলিকণা গীৰ্জা, টিংখাং
১৯	খেৰমিয়া ধাদুমিয়া পোৱালি পথাৰ গীৰ্জা, কোৱৰীগাঁও
২০	কলী আই থান দেৱালয়, চেঙামাৰি, হাবিগাঁও
২১	কোঁচগাঁও নামঘৰ, তিনঠেঙীয়া
২২	কুন্দ আতাৰ থান, লাহোৱাল
২৩	মদাৰখাট সত্ৰ, লাহোৱাল
২৪	মায়ামৰা সত্ৰ
২৫	মায়ামৰা কৰপৰা বকুল মাজগাঁও নামঘৰ, লাহোৱাল
২৬	বকুল দুৰ্গামন্দিৰ, লাহোৱাল
২৭	মেলোঙিয়া গাঁও নামঘৰ, লাহোৱাল
২৮	মধুটিং সাৰ্বজনীন নামঘৰ
২৯	মোহনঘাট দেৱালয়, মোহনঘাট
৩০	মোহমাৰি নামঘৰ, দুলীয়াজান
৩১	মনিবাবা থান, দিল্লীবাৰী, টিংখাং
৩২	মৰিছা আলোহ সত্ৰ, পানীতোলা, চাবুৱা
৩৩	মুৱামাৰা থান ন-পাম থানগাঁও, টিংখাং
৩৪	নাচনী বৰ নামঘৰ, নাচনী
৩৫	ন-চাউদাং বৰনামঘৰ, কোঁৱৰী গাঁও
৩৬	নাম ফাকে বৌদ্ধবিহাৰ
৩৭	নামনি নামঘৰ ঔফলীয়া
৩৮	নতুন শ'লগুৰি হৰি মন্দিৰ, ন-খাত
৩৯	১নং গেৰেকনি নামঘৰ, কেন্দুগুৰি
৪০	২নং লেৰেলা পথাৰ নামঘৰ, কেন্দুগুৰি
৪১	১নং নাহৰণি নামঘৰ, খোৱাং কলোলুৱা
৪২	ঔগুৰি নামঘৰ, ধামন
৪৩	ৰঘুনাথ আটা থান, আঘোণীবাৰী
৪৪	ৰংচুৱাল বৰডুবি নামঘৰ, শালমাৰি
৪৫	ৰাইদুঙীয়াদৌল, মৰাণ
৪৬	শালমাৰি চামতল নামঘৰ, শালমাৰি

		৪৭	শ্রীজগন্নাথ মন্দিৰ
		৪৮	শ্রীৰাম আটা থান, ধামন, টিংখং
		৪৯	শ্রীশ্রী মায়ামৰা গৰপাৰা সত্ৰ, লাহোৰাল
		৫০	চেইণ্ট এন্দ্ৰিউজ গীৰ্জা, বামুনি কুৰিয়াজ
		৫১	সুনন্দা আটা থান, জকাই
		৫২	টিপমিয়া ভাটিচুক নামঘৰ, শ'লগুৰি
		৫৩	তিৰলীয়া, হৰিমন্দিৰ, টেঙাঘাট
		৫৪	টেপৰগুৰী ক্ষেত্ৰীয় শাল, টিংখং
		৫৫	ওদালগুৰি চি ত্ৰন আই গীৰ্জা, দুলীয়াজন
		৫৬	নৰ্থ ইষ্ট বিছাবেক্সন গীৰ্জা
১২	ডিমা হাচাও	১	অবংব্ৰা, চামফেৰিদিচা গাঁও
		২	বগা বাবাৰ মাজাৰ
		৩	দুগুৱা, দিলেন বাথাৰি
		৪	হাৰাকিল' গুহা, দিহামলাই জেমী নগাৰ ধৰ্মীয় উপসনা স্থলী
		৫	জগন্নাথ মন্দিৰ, হাফলং
		৬	মহোব্ৰা ধৰ্মীয় উপসনাস্থলী
		৭	চাইনোড গীৰ্জা (Presbyterian), হাফলং
		৮	টংগিওথ্ৰ' ডিমাচাৰ উপসনাস্থলী
১৩	গোৱালপাৰা	১	আউলিয়া মাজাৰ বড়ো বজাৰ বালিজানা
		২	বাবুপাৰা সত্ৰ, বাবুপাৰা, আগিয়া
		৩	বাসুদেৱ সত্ৰ, টিলাপাৰা বালিজানা
		৪	ভাই -ভনী পাহাৰ, লক্ষীপুৰ
		৫	চতুৰ্ভুজ দেৱালয়, দলগমা, মাটিয়া
		৬	দাদন পাহাৰ শিৱ মন্দিৰ, লক্ষীপুৰ
		৭	দামোদৰ দেৱ সত্ৰ, গোসাইবাৰী মাটিয়া
		৮	দামোদৰ সত্ৰ, বীৰ চিলাৰাই পথ, বালিজানা
		৯	দেকখোৱা পীৰ বাবা মাজাৰ শ্বৰিফ, মাটিয়া
		১০	ফফংগা সত্ৰ, কুষণই
		১১	গনেশ মন্দিৰ, তাৰাপাৰা, দুধনৈ
		১২	জলেশ্বৰ পীৰ মাজাৰ, জলেশ্বৰ
		১৩	জয়ভোম কামাখ্যা বাৰী আৰু শিৱ মন্দিৰ, লক্ষীপুৰ
		১৪	কঠালমুৰি পালচা গোপাল বিগ্ৰহ, বংজুলি
		১৫	কেঁচাইডুবি শ্যামাৰাজ সত্ৰ, বকাইতাৰী, মাটিয়া
		১৬	কেউলিয়া হাতীপতা সত্ৰ, বাগুৱাল, খৰমুজা
		১৭	খেলাৰাম ঠাকুৰ মন্দিৰ, দুধনৈ
		১৮	খৰচানি পীৰ মাজাৰ, বলদমাৰি, বালিজানা
		১৯	লক্ষীপুৰ শিৱ মন্দিৰ, লক্ষীপুৰ
		২০	মা বনবাসী, ফফল, দুধনৈ
		২১	মা ভাগৱতী আই থান, দুধনৈ

		২২	মদন মোহন সত্ৰ, বাবুপাৰা, আগিয়া
		২৩	নৰসিংহ বাৰী, বালিজানা
		২৪	নাওকাটা খেকাপাৰা সত্ৰ, বংজুলি
		২৫	নয়নবাস্তি সত্ৰ, বামুনপাৰা, বালাদমাৰি
		২৬	পাগলাৰ টেক মন্দিৰ, বৰভিটা, বালিজানা
		২৭	শিৱ মন্দিৰ, হোলুকন্দায়
		২৮	শ্যামজি বিগ্ৰহ (শ্যাম সুন্দৰ মন্দিৰ) শাস্তিনগৰ, বালিজানা
		২৯	শ্যামৰাই সত্ৰ, টিলাপাৰা, বালিজানা
		৩০	চাউলমাৰি কালি মন্দিৰ, আগিয়া
		৩১	সূৰ্য পাহাৰ মন্দিৰ, মাটিয়া
		৩২	টুৱেন্ধৰ মন্দিৰ, টুকুৰা, মাটিয়া
		৩৩	কামাখ্যা থান দেৱালয়
১৪	গোলাঘাট	১	আঠখেলিয়া বৰনামঘৰ, বাচাগাঁও, ঘিলাধাৰী
		২	আঞ্চলিক বাথৌ নামঘৰ, চাংখাটি
		৩	বাবা থান, নোমলিগড়
		৪	বাসুদেৱ থান, বহিখোৱা, বোকাখাত
		৫	গোলাঘাট জিলা, ব্ৰহ্ম ধৰ্ম নৱজ্যোতি যজ্ঞ কেন্দ্ৰ, তেলিচন
		৬	বুঢ়ীমাই থান, বাগৰি
		৭	বুঢ়ী মাই থান, হালদিবাৰী
		৮	চিকন আতা থান, বহিখোৱা গাঁও, বোকাখাত
		৯	দোবৰণি শিৱ মন্দিৰ, ১ নং দোবৰণি গাঁও
		১০	দুৰ্গাপুৰ গাঁও হৰিমন্দিৰ
		১১	হজৰত লংগৰ শ্বাহ আউলিয়া মাজাৰ শ্বৰীফ, চান্দমাৰি
		১২	কাক' গোসানীথান, কাজিৰঙা
		১৩	কাক গোসানী থান, বচা গাওঁ
		১৪	কঠুয়াগুৰি দেৱালয়, বৰফুকন
		১৫	কাক গোসানী থান, মহমাইকি, বোকাখাট
		১৬	কুৰুৱাবাহী সত্ৰ, কুৰুৱাবাহী
		১৭	নেঘেৰিটিং শিৱ মন্দিৰ
		১৮	শ্ৰীশ্ৰীশিৱ দৌল, ১ নং নেঘেৰিটিং গাঁও
		১৯	শ্ৰীশ্ৰীআঠখেলীয়া নামঘৰ
		২০	শ্ৰীশ্ৰীপুলিবাগান আদৰ্শ নামঘৰ, পুলিবাগান
		২১	উজনি বংকুৱাল নাট্যমন্দিৰ, বংকুৱাল, বোকাখাট
		২২	বৰতাল মলুৱা হাবী, ঢেকীয়াল
		২৩	হাবীচুৱা, কমাৰগাওঁ, চিনাতলী
১৫	হাইলাকান্দি	১	গৌড়ীয় মঠ
		২	গোপাল গোবিন্দ জিউস আশ্ৰম
		৩	হৰিনাম মন্দিৰ
		৪	লেংটি বাবা মন্দিৰ

		৫	মিৰাপিং দৰগাহ
		৬	প্ৰেছবিটেৰিয়ান গীৰ্জা অব ইণ্ডিয়া
		৭	সিদ্ধেশ্বৰ শিৱ মন্দিৰ
		৮	তন্তু পীৰ মন্দিৰ
১৬	হোজাই	১	আকাশীগংগা থান
		২	আমতলা শিৱ মন্দিৰ
		৩	বিষ্ণু মন্দিৰ, চাংমাৰজি মিকিৰ পথাৰ
		৪	চামুণ্ডা মন্দিৰ, নাওভঙা
		৫	কাকী সাৰ্বজনীন শ্ৰীশ্ৰীশিৱ আৰু বিষ্ণু মন্দিৰ
		৬	কালিয়দমন মহাপ্ৰভু থান
		৭	কমলা দেৱী থান
		৮	লংকেশ্বৰী বাৰী থান, লংকা
		৯	ন নাথ শিৱ মন্দিৰ
		১০	নভঙা কালী মন্দিৰ
		১১	ৰাজবাৰী শিৱস্থান শিৱ মন্দিৰ
		১২	শংখ দেৱী শিৱ মন্দিৰ
		১৩	শীতলাবাৰী মন্দিৰ
		১৪	বাৰীজেন ডেঙ্গ যোগীনাথ মন্দিৰ
১৭	যোৰহাট	১	বৌদ্ধ বিহাৰ, যোৰহাট
		২	বৌদ্ধ মন্দিৰ, বালিজন, শ্যামগাঁও, আখোলকাতা, তিতাবৰ
		৩	বুঢ়ী গোসাঁনী দৌল, যোৰহাট নগৰ
		৪	বিশ্বৰতল সাৰ্বজনীন শিৱ মন্দিৰ, দৰ্গাও, ভগামুখ
		৫	দেৱানন্দ দেৱথান, টীয়ক বাগান, টীয়ক গ্ৰাণ্ট গাঁও
		৬	ঢেকীয়াখোৱা বৰনামঘৰ, যোৰহাট
		৭	একশৰণ নামধৰ্ম প্ৰচাৰ সমিতি, অসম, দাংখৰা, তিতাবৰ
		৮	গৰখীয়া দৌল, বামুণগাঁও
		৯	হাতীগড় দৌল, আলিমুখীয়া
		১০	কমলাবাৰী সত্ৰ, তিতাবৰ, যোৰহাট
		১১	লক্ষ্মীপূজা মন্দিৰ, গাভৰু চাহ বাগিচা, হেমলাই
		১২	মান্নতি দৰগাহ মাঝাৰ, চতিয়া, যোৰহাট
		১৩	মেদেলুৰাজন টাইআহোম হৰি মন্দিৰ, মেদেলুৰাজন, তিতাবৰ
		১৪	পুৰণিমাটি মায়ামৰা সত্ৰ, তিতাবৰ
		১৫	ৰঙাজান দেও নামঘৰ, ৰঙাজান, পূব ঠেঙাল, তিতাবৰ
		১৬	বৰ এলেঙী বগীআই সত্ৰ, তিতাবৰ
		১৭	ঘনুচাবাৰী দৌল, বৰ এলেঙী বগীআই সত্ৰ, তিতাবৰ
		১৮	মধুপুৰ বৰনামঘৰ, মেলেংগ্ৰাণ্ট
		১৯	শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱ নামঘৰ, মধুপুৰ
		২০	ভোগপুৰ বুঢ়া নামঘৰ, মেলেংগ্ৰাণ্ট
		২১	চেকনীধৰা নামঘৰ, ক্লাৰৰোড

১৮	কামৰূপ	২২	বাঘমৰা নামঘৰ, চাৰিগাঁও, বাহনা
		২৩	চিপহা সত্ৰ, মৰিয়নী
		২৪	মইনাপৰীয়া নৃসিংহ নামঘৰ, লাহদৈগড়
		২৫	ৰতনপুৰ বৰকলীয়া সত্ৰ
		১	আউনিআটী সত্ৰ, উত্তৰ গুৱাহাটী
		২	বগলাবাবা মাৰাৰ, মান্দাকাটা
		৩	বাঘেশ্বৰী থান, পলাশবাৰী
		৪	বালিসত্ৰ, ৰঙিয়া
		৫	বালিসত্ৰ সৎসংগী
		৬	বৰনদী সত্ৰ, শিলহিৰাৰ
		৭	বিঘ্ণেশ্বৰী দেৱালয়
		৮	ভৈৰৱেশ্বৰী মন্দিৰ, ভৰাবাৰী
		৯	বুঢ়াগোসাঁই থান, সীতাৰা
		১০	বুঢ়াগোসাঁই মন্দিৰ, বৰপালাহা
		১১	বুঢ়াগোসাঁই থান, পাহাৰপাৰা, দোলকুছি
		১২	চমৰীয়া সত্ৰ, চমৰীয়া
		১৩	দক্ষিণা কালীমণি মন্দিৰ, মুৰাৰা, ভট্টা পাৰা
		১৪	ধাৰেশ্বৰ দেৱালয়, হাজো, বামুন্দী
		১৫	বুঢ়া মাধৱ দেৱালয়
		১৬	ধূপগুৰি সত্ৰ, হাজো
		১৭	দিহিনা দামোদৰ সত্ৰ (গুৰু দামোদৰদেৱৰ প্ৰতিষ্ঠিত)
		১৮	দিহিং সত্ৰ, উত্তৰ গুৱাহাটী
		১৯	খাটিয়ামাৰী সত্ৰ
		২০	দীপ্তেশ্বৰী দেৱালয়, নকুল
		২১	দৌল গোবিন্দ মন্দিৰ, উত্তৰ গুৱাহাটী
		২২	গোপাল গোসাঁই মাৰোৱালী থান, তুলসীবাৰী, ৰঙিয়া
		২৩	গৰখীয়া দেৱালয়, বালিকুছি
		২৪	গৰৈমাৰী সত্ৰ, গৰৈমাৰী
		২৫	গুপ্তেশ্বৰ দেৱালয়
		২৬	হৰগৌৰী মন্দিৰ, তেতেলীয়া, হাজো
		২৭	মাধৱ-মোহন ঠাকুৰ বিগ্ৰহ
		২৮	কলীয়া ঠাকুৰ বিগ্ৰহ
		২৯	হয়গ্ৰীৰ মাধৱ মন্দিৰ, হাজো
		৩০	জয়ন্তী কালী মন্দিৰ, জয়ন্তীপুৰ
		৩১	কামেশ্বৰ মন্দিৰ, হাজো
৩২	কেদাৰ মন্দিৰ, হাজো		
৩৩	কুৰ্ম মাধৱ দেৱালয়		
৩৪	কুলহাটী বাসুদেৱ মন্দিৰ, আশ্ৰম		
৩৫	লাহেশ্বৰী মন্দিৰ, বামুন্দী		
৩৬	মা চন্দ্ৰীকা দেৱালয়, ছয়গাঁও		

		৩৭	মদন কামদেব, বাইহাটা চাৰিআলি
		৩৮	মহাবাহুব্রহ্মপুত্র পঞ্চতীর্থ ৰাজঘাট সেৱা আশ্ৰম, আমিনগাঁও
		৩৯	মালধৰ সত্ৰ, নগৰবেৰা
		৪০	মালিবাৰী সত্ৰ, নগৰবেৰা
		৪১	মনিকৰ্ণেশ্বৰ দেৱালয়, উত্তৰ গুৱাহাটী
		৪২	মাৰলি থান, তুলসীবাৰী, ৰঙিয়া
		৪৩	মেধিপাৰা কালীমন্দিৰ, নগৰবেৰা-২৭
		৪৪	ন-বোৰ্কা সত্ৰ, ডিমু
		৪৫	নিজেশ্বৰী মন্দিৰ, পলাশবাৰী
		৪৬	পাৰ্বতী মন্দিৰ, বকো
		৪৭	পিংগলেশ্বৰ মন্দিৰ, বাইহাটা চাৰিআলি
		৪৮	পোৱামক্কা, হাজো
		৪৯	পোৰাভিটা সত্ৰ, ৰামদিয়া
		৫০	পুৰাণ বোৰ্কা সত্ৰ, ডিমু
		৫১	ৰুদ্ৰেশ্বৰ মন্দিৰ, উত্তৰ গুৱাহাটী
		৫২	শ্ৰীশ্ৰী আউনিআটী সত্ৰ, উত্তৰ গুৱাহাটী
		৫৩	তুলসীবাৰী মাৰলি থান
		৫৪	জিলা শংকৰদেৱ নামঘৰ, ৰঙিয়া
		৫৫	শ্ৰীহাটী সত্ৰ
		৫৬	আমতোলা সত্ৰ
		৫৭	হাটী সত্ৰ
		৫৮	চিৰাকান্দি মচজিদ
		৫৯	চন্দ্ৰশেখৰ দেৱালয়
		৬০	দীৰ্ঘেশ্বৰী দেৱালয়
		৬১	মাধৱ দেৱালয়
		৬২	জয় দুৰ্গা দেৱালয়
		৬৩	কমলেশ্বৰ দেৱালয়
		৬৪	বাসুদেৱ দেৱালয়
		৬৫	অগ্নি বানেশ্বৰ দেৱালয়
		৬৬	ঈশ্বৰ হাটী সত্ৰ
		৬৭	চণ্ডীকা দেৱালয়, ছয়গাঁও
১৯	কামৰূপ (মহানগৰ)	১	অশ্বক্লান্ত
		২	আউনিআটী সত্ৰ, ফটাশিল
		৩	বাণেশ্বৰ দেৱালয়, পাণবজাৰ
		৪	বশিষ্ঠ মন্দিৰ, গুৱাহাটী
		৫	ভীমেশ্বৰ ধাম, জ্যোতিলিংগ, পামহি, গড়চুক
		৬	বুঢ়ী গোসাঁনী দুৰ্গা মন্দিৰ, পাটগাঁও, আজাৰা
		৭	দক্ষিণপাট সত্ৰ, শান্তি আশ্ৰম, গীতানগৰ
		৮	পীৰ হজৰত জাহিৰ আউলিয়া খোৱাজাগন দৰগাহ, উলুবাৰী

		৯	গণেশ মন্দিৰ, নাজিৰাখাট, সোণাপুৰ
		১০	গীতা মন্দিৰ, গীতানগৰ
		১১	হাতীশিলা গণেশ মন্দিৰ, খানকাৰ, চন্দ্ৰপুৰ
		১২	জামবাৰী সত্ৰ, বেতকুছী
		১৩	জনাৰ্দন দেৱালয়, পাণবজাৰ
		১৪	কামাখ্যা দেৱালয়, নীলাচল পাহাৰ, কামাখ্যা
		১৫	কামাখ্যা দেৱালয়, উলুবাম, ক্ষেত্ৰী
		১৬	লংকেশ্বৰ ধাম, পশ্চিম জালুকবাৰী
		১৭	নৱগ্ৰহ মন্দিৰ, গুৱাহাটী
		১৮	পঞ্চকন্যা ধাম, বশিষ্ঠ
		১৯	পাণ্ডুনাথ দেৱালয়, পাণ্ডু, মালিগাঁও
		২০	সত্ৰকাৰ দেৱালয়, উজান বজাৰ
		২১	শুক্ৰেশ্বৰ দেৱালয়, পাণবজাৰ
		২২	শিলপোটা সত্ৰ, মাজিৰগাঁও, আজাৰা
		২৩	শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱ সত্ৰ, বেতকুছী
		২৪	টেঙৰা সত্ৰ, বৰমটৰীয়া, গুৱাহাটী
		২৫	উগ্ৰতৰা দেৱালয়, উজানবজাৰ
		২৬	উমানন্দ দেৱালয়, উজান বজাৰ
২০	কাৰ্বি আংলং	১	ফুলনি গাঁৱৰ বামুনীয়া নামঘৰ
		২	ভিতৰ কল্যাণী মেৰাভাতি নামঘৰ
		৩	ল'টুমাৰি গাঁৱৰ বড়ো নামঘৰ
		৪	ব'গীজান দুৰ্গা মন্দিৰ
		৫	বৰবীল গাঁৱৰ বৈদিক নামঘৰ
		৬	বৰগাঁও বুদ্ধ মন্দিৰ, বোকাজান
		৭	বচন লাইন শিৱ মন্দিৰ
		৮	চোকিহোলা -মইক্ৰ' গাঁও ৰংকৈৰ (কাৰ্বি নামঘৰ)
		৯	দেওপানী থান, বোকাজান
		১০	ঘৰিয়ালডুৰি নামঘৰ, গগৈচুক বোকাজান
		১১	হেমফু মুকৰাং মন্দিৰ, ড'খৰা বে গাঁও
		১২	কছাৰী খেল নামঘৰ, ৩ নং হালৈখোলা
		১৩	কলিয়ানী শ্যাম গাঁও বুদ্ধ মনেস্তাৰী, বৰপথাৰ
		১৪	কোচ গাঁও নামঘৰ, ২ নং ডিলাউজান
		১৫	লক্ষ্মী মন্দিৰ চাঙ্গে টেৰন গাঁও
		১৬	লাউজান ব্যপ্টিষ্ট চাৰ্চ, মাজগাঁও, বোকাজান
		১৭	মাধৱপুৰ নামঘৰ
		১৮	মহামায়া থান
		১৯	মাজগাঁও বুদ্ধ মন্দিৰ
		২০	মনিপুৰী বস্তি হৰি মন্দিৰ, আমৰাজান নামঘৰ
		২১	মেচ কচাৰী নামঘৰ, ডুমুখীয়া, বোকাজান

		২২	মৈচোকিলিং লখিমন মন্দিৰ, হিদিপি
		২৩	নহোৰচোলা নেপালী বস্তু বুদ্ধ মন্দিৰ
		২৪	নামঘৰ, বামপথাৰ (তিৰাগাঁও) হাওঁৰাঘাট
		২৫	নামঘৰ, কামপুৰিয়া গাঁও
		২৬	নৌকটা শিৱ মন্দিৰ
		২৭	নেপাৰপট্টি ব্যাপ্টিষ্ট চাৰ্চ, বোকাজান
		২৮	শংকৰজ্যোতি নামঘৰ, ফুলবাৰী, জোপোৰাজান
		২৯	সিতলাবাৰী মন্দিৰ, বোকাজান
		৩০	শ্ৰীমন্ত শংকৰ কৃষ্টি কেন্দ্ৰ (নামঘৰ), ফিচাৰিপাৰ
		৩১	উজনি দেউপানী লখিমন মন্দিৰ, দৈখুমটেশ্বৰ গাঁও
২১	কৰিমগঞ্জ	১	আব্দুলপুৰ বাগেৰমুকাম, আংগুৰা, নিলাম বাজাৰ
		২	আব্দুল্লাপুৰ বাজেৰমুকাম, নিলাম বাজাৰ
		৩	আখাৰা, শ্ৰীৰামপুৰ, গান্ধীনগৰ
		৪	বৈঠাকাল কালী মন্দিৰ দেংগাৰবন্দ, পথাৰকান্দি
		৫	বালিয়া ব্যাপ্টিষ্ট চাৰ্চ, বালিয়া পুঞ্জি, বাজাৰিচেৰা
		৬	বাজাৰঘাট জামে মছজিদ, পথাৰকান্দি
		৭	ভৈৰৱবাৰী, ভৈৰৱনগৰ
		৮	ভৈৰৱবাৰী, উমৰপুৰ, বদৰপুৰ
		৯	ভৰমবাবা মন্দিৰ, হাতীক্ষিৰা, বাজাৰিচেৰা
		১০	ভূৱনেশ্বৰ সাধু ঠাকুৰ মন্দিৰ, কৰিমগঞ্জ
		১১	বিচকুইত দৰগাহ শ্বৰীফ কৰিমগঞ্জ
		১২	বৰগুৰ নামঘৰ (শংকৰদেৱ সংঘ)
		১৩	চন্নিঘাট আখাৰা, আনিপুৰ
		১৪	দুৰ্গামগুপ, বিদ্যানগৰ
		১৫	দুৰ্গামগুপ, নিভিয়া, লালচেৰা
		১৬	ফৈজুল উলম মহম্মদীয়া মাদ্ৰাছা, শিবেৰ চ'ক, বদৰপুৰ
		১৭	গৌৰাংগ মহাপ্ৰভু আখাৰা, মহাকাল, বদৰপুৰ
		১৮	গোবিন্দ জীউ মগুপ, বাজাৰগাঁও, পথাৰকান্দি
		১৯	হনুমান মন্দিৰ, সোণাখিৰা, পথাৰকান্দি
		২০	হজৰত শ্বাহ আদিম খাকি মুকাম, বদৰপুৰ
		২১	হিন্দু মিলন মন্দিৰ, ৰামকৃষ্ণ নগৰ
		২২	ইছাবিল শিৱ মন্দিৰ, বাজাৰিচেৰা, কোটামণি
		২৩	জগন্নাথ মহাপ্ৰভুৰ আখাৰা, মাৰজাবতকান্দি, বদৰপুৰ
		২৪	জঙলা কালীবাৰী, বদৰপুৰ ঘাট
		২৫	কলাচুপ আখাৰা, হাৰিনগৰ
		২৬	কালীবাৰী বিদ্যানগৰ
		২৭	কালী মন্দিৰ, অমৰখাল, আলীপুৰ
		২৮	কালীমন্দিৰ, দেওকৰচি, চেৰাগী
		২৯	কালী মন্দিৰ, খাচ কালীবাৰী, কৰিমগঞ্জ

		৩০	কালী মন্দিৰ, কলাচেৰা চাহ বাগিচা, পাটীৱালা
		৩১	কালী মন্দিৰ, কালীনগৰ, ৰাতাবাৰী
		৩২	কালী মন্দিৰ, চিংগুৱা, আনন্দপুৰ
		৩৩	কালী মাতা মন্দিৰ, শ্ৰীগুৰি বাজাৰ, বদৰপুৰ
		৩৪	কালী মন্দিৰ, মাগুৰা পানজি, বাজাৰিচেৰা
		৩৫	কানাইলাল জেউ আখৰা, কানাই বাজাৰ, পাথৰকান্দি
		৩৬	কৰিমগঞ্জ ঈদগাহ, কৰিমগঞ্জ চহৰ
		৩৭	লালবাবু খাচিয়া পানজি গীৰ্জা, বিদ্যানগৰ
		৩৮	লোকনাথ আশ্ৰম, সুভাষ নগৰ
		৩৯	মাধব ধাম, শ্ৰীগুৰি, বদৰপুৰ
		৪০	মনিপুৰী নামঘৰ, ৰাজবাৰী, পাথৰকান্দি
		৪১	মিলন মন্দিৰ, ভুবৰীঘাট চাহ বাগিচা, পাথৰকান্দি
		৪২	মকাম, কাজিৰ বাজাৰ, বিদ্যানগৰ
		৪৩	মুকাম কালীবাৰী, আনন্দপুৰ
		৪৪	নাগৰা পানজি গীৰ্জা, হাৰিনগৰ
		৪৫	নিৰোদা আশ্ৰম শ্ৰীগুৰি, বদৰপুৰ
		৪৬	পীৰ চমাদাৰাৰ মুকাম, বদৰপুৰ
		৪৭	ৰাধা মাধৱ জীউৰ আখৰা, মহাকাল, বদৰপুৰ
		৪৮	ৰাধামোহন আশ্ৰম, বৰাইগ্ৰাম
		৪৯	ৰাধাৰমন জিউ আশ্ৰম, বাৰীগ্ৰাম
		৫০	ৰাম জানকী মন্দিৰ, দেউৰাবন্দ
		৫১	চেপ্ট মোচেফ গীৰ্জা, মিছন ৰোড, বদৰপুৰ
		৫২	সেলাহবাৰী মছজিদ, সেলাহবাৰী, বদৰপুৰ
		৫৩	শংকৰদেৱ নামঘৰ আদৰকোনা, বদৰপুৰ
		৫৪	চাহ আদাম খাকী মাজাৰ, বদৰপুৰ
		৫৫	চাহ কুতুবউদ্দিন আৱালিৰা মাকাম, দৰগাহ বাজাৰ, বদৰপুৰ
		৫৬	শিৱ বাৰী, বাজাৰিচেৰা
		৫৭	শিৱ মন্দিৰ, মেদলি চাহ বাগিচা বাজাৰচেৰা
		৫৮	শিৱ মন্দিৰ পুটানি চাহ বাগিচা, বাজাৰিচেৰা
		৫৯	শিৱ বাৰী, সেউজপুৰ, গমাৰিয়া
		৬০	শিৱ মন্দিৰ, বৰুৱাটিলা, চিৰাগী
		৬১	শিৱ মন্দিৰ ভূটচেৰা, চিৰাগী
		৬২	শিৱ মন্দিৰ, মুনেশ্বৰপুৰ ভেটাৰবন্দ
		৬৩	শিৱ মন্দিৰ, পুটনী দেঙৰবন্দ
		৬৪	শিৱ মন্দিৰ, সেগালমোহা, বাজাৰিচেৰা
		৬৫	শিৱ মন্দিৰ, সিঙলাচেৰা
		৬৬	শ্ৰীহৰি শিৱাশ্ৰম অনিপুৰ
		৬৭	টাউন কালীবাৰী, কৰিমগঞ্জ
		৬৮	আছিমা চিনিয়ৰ মাদ্ৰাছা

		৬৯	মদন মোহন দেৱালয়
২২	কোকৰাঝাৰ	১	অমৃতপুৰ ব্ৰহ্মা সেৱাশ্ৰম, গাঁও আঠাইবাৰী, গোসাইগাঁও
		২	আৰ্য ব্ৰহ্মা জ্ঞান সাধন মঠ
		৩	দীনবন্ধু অসম, বাধা-কৃষ্ণ মন্দিৰ, গোসাইগাঁও
		৪	কোকৰাঝাৰৰ দুৰ্গা মন্দিৰ, ৱাৰ্ড নং-৬
		৫	গোবিন্দ গীতা সত্ৰ, গাঁও-১বৰুৱাপাৰা ভাওৰাগুৰি, গোসাইগাঁও
		৬	গোবিন্দ ভৱন, গীতা সত্ৰ দেৱীতোলা, বগৰীবাৰী চহৰ
		৭	গোবিন্দ ভৱন গীতা সত্ৰ, মুদতী, বগৰীবাৰী চহৰ
		৮	গ্ৰাহমপুৰ গীৰ্জা (NELC), আদিবাসী কলনি গোসাইগাঁও
		৯	গুৰুদেৱ কালীচৰণ ব্ৰহ্ম ধাম, কাজিগাঁও
		১০	হল্টুগাঁও কালী মন্দিৰ, হল্টুগাঁও
		১১	জগতগুৰু শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱ শাখা সত্ৰ, গোসাইগাঁও
		১২	মাথামবিল গীৰ্জা (NELC)
		১৩	পাগলা বাবা শিৱ মন্দিৰ, বডোফা নগৰ
		১৪	ৰাইমোনা বাটো থান (গৰ্জাচালী)
		১৫	শংকৰদেৱ সত্ৰ ৱাৰ্ড নং ৬ কোকৰাঝাৰ
		১৬	শিখনা, বাথৌ মন্দিৰ
		১৭	ছিখানাজাৰ মন্দিৰ
		১৮	স্বামী যোগানন্দ গিৰি গান্ধী আশ্ৰম, ফকিৰাগ্ৰাম।
		১৯	মহামায়া ধাম, বগৰীবাৰী
		২০	মহামায়া স্নানঘাট, বগৰীবাৰী
		২১	মহামায়া মন্দিৰ, কচুগাওঁ
		২২	বুড়ীঠাকুৰাণী মন্দিৰ
		২৩	মহামায়া মন্দিৰ, গৌৰীপুৰ
২৩	লখিমপুৰ	১	অনিৰুদ্ধদেৱ থান, নাহৰণি, বিহপুৰিয়া
		২	চাণ্ডেৰী সত্ৰ
		৩	ডেকাফকীৰ মাজাৰ, পানীগাঁও, ঢকুৱাখানা
		৪	গণেশ মন্দিৰ, পহুমাৰা
		৫	গোপালপুৰ সত্ৰ, ঘীলামাৰা
		৬	হাৰহি দেৱালয়, ঢকুৱাখানা
		৭	মাধৱদেৱ থান, লেটেকু পুখুৰী
		৮	পঞ্চগনন দেৱালয়, ধেনুধৰীয়া কাৰ্চন, আজাদ
		৯	শ্ৰীশ্ৰীবাসুদেৱ থান, ঘীলামাৰা, ঢকুৱাখানা
		১০	শ্ৰীশ্ৰীআই থান
		১১	শ্ৰীশ্ৰীআউনীআটি সত্ৰ
		১২	শ্ৰীশ্ৰীবাদুলা সত্ৰ, বাদুলা আটি, ওৱাৰ্ড নং-১, নাৰায়ণপুৰ
		১৩	শ্ৰীশ্ৰীবৌদ্ধ মন্দিৰ, বৰখামটি, ডিব্ৰুং
		১৪	শ্ৰীশ্ৰীদেবেৰা থান

		১৫	শ্রীচুরাহাট বেলাগুৰি সত্ৰ, মাকোৱাৰী, ডিব্ৰুং
		১৬	শ্রীশ্রীগোপাল প্ৰভু থান
		১৭	শ্রীশ্রীগৰখীয়া দৌল, এন চি চেলাজান কছাৰী, সোণাৰী চাপৰি, ঢকুৱাখানা
		১৮	শ্রীশ্রীহৰিদেৱ থান
		১৯	শ্রীশ্রীকমলাবাৰী সত্ৰ, চক্ৰাহি, ওৱাৰ্ড নং ৪, ডিব্ৰুং
		২০	শ্রীশ্রীমাধৱদেৱ জন্মস্থান, লেটেকু পুখুৰী
		২১	শ্রীশ্রীমাঘনুৱা দৌল, মাঘনুৱা, ডিব্ৰুং
		২২	শ্রীশ্রীমাহধুৱা থান
		২৩	শ্রীশ্রীপদুমনি আই থান, এন-চি নাহৰবাৰী, বালিজান, ঢকুৱাখানা
		২৪	শ্রীশ্রীপেটুৱা গোসানী, ইৰাপথাৰ, ধলপুৰ
		২৫	শ্রীশ্রীফুলনি থান বিহপুৰীয়া
		২৬	চকুপাৰা সত্ৰ
		২৭	চক্ৰাহী সত্ৰ
		২৮	নীল দেৱালয়
		২৯	ফুলবাৰী দেৱালয়
		৩০	বঠাবাতী দৌল
		৩১	বৰ এলেঙী সত্ৰ
২৪	মাজুলী	১	আজলী আই থান, মেখেলাগাঁও, বনগাঁও
		২	আউনীআটি সত্ৰ, মাজুলী
		৩	বেংগানাআটি সত্ৰ
		৪	ভোগপুৰ সত্ৰ, বেংগানাআটি
		৫	দক্ষিণ পাট সত্ৰ, বনগাঁও
		৬	দৰিয়াপাৰ
		৭	গড়মুৰ সত্ৰ, গড়মুৰ
		৮	কমলাবাৰী সত্ৰ, মাজুলী
		৯	কুন্দিমামা থান, মাজৰ দেউৰী, জেংৰাইমুখ
		১০	পাহী আই থান, আতৈ চুক, বনগাঁও
		১১	ফুলনি আইথান, কাকি চুক লাইন
		১২	চিলাগুৰি থান, পানীখুটি, জেংৰাইমুখ
		১৩	শ্রীশ্রীআধাৰ মাহোৰা সত্ৰ, কমলাবাৰী
		১৪	শ্রীশ্রীআদি বিহিমপুৰ সত্ৰ, মাজুলী
		১৫	শ্রীশ্রীআহতগুৰি বৰসত্ৰ, চেচুগুৰি আহতগুৰি
		১৬	শ্রীশ্রীআলেংগী মদাৰগুৰি সত্ৰ, দক্ষিণ আহতগুৰি
		১৭	শ্রীশ্রীআলেংগী নৰসিংহ সত্ৰ, দেউৰিগাঁও
		১৮	শ্রীশ্রীআলেংগী টকৌবাৰী সত্ৰ, চিৰামচাপৰি মুদৈ
		১৯	শ্রীশ্রীঅনন্তকাল চিলা সত্ৰ, মাজুলী
		২০	শ্রীশ্রীবাহজেংগনী আলেংগী সত্ৰ, কাৰোমিয়া, ভকতীদুৱাৰ

		২১	শ্ৰীশ্ৰীবেলোচিহীয়া সত্ৰ, কেৰেলাগাঁও
		২২	শ্ৰীশ্ৰীবিহিমপুৰ সত্ৰ, টতোয়া
		২৩	শ্ৰীশ্ৰীদক্ষিণপাট গৃহস্থমী সত্ৰ, কমলাবাৰী
		২৪	শ্ৰীশ্ৰীদিখৌমুখী বৰ আলেংগীসত্ৰ, বালিচাপৰি
		২৫	শ্ৰীশ্ৰীদলনি চামগুৰি সত্ৰ, মাজুলী
		২৬	শ্ৰীশ্ৰীগড়মূৰ সৰু সত্ৰ, গড়মূৰ
		২৭	শ্ৰীশ্ৰীমধ্য মাজুলী কমলাবাৰী সত্ৰ, হাজৰিকা গাঁও, কমলাবাৰী
		২৮	শ্ৰীশ্ৰীমাজুলী আদি আলেংগী সত্ৰ, গুৱালগাঁও
		২৯	শ্ৰীশ্ৰীমাজুলী বৰ আলেংগী সত্ৰ, বালিচাপৰি
		৩০	শ্ৰীশ্ৰীনতুন চামগুৰি সত্ৰ, মেখেলিগাঁও
		৩১	শ্ৰীশ্ৰীওৱা সত্ৰ, কেৰেলা গাঁও, গড়মূৰ
		৩২	শ্ৰীশ্ৰীপ্ৰাচীন চামগুৰি সত্ৰ, বেখেলিগাঁও
		৩৩	শ্ৰীশ্ৰীচকোলা সত্ৰ (কলিয়াজৰা), কলিয়া গাঁও
		৩৪	উত্তৰ কমলাবাৰী সত্ৰ, গড়মূৰ পতুকী চাপৰি, কমলাবাৰী
		৩৫	শ্ৰীশ্ৰীচামগুৰী সত্ৰ
২৫	মৰিগাঁও	১	ভূৰবন্ধা ময়াংগুৰি ব্ৰহ্ম আশ্ৰম, ভূৰবন্ধা
		২	বিষ্ণু মন্দিৰ ধৰমতুল, মৰিগাঁও
		৩	দেওশাল শিৱ মন্দিৰ, জাগীৰোড
		৪	গণেশ মন্দিৰ, বহা
		৫	গীতা সেৱা আশ্ৰম, মৰিগাঁও টাউন
		৬	মহেশ ধাম, আমকটা, খোলাগাঁও
		৭	পাতেকীবৰী সত্ৰ, মৰিগাঁও
		৮	সীতাজখলা মন্দিৰ, কিলিং নদীৰ ওচৰত
		৯	শিৱকুণ্ড, মৰিগাঁও
		১০	শ্ৰীনৰসিংহ আশ্ৰম, চনকা, ময়াং
		১১	শ্ৰীশ্ৰীআলিপুখুৰী পাতেকীবৰী সত্ৰ, মৈৰাবাৰী
		১২	শ্ৰীশ্ৰী ম-ৰোৱা কুজি সত্ৰ, কপিলি
		১৩	চুফি মহম্মদ বংমন ওলীয়াৰ স্বৰীফ, দগুৱা, মৰিগাঁও
		১৪	চুৰাটোবৰী কলিয়া গোসাঁই থান, মিকিৰভেটা
২৬	নগাঁও	১	আই কলকলতা থান আই ভেটি
		২	বাৰুবাটি বাথৌ মন্দিৰ
		৩	বসুন্ধৰী থানগাঁও
		৪	বটদ্রবা থান বা বৰদোৱা থান
		৫	ভৰালী নামঘৰ
		৬	বিলতীয়া মাঝাৰ
		৭	বুঢ়াগোসাঁই থান
		৮	গৌৰীনাথ শিৱ মন্দিৰ, সোণাইপাৰ
		৯	গুৰুদ্বাৰ চাহেব শ্ৰীগুৰু সিং সভা

		১০	জগন্নাথ মন্দিৰ, ধিং বজাৰ
		১১	কাইবোমাৰি বিষ্ণু মন্দিৰ থান
		১২	কামাখ্যা মন্দিৰ, শিলঘাট
		১৩	কথাগুৰি পাম জামে মছজিদ
		১৪	কবাইকটা সত্ৰ, ধনীভেটি
		১৫	মাধপাৰা থান
		১৬	মহৰআটি থান
		১৭	মাতাজী গুৰুদ্বাৰ, বৰক'লা
		১৮	মৃত্যুঞ্জয় মন্দিৰ, ভেৰভেৰী
		১৯	মোৰামাৰী থান
		২০	নগাঁও ব্যাপ্টিষ্ট গীৰ্জা
		২১	নগাঁও শ্ৰীশ্ৰী শিৱ থান
		২২	নৰুৱা বালিসত্ৰ
		২৩	ৰণথলী তোৰণ নিৰ্মাণ
		২৪	সাৰ্বজনীন গৰখীয়া থান, জামুগুৰি
		২৫	শিলঘাট ত্ৰিশূলধাৰী
		২৬	শ্ৰীশ্ৰীদামোদৰদেৱ আতা সত্ৰ
		২৭	শ্ৰীশ্ৰীদুলাল মাধৱ দেৱালয়
		২৮	শ্ৰীশ্ৰীচাপাতাল সত্ৰ
		২৯	শ্ৰীশ্ৰীতামুলী সত্ৰ
		৩০	শ্ৰীশ্ৰীপূণীয়া সত্ৰ
		৩১	শ্ৰীশ্ৰীবুঢ়াৰাম সত্ৰ
		৩২	শ্ৰীশ্ৰীবটদ্রবা সত্ৰ, বৰহিচা
		৩৩	শ্ৰীশ্ৰীবটদ্রবা সত্ৰ, সৰু হিচা
		৩৪	শ্ৰীশ্ৰীবটদ্রবা সত্ৰ, লালুঙ গাও
		৩৫	শ্ৰীশ্ৰীসকদল (সৰুবাৰী) সত্ৰ
		৩৬	শ্ৰীশ্ৰীকচুৰা আটা সত্ৰ
		৩৭	শ্ৰীশ্ৰীমাদ'তাৰী সত্ৰ
		৩৮	শ্ৰীশ্ৰীবটদ্রবা বালি সত্ৰ
		৩৯	মাদাতাৰী সত্ৰ
		৪০	শ্ৰীশ্ৰীঅম্বিকা নাথ দেৱালয়
		৪১	শ্ৰীশ্ৰীকামাখ্যা দেৱালয়
		৪২	শ্ৰীশ্ৰীনন্দীকেশ্বৰ দেৱালয়
		৪৩	শ্ৰীশ্ৰীসদাশিৱ মন্দিৰ
		৪৪	শ্ৰীনৰসিংহ দেৱালয়
		৪৫	শ্ৰীশ্ৰীচিত্ৰ শংকৰ দেৱালয়
		৪৬	শ্ৰীশ্ৰীহাতিমুৰা মন্দিৰ
২৭	নলবাৰী	১	বাঘেশ্বৰী দেৱালয়, আদাবাৰী, মুকালমুৰা
		২	বালিলেচা শ্ৰীশ্ৰীকালী দেৱালয়, নলবাৰী

		৩	বৰগোপাল দেৱালয়, চৰিয়াতলী
		৪	বাসুদেৱ দেৱালয়, বালিখুৰীয়া
		৫	বেলশৰ কালী মন্দিৰ, বেলশৰ
		৬	ভাংৰা গোসাঁই থান, বৰভাগ
		৭	ভৰালী চুবুৰী বিষ্ণু মন্দিৰ, চামতা
		৮	বিল্বেশ্বৰ দেৱালয়, বেলশৰ
		৯	বৰনদী গণেশ দেৱালয়, বেলশৰ
		১০	বৰনদী পূজাখলা, বেলশৰ
		১১	দামোদৰ ধাম পাণ্ডুলা, বৰভাগ উন্নয়ন খণ্ড
		১২	গন্ধীয়া নৱগ্ৰহ মন্দিৰ, বেলশৰ
		১৩	গংগা পুখুৰী বিষ্ণু মন্দিৰ, বৰকুৰিহা
		১৪	হাজি ৰমজান শ্বাহ মাজাৰ, বামুণবাৰী, বৰক্ষেত্ৰী
		১৫	হৰি মন্দিৰ, নলবাৰী
		১৬	জৈন মন্দিৰ, নলবাৰী
		১৭	জয় হৰি পিতাৰ থান, সাঠিকুছি, গৱাডল, টিছ
		১৮	জয়পাল শিৱ মন্দিৰ, বৰক্ষেত্ৰী
		১৯	কলীয়া গোসাঁই মন্দিৰ, হাৰিভাঙা, টিছ
		২০	বাস মন্দিৰ, টিছ
		২১	শিলগোসানী থান, বৰভাগ, শ'লমাৰি
		২২	শ্ৰীশ্ৰী দুৰ্গা মন্দিৰ, বৰনদী, মাৰ্লেট'পাৰা
		২৩	শ্ৰীশ্ৰী গনেশ দেৱালয়, বৰনদী
		২৪	শ্ৰীশ্ৰী হৰিদেৱ সত্ৰ, কলহাটী, বেলশৰ
		২৫	শ্ৰীশ্ৰী লক্ষ্মী মন্দিৰ, শিলগোসানী থান, বৰভাগ
		২৬	শ্ৰীশ্ৰী নৱগ্ৰহ দেৱালয়, গন্ধীয়া
		২৭	জয় জগন্নাথ মন্দিৰ, পোৰাকুছি, (পথৰুৱাতোলা)
		২৮	জয়পাল দেৱালয়, ডিঙডিঙি
		২৯	পোৰাকুছি গৰখীয়া থান, বৰকুৰিহা
		৩০	বগৰীহাটী জগন্নাথ মন্দিৰ
		৩১	ঘূলি সত্ৰ, নানকাৰ ভয়ৰা, খাতা মৌজা
		৩২	কালী মন্দিৰ, বৰকুৰিহা
		৩৩	শ্যামৰায় দেৱালয়
		৩৪	দেহাৰগুৰি দেৱালয়
		৩৫	বানেশ্বৰ দেৱালয়
		৩৬	বেজৰবাৰী থান, চামতা
২৯	শিৱসাগৰ	১	অদ্য গজলা চৌকাজান সত্ৰ, ৰাজমাও, নাজিৰা
		২	অদ্যদেউ পানী গজলা সত্ৰ, খনামুখ
		৩	আজানপীৰ দৰগাহ শ্বৰীফ, শিৱসাগৰ
		৪	এলেঙী ফুলবাৰী সত্ৰ, মলিয়াচুক, নেমুগুৰি, বকতা
		৫	বাদশ্বাহ দৰগাহ, লপাই গাঁও, পানীদিহিং, থাওৰা

৬	বাসুদেব থান, টকৌবাৰী সত্ৰ, লকটানি, গৌৰীসাগৰ
৭	বেঙেনাআটি সত্ৰ, আমগুৰি চহৰ
৮	বিয়ুগদ'ল, শিৱসাগৰ
৯	বনগয়া সত্ৰ, গায়ন গাঁও, কালুগাঁও
১০	বৰখাটপাৰ সত্ৰ, কোঁৱৰপুৰ
১১	বুধবাৰী সত্ৰ, উপৰ নাজিৰা
১২	কেন্দ্ৰীয় ব্যাপ্টিষ্ট চাৰ্চ, বৰপুখুৰীৰ ওচৰত, শিৱসাগৰ
১৩	চলিহা বাৰেঘৰ সত্ৰ, মেজেংগা
১৪	চামগুৰি সত্ৰ, আঁঘৈফুটীয়া
১৫	চিপহা সত্ৰ, গোসাইগাঁও, সিংহ দুৱাৰ
১৬	দিহিং ন-মাটি সত্ৰ, ন-মাটি, নাজিৰা
১৭	দিহিং ন-মাটি সত্ৰ, বজাবাৰী, মিছাজান, নামতি
১৮	দেৱী দ'ল, শিৱসাগৰ
১৯	ধপলিয়াল সত্ৰ, চোমদৰ
২০	দোৱাৰমাৰি সত্ৰ, চৌকিমুখ, নাজিৰা
২১	গৌৰীসাগৰ দ'ল, গৌৰীসাগৰ
২২	ঘনশ্যাম দ'ল, জয়সাগৰ
২৩	গোমোথা মহৰা সত্ৰ, নিৰমলিয়া গাঁও, নাজিৰা
২৪	হজৰত আজানপীৰ দৰগাহ, হ'ৰগুৰি, দিখৌমুখ, আমগুৰি
২৫	হজৰত খণ্ডপীৰ দৰগাহ, পানবেচা, শিৱসাগৰ
২৬	জগধাত্ৰী দ'ল, কানুগাঁও, শিৱসাগৰ
২৭	জকাই সত্ৰ, ম'ৰাবজাৰ, ন-খনা, চাৰিং, গৌৰীসাগৰ
২৮	জৰাবাৰী সত্ৰ, আমগুৰি
২৯	জয় দ'ল, জয়সাগৰ
৩০	কনখাপৰ সত্ৰ, বেলিমুখীয়া
৩১	কাৰ্ৰচং সত্ৰ, নকটানি, গৌৰীসাগৰ
৩২	কটনিপাৰ সত্ৰ, শুকানপুখুৰী, বেতবাৰী
৩৩	কাঁৱেমাৰী সত্ৰ, বকচো ধিতাই পুখুৰী
৩৪	কাঁৱেমাৰী সত্ৰ, বানমুখ দিহিঙীয়া গাঁও, জয়সাগৰ
৩৫	কাঁৱেমাৰী সত্ৰ, দ' গোহাতিগাঁও, বকটা
৩৬	খাটপাৰ সত্ৰ, দয়াচাৰি আলি, হাহচৰা
৩৭	খোৰা মোচুৰা তামুলবাৰী সত্ৰ, নাজিৰা
৩৮	কুন্দামৰা সত্ৰ, সেউজপুৰ, শিৱসাগৰ চহৰ
৩৯	বুৰাখানা গজলা সত্ৰ, বাকুশু মৌ গাঁও, চেংগিলবাৰী
৪০	কুৰেখানা গজলা সত্ৰ, গোপালপুৰ, পশ্চিম কোঁৱৰপুৰ
৪১	কুৰামৰা সত্ৰ, শুকানপুখুৰী
৪২	মৈৰামৰা সত্ৰ, নগাগাঁও
৪৩	ন-বুধবাৰী সত্ৰ, ওপৰ নাজিৰা
৪৪	ন-মাটি কাটনিপাৰ সত্ৰ, ভকত গাঁও, ধিতাইপুখুৰী

		৪৫	নামতি দৌল, নামতি
		৪৬	নৰবাৰী সত্ৰ, জাটাকিয়া, কালুগাঁও
		৪৭	ঔগুৰি সত্ৰ, নিৰ্মলিয়া ওপৰ নাজিৰা, বাৰালি ময়দান
		৪৮	পুনিয়া সত্ৰ, দিখৌমুখ, নামদাং
		৪৯	ৰাজাবাৰী সত্ৰ, দিখৌমুখ, গৌৰীসাগৰ
		৫০	ৰমখাপীঠ দেৱালয়, দিখৌমুখ
		৫১	শলগুৰি সত্ৰ, কালুগাঁও
		৫২	সতী সাধনী আমগুৰি, মাহমৰা
		৫৩	সৌধকুছি সত্ৰ, কোঁৱৰপুৰ
		৫৪	সৌধকুছি সত্ৰ, বাকচু কতকীকুছি গাওঁ
		৫৫	শিৱ দৌল, শিৱসাগৰ
		৫৬	সৌকাজান সত্ৰ, নামটি
		৫৭	চুপহা সত্ৰ, বগীদল ভকতগাঁও, বগীবিল
		৫৮	চুপহা সত্ৰ, বানমুখ
		৫৯	চুপহা সত্ৰ, গোঁহাইগাঁও, সিংহদুৱাৰ
		৬০	চুপহা সত্ৰ, সোমদাৰ
		৬১	চুপহা সত্ৰ, তেলীয়াল, চাৰিং
		৬২	চুপহা সত্ৰ, টুটায়াল গাঁও হাফলুটিং
		৬৩	ঠাকৰিয়াল সত্ৰ, দীঘল দৰিয়ালি, দিখৌমুখ
		৬৪	ঠাকৰিয়াল সত্ৰ, কালুগাঁও
		৬৫	থাওৰা দল, ডিমৌ
		৬৬	ঠুকুবিলা সত্ৰ, ভৰতগাওঁ, বগীবিল
		৬৭	ঠুৰামুখ গজলা সত্ৰ, টেঙাপুখুৰী
		৬৮	টকৌবাৰী সত্ৰ, জাঁজি ফুলপানীচিঙা
		৬৯	টকৌবাৰী সত্ৰ, ন-কটানি, গৌৰীসাগৰ
		৭০	উজনিয়াই সত্ৰ, বেলিমুখীয়া, চটাইচিগা
		৭১	ৰঙ্গনাথ দৌল
২৯	শোণিতপুৰ	১	আলিমাবাদ জামে মছজিদ
		২	ভৈৰৱী দেৱালয়, তেজপুৰ
		৩	ভঙামন্দিৰ, শিৱমন্দিৰ
		৪	বিশ্বকৰ্মা মন্দিৰ, বৰছলা
		৫	বুঢ়া-ডাঙৰীয়া থান, খোলাকুটি, বিন্দুকুৰি
		৬	চি এন টি ছেইণ্ট মাইকেল গীৰ্জা, চোলাবস্তি
		৭	চোটি পাহাৰ শিৱ মন্দিৰ
		৮	দ-পৰ্বতীয়া তোৰণ, তেজপুৰ
		৯	দুৰাবাৰী গণেশমন্দিৰ, নিজ বৰছলা
		১০	গণেশ মন্দিৰ, তেজপুৰ
		১১	গোগা নামঘৰ, ঢেকীয়াজুলি, বিহগুৰি
		১২	গুপ্তেশ্বৰ মন্দিৰ, ঢেকীয়াজুলি, শিংৰী

১৩	হলেশ্বৰ মন্দিৰ, তেজপুৰ
১৪	কলীয়া গোঁসাই থান
১৫	কলীয়া গোঁসাই থান, লোৱা বজাৰ, বঙাপাৰা
১৬	কেতেকেশ্বৰ দেৱালয়, তেজপুৰ
১৭	লক্ষ্মী নাৰায়ণ মন্দিৰ, শিংৰী
১৮	মহাভৈৰৱ মন্দিৰ, তেজপুৰ
১৯	নন্দীকেশ্বৰ দেৱালয়, জামুগুৰি
২০	নৰোৱা থান, কুসুমতোলা, জামুগুৰি
২১	পিঠাগুৰি দৌল, কুসুমতোলা, জামুগুৰি
২২	ৰুদ্ৰপদ দেৱালয়, তেজপুৰ
২৩	ৰঘুনাথ নামঘৰ, পানবাৰী, ঢেকীয়াজুলি
২৪	ৰঘুনাথ সত্ৰ, বৌমাৰী, ঢেকীয়াজুলি
২৫	কালীয়া ঠাকুৰ সত্ৰ, বৌমাৰী, ঢেকীয়াজুলি
২৬	কালীয়া ঠাকুৰ সত্ৰ, নাহৰবাৰী, ঢেকীয়াজুলি
২৭	মহামুনি থান, জবাদিয়া, চপাই-বৌমাৰী, ঢেকীয়াজুলি
২৮	ধীৰেশ্বৰ শিৱালয়া, কমাৰ ছুবুৰী, ঢেকীয়াজুলি
২৯	ৰঘুনাথ নামঘৰ, ঘগৰা, ঢেকীয়াজুলি
৩০	মহামুণি মন্দিৰ, আমতল, ভেৰগাঁও, ঢেকীয়াজুলি
৩১	আদিবাসী গ্ৰাম থান, পাতিদৈ ভেৰেলা, ঢেকীয়াজুলি
৩২	দ'লপাৰা, কুচগাঁও নামঘৰ, ঠৈলামৰা, ঢেকীয়াজুলি
৩৩	শ্ৰীশ্ৰীহেঙুলেশ্বৰ দেৱালয়
৩৪	শ্ৰীশ্ৰীসূৰ্য মাধৱ দেৱালয়
৩৫	শ্ৰীশ্ৰীউমা দেৱালয়
৩৬	শ্ৰীশ্ৰীকমলেশ্বৰ দেৱালয়
৩৭	শ্ৰীশ্ৰীবানেশ্বৰ দেৱালয়
৩৮	শ্ৰীশ্ৰীদুলাল মাধৱ দেৱালয়
৩৯	শ্ৰীশ্ৰীযোগেশ্বৰ দেৱালয়
৪০	শ্ৰীশ্ৰীমাধৱ দেৱালয়
৪১	শ্ৰীশ্ৰীবুঢ়া গোঁসাই থান
৪২	শ্ৰীশ্ৰীবুঢ়ী গোঁসানী থান
৪৩	শ্ৰীশ্ৰীভংগ মন্দিৰ
৪৪	শ্ৰীশ্ৰীফুলবাৰী দেৱালয়
৪৫	শ্ৰীশ্ৰীধেন্দায় দৌল
৪৬	শ্ৰীশ্ৰীচণ্ডী দেৱালয়
৪৭	শ্ৰীশ্ৰীপূৰ শংকৰ দেৱালয়
৪৮	শ্ৰীশ্ৰীৰুদ্ৰেশ্বৰ দেৱালয়
৪৯	শ্ৰীশ্ৰীমুক্তি নাথ দেৱালয়
৫০	শ্ৰীশ্ৰীসৌভাগ্য মাধৱ দেৱালয়
৫১	শ্ৰীশ্ৰীনিজবৰগাও সত্ৰ

		৫২	শ্ৰীশ্ৰীনাগ শংকৰ দেৱালয়
		৫৩	শ্ৰীশ্ৰীটিংগেশ্বৰ দেৱালয়
		৫৪	শ্ৰীশ্ৰীবিশ্বনাথ দেৱালয়
		৫৫	শ্ৰীশ্ৰীকল্যাণী দেৱালয়
		৫৬	শ্ৰীশ্ৰীবৰদৌল দেৱালয়
		৫৭	শ্ৰীশ্ৰী ভৈৰৱ পথ দেৱালয়
৩০	দক্ষিণ শালমাৰা-মানকাছাৰ	১	দেবাং মন্দিৰ (বৈদ), মানকাছাৰ
		২	কালী আশ্ৰম, মানকাছাৰ
		৩	কামাখ্যা মন্দিৰ, দক্ষিণ-পশ্চিম গাৰো পাহাৰ
		৪	মিৰজুমলা মাজাৰ শ্বৰীফ, দক্ষিণ-পশ্চিম গাৰো পাহাৰ
৩১	তিনিচুকীয়া	১	আদৰ্শ সত্ৰ, ৰংপুৰীয়া
		২	আৰ্যমিত্ৰ বুদ্ধ বিহাৰ সমিতি
		৩	বৈথু মন্দিৰ
		৪	বাৰবাৰী দুৰ্গাবড়ী, লিডু বজাৰ
		৫	বেতনী শান্তিপুৰ সত্ৰ, বৰপজান
		৬	বুঢ়া-বুঢ়ী থান, শদিয়া
		৭	ডিগৰৈ ব্যাপ্টিষ্ট গীৰ্জা, ডিগৰৈ
		৮	জি এল গীৰ্জা
		৯	মহাজান বুদ্ধ সংঘ, লেখাপানী
		১০	মামোৰাণী ৰূপহী সত্ৰ, টিংৰাই
		১১	মাৰ্ঘেৰিটা কালী থান, মাৰ্ঘেৰিটা ৰে'লৱে ষ্টেচনৰ ওচৰত
		১২	মাৰ্ঘেৰিটা কেন্দ্ৰীয় নামঘৰ, মাৰ্ঘেৰিটা পালপাৰা
		১৩	মৌংলাং বৌদ্ধ বিহাৰ, লিডু
		১৪	ৰাধাকৃষ্ণ আশ্ৰম, বৰগোলাই
		১৫	ৰামজানকী মন্দিৰ, মাৰ্ঘেৰিটা এম পি উচ্চতৰ মাধ্যমিক
		১৬	ডাঙৰীয়া থান, বগাপানী
		১৭	সামদাং অখণ্ড মণ্ডলী মন্দিৰ, পানীখোলা
		১৮	শ্ৰীশ্ৰীৰামকৃষ্ণ সেৱাশ্ৰম, মাৰ্ঘেৰিটা তিনিআলি
		১৯	চেইণ্ট মাৰ্গাৰেট ইউনিয়ন চাৰ্চ মাৰ্ঘেৰিটা এ এছ টি চি বাছ আস্থানৰ কাষত
		২০	তাম্বেশ্বৰী কালী মন্দিৰ
		২১	টিলিংগা মন্দিৰ বা বেল মন্দিৰ, বৰডুৰি
		২২	উত্তৰ মাৰ্ঘেৰিটা লনদৰী দুৰ্গা থান, মাৰ্ঘেৰিটা শ্যাম টকীজ হলৰ ওচৰত
		২৩	১ নং ডিবং নামঘৰ
		২৪	১ নং লাজুম নামঘৰ
		২৫	১ নং নামদাম গাঁও নামঘৰ
		২৬	১ নং নৰজ্যোতি নামঘৰ
		২৭	১/২ ডিব্ৰুজান ৰাজছৰা নামঘৰ

৩১	তিনিচুকীয়া	২৮	২ নং বেটনি নামঘৰ
		২৯	২ নং লাজুম নামঘৰ
		৩০	২ নং মিহলি ৰিতু পুৰণি পুখুৰী মায়ামৰা নামঘৰ
		৩১	২নং টাল পথাৰ নামঘৰ
		৩২	২ নং টকলং নামঘৰ
		৩৩	৩ নং মাকুম পথাৰ নামঘৰ
		৩৪	৪ নং মাকুম পথাৰ নামঘৰ
		৩৫	আদৰ্শগাঁও হৰি নামঘৰ
		৩৬	বৈকুণ্ঠপুৰ নামঘৰ মাইলাপুং
		৩৭	বৰুৱাগ্ৰাণ্ট শঙ্কৰদেৱ নামঘৰ
		৩৮	ভিতৰ পাটৈ কেন্দ্ৰীয় নামঘৰ
		৩৯	ভূই গাঁও নামঘৰ
		৪০	বজালনী বৰ নামঘৰ
		৪১	ব্ৰহ্মজান নগাঁও নামঘৰ
		৪২	চিকৰাজান নামঘৰ
		৪৩	দিঘলী পথাৰ নামঘৰ
		৪৪	গুটিবাৰী হিবোমণি নামঘৰ
		৪৫	হোলুং গুটিবাৰী দেউৰী নামঘৰ
		৪৬	হোলোং গুটিবাৰী সাৰ্বজনীন নামঘৰ
		৪৭	হোলোং নগাঁও চুতিয়া নামঘৰ
		৪৮	হোলোঙগুৰি নামঘৰ
		৪৯	ইটাখুলা নামঘৰ
		৫০	জাগুন কেন্দ্ৰীয় নামঘৰ
		৫১	জয়হৰি প্ৰাথমিক শাখা ৩ নং বৰহোলুং নামঘৰ
		৫২	কৰিয়াজান নামঘৰ
		৫৩	কঠালগুৰি মায়ামৰা নামঘৰ
		৫৪	কেতেটং শংকত মাধৱ নামঘৰ
		৫৫	কুজু পথাৰ হৰি নামঘৰ
		৫৬	লিডু কেন্দ্ৰীয় নামঘৰ
		৫৭	লিডু ৰে'লৱে নামঘৰ
		৫৮	মাধৱপুৰ সাৰ্বজনীন নামঘৰ
		৫৯	মধ্য শিমলুগুৰি নামঘৰ
		৬০	মাছে গাঁও নামঘৰ
		৬১	মিহলি ৰিতু নামঘৰ
		৬২	মদাৰখাট পুৰণা হৰিনামঘৰ, মাৰ্ঘেৰিটা
		৬৩	মহং চাৰিআলি নামঘৰ
		৬৪	মতাবিল যদুমনি নামঘৰ
		৬৫	ন দিঘলী পথাৰ মায়ামৰা নামঘৰ
		৬৬	নগা পথাৰ নৱ পদ্ম প্ৰাথমিক শিক্ষা নামঘৰ

		৬৭	নলনি নামঘৰ		
		৬৮	নামহোলুং হৰি নামঘৰ		
		৬৯	নৰজ্যোতি নামঘৰ, মাৰ্ঘেৰিটা		
		৭০	নয়া কুজু নামঘৰ		
		৭১	বতনি পথাৰ ডুমডুমা নগাঁও গহৰপিয়া নামঘৰ		
		৭২	বত্নপুৰ মায়ামৰা নামঘৰ		
		৭৩	শঙ্কৰদেৱ প্ৰাথমিক শাখা নামঘৰ		
		৭৪	শিমলুগুৰি নামঘৰ (হাবিচুক)		
		৭৫	সোণজান মাধৱপুৰ মহাপুৰুষীয়া নামঘৰ		
		৭৬	টেকেৰী বৰ নামঘৰ		
		৭৭	টেঙা পথাৰ নামঘৰ		
		৭৮	তিনিআলী নগাঁও শংকৰ সংঘ		
		৭৯	টঙনা গাঁও নামঘৰ, মাৰ্ঘেৰিটা		
		৮০	উজনি-উলুপ বৈষ্ণৱ নামঘৰ		
		৮১	উত্তৰ মাৰ্ঘেৰিটা নতুন নামঘৰ (বেলৱে কলনী)		
		৮২	বালিজন নামঘৰ, গুইজান		
		৮৩	গুইজান বজাৰ ধৰ্মীয় স্থান		
		৮৪	খামটি গোৱালী ধৰ্মীয় স্থান, গুইজান		
		৮৫	বৰনাম ঘৰ পানীটোলা, গুইজান		
		৮৬	বৰজান বুদ্ধ বিহাৰ, তিনচুকীয়া		
		৮৭	জ্যোতিনগৰ নামঘৰ		
		৮৮	বলীয়া বাবা শাল (থান) শদিয়া		
		৮৯	বুঢ়া-বুঢ়ী শাল, শদিয়া		
		৯০	পাটৰ শাল, শদিয়া		
		৯১	শান্তিপুৰ বুদ্ধ মন্দিৰ, শদিয়া		
		৯২	সিন্ধেশ্বৰী ধাম, শদিয়া		
		৯৩	লাইনা চাহ বাগান চেক্ৰিট হাৰ্ট চাৰ্ছ, শদিয়া		
		৯৪	নৰসিংহ ঠাকুৰবাৰী মন্দিৰ, শদিয়া		
		৯৫	গজাই থান, শদিয়া		
		৩২	ওদালগুৰি	১	আত্ৰিবাম আশ্ৰম
				২	বাসুদেৱ মন্দিৰ
				৩	দেউলপুৰ দেৱালয়, বৰনগাঁও
				৪	দেৱালখান্দা শিৱ মন্দিৰ, মাজবাট
				৫	গান্ধী বাকৰি
				৬	গেলাবিল সত্ৰ, গেলাবিল
৭	গোবিন্দ মন্দিৰ				
৮	কলাইগাঁও টাউন জুম্মা মছজিদ				
৯	খৈৰাবাৰী বলিচিথা ৰাম জানকী আশ্ৰম				
১০	খেৰাই থানচালি, কঠলগুৰি				

		১১	খৈৰাবাৰী শংকৰদেৱ সত্ৰ, খৈৰাবাৰী
		১২	মা কামাখ্যা দেৱালয়, কলাইগাঁও, খাম্বাখোলা
		১৩	মহামুণি আশ্ৰম, মাজবাট
		১৪	মৰাধনশিৰি শিৱ মন্দিৰ, মাজবাট
		১৫	মুক্তেশ্বৰী দেৱালয়, অদোলা
		১৬	মুৰা দেৱ দেৱালয়, দেৰগাঁও, কুৰেৰলী
		১৭	নলখামাৰা দেৱালয়
		১৮	পানেৰী দুৰ্গা মন্দিৰ, পানেৰী
		১৯	ৰাম জানকী মন্দিৰ
		২০	ৰৌতা ষ্টেচন সত্ৰ
		২১	তাম্ৰেশ্বৰ দেৱালয়, কলাইগাঁও
		২২	শ্ৰীশ্ৰীঈশ্বৰ দেউলপুৰ

অসম আদৰ্শ গ্ৰাম যোজনাৰ বাবে
সংশ্লিষ্ট উপায়ুক্তসকলে দাখিল কৰা ৰাজহ গাঁৱৰ তালিকা

ক্রমিক নম্বৰ	জিলা	বিধানসভাৰ সমষ্টিৰ নাম	ৰাজহ গাঁৱৰ নাম
১	কৰিমগঞ্জ	১- ৰাতাবাৰী (এল এ-১) ২- পাথাৰকান্দী ৩- উত্তৰ কৰিমগঞ্জ ৪- দক্ষিণ কৰিমগঞ্জ ৫- বদৰপুৰ	(১) গমৰিয়া গাঁও পঞ্চায়ত (এচ চি) (২) দৰগাৰবন্দ গাঁও পঞ্চায়ত (১) কুকিতাল গাঁও পঞ্চায়ত (এচ চি) (২) মেদলি গাঁও পঞ্চায়ত (১) বাজাৰঘাট গাঁও পঞ্চায়ত (এচ চি) (২) পানীঘাট গাঁও পঞ্চায়ত (১) বিনোদিনী গাঁও পঞ্চায়ত (এচ চি) (২) বান্দাৰকুনা গাঁও পঞ্চায়ত (১) মহম্মদপুৰ অংশ-১ (এচ চি) (২) মাছলে অংশ-১
২	হাইলাকান্দি	৬- হাইলাকান্দি ৭- কাটলিচৰা ৮- আলগাপুৰ	(১) বৰবন্দ অংশ-১ (২) ভাজন্তিপুৰ অংশ-১ (১) ৰংপুৰ-৬ (২) ধলাই-মলাই -৫ (১) উত্তৰ কাঞ্চনপুৰ অংশ-২ (২) মোহনপুৰ-২
৩	কাছাৰ	৯- শিলচৰ ১০- সোনাই ১১- ধলাই ১২- উধাৰবন্দ ১৩- লক্ষীপুৰ ১৪- বৰখলা ১৫- কাটিগড়া	(১) জৈফাৰপুৰ (২) নতুন কাঞ্চনপুৰ (১) ধামালিয়া (২) গংগাপুৰ (১) সদাগ্ৰাম (২) আইৰংমাৰা (১) মধুপুৰ (মাধৰপুৰ) (২) জয়পুৰ- অংশ -৩ (১) বৰোমামদা গ্ৰাণ্ট (২) থাইলোচা বাগিচা (১) দুধপাতিল গ্ৰাণ্ট (২) ৰাখালখালেৰপাৰ অংশ-১ (১) গোবিন্দপুৰ অংশ-৩ (২) দীননাথপুৰ বাগিচা
৪	ডিমা-হাছাও	১৬- হাফলং	(১) প্ৰাসাদিমিক (২) খেজুৰবন্দ

৫	কাৰ্বি-আংলং	১৭- বোকাজান ১৮- হাওৰাঘাট ১৯- ডিফু	(১) বাপুৰাম টোকৰিগাঁও (২) দিলাওজান (১) ভিন টেৰনগাঁও (২) চাৰ-ইক বেগাঁও (১) বাঘমাৰী গাঁও (২) খেৰনি, মানজা
৬	পশ্চিম কাৰ্বি-আংলং	২০- বৈঠালাংচু	(১) চাৰচিমগাঁও (২) হংক্ৰাম আদৰ্শ গাঁও
৭	দঃ শালমাৰা -মানকাচৰ	২১- মানকাচৰ ২২- দক্ষিণ শালমাৰা	(১) ফুলেচৰ অংশ-৪ (২) চোমৰাচালি (১) বালাদোবা (২) বৰোকালিয়া গলাদেহি
৮	ধুবুৰী	২৩- ধুবুৰী ২৪- গৌৰীপুৰ ২৫- গোলকগঞ্জ ২৬- বিলাসীপাৰা (পশ্চিম) ২৭- বিলাসীপাৰা (পূব)	(১) মধুশোলমাৰি অংশ-১ (২) কিচমত হাজ দাহা অংশ-২ (১) মাদাইখালি (২) দেবোত্তৰ বৰুণদংগা (১) বিশখোৱা অংশ-৪ (২) জিনকাটা অংশ-২ (১) ঘাচবাৰী (২) কদমতলা অংশ-২ (১) চাচৰগাঁও অংশ-২ (২) বৰুণিতাৰা অংশ-২
৯	কোকৰাঝাৰ	২৮- গোসাইগাঁও ২৯-কোকৰাঝাৰ পশ্চিম (এছ টি) ৩০- কোকৰাঝাৰ পূব (এছ টি)	(১) বল্লীমাৰী গাঁও (২) দাৰাগুৰি নম্বৰ-১ (১) পাটাকাটা গাঁও (২) মুখীগাঁও (শক্তি আশ্ৰম) (১) যোচখাটা (২) তিতাগুৰি নম্বৰ-২
১০	চিৰাং	৩১-চিদলী ৩৩- বিজনী	(১) বঙ্গিঝোৰা (২) আমলাইগুৰি (১) গড়গাঁও নম্বৰ -১ (২) ভাটোপাৰা
১১	বঙাইগাঁও	৩২- বঙাইগাঁও ৩৪- অভয়াপুৰী (উত্তৰ) ৩৫- অভয়াপুৰী (দক্ষিণ) (এছ টি)	(১) জেলখাৰাৰ অংশ-১ আৰু জেলখাৰাৰ অংশ-২ (২) বিদ্যাপুৰ (১) চৌৰাগুৰী (২) (ক) মৌতাৰা (খ) গেৰুকাবাৰী (১) ধকনাবাৰী (২) আমগুৰি অংশ-১ আৰু আমগুৰি অংশ-২

১২	গোৱালপাৰা	৩৬- দুধনৈ ৩৭- গোৱালপাৰা (পূব) ৩৮- গোৱালপাৰা (পশ্চিম) ৩৯- জলেশ্বৰ	(১) হাবাংগিৰি (২) চিলুক অংশ-১ আৰু চিলুক অংশ-২ (১) গোবিন্দপুৰ (২) দেৰেক আৰু জগনা ৰাজবংশীপাৰা (১) জুৰিগাঁও (২) তিচিমকালী পাণ্ডু ৰা অংশ-১ আৰু পাণ্ডুৱা (১) চৈবাৰী (২) খালিচাভিটা হিন্দুপাৰা
১৩	বৰপেটা	৪০- সৰভোগ ৪১- ভৱানীপুৰ ৪২- পাটাছাৰকুছি ৪৩- বৰপেটা ৪৪- জনিয়া ৪৫- বাঘবৰ	(১) চন্দামাৰী (২) নুনতোলা (১) চুকমানা গাঁও পঞ্চায়ত (২) মাজগাঁও গাঁও পঞ্চায়ত (১) জলখানা ৰাজহ গাঁও (২) বাঘমাৰা ৰাজহ গাঁও (১) সুন্দৰীদিয়া গাঁও পঞ্চায়ত (২) পাটবাউসী গাঁও পঞ্চায়ত (১) বৰভিটা গাঁও পঞ্চায়ত (২) জনিয়া গাঁও পঞ্চায়ত (১) চাচৰা গাঁও পঞ্চায়ত (২) আগমন্দিয়া-যাদৱপুৰ গাঁও পঞ্চায়ত
১৪	কামৰূপ	৪৬- সৰক্ষিত্ৰী ৪৭- চেঙা ৪৮- বকো ৪৯- ছয়গাও ৫০- পলাশবাৰী ৫৫- হাজো ৫৬- কমলপুৰ ৫৭- ৰঙিয়া	(১) হালধিবাৰী (২) বামুন্দি (১) মাহচৰা এন চি (২) চেঙা এম পাৰা (১) ক) ১ নম্বৰ দিলিংগা খ) ২ নম্বৰ দিলিংগা (২) ২ নম্বৰ মাকেলী (১) কুকুৰমাৰা (২) শিঙিমাৰী হাবি (১) আমতলা (২) মালিআটা (১) ১ নম্বৰ বাগতা (২) মাজৰকুৰি (১) বৰদাঙেৰিকুছি (২) জালিমুৰা (১) বিচানলা (২) পিতাম্বৰহাট বজালী

১৫	কামৰূপ (মহানগৰ)	৫১-জালুকবাৰী ৫২- দিশপুৰ ৫৩- গুৱাহাটী (পূব) ৫৪- গুৱাহাটী (পশ্চিম)	(১) ক) আমবাৰী খ) চানাপাৰা (২) শৰাইঘাট শালমাৰা (১) তেতেলীয়া (২) ঠাকুৰকুচি এই সমষ্টি নগৰ অঞ্চলৰ অন্তৰ্গত (১) মাজিৰগাঁও (২) চিকৰহাতী
১৬	বাক্সা	৫৮- তামোলপুৰ ৬২- বৰমা ৬৩- চাপাগুৰি	(১) হৰোতোলা গাঁও (২) সোণতোলা গাঁও (১) বাগানপাৰা গাঁও (২) সুৰনখাতা গাঁও (১) দাওধৰা গাঁও (২) বৰিমখা গাঁও
১৭	নলবাৰী	৫৯- নলবাৰী ৬১- ধৰ্মপুৰ ৬০- বৰক্ষেত্ৰী	(১) বালিলেচা (২) দিহজাৰী (১) কঁঠালবাৰী (২) বগুৰিহাটী (১) সোণকাণি (২) বৰ্নিবাৰী
১৮	ওদালগুৰি	৬৪- পানেৰী ৬৫- কলাইগাঁও ৬৯- ওদালগুৰি ৭০- মাজবাট	(১) বামুণজুলি গাঁও (২) বৰজলাহ (১) বগৰিবাৰী (১) কাহীবাৰী (২) নাচনচলি (১) মোহনপুৰ (২) দাফলাপুতা
১৯	দৰং	৬৫- কলাইগাঁও ৬৬- ছিৰাৰাৰ ৬৭- মঙলদৈ ৬৮- দলগাঁও	(১) লখিমপুৰ (১) দচোতানি (২) সেনাপতিপাৰা (১) বৰসত্ৰ (২) বৰমপুৰ (১) ৫ নম্বৰ বৰুৱাৰাৰ (২) নিজ বৰুৱাৰাৰ
২০	শোণিতপুৰ	৭১- ঢেকীয়াজুলি ৭২- বৰছলা ৭৩- তেজপুৰ	(১) ভোটপাৰা (২) মেঘাইজাৰনি (১) বৰভাগিয়া বেলচিৰি (২) বৰঘোপ (১) পৰ্বতীয়া (২) ন-পাম

		৭৪- বঙাপাৰা ৭৫- চতিয়া	(১) ধূলাপাদুং চাহ বাগিচা (২) দীঘলীগাঁও (১) ১ নম্বৰ ২ বৰদিকৰাই গাঁও (২) চাপৰিয়াল গাঁও (এছ চি)
২১	বিশ্বনাথ	৭৬-বিশ্বনাথ ৭৭-বিহালী ৭৮-গহপুৰ	(১) মহগুৰমৰা (২) কদমণি (১) বাংচালি (২) পুলিচোমনি (১) ডিপৰাপুখুৰী (২) খটাৰগাঁও
২২	মৰিগাঁও	৭৯-জাগীৰোড ৮০-মৰিগাঁও ৮১-লাহৰিঘাট	(১) ১ নং বুৰগাঁও (২) বাংফৰ (১) ৰূপহীৰডি (২) বাখৰবডি (১) লাউভুৰুঙা (২) বড়িবন্ধা
২৩	নগাঁও	৮২-ৰহা ৮৩-ধিং ৮৪-বটদ্রবা ৮৫-ৰূপহীহাট ৮৬-নগাঁও ৮৭-বটমপুৰ ৮৮-চামগুৰি ৮৯-কলিয়াবৰ	(১) নিজ জৰাবাৰী (২) হাৰিয়ামুখ (১) লহকৰঘাট (২) আঠগাঁও চাপৰি (১) ৰাইডঙীয়া (২) আহোমগাঁও (১) গড়াজান (২) কাঞ্চনপুৰ (১) মাহমৰীয়া (২) টোকোলাই বেবেজীয়া (১) শগুণবাহী গাঁও (২) লংজুপ ৫০০-৭০০ একৰ (১) দক্ষিণ ভোমোৰাগুৰি (২) মিকিৰহাট (১) লুঙিচুক (২) বামুণীগাঁও
২৪	হোজাই	৯০-যমুনামুখ ৯১-হোজাই ৯২-লামদিং	(১) নিজ পাৰখোৰা (২) মিকিৰআটিহাও গাঁও (১) (ক) তেলিবস্তি (খ) ফকিৰা বস্তি (২) (ক) জোৰাপুখুৰী (খ) লক্ষীপুৰ (১) (ক) ১নং খণ্ড ১নং গাঁও (খ) ২নং গাঁও (২) বুঢ়াগাঁও

২৫	গোলাঘাট	৯৩-বোকাখাট ৯৪-সৰুপথাৰ ৯৫-গোলাঘাট ৯৬-খুমটাই	(১) গৰৈমাৰি গাঁও (২) (ক) ২নং ভকত চাপৰি গাঁও (খ) গুলুং দৈতাল (১) (ক) চুঙাজান গাঁও খণ্ড ২ আৰু ৩ (খ) ১নং টেঙাছলা গাঁও (২) কুঁৱনী গাঁও (১) (ক) হাতীগড় মাটিখোলা (খ) চক্ৰধৰা (২) দয়াং গ্ৰাণ্ট (১) হাবিছোৱা গাঁও (২) (ক) বৰুৱা গাঁও (খ) কচু পথাৰ গাঁও
২৬	যোৰহাট	৯৭-দেৰগাঁও ৯৮-যোৰহাট ১০০-তিতাবৰ ১০১-মৰিয়নী ১০২-টিয়ক	(১) চাৰিঙীয়া ৰাজহ গাঁও (২) মালৌখাট ৰাজহ গাঁও (১) নামনি-উজনি চৰাইমুৰীয়া গাঁও (২) গণশতিকা গাঁও, ককিলামুখ (১) ফুলবাৰী (২) মোহনাটিং গ্ৰাণ্ট (১) নতুন সোণোৱাল দেউৰী গাঁও (গ্ৰাণ্ট নং ৩৮) (২) ভূঞাহাট গাঁও (বাইলুং প্লট) (১) চুমৈমৰা ৰাজহ গাঁও (বনাই পথলিয়াল আৰু নেপালী গাঁও) (২) অৰুণামুখ-এজাৰগুৰি গাঁও
২৭	মাজুলী	৯৯-মাজুলী	(১) (ক) ১নং বৰগায়ন (খ) ২নং বৰগায়ন (২) (ক) ৰঙালীবাহৰ (খ) দেউৰী গাঁও
২৮	শিৱসাগৰ	১০৩-আমগুৰি ১০৪-নাজিৰা ১০৭-থাওৰা ১০৮-শিৱসাগৰ	(১) গোৱাল গায়ন গাঁও (২) চমদাৰ গাঁও (১) সাতচাইগাঁও (২) মোহনগাঁও (১) টাংকক এন চি গাঁও (২) কৈৱৰ্ত দলনি (১) জুলাগাঁও (২) আলিচিগা
২৯	চৰাইদেউ	১০৫-মাহমৰা ১০৬-সোণাৰি	(১) কোঁৱৰগাঁও (২) চলাপথাৰ শ্যামগাঁও (১) নপুকগাঁও (২) বৰপথাৰগাঁও (বৰহাট)

৩০	লখিমপুৰ	১০৯-বিহপুৰীয়া ১১০-নাওবৈচা ১১১-লখিমপুৰ ১১২-ঢকুৰাখানা	(১) বাহগঢ়া দেউৰী (২) বৰাইখনা (১) ১নং দেজু পথাৰ (২) বৰাইখনা (১) বচাগাঁও (২) দিহিঙীয়া গৌহাইখাট (১) দীঘলা হিলৈদাৰী (২) বানটো গাঁও
৩১	ধেমাজি	১১৩-ধেমাজি ১১৪-জোনাই	(১) (ক) বেঙেনাগড়া গাঁও (খ) গৌহাই বিলতীয়া (গ) আৰিমন্ত গড় (২) (ক) মইনাপৰা পথাৰ (খ) ২নং মইনাপৰা মিৰি (গ) ১নং মইনাপৰা মিৰি ১) গবাং গামচুক ২) মেচাকী টেঙানী
৩২	ডিব্ৰুগড়	১১৫-মৰান ১১৬-ডিব্ৰুগড় ১১৭-লাহোৱাল ১১৮-দুলিয়াজান ১১৯-টিংখং ১২০-নাহৰকটিয়া ১২১-চাবুৱা	(১) খোৱাং সোণোৱাল বঙালী গাঁও (২) নাহৰণি সোণোৱাল আৰু ২নং নাহৰণি (১) হিলৈধাৰী চান্দৈ পথাৰ গাঁও (২) বঙাল গাঁও (১) ঢেকেৰী গাঁও (২) (ক) চামগুৰী কছাৰী গাঁও (খ) কলিয়নী নগাঁও (১) ২নং চপাতলী গাঁও (২) জুতুলিবাৰী বৰহুলা (১) ২নং দীঘলীয়া গাঁও (২) নলানী চমুৱা (১) (ক) মঠাৰনী গাঁও (খ) হাপমাৰী গাঁও (২) (ক) কমাৰ গাঁও (খ) দিৰিয়াল গাঁও (১) ভৰলুৱা গাঁও (২) জেৰাই গাঁও
৩৩	তিনিচুকীয়া	১২২-তিনিচুকীয়া ১২৩-ডিগবৈ ১২৪-মাৰ্ঘেৰিটা ১২৫-ডুমডুমা ১২৬-শদিয়া	(১) টিংৰাই হাবি গাঁও (২) টিংৰাই বঙালী গাঁও (১) ১নং অসমীয়া গাঁও (২) মামৰনী গাঁও (১) ২নং ভিতৰপুৱাই গাঁও (২) ১, ২ আৰু ৩ নং তিনিসুঁতি গাঁও (১) শিলিখা চাহ বাগিচা (২) ফটিকজান (১) বজাল গাঁও (২) ১নং আৰু ২নং তেজী গাঁও

পৰিশিষ্ট-ক : অসম দৰ্শন

উপাদান-২ : পৰ্যটনস্থলী/ঐতিহাসিক স্থানসমূহলৈ আন্তঃগাঁথনি উন্নয়ন অনুদান

ক্রমিক নং	জিলা	ঐতিহাসিক গুৰুত্ব থকা আৰু প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্যপূৰ্ণ পৰ্যটনস্থলীৰ নাম	
১	বাক্সা	১	বাশবাৰী বনভোজস্থলী, মানস, বাক্সা
		২	বগামাটি, গোৰেশ্বৰ
		৩	দাওধৰা বনভোজস্থলী, খামৰদিছা, বাক্সা
		৪	দৰাগাঁও, ভূটানখুঁটি, মুছলপুৰ
		৫	দৰংগা মেলা, বাক্সা
		৬	মানস চৌকী, সোৱণখাটা
		৭	মানস ৰাষ্ট্ৰীয় উদ্যান, বাশবাৰী
		৮	মাটিঙা বনভোজস্থলী, বাৰেইগাঁও, বাক্সা
		৯	মইনাপুখুৰী, ভূটানখুঁটি, মুছলপুৰ
		১০	চৌকী, উত্তৰকুছি
২	বৰপেটা	১	বাঘবৰ পাহাৰ, বৰপেটা
		২	পছমাৰা চাপৰি বনভোজস্থলী, পাটাছাৰকুছি, বৰপেটা
৩	বিশ্বনাথ	১	উমাটুমণি দ্বীপ, বিশ্বনাথ ঘাট, বিশ্বনাথ
৪	বঙাইগাঁও	১	বৰঝাৰা জল প্ৰপাত, বঙাইগাঁও
		২	কাকৈজানা, অভয়াপুৰী, বঙাইগাঁও
		৩	কয়া কুজিয়া পৰিৱেশ পৰ্যটনস্থলী, বঙাইগাঁও
		৪	নাককাটি পাহাৰ, বঙাইগাঁও
		৫	নিগামঘুলা, বঙাইগাঁও
		৬	শংকৰঘোলা, বঙাইগাঁও
		৭	টামৰঙা বিল, বঙাইগাঁও
৫	কাছাৰ	১	ভূবন পাহাৰ, কাছাৰ
		২	বীৰ শম্ভু ফংলু (মুক্তিযুঁজাৰু) আত্মঘাতী স্থান
		৩	খাছপুৰ ৰাজবাৰী
		৪	মহাৰাজবাৰী ছিৰিবিচিয়া চতুৰ্থ খণ্ড
		৫	ৰাণীৰ ধিগি, পানগ্ৰাম
৬	চিৰাং	১	হাথ্ৰামা দলং, চিৰাং
		২	ক'লামাটি, চিৰাং
		১	চৰাইদেউ বনভোজস্থলী, চৰাইদেউ
		২	আইদেউ মৈদাম
		৩	আইদেউ পুখুৰী
		৪	অটল বৰুৱা পুখুৰী
		৫	বৰাহী ৰজাধাপ
		৬	বৰহাট ঐতিহাসিক বজাৰ
		৭	বৰপাত্ৰ পুখুৰী

৭	চৰাইদেউ	৮	ডালিমী মৈদাম
		৯	ধ্বজা ফুকন আৰু ব্ৰজ ফুকন মৈদাম
		১০	চৰাইদেউ-ডিব্ৰুগড় জিলা সংযোগী দিল্লী নদী
		১১	গীতিকবি পাৰ্বতি প্ৰসাদ বৰুৱাৰ সমাধিস্থল
		১২	গীতিকবি পাৰ্বতি প্ৰসাদ বৰুৱাৰ আৱাসগৃহ
		১৩	নগাহাট ঐতিহাসিক বজাৰ
		১৪	নাহৰ পুখুৰী
		১৫	নাফুক চাহ বাগিচা জিমখানা ক্লাব
		১৬	পেহিপুখুৰী
		১৭	ৰাজা পুখুৰী
		১৮	চাহিব খানা, নাফুক
		১৯	সোণাৰী পুখুৰী
		২০	হালুৱা সংৰক্ষিত বনাঞ্চলত থকা জলপ্ৰপাত
৮	দৰং	১	বলদেৱ পুখুৰী, ছিপাঝাৰ
		২	বামন পাহাৰ, কুৰুৱা, ছিপাঝাৰ
		৩	বৰা পুখুৰী, বুঢ়ী নগৰ, কলাইগাঁও
		৪	চেৰেং চাপৰি, মঙলদৈ
		৫	গান্ধীধাম পাৰ্ক, মঙলদৈ
		৬	জলজলী পুখুৰী, পশ্চিম মঙলদৈ
		৭	জয়পাল পুখুৰী, ছিপাঝাৰ
		৮	কলাপানী হাজৰিকাৰ ঘৰ, পিঠাখোৱা, হাজৰিকাপাৰা
		৯	লখিমপুৰ পুখুৰী, কলাইগাঁও
		১০	মোৱামাৰী বনভোজস্থলী, মঙলদৈ
		১১	ওৰাং ৰাষ্ট্ৰীয় উদ্যান, দৰং
		১২	পথৰুঘাট কৃষক স্মাৰক, ছিপাঝাৰ
		১৩	ৰাজা পুখুৰী, ধুলা
		১৪	ৰামগাঁও বৰাপুখুৰী, বুঢ়ীনগৰ
		১৫	তামোলবাৰী বনভোজস্থলী, কুৰুৱা, দৰং
		১৬	ওপৰ কুৰুৱা বনভোজস্থলী, ছিপাঝাৰ
৯	ধুবুৰী	১	গৌৰীপুৰ ৰজাৰ পুখুৰী, গৌৰীপুৰ নগৰ
		২	হাকমা বিল, বিলাসীপাৰা, ৱাৰ্ড নং-৯, বিলাসীপাৰা নগৰ
		৩	হাচিডোবা বিল, চৈবাৰী হিন্দুপাৰা, চাপৰ
		৪	মাটিয়াবাগ প্ৰাসাদ, গৌৰীপুৰ, ৱাৰ্ড নং ২, গৌৰীপুৰ
		৫	মটমন্দিৰ, মোটেৰবাৰ (পুৰাতাত্বিক স্থান)
		৬	নেতাই ধুবুৰী ঘাট, ৱাৰ্ড নং-১, ধুবুৰী
১০	ধেমাজী	১	গেৰুকামুখ, ধেমাজী
		২	কাৰেংঘাট, ধেমাজী
		৩	লিকাবালি, ধেমাজী
		৪	চিমেন চাপৰি, ধেমাজী

১১	ডিমা হাচাও	১	মাইবঙৰ প্ৰস্তুৰ গৃহ, ডিমা হাচাও		
		২	পানীমুৰ, ডিমা হাচাও		
		৩	উমৰাংচু, ডিমা হাচাও		
		৪	ৰয়েল কেপিটেল কমপ্লেক্স, পুৰণা মাইবং		
		৫	হোজাই ডোবংলিং গাঁও, পুৰণা ঐতিহাসিক স্থল		
		৬	থাইমোদহলিং গাঁও, পুৰণা ঐতিহাসিক স্থল		
		৭	বোলোচাং গাঁও দিহামলাই, পুৰণা ঐতিহাসিক স্থল		
		৮	লাংজোবেল, খোবা, পুৰণা ঐতিহাসিক স্থল		
১২	ডিব্ৰুগড়	১	আঘোণীবাৰী		
		২	বগা দত্ত বৰুৱা পুখুৰী		
		৩	বগীবিল বনভোজস্থলী		
		৪	দিল্লীঘাট, নামৰূপ, ডিব্ৰুগড়		
		৫	ডিটিপি মথাউৰি, ডিব্ৰুগড়		
		৬	ফাটেংবৰ কলাকৃষ্টি কেন্দ্ৰ, টিংখং		
		৭	গাভৰু দলং, ডিব্ৰুগড়		
		৮	গোবিন্দ সাংস্কৃতিক ক্ষেত্ৰ নাহৰণি, খোৰাং		
		৯	গদাধৰ সিংহ পুখুৰী		
		১০	হৰিঘাট, জকাই, ডিব্ৰুগড়		
		১১	জকাই উদ্ভিদ উদ্যান, ডিব্ৰুগড়		
		১২	জয়পুৰ বৰ্ষাৰণ্য, ডিব্ৰুগড়		
		১৩	মোচলৌ মৈডাম		
		১৪	চাৰেং মৈডাম		
		১৫	মৌ-চাপৰি, ডিব্ৰুগড়		
		১৬	নামদাং পুখুৰী		
		১৭	নৰ্থ ইণ্ডিয়া ৰিজাৰ্বেচন চাৰ্ছ, দিঘলীয়া		
		১৮	ওকলেণ্ড, বহমৰীয়া, ডিব্ৰুগড়		
		১৯	পদুমণি বৰপুখুৰী		
		২০	ৰাজা ভগীৰথ মৈডাম, পানীটোলা		
		২১	চাচনি মেৰবিল, নাহৰকটীয়া, ডিব্ৰুগড়		
		২২	সীতাকুণ্ড, নাহৰকটীয়া, ডিব্ৰুগড়		
		২৩	দলনিকুৰ ৰাস মঞ্চ, খোৰাং, মৰাণ		
		২৪	পদুমণি ৰাসমঞ্চ, হালধিবাৰী, মৰাণ		
		২৫	শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱ সংঘ, তিলৈ নগৰ মৰাণ		
		২৬	দিখাৰী মৰাণ, মৰাণ		
		২৭	মৰাণ চাহ বাগিচা, মৰাণ		
		১৩	গোলাঘাট	১	দংসিপাৰা বনভোজস্থলী, গোলাঘাট
				২	দেও পাহাৰ, বোকাখাত, গোলাঘাট
৩	ধনশিৰিমুখ, গোলাঘাট				
৪	গৰমপানী, গোলাঘাট				
৫	জাপিসজীয়া যোগীবাৰী বিল, গোলাঘাট				
৬	কাকচাং জলপ্ৰপাত, বোকাখাত, গোলাঘাট				

		৭	নিক'ৰিঘাট, গোলাঘাট
		৮	নুমলীগড় ঐতিহাসিক ক্ষেত্র
		৯	বংগলী আউদেউ মৈদাম, বৰফুকন খাত
		১০	ঐতিহাসিক কীৰ্তিচিহ্ন কেন্দ্ৰ, ৰাজবাৰী, বতনপুৰ
১৪	গোৱালপাৰা	১	বাডুংদুপ্লা, আগিয়া, বালিজানা
		২	দৰংগিৰি, কলবজাৰ, কুশাধোৰা, দুখনৈ
		৩	হুলুকান্দা পাহাৰ, বালিজানা
		৪	কুমৰী বিল, সুতামাৰি, খাৰমুজা, বালিজানা
		৫	নন্দেশ্বৰ পাহাৰ, মাটিয়া
		৬	বাংচাপাৰা, আগিয়া, বালিজানা
		৭	শ্ৰীসূৰ্যপাহাৰ, মাটিয়া
		৮	উপৰ্দ বিল, আগিয়া, বালিজানা
১৫	হোজাই	১	আকাশীগংগা জলপ্রপাত
		২	৩নং কাকীত ঐতিহাসিক স্থান, ৩নং নামনি, ৱাৰ্ড নং-১০
		৩	ৰাজবাৰী পুৰাত্নাত্মিক স্থান
১৬	হাইলাকান্দি	১	বাদশ্বাহ বাৰী, কাটলিচৰা
		২	বনভোজস্থলী, আৰক্ষী ফায়াৰিং ৰেঞ্জ, চিৰিজপুৰ চাহ বাগান
		৩	বান টিলা
		৪	শ্বৰজপুৰ, আলগাপুৰ
		৫	পানী জলাধাৰ, লক্ষ্মীনগৰ, আইনাখাল চাহ বাগান
১৭	যোৰহাট	১	বাঘমাৰা চাপৰি, বাঘমাৰা চাপৰি গাঁও, পৰ্বতীয়া
		২	গোমধৰ কোঁৱৰ স্মৃতি উদ্যান, অভয়পুৰীয়া, মৰিয়নী
		৩	ককিলামুখ বনভোজস্থলী
		৪	নিমাতীঘাট
		৫	শিলডুবি বনভোজস্থলী
		৬	চুকাফা উদ্যান, মৰঙিয়াল, মৰিয়নী
		৭	দিচৈভেলী সংৰক্ষিত বনাঞ্চল, মৰিয়নী
		৮	মেলেং-গ্ৰাণ্ট পৰিবেশ-পৰ্যটন গাঁও, মৰিয়নী
		৯	হোলোঙাপাৰ গিবন অভয়াৰণ্য, মৰিয়নী
		১০	লাচিত মৈদাম, হোলোঙাপাৰ
১৮	কামৰূপ (মহানগৰ)	১	আমচাং বন্যপ্রাণী অভয়াৰণ্য, টেপেছিয়া
		২	বশিষ্ঠ বনভোজস্থলী
		৩	চুণচালি বনভোজস্থলী
		৪	দীপৰ বিল, মিকিৰপাৰা, চাকৰডে, দক্ষিণ-পশ্চিম গুৱাহাটী
		৫	ডিগাৰু, সোণাপুৰ
		৬	গান্ধী মণ্ডপ, উলুবাৰী
		৭	হাতীশিলা, পানীখাইতি
		৮	কাজলীচকী, প্ৰত্নতাত্ত্বিকস্থলী, কাজলীচকী, চন্দ্ৰপুৰ

		৯	খামৰেংগা বিল, ঠাকুৰকুছি, হাজংবাৰী, চন্দ্ৰপুৰ
		১০	কলংপাৰ, চন্দ্ৰপুৰ
		১১	নাজিৰাখাট, সোণাপুৰ
		১২	বিজ্ঞান সংগ্ৰাহালয়, খানাপাৰা
		১৩	তপোবন, চন্দ্ৰপুৰ
		১৪	তাঁতীমাৰা, চন্দ্ৰপুৰ
		১৫	টেম্বেৰীয়া জলপ্রপাত, ক্ষেত্ৰী
		১৬	টপাটলি, ক্ষেত্ৰী
		১৭	উমচিয়াং
		১৮	উমটু, বৰ্ণিহাট
১৯	কামৰূপ	১	আঞ্জাঠুৰি বনভোজস্থলী, কামৰূপ
		২	বাবোৰাৰী, জলপ্রপাত, বকো, কামৰূপ
		৩	চান্দ সদাগৰ মেৰঘৰ
		৪	চান্দুৰি বনভোজস্থলী
		৫	গন্ধমৌ পৰ্যটনস্থলী, পলাশবাৰী
		৬	হাহিম বনভোজস্থলী, বকো
		৭	হুৱা জলপ্রপাত বনভোজস্থলী, মালংকোণা, বকো
		৮	কানাই বৰশিবোৱা শিল, উত্তৰ গুৱাহাটী
		৯	কাফেংডংগা জলপ্রপাত
		১০	কুকুৰমাৰা, ছয়গাঁও
		১১	কুলশি বনভোজস্থলী
		১২	মালংকাটি শালবাৰী জলপ্রপাত, বকো
		১৩	নীলগংগা জলপ্রপাত, ড্ৰোণপাৰা, বকো
		১৪	ৰজাদিনীয়া পুখুৰী, দৌলকুছি
		১৫	ৰাণি কপিলী বনভোজস্থলী, পলাশবাৰী
		১৬	ৰাণী খেমাৰ জলপ্রপাত, চান্দুৰি, পলাশবাৰী
		১৭	শৰাইঘাট হুদ, আমিনগাঁও
		১৮	চোল কাডাৰ জলপ্রপাত, বেৰগাঁও
		১৯	শুৱালকুছি বনভোজস্থলী
		২০	উকিয়াম বনভোজস্থলী
২০	কাৰ্বি আংলং	১	আৰবৰিখাম উদ্ভিদ উদ্যান, কাৰ্বি আংলং
		২	আৰ্লংপিৰা ডাইথৰ (আটাইতকৈ পুৰণি ঐতিহাসিক ইটাভাটা), নিলিপ
		৩	ভেলুঘাত জলপ্রপাত, কাৰ্বি আংলং (পূব)
		৪	বৰমানথি ৰংখেৰ শ্বেড
		৫	গৰমপানী উষ পানী নিজৰা
		৬	জংফা-কেহাং ৰেংমা বৰফুকন মৈদাম, বৰপথাৰ
		৭	কাইফোলাংছ' জলপ্রপাত, কাৰ্বি আংলং

		৮	কাঠিলাংছু জলপ্রপাত, কাৰ্বি আংলং
		৯	খটখটী এয়াৰ ফিল্ড, বোকাজান
		১০	ককা জলপ্রপাত, পানিমূৰ
		১১	লংছু কপু পৰ্যটনস্থলী
		১২	শিলনী, মাঞ্জা, লংনিট
		১৩	যুদ্ধৰ স্মাৰক ভৱন (দ্বিতীয় বিশ্বযুদ্ধ), বোকাজান
২১	কৰিমগঞ্জ (পশ্চিম)	১	আমবেং, কাৰ্বি আংলং
২২	কৰিমগঞ্জ	১	ছাতাচুড়া বেঞ্জ, কৰিমগঞ্জ
		২	দেৱদুৱাৰ, সোনবিল, কৰিমগঞ্জ
		৩	ঐতিহাসিক গড়, বদৰপুৰ ঘাট
		৪	ইচাবিল শিৱ মন্দিৰ
		৫	কছাৰীৰজা গড়, বদৰপুৰ ঘাট
		৬	কল্যাণপুৰ
		৭	মালেঘৰ (চিপাহী বিদ্ৰোহ), লাতু, কৰিমগঞ্জ
২৩	কোকৰাঝাৰ	১	দিপলাই বিল, কোকৰাঝাৰ
		২	ধিৰবিল গাঁও, চক্ৰশিলা পইণ্ট-১, বনভোজস্থলী
		৩	হৰিণাণ্ডি, কোকৰাঝাৰ
		৪	যমদুৱাৰ বনভোজস্থলী, পশ্চিম বেঞ্জ, কচুগাঁও
		৫	যমদুৱাৰ বনভোজস্থলী, কোকৰাঝাৰ
		৬	মহামায়া ধাম, বগৰীবাৰী
		৭	মহামায়া স্নানঘাট বনভোজস্থলী
		৮	পেপচু ঐতিহাসিকস্থলী, কচুগাঁও
		৯	সৰলপাৰা বনভোজস্থলী, গাঁও সৰলপাৰা
		১০	দক্ষৰজাৰ শিলৰ বান্ধ, শিল বান্ধ গাৰোবস্তি, ডুলিগাঁও
		১১	ভাৰত-ভূটান সীমান্তৰ উল্টাপানী ঐতিহাসিক ক্ষেত্ৰ
		১২	উল্টাপানী, কোকৰাঝাৰ
		১৩	গৌৰীনগৰ গাঁও, বহা-চহৰাই উৎসৱস্থলী, কোকৰাঝাৰ
২৪	লখিমপুৰ	১	বিলমুখ পক্ষী অভয়াৰণ্য, ঢকুৱাখনা
		২	বগলী, লালুক
		৩	বৰদৈবাম পক্ষী অভয়াৰণ্য, ঘিলামৰা
		৪	দীৰ্ঘ নাহৰবাৰী, চিয়াবুলি, বগীনদী
		৫	জংকী-পানৈ ক্ষেত্ৰ, সোৱণশিৰি নদীৰ দলঙৰ কাষত, বগীনদী
		৬	পদুমণি উদ্যান, এন চি নাহৰবাৰী, বগীনদী
		৭	ফাট বিহতলী, ঢকুৱাখনা
		৮	সাতজন পক্ষী অভয়াৰণ্য, পহুমৰা
		৯	শিমলুগুৰি আৰ এ এন (টাই আহোম কৃষ্টি বিকাশ কেন্দ্ৰ)
২৫	মাজুলী	১	চাওৰেকীয়া মুগাস্থলী, চাওৰেকীয়া, ৰতনপুৰ মিৰি
		২	দৰিয়াপাৰ, কমলাবাৰী
		৩	খেৰকতীয়াপাৰ, মাজৰ দেউৰী, জেংৰাইমুখ
		৪	মলাই অৰণ্য (যাদৱ পায়েং), কাৰ্তিক চাপৰি, কমলাবাৰী
		৫	শালমৰা, আলৈচুক, বনগাঁও
		৬	টুনীঘাট, উপৰকাটনি, কমলাবাৰী

২৬	মৰিগাঁও	১	আমচৈ বনভোজস্থলী, মৰিগাঁও
		২	লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাৰ জন্মস্থান, আইতগুৰি
		৩	চনকাৰ্গাঁও, মায়ং, মৰিগাঁও
		৪	চৰণবিল, মৰিগাঁও
		৫	গোভা ৰজা-ৰাণী কোঁৱৰী পুখুৰী, গোভা
		৬	জোনবিল মেলা, মায়ং, জাগীৰোড
		৭	কাজলিমুখ, মৰিগাঁও
		৮	কইনাকন্দা শিল, বঘৰা, মৰিগাঁও
		৯	মহেশ ধাম, কুমৈ, জাগীৰোড
		১০	পবিতৰা অভয়াৰণ্য, মৰিগাঁও
		১১	পবিতৰা-মায়ং-বুঢ়া মায়ং
		১২	সীতাজখলা, মৰিগাঁও
		১৩	শিৱকুণ্ড, মৰিগাঁও
		১৪	চপ্ৰাচল তিৰা সাংস্কৃতিক কেন্দ্ৰ, জাগীৰোড
		১৫	তিৰা ৰজাৰ ৰাজদৰবাৰ, শিলচুং
২৭	নগাঁও	১	বাদুলীখোৰোং, নগাঁও
		২	বৰজুৰি বনভোজস্থলী, নগাঁও
		৩	বৰকলা বৈদ্য পুখুৰী
		৪	বুঢ়ী গংগা, নগাঁও
		৫	চম্পাৱতী কুণ্ড প্ৰপাত, চাপানলা নগাঁও
		৬	হাহিলা বিল
		৭	হাতীমুৰা, জখলাবন্ধা, নগাঁও
		৮	কপিলী বনভোজস্থলী, নগাঁও
		৯	কলীয়াভোমোৰা বনভোজস্থলী, নগাঁও
		১০	লাওখোৰা, নগাঁও
		১১	লুনচুং, নগাঁও
		১২	পক্ষী তীৰ্থ, চামগুৰি, নগাঁও
		১৩	টেঙাপানী, নগাঁও
		১৪	ত্ৰিশূলধাৰী, শিলঘাট, নগাঁও
২৮	নলবাৰী	১	গংগা পুখুৰী, নলবাৰী
		২	পাগদিয়াপাৰ, নলবাৰী
		৩	থেথা গোসাঁই থান বনভোজস্থলী, ডোকোহা, নলবাৰী
২৯	শোণিতপুৰ	১	অগ্নিগড় পাহাৰ, তেজপুৰ
		২	বামুনী পাহাৰ, শোণিতপুৰ
		৩	ভালুকপুং, শোণিতপুৰ
		৪	চিত্ৰলেখা উদ্যান, তেজপুৰ
		৫	হাজাৰা পুখুৰী, তেজপুৰ
		৬	কনকলতা স্মৃতি উদ্যান (টাইগাৰ হিল) তেজপুৰ
		৭	নামেৰী বনভোজস্থলী, শোণিতপুৰ
		৮	ঔগুৰি পাহাৰ, তেজপুৰ, শোণিতপুৰ
		৯	পদুম পুখুৰী উদ্যান, তেজপুৰ
		১০	জীয়াভৰলী নদীৰ বনভোজস্থলী, জামুগুৰি

৩০	দক্ষিণ শালমাৰা	১	শিহুমাৰা, দক্ষিণ শালমাৰা
৩১	শিৱসাগৰ	১	অসমৰ প্ৰথম অভিধান প্ৰণেতা পণ্ডিত টেঙাই মহন, চেপন
		২	বৰশিল বনভোজস্থলী, শিৱসাগৰ
		৩	কেন্দ্ৰীয় টাই একাডেমী, পাটসাকো যাদুঘৰ আৰু গৱেষণা
		৪	দিচাংমুখ, শিৱসাগৰ
		৫	জয়া চাহ বাগিচা (মৈদাম), মাদুৰী, নাজিৰা
		৬	কমলাবাৰী, নাজিৰা, গেলেকী
		৭	কাৰেংঘৰ, গড়গাঁও
		৮	পহুগড়, ৰুদ্ৰ সাগৰ
		৯	পানীদিহিং পক্ষী অভয়াৰণ্য, ডিমৌ
		১০	পেটুখোৱা পুখুৰী, চৰাইদেউ
		১১	ৰংঘৰ, জয়সাগৰ
		১২	ৰুদ্ৰসাগৰ পুখুৰী, গৌৰীসাগৰ
		১৩	ৰুদ্ৰসিংহ উদ্যান, জয়সাগৰ
		১৪	শিৱসাগৰ পুখুৰী, শিৱসাগৰ
		১৫	টাই প্ৰতিষ্ঠান আৰু গৱেষণা কেন্দ্ৰ, মৰাণহাট
		১৬	তলাতল ঘৰ, জয়সাগৰ
৩২	তিনিচুকীয়া	১	বৰডুবি, তিনিচুকীয়া
		২	দেৱী পুখুৰী
		৩	ধলা-শদিয়া দলং, তিনিচুকীয়া
		৪	দৈ-পুলিন ক্ষেত্ৰ, বৰবিল
		৫	গুৰিজন, তিনিচুকীয়া
		৬	জাগুন, মাঘেৰিটা, তিনিচুকীয়া
		৭	লেখাপানী, তিনিচুকীয়া
		৮	মাগুৰীবিল, তিনিচুকীয়া
		৯	নাজিৰাটিং পৰ্যটকস্থলী, পানীখোৱা
		১০	ৰুক্ষিণী দ্বীপ, তিনিচুকীয়া
		১১	শদিয়া বনভোজস্থলী, তিনিচুকীয়া
		১২	ৰূপহী পুখুৰী, গুইজান
		১৩	মেচাকি গড়, শদিয়া
৩৩	ওদালগুৰি	১	অম্বাগাঁও গীৰ্জা
		২	বেলগুৰি গীৰ্জা
		৩	ভৈৰৱকুণ্ড পূব পাৰ বনভোজস্থলী, মাজবাট
		৪	ভৈৰৱকুণ্ড, ওদালগুৰি
		৫	ভোলাগুৰি ৰাজহুৱা পুখুৰী, কলাইগাঁও
		৬	বৰিগাঁও গীৰ্জা
		৭	ইদেন বাৰী গীৰ্জা
		৮	কনকলতা জীৱ বৈচিত্ৰ্য উদ্যান, কলাইগাঁও, ওদালগুৰি
		৯	মেচেকা পুখুৰী, কলাইগাঁও
		১০	পচকীয়া পুখুৰী, হাতীবন্ধা, ওদালগুৰি
		১১	চমৰাং কালীখোলা, ভেৰগাঁও
		১২	চেইণ্ট পল গীৰ্জা
		১৩	তঁাতীপুখুৰী, দলৈপাৰা, কলাইগাঁও

মুঠ স্থান

৩১৬

(১৬২)